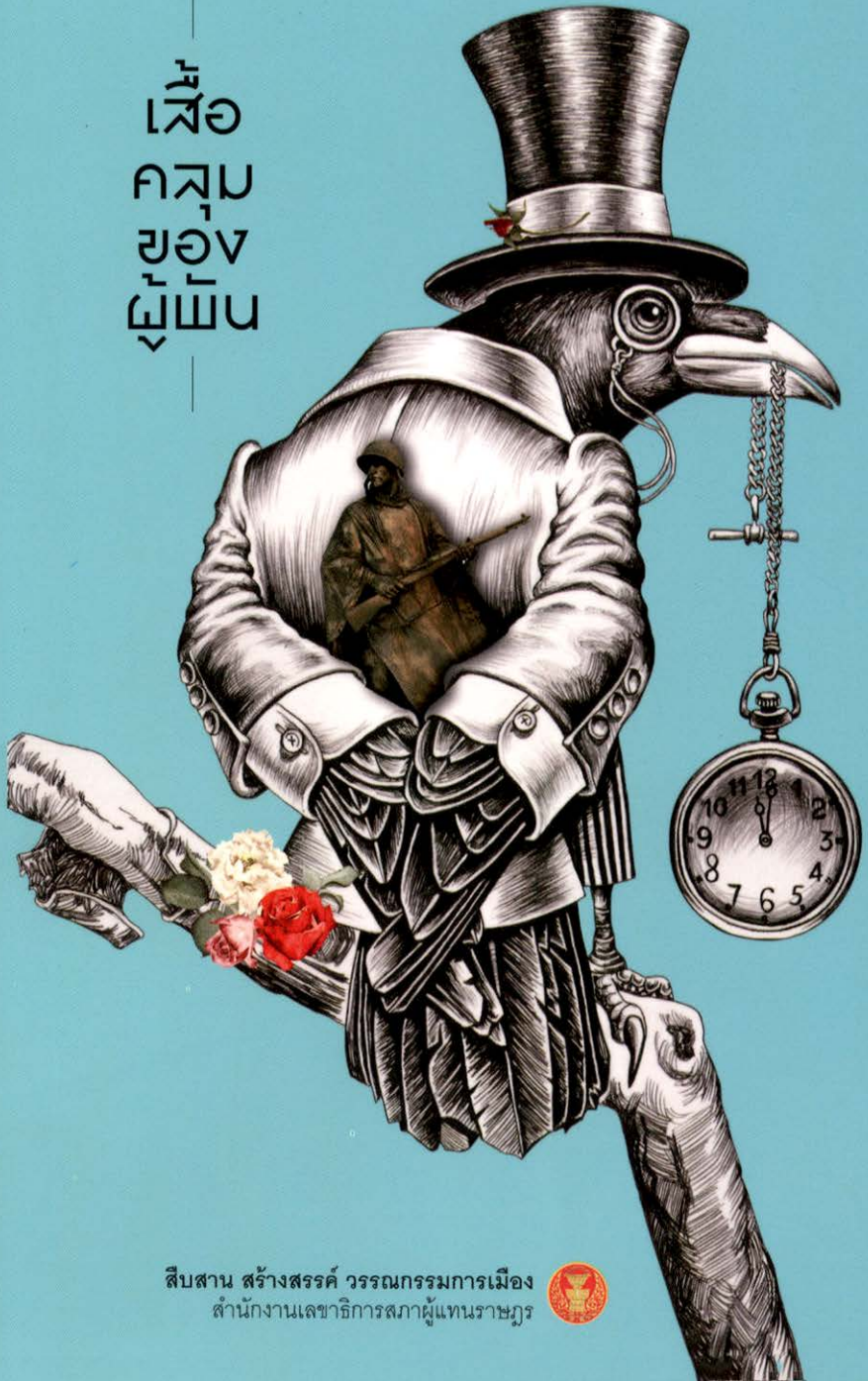

ววรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า
ประจำปี ๒๕๖๑

เสื้อ
คลุม
ของ
ผู้ฝัน

สืบสาน สร้างสรรค์ วรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

หน้าว่าง

วรรณกรรมรางวัลพจนานุกรมไฟฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๑

พิมพ์ครั้งแรก	กันยายน ๒๕๖๑
ISBN	978-616-399-058-7
จำนวนพิมพ์	๑๕,๐๐๐ เล่ม
จำนวนหน้า	๒๔๘ หน้า
ที่ปรึกษา	ศธาวุฒิ เกนัย สุรชัย พิงชัยภูมิ
บรรณาธิการ	วาสนา ชูรัตน์
ออกแบบปก	ศิย์ ริตเนสส์
รูปเล่ม	วรินทร์ เกตุรัตน์
ภาพประกอบ	ชาตรี เขตเขาเมือง
พิสูจน์อักษร	รีดเดอร์ปาร์ตี
จัดทำโดย	กลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๒ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๗
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนิยม
ของ
ประธานสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผมมีความยินดีที่ประชาชนให้ความสนใจต่อการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าในปีนี้ ซึ่งมีผู้สนใจส่งผลงานเข้าร่วมประกวดจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา อีกทั้งผลงานเรื่องสั้นและบทกวีที่ได้รับรางวัล ต่างก็ถึงพร้อมทั้งในแง่ของเนื้อหาสาระ ตอบโจทย์ของการประกวดได้ชัดเจนในมุมมองที่ละเอียด ทั้งเรื่องของการส่งเสริมประชาธิปไตยและความเป็นพลเมือง รวมถึงมีชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ที่แยบยล ทำให้สามารถตีความได้หลายอย่าง ในหลายมิติ มีพลังในแง่ที่ว่าเมื่ออ่านจบแล้วมันชวนให้คิดต่อ ซึ่งหวังว่าผู้อ่านจะได้รับบรรณรสและข้อคิดที่มีความหนักแน่นพอที่จะสร้างจิตสำนึกในเรื่องของประชาธิปไตยและความเป็นพลเมือง

เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ “เลื้อยคลุมของผู้พัน” ของ ศิริพงศ์ หนูแก้ว เป็นเรื่องสั้นที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งในแง่เนื้อหาและรูปแบบวิธีการนำเสนอ รวมถึงมีวรรณศิลป์ชั้นเชิงในการนำเสนอสูง มีการโปรยต้นเรื่องกับคำโปรยท้ายเรื่องที่ทำให้เรื่องเป็นเอกภาพและงดงาม มีการใช้สัญลักษณ์และการซ่อนรหัส โดยในเรื่องนี้ใช้ “เลื้อยคลุม” เป็นสัญลักษณ์ นักเขียนสามารถใช้เหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นเรื่องพื้นฐานทางการเมืองมาชี้ให้เราเห็นว่ามันมีความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดเวลา ทุกๆ คนมีเลื้อยคลุมของตัวเองอยู่ทั้งสิ้น และวันหนึ่งเลื้อยคลุมนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ เรื่องจบลงตรงที่ว่า ชีวิตที่มีความสุขนั้นคือชีวิตที่ไม่มีเลื้อยคลุม เมื่อเลื้อยคลุมของผู้พันหายไป คือการปลดปล่อยที่ครอบงำตัวเอง วันหนึ่งเมื่อเราปลดเลื้อยคลุมนั้นออกไปได้ ชีวิตนั้นคือชีวิตที่สงบและเป็นสุขแล้ว เรื่องสั้นเรื่องนี้ยังชี้ให้ได้คิดว่า “...เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น...คน

ในประเทศนี้ใช้เวลาพูดถึงประชาธิปไตยมากกว่าทำความเข้าใจ ทำความเข้าใจ
หน้าที่...ประเทศของเรา พลเมืองขาดพร่อง หรือขาดพร่องพลเมือง...”

อีกทั้งเรื่องสั้น “ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังกรวิจิตร” ของ ปะการัง
“เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิฑูรอุทิศ ๔” ของ จันท์ เดือนแรม ที่ได้รับรางวัล
รองชนะเลิศ และเรื่องสั้นอีก ๑๐ ผลงาน ที่ได้รับรางวัลชมเชย นักเขียนต่างสามารถ
พาเราไปสู่เหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องได้อย่างแนบเนียน รวมถึงแสดงให้เห็นถึงความ
มีอิสระในการที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบ้านเมืองและสังคมของตัวเอง
ในแง่มุมหรือในกรอบของความเป็นประชาธิปไตยและความเป็นพลเมืองได้ละเอียด
และชัดเจน มีการตั้งคำถามแล้วชวนให้คิด ให้ตีความ จึงมีความน่าสนใจและ
น่าอ่านเป็นอย่างยิ่ง

ในส่วนของบทกวีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ “ธงชาติผืนเก่า” ของ จันท์
เดือนแรม ซึ่งเป็นผลงานกวีไร้ฉันทลักษณ์ แสดงถึงความรักชาติและการทำเพื่อ
ชาติด้วยจิตสำนึก มีลักษณะเรียงบ่ง่ายแต่งดงาม ทุกคำเข้าใจได้และตรงตามเนื้อหา
ที่ต้องการ เป็นผลงานที่มีหลายมิติ มีพลังแฝง ทำให้เกิดสำนึกรักชาติ สะท้อนวิถี
ประชาธิปไตยอย่างชาญฉลาด ไม่สั่งสอน หากบอกด้วยการกระทำ และจบลงด้วย
การเปิดปลายให้ผู้อ่านคิดต่อยอด ดังที่ว่า

“พ่อก็ไม่เคยนำมันไปย้อมสี หรือซักให้สะอาด เพราะถึงมันจะเก่ามันก็คือ
ธงชาติอย่างที่มีมันเป็นนั่นแหละ”

ฉันทำหน้างงๆ ไม่เข้าใจที่พ่อพูดสักเท่าใดนัก

ฉันได้แต่หวังว่าเมื่อโตขึ้นฉันจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่พ่อพูด

ฉันได้แต่หวังว่าเมื่อโตขึ้นฉันจะเข้าใจในสิ่งที่พ่อทำ

ส่วนบทกวี “บ้านหลังเดียวกัน” ของ ปริญญา สระปัญญา “ปลายทาง
ของเส้นขนาน” ของ ระวี ตรีการจันทร์ ที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ และบทกวีอีก
๑๐ ผลงาน ที่ได้รับรางวัลชมเชย บางผลงานมีลีลาบทกวีที่พริ้งพรายและพริ้งพร้อม
ไปด้วยภาพพจน์โวหาร สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ บางผลงานใช้ลีลาบทกวีแบบ
เรียงบ่ง่าย แต่งดงาม เห็นภาพ อธิบายคำว่าประชาธิปไตยและพลเมือง ทั้งกล่าว

ถึงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ ซึ่งให้เห็นความขัดแย้ง และการหาทางออก
ต่างก็เด่นในด้านเนื้อหา และการใช้โวหารภาพพจน์เป็นกลวิธีสำคัญ

ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่อุทิศเวลา
ความรู้ความสามารถ จนการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า สำเร็จลุล่วง
ขอแสดงความยินดีกับเจ้าของผลงานที่ทรงคุณค่าทุกท่าน และขอเป็นกำลังใจ
ให้กับผู้ที่ส่งผลงานเข้าประกวดทุกท่าน ขออย่าได้ท้อถอย พยายามสร้างสรรค์
ผลงานวรรณกรรมให้พัฒนายิ่งขึ้นไปอีก ผมพร้อมที่จะสนับสนุนการประกวด
วรรณกรรม “รางวัลพานแว่นฟ้า” ต่อไป

(ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัล พานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑ ได้เล็งเห็นความสำคัญของงานวรรณกรรมว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและสังคมให้เกิดความเข้มแข็ง จึงได้จัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบ ต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านงานด้านวรรณกรรม

การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าในครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากนักเขียนและประชาชนส่งผลงานเข้าร่วมประกวด จำนวน ๗๙๔ ผลงาน แบ่งเป็นเรื่องสั้น จำนวน ๒๙๘ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๔๙๖ ผลงาน ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาตัดสินผลงานที่ส่งเข้าประกวด โดยยึดหลักเกณฑ์การตัดสินทั้งในด้านเนื้อหาสาระและชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ โดยมีผลงานผ่านการพิจารณาตัดสินให้ได้รับรางวัล ประเภทเรื่องสั้น จำนวน ๑๓ ผลงาน และประเภทบทกวี จำนวน ๑๓ ผลงาน สำหรับเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศคือ เรื่อง “เสื่อคลุมของผู้พัน” โดย ศิริพงศ์ หนูแก้ว และรางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัลคือ เรื่อง “ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังกรวิริติ” โดย ปะการัง และเรื่อง “เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิฑูรอุทิศ ๔” โดย จันท์ เตือนราม

ส่วนบทกวีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศคือ เรื่อง “ธงชาติผืนเก่า” โดย จันท์ เดือนแรม และรางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัลคือ เรื่อง “บ้านหลังเดียวกัน” โดย ปริญญา สระปัญญา และเรื่อง “ปลายทางของเส้นขนาน” โดย ระวี ตรีการจันทร์ ผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งเรื่องสั้นและบทกวี ประกอบไปด้วยเรื่องราวที่สะท้อนมุมมองทางด้านสังคม จิตสำนึกความเป็นพลเมือง ในแง่มุมที่หลากหลาย ละเอียดและชัดเจนขึ้น

ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประกวดทุกท่าน ขอขอบคุณนักวรรณกรรมทุกท่านที่ส่งผลงานเข้าประกวด และขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า จะเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงสังคมในแง่ของการกระตุ้นจิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้ยั่งยืนสืบไป

๒.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑

หน้าว่าง

สารบัญ

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

เลือกคลุมของผู้พัน	๒๗
ศิรพงศ์ หนูแก้ว	

รางวัลรองชนะเลิศ

ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังกรวิริติ	๔๓
ปะการัง	
เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิฑูรอุทิศ ๔	๕๗
จันทร์ เดือนแรม	

รางวัลชมเชย

เกี่ยวกับพินซีนั้น	๖๗
นที ศศิวิมล	
คฤหาสน์ของพยาธิตาบอด	๘๑
กวี ศรีธรรมานุกูล	
จำรัสอรรัก	๑๐๑
นฤพนธ์ สุดสวาท	
ชายชรา กับปลาในลำธาร	๑๐๙
ชิต ชยากร	

ชิ้นส่วนของความขัดแย้ง ธารกา ศรีอนุรักษ์	๑๒๕
ดาวส่องเมือง รมณ กมลนาวิณ	๑๓๙
ยินดีต้อนรับสู่ประกาศาร เจษฎา กลิ่นยอ	๑๕๓
โรงงานทอผ้าของมะลิ นงเยาว์	๑๖๙
อย่าขวางประตู จันทร์ รศมีทอง	๑๘๑
อวนจับนาค รติธรณ ใจห้าว	๑๙๙

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ธงชาติผืนเก่า จันทร์ เดือนแรม	๒๑๕
----------------------------------	-----

รางวัลรองชนะเลิศ

บ้านหลังเดียวกัน ปริญญ์ สระปัญญา	๒๑๘
ปลายทางของเส้นขนาน ระวี ตระการจันทร์	๒๒๐

รางวัลชมเชย

- ก้าวที่กล้าเพื่อประชาธิปไตย ๒๒๒
นนทพัทธ์ หิรัญเรือง
- กิ่งก้องแก้ว : ร้อยเกี่ยวเหนี่ยวฝัน ๒๒๔
ด้วยมือของฉันและมือของเธอ
สุธีร์ พุมกุมาร
- ความแตกต่างที่ลงตัว ๒๒๗
แก้วกานท์
- ชัยชนะที่แท้จริง ๒๓๐
ชาล พฤษภ
- ด้วยสิทธิและหน้าที่ ๒๓๓
ทัศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์
- ประชาชนคือต้นทาง ๒๓๕
อมิชาติ คำดี
- ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง ๒๓๘
ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิล
- พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย ๒๔๑
นิราศ นรินทร์
- แล้วเธอละ...เป็นใครในเมืองนี้ ๒๔๔
ปาไลตา ผลประดับเพชร
- เสียงจากกระบอกไม้ไผ่ ๒๔๗
สิริวดี

หน้าว่าง

คำสั่งสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ที่ ๑๖๒/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านศิลปะการประพันธ์เรื่องสั้น และบทกวี รวมถึงเพื่อสนับสนุนยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนักประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศไทย

ในการนี้ เพื่อให้การจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

๑. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	ประธานกรรมการ
๒. เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานกรรมการ
๓. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ควบคุมดูแลและรับผิดชอบ การปฏิบัติราชการในสำนักประชาสัมพันธ์)	รองประธานกรรมการ
๔. นายพงศ์กิตติ อรุณภักดีสกุล	รองประธานกรรมการ
๕. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	รองประธานกรรมการ
๖. นางสุชาดา สหสกุล	รองประธานกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ตรีศิลป์ บุญขจร	รองประธานกรรมการ
๘. นางกนกวลี กันไทยราษฎร์	รองประธานกรรมการ
๙. นางนิภา ทองถาวร	รองประธานกรรมการ
๑๐. นายวิหวัธ ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
๑๑. นายอัศศิริ ธรรมโชติ	กรรมการ
๑๒. นายอดุล จันทระศักดิ์	กรรมการ
๑๓. นางชมัยภร บางคมบาง	กรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์รีณัฐย์ สัจจพันธุ์	กรรมการ
๑๕. นายบุรพา อารัมภีร	กรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	กรรมการ

๑๘. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	กรรมการ
๑๙. นายคธาวัณนี เกษมชัย	กรรมการ
๒๐. นายนิวัติ พุทธประสาท	กรรมการ
๒๑. นางสาวจิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์	กรรมการ
๒๒. นายวรวิทย์ ภัคดีบุรุษ	กรรมการ
๒๓. นายพินิจ นิลรัตน์	กรรมการ
๒๔. นายสกุล บุญยทัต	กรรมการ
๒๕. นายยุทธ โตดีเทพย์	กรรมการ
๒๖. นายเอกรัตน์ จิตรมันเพียร	กรรมการ
๒๗. นายนิรันดร์ศักดิ์ บุญจันทร์	กรรมการ
๒๘. นายสีจภูมิ ละออ	กรรมการ
๒๙. นายสุปิ่น รักเชื้อ	กรรมการ
๓๐. รองศาสตราจารย์นิตยา แก้วคัลณา	กรรมการ
๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ วนรัฐิกาล	กรรมการ
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีญา หุตินทะ	กรรมการ
๓๓. นางพรธาดา สุวณิช	กรรมการ
๓๔. นางสาวหัตถดาญจน์ อารีศิลป์	กรรมการ
๓๕. นางสาวกฤตยา ณ หนองคาย	กรรมการ
๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐา ฉางชูโต	กรรมการ
๓๗. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตย และกิจการรสมสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๓๘. นายณัฐสิทธิ์ เวียงทอง	กรรมการ
๓๙. นายสุเทพ เอี่ยมคง	กรรมการ
๔๐. นายวีโรจน์ เพ็งสะและ	กรรมการและเลขานุการ
๔๑. นางสาวช่อผกา กิจเจริญทรัพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. นางสาวพรหมพิริยา พาพรมมี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓. นายชยพล ยืนยง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

๒. กำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และข้อปฏิบัติในการส่งวรรณกรรมเข้าประกวด การพิจารณาคัดเลือก และการตัดสินการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ กำหนด รางวัล สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ส่งเข้าประกวด วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

๓. ดำเนินการหรือจัดทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

๔. แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย)
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑
เรื่อง การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑ จัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านวรรณกรรม
- ๓) เพื่อสนับสนุนและยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนึกประชาธิปไตย
- ๔) เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศชาติ

๒. ประเภทผลงานที่จัดประกวด

- ๑) เรื่องสั้น
- ๒) บทกวี

๓. ลักษณะของผลงานที่ส่งเข้าประกวด

- ๑) เป็นวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๒) เรื่องสั้น เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ต้นฉบับผลงานต้องเป็นภาษาไทย และพิมพ์ลงในกระดาษ เอ ๔ จำนวนไม่เกิน ๑๐ หน้า โดยประมาณ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์)
- ๓) บทกวี เป็นวรรณกรรมประเภทบทกวี หากเป็นบทกวีอันลักษณ์ ขนาดความยาว ๖ - ๑๒ บท ถ้าเป็นบทกวีรูปแบบอื่น (กลอนเปล่าหรือรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่) ขนาดความยาวไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ โดยพิมพ์หรือเขียนลงในกระดาษ เอ ๔ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์) หากเขียนด้วยลายมือให้เขียนตัวบรรจง

๔. คุณสมบัติ ข้อปฏิบัติ และเงื่อนไขการประกวด

๔.๑ คุณสมบัติของผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ประชาชนทั่วไป
- ๒) ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่ในขณะที่ส่งผลงาน

๔. ผลงานเรื่อง "ชายชรา กับ ปลาในลำธาร"
โดย ชิต ชยากร
๕. ผลงานเรื่อง "ชิ้นส่วนของความขัดแย้ง"
โดย ธราภา ศรีอนุรักษ์
๖. ผลงานเรื่อง "ดาวสองเมือง"
โดย รมณ กมลนาวิน
๗. ผลงานเรื่อง "ยินดีต้อนรับสู่ประกาศาร"
โดย เจษฎา กลั่นยอ
๘. ผลงานเรื่อง "โรงงานทอผ้าของมะลิ"
โดย นงเยาว์
๙. ผลงานเรื่อง "อย่าขวางประตู"
โดย จันทรา รัตมีทอง
๑๐. ผลงานเรื่อง "อวนจับนาค"
โดย รติธรณ ใจห้าว

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล ๒๐,๐๐๐ บาท
ผลงานเรื่อง "ธงชาติผืนเก่า"
โดย จันท์ เตือนแรม

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง "บ้านหลังเดียวกัน"
โดย ปริญญ์ สระปัญญา
๒. ผลงานเรื่อง "ปลายทางของเส้นขนาน"
โดย ระวี ตระการจันทร์

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง "ก๊วที่กล้าเพื่อประชาธิปไตย"
โดย นนทพัทธ์ หิรัญเรือง
๒. ผลงานเรื่อง "กึ่งกองแก้ว : ร้อยเกี่ยวเหนียวผืน ด้ามมือของฉันทน์และมือของเธอ"
โดย สุธีร์ พุ่มกุมาร
๓. ผลงานเรื่อง "ความแตกต่างที่ลงตัว"
โดย แก้วกานท์

๔. ผลงานเรื่อง "ชัยชนะที่แท้จริง"
โดย ชาล พฤษภ
๕. ผลงานเรื่อง "ด้วยสิทธิและหน้าที่"
โดย ทศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์
๖. ผลงานเรื่อง "ประชาชนคือต้นทุนทาง"
โดย อภิชาติ คำดี
๗. ผลงานเรื่อง "ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง"
โดย ฉัตรสุมาลย์ ภูแถมนิล
๘. ผลงานเรื่อง "พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย"
โดย นิราศ นิรันดร
๙. ผลงานเรื่อง "แล้วเธอล่ะ...เป็นใครในเมืองนี้"
โดย ปาลิตา ผลประดับเพชร
๑๐. ผลงานเรื่อง "เสียงจากกระบอกไม้ไผ่"
โดย สิริวดี

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะจัดพิธีมอบรางวัลพานแว่นฟ้า ในวันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑
ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒ -

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑

๘. วิธีการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) สามารถส่งผลงานในรูปแบบต้นฉบับพิมพ์ เอ ๔ หรือไฟล์ PDF
- ๒) เขียนชื่อและนามสกุลจริง และ/หรือนามปากกา ที่อยู่พร้อมรหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้เขียน แนบท้ายผลงานที่ส่งเข้าประกวด
- ๓) การส่งผลงานเข้าประกวด สามารถส่งได้ดังนี้
  - ๓.๑) ส่งผลงานเข้าประกวดทางไปรษณีย์ได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ วงเล็บมุมซองว่า “ประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า”
  - ๓.๒) ส่งผลงานโดยตรงได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
  - ๓.๓) ส่งผลงานรูปแบบไฟล์ PDF ได้ที่ อีเมล phan@parliament.go.th

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เปิดรับผลงานเข้าประกวด ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ (ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ จะถือวันประทับตราส่งไปรษณีย์เป็นสำคัญ)

- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการกลั่นกรอง (Longlist)	กรกฎาคม ๒๕๖๑
- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่การตัดสินรอบสุดท้าย (Shortlist)	กรกฎาคม ๒๕๖๑
- ประกาศผลการตัดสิน	สิงหาคม ๒๕๖๑
- มอบรางวัล	กันยายน ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ผู้สนใจส่งผลงานเข้าประกวดสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๕ - ๖ หรือ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๒ ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับรางวัลได้ที่ www.parliament.go.th/phan และเพจเฟซบุ๊ก “รางวัลพานแว่นฟ้า”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๙.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑
เรื่อง ผลการตัดสินเรื่องสั้นและบทกวี
การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๑ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีผู้ส่งผลงานวรรณกรรมเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น จำนวน ๗๙๔ ผลงาน แบ่งเป็นประเภทเรื่องสั้น จำนวน ๒๙๘ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๔๙๖ ผลงาน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินผลงานเรื่องสั้นและบทกวีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีผลงานผ่านการตัดสินให้ได้รับรางวัล ดังนี้

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท ได้แก่

ผลงานเรื่อง “เสื่อคลุมของผู้พัน”

โดย ศิริพงษ์ หนูแก้ว

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังสวิรัตติ”

โดย บะการัง

๒. ผลงานเรื่อง “เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิซุรุทิส ๔”

โดย จันทร์ เตือนแรม

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “เกี่ยวกับพินขึ้นนั้น”

โดย นที ศศิวิมล

๒. ผลงานเรื่อง “คฤหาสน์ของพยาธิตาבוד”

โดย กวี ศรีธรรมานุกุล

๓. ผลงานเรื่อง “จำรัสอรัง”

โดย นฤพนธ์ สุตสวาท

๔. ผลงานเรื่อง “ชายชรา กับ ปลาในลำธาร”
โดย ชิต ชยากร
๕. ผลงานเรื่อง “ชิ้นส่วนของความขัดแย้ง”
โดย ธารา ศรีอนุรักษ์
๖. ผลงานเรื่อง “ดาวสองเมือง”
โดย รมณ กมลนาวัน
๗. ผลงานเรื่อง “ยินดีต้อนรับสู่ประกาศาร”
โดย เจษฎา กลิ่นยอ
๘. ผลงานเรื่อง “โรงงานทอผ้าของมะลิ”
โดย นงเยาว์
๙. ผลงานเรื่อง “อย่าขวางประตู”
โดย จันทรา รัศมีทอง
๑๐. ผลงานเรื่อง “อวนจับนาค”
โดย รติธรรม ใจห้าว

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท
ผลงานเรื่อง “ธงชาติผืนเก่า”
โดย จันท์ เดือนแรม

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

- ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “บ้านหลังเดียวกัน”
โดย ปริญญ์ สระปัญญา
  ๒. ผลงานเรื่อง “ปลายทางของเส้นขนาน”
โดย ระวี ตระการจันทร์

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

- ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่
๑. ผลงานเรื่อง “ก้าวที่กล้าเพื่อประชาธิปไตย”
โดย นนทพัทธ์ หิรัญเรือง
  ๒. ผลงานเรื่อง “กิ่งก้องแก้ว : ร้อยเกี่ยวเหนี่ยวผืน ด้วยมือของฉันและมือของเธอ”
โดย สุธีร์ พุ่มกุมาร
  ๓. ผลงานเรื่อง “ความแตกต่างที่ลงตัว”
โดย แก้วกานท์

๔. ผลงานเรื่อง “ชัยชนะที่แท้จริง”
โดย ชาล พฤษภ
๕. ผลงานเรื่อง “ด้วยสิทธิและหน้าที่”
โดย ทศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์
๖. ผลงานเรื่อง “ประชาชนคือต้นทาง”
โดย อภิชาติ คำดี
๗. ผลงานเรื่อง “ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง”
โดย ฉัตรสุมาลย์ ภูคุ้มนิล
๘. ผลงานเรื่อง “พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย”
โดย นิราศ นรินทร
๙. ผลงานเรื่อง “แล้วเธอล่ะ...เป็นใครในเมืองนี้”
โดย ปาลิตา ผลประดับเพชร
๑๐. ผลงานเรื่อง “เสียงจากกระบอกไม้ไผ่”
โดย สิริวดี

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะจัดพิธีมอบรางวัลพานแว่นฟ้า ในวันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

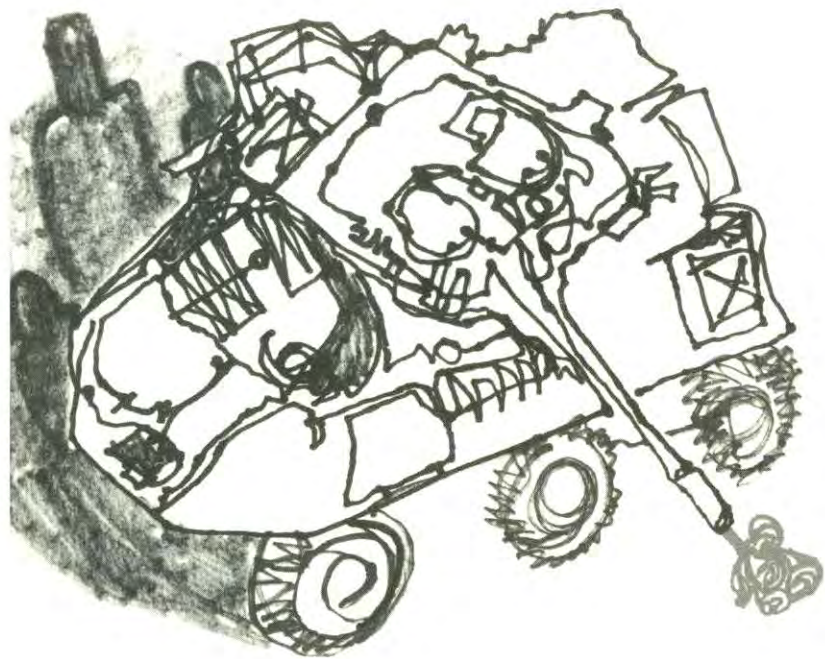
๑๑ -

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๑

เรื่องสั้น

chatri keth
2009209

เสื่อคลุมของผู้พัน

ศิริพงศ์ หนูแก้ว

ห้องสี่เหลี่ยมขังความทรงจำบางอย่างไว้ ความฝันวนเวียนอยู่ที่นี้ ความดี เก็บซุกซ่อนอยู่ในลิ้นชักที่ถูกลืม หยากใยของความเกลียดชังปกคลุมด้วย ผงฝุ่นที่ปลิวว่อน ความรักถูกปล่อยออกไปทางช่องหน้าต่างและบานประตู ความขัดแย้งลือกไว้ด้วยกสิภทุกหลายที่ใช้เป็นกุญแจ พื้นที่กว้างคุณยวาทถูก หารด้วยขนาดของหัวใจ ห้องทั้งห้องฉาบฉวยด้วยสีชมพู ห้องซึ่งถูกปิดลับ นับตั้งแต่เสื่อคลุมของผู้พันหายไป...

เสื่อคลุมสีซีดขาวอยู่ในห้อง ผู้พันได้มันมาหลังจากกระสุนนัดแรก วิ่งออกจากรังเพลิงเจาะแผ่นหลังนักศึกษาล้มคว่ำลง พลทหารยืนตะลึง เลือด จากร่างเด็กหนุ่มรุ่นราวคราวเดียวกับเขาค่อยๆ ซึมออกมาล้อมเสื่อสีขาว เขาไม่เคยคิดมาก่อนว่าในชีวิตจะฆ่าใครได้ เขาทั้งสองสันไม่มีแรงก้าวออกไป มือทั้งสองตั้งอยู่ข้างลำตัว ปลายกระบอกลูกปืนที่มอยู่บนคอมแบต ก่อนที่ กลุ่มคนจะกรูกันเข้ามา มือหนึ่งก็กระซอกเขาออกไปอย่างรวดเร็ว รู้สึกเจ็บ แผลบที่หัวไหล่ทั้งสองข้าง แล้วเสื่อคลุมตัวหนึ่งก็โยนมาจากที่ใดสักที่หนึ่ง มันช่วยปิดบังใบหน้าพลทหารคนหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันมันก็เปิดเผยชีวิตของ ใครคนหนึ่งด้วยเช่นกัน

ผู้พินั่งอยู่ในห้องนานเท่าไรแล้วไม่มีใครรู้วันเวลาที่แน่ชัด นายทหารซึ่งมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ มีความโดดเด่นในหมู่เพื่อนทหารรุ่นเดียวกัน หลังกระสุนนัดแรกออกจากริงเพลิงผ่านกลางหลังนักศึกษา ทะลุเฉียดข้าวหัวใจในวันนั้น ๑๔ ปี ต่อมาพลทหารก็กลายเป็นผู้พินหมุ่ม แต่วันนี้ผู้พินดูราวคนเฟิงพินวัยเกษียณทั้งที่ความจริงยังไม่เต็มวัย ๕๐ แวตาว่างเปล่าเหม่อมองผนังปุนเปลือย รูปชายในชุดลายพรางยืนอยู่หน้ารถถังในกรอบไม้สีด้า ผู้พินไล่สายตาหยุดอยู่ที่เสื้อคลุมตัวเก่ง ซึ่งไม่ว่าฝนตก อากาศหนาวหรือร้อน ไม่ว่าจะอยู่บ้าน ออกไปทำงาน เดินห้างสรรพสินค้า เข้าป่า เขาก็สวมมันราวกับเงาตามตัว

ในห้องอากาศโปร่งสบาย แดดเข้าสาดผ่านผ้าม่านเหลืองสลบฟ้าทอดเงาทาบทับพรมแดง บนโต๊ะแก้วกาแฟสีด้าใบใหญ่วางอยู่ ผู้พินนั่งอยู่บนเก้าอี้ไม้ ปล่อยควันสีเทาลอยม้วนขึ้น สายควันลอยละเลียดซ้าๆ ก่อนละลายจางหายไปไม่นานแดดสีทอง ผู้พินเป็นคนรูปร่างไม่สูง ค่อนข้างท่วมผิวด้าแดง ผมสันเกรียน เป็นคนยิ้มง่าย อ่อนไหวจนบางครั้งดูเปราะบาง แต่บางครั้งในบางวันที่ดีสีหน้าถมึงทึง แวตาดูกร้าวอย่างไม่มีเหตุผล

ปี ๒๕๓๔ ผู้พินในชุดนักศึกษาเคยออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหาร เขาไม่เชื่อในเหตุผลของคณะผู้ก่อการ นั้นเพราะเขาคิดว่ามันเป็นแค่การเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองเท่านั้น เปลี่ยนผู้ใช้อำนาจอย่างที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่เมื่อข้ามมาอีกปี เมื่อเขาถอดเสื้อขีดขาว กางเกงดำ เปลี่ยนมาสวมชุดแบบเดียวกับกลุ่มคนที่เขาเคยปฏิเสธ ซึ่งเชื่อกันว่าอุดมการณ์ของเขาได้เปลี่ยนไปแล้ว เขาเปลี่ยนจากถือแผ่นป้ายมาจับปืน

'ใช่สิ ผู้ชนะเขียนประวัติศาสตร์ แต่มันจะมีประโยชน์อะไร...ถ้าประเทศพ่ายแพ้' นั่นคือสิ่งที่เขาคิด หลังกระสุนนัดแรกวิ่งออกจากริงเพลิง

เจาะแผ่นหลังนักศึกษา ขณะที่มีคนพยายามชำระประวัติศาสตร์นี้ เขายัง กระชับเสื้อคลุมให้แน่นขึ้น บางคนว่าเขาไม่เคยถอดมันออกเลยด้วยซ้ำ และเป็นเรื่องที่น่าแปลกตั้งแต่ได้เสื้อมา สีไม่เพียงไม่จางลงเท่านั้น แต่มันกลับยิ่ง ทำให้ทุกคนประหลาดใจ เมื่อพบว่ายิ่งนานวัน สีเสื้อยิ่งเข้มขึ้น โดยเฉพาะในปี ๒๕๔๙ เขาสวมมันเดินออกไปบนท้องถนนอย่างเปิดเผย นั่นหมายความว่าไม่ต้องปกปิดอะไรอีกต่อไปแล้ว ใช่, ครั้งนี้เขาสวมเพื่อเปิดเผยใบหน้า จงใจให้ใครก็ตามที่พบเห็นได้จดจำ ไม่ว่าทางดีหรือร้าย มันคือเจตนาที่ รอคอยมา ๑๔ ปี

แดดบ่ายสาดกุหลาบขาวที่ปักอยู่ในแจกันปากกระบอกปืนรถถัง ผู้พันเห็นลูกน้องรับดอกไม้และน้ำดื่มจากประชาชนที่นำมามอบให้ รอยยิ้ม ฉาบฉวยทั่วบริเวณลานกว้าง หญิงสาว ๒ คนเดินมาขอถ่ายรูป ชายในชุด เขียวลายพรางมีท่าทีขี้อาย เขายืนนิ่ง มือขวาประคองเอ็ม ๑๖ เหยื่อซุ่ม ฝ่ามือ หนึ่งในสองสาวรีบเบียดเข้ามาด้านซ้ายประชิดลำตัว เสียงนับ ๑ ๒ ๓ จากนั้นอีกคนก็ทำอย่างคนแรก นับ ๑ ๒ ๓ ทหารหนุ่มเหลียวมองดอก กุหลาบแก่เขิน จังหวะเดียวกันนั้นผู้พันก็เดินเข้ามา ลูกน้องทำความเคารพ แล้วชวนผู้บังคับบัญชาดื่มน้ำเย็นจากขวดพลาสติกใส

“ของใคร” ผู้พันถาม

“ประชาชนครับ” ทหารหนุ่มตอบ

“เขาเอามาให้ทำไม” ผู้พันซักต่อ

“ไม่ทราบครับ”

สิ้นเสียงลูกน้อง ผู้พันเดินออกมาจากตรงนั้น เขาก้าวซ้าๆ ไม่รีบร้อน จังหวะย่างซ้ายขาวส่ำเสมือ แสงแดดระอุสาดไล่หลัง เพลิงในใจค่อยๆ ดับวูบ ผู้พันหันกลับไปมองกุหลาบขาวที่เสียบไว้ในปากกระบอกปืนรถถัง ซึ่งตอนนี้เห็นเป็นเพียงจุดเล็กๆ บนลานกว้าง ขนาดพื้นที่ความท้าทายหดแคบ

ลง ผู้พันไม่แน่ใจเหตุการณ์จุดอื่นๆ จะมีลักษณะเช่นเดียวกันหรือไม่ เขาเดินไปเรื่อยๆ คล้ายตรวจสอบและประเมินสถานการณ์

อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ผู้คนพลุกพล่าน นักข่าวจำนวนมากทั้งไทยและต่างประเทศยืนจับกลุ่มคุยกันริมบาทวิถี ในร้านกาแฟมีคนอัดกันแน่นอยู่ในนั้น หญิงวัยกลางคนและชายสูงอายุเดินลัดฟุงเข้ามาหอบหิ้วน้ำดื่มและขนมใส่ถุงใบใหญ่ส่งให้ ผู้พันหันไปมอง เห็นรอยยิ้ม ขวดน้ำเย็น ขนมในถุงใบใหญ่ รอบๆ ตัวชายชุดเขียวลายพราง มือขวากุมปืน มือซ้ายกำดอกกุหลาบ ผู้พันรู้สึกได้ว่าเหงื่อได้ซึมออกจากแผ่นหลังไหลอาบเสื้อคลุมจนชุ่มโชก คิดอยากจะถอดออกมาระบายความร้อน แต่ไม่ทันเสียแล้ว

“นั่นพันตรีวิสันต์ใช่ไหมครับ” ผู้พันหันไปตามต้นเสียง ชายผิวขาวอายุไม่เกิน ๖๐ ในเสื้อคลุมสีขาว หน้าตาดูเคร่งเครียด

“โทษครับ คุณเป็นใคร เรารู้จักกันด้วยหรือ” นายทหารหนุ่มนึกไม่ออกว่าชายที่ยืนประจันหน้าอยู่เป็นใครมาจากไหน

“ผู้พันจำผมไม่ได้ แต่ผมจำผู้พันได้”

ผู้พันวิสันต์ใช้ช่วงเวลาคิดทบทวนอย่างรวดเร็ว เขาเห็นรอยยิ้มตรงมุมปาก แววตาของชายที่ยืนอยู่ตรงหน้าเค้นลึก “โทษนะครับ ผมจำคุณไม่ได้จริงๆ”

ผู้พันหมดความพยายามที่จะหนีไปหน้าของชายที่ยืนจ้องอยู่ตรงหน้า รู้สึกแผ่นหลังเปียกชื้นกว่าเดิม ความเย็นเยียบแผ่เต็มแผ่นหลัง เขาคิดอยากถอดเสื้อคลุมออกมาอีกครั้ง แต่กลัวว่าจะเป็นพิรุณ แอบลอบมองชายเสื้อของคนแปลกหน้า เขาเพิ่งสังเกตเห็นตอนนี้เองว่าเสื้อคลุมของคู่สนทนาทำจากเนื้อผ้าอย่างดี เป็นผ้าขนสัตว์แซมด้วยขนนกปูกุ่มมือคูใหญ่และหนากว่าของเขา

“คุณนี่ก็ไม่ออกก็ไม่เป็นไร เพราะยังไงผมก็จำผู้พันได้ ไม่มีวันที่

ผมจะลืม และถ้าร้อนน้กก็ถอดมันออกเสียบ้างสิ” ชายแปลกหน้าพูดพลางสำรวจ เขาก็สังเกตเห็นเช่นกันว่าเหงื่อจากแผ่นหลังซึมผ่านเสื้อคลุมผู้พัน เขา

ลอบมองไปหน้านายทหารหนุ่มแห่งกองทัพ เพิ่งเห็นชัดๆ เต็มตากี้วันนี้เอง ผู้พันรู้สึกคล้ายกำลังถูกคุกคาม มาถึงตอนนี้เขามั่นใจแล้วว่าผู้ชายที่เข้ามาคุยด้วยไม่ได้มาอย่างมิตร ทั้งคำพูดและท่าที แม้ไม่ก้าวร้าวรุนแรง ไม่มีคำพรูสวาทออกมาตรงๆ แต่ด้วยลักษณะถ้อยคำกิริยาส่งสัญญาณให้รู้ว่า ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะสนทนากันต่อไป

“ผมต้องขอตัวก่อนนะครับ จะไปดูลูกน้องฝั่งโน้นหน่อย” ผู้พันพูดด้วยรอยยิ้ม ไม่รอให้ฝ่ายตรงข้ามตอบอะไรกลับมา เขาก็รีบก้าวเท้าเดินออกไปอย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังไม่เร็วพอต่อคำพูดที่คล้ายเหล็กแทงมาจากด้านหลัง ทะลุหน้าอก มันตรึงเท้าผู้พันให้หยุดอยู่กับที่

“วันนั้นคุณยิงไปกี่นัด” เจ้าของเสื้อคลุมขนสัตว์สีขาวยุ่งหอกแหลมกระแทกเข้าแผ่นหลังนายทหารหนุ่ม

ผู้พันหันกลับมาอย่างช้าๆ ก่อนตอบด้วยน้ำเสียงที่ราบเรียบที่สุด “นัดเดียว วันนั้นลูกกระสุนวิ่งออกจากถังเพลิงเพียงนัดเดียว”

เสื้อคลุมสีขาวยุ่งหอกกระชับให้แน่นขึ้น ลมจากภายในกระพือเร็วและแรง มันกำลังก่อตัวเป็นพายุ เตรียมโหมกระหน่ำพัดทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางอยู่ตรงหน้า

“แล้ววันนี้ผู้พันจะยิงกี่นัด”

ชายที่ยืนอยู่ตรงหน้าบัดนี้ไม่ใช่คนแปลกหน้าอีกต่อไปแล้ว เขาคือพ่อของนักศึกษาคนนั้น คนที่ถูกกระสุนวิ่งออกจากถังเพลิงเจาะกลางแผ่นหลัง ล้มลงบนสนามหญ้า วันนี้เขาตามมาทวงถามชีวิตลูกชาย ผู้พันยืนนิ่งมองเขาอย่างเต็มตาครั้งแรก และไม่แน่ใจว่าตัวเองเล็กลง หรือเสื้อคลุมขนสัตว์สีขาวของเขาตัวใหญ่ขึ้น

“ผมไม่มีความคิดเห็นทางการเมืองใดขัดแย้งกับคุณ” ผู้พันพูดพลางมองชายตรงหน้า

“ลูกผมก็ไม่มี ความขัดแย้งทางการเมืองใดกับคุณ” พ่อนักศึกษาสวนกลับแทบทันควัน

นายทหารหนุ่มขยับตัวนิดหนึ่ง มือขวาคลายจากด้ามปืน มือซ้ายทิ้งอยู่ข้างลำตัว จ้องตาค้นหาความต้องการของชายในชุดเสื้อคลุมสีขาว ซึ่งดูเหมือนเขาจะล่วงรู้ว่าผู้พันกำลังรอคำตอบ

รอบบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยดูวุ่นวายขึ้น ประชาชนเริ่มหนาตา ต่างหอบหิ้วอาหารและน้ำดื่มมาให้เจ้าหน้าที่มากขึ้น ดอกกุหลาบมีหลากสีขึ้น การจราจรถูกปิดไม่ให้อริวงเข้ามาด้านใน เจ้าหน้าที่ยังประจำจุดอยู่รอบนอกและขยับเข้ามาด้านในเป็นชั้นๆ ผู้พันกับพ่อนักศึกษายืนอยู่มุมหนึ่ง ฝ่ายหนึ่งบอกว่าทำตามหน้าที่ในฐานะผู้ได้บังคับบัญชาและเพื่อรักษาความสงบของบ้านเมือง ขณะอีกฝ่ายบอกว่าทั้งตัวเขาและลูกชายก็ทำตามหน้าที่ในฐานะประชาชนเพื่อให้ประเทศมีความเจริญภายใต้ความถูกต้อง ซึ่งดูเหมือนความจริงถูกแบ่งแยกกระจายออกไปให้ใครก็ตามที่เป็นคู่ขัดแย้งยึดกุมคนละด้าน

ผู้พันได้คำตอบแล้วเดินผละออกมา พ่อนักศึกษาให้คำตอบแล้วเดินจากไป ต่างคนต่างกระชับเสื้อคลุม ซึ่งหลังจากเหตุการณ์ในวันนั้นก็ไม่มีใครพบเห็นชายผิวขาวเจ้าของเสื้อคลุมขนสัตว์อีก เขาออกตามหามีโอลันโกเมื่อปี ๒๕๓๕ เพียงเพื่อที่จะบอกว่าลูกชายเขายังไม่ตาย และเขาก็เชื่อมั่นตั้งแต่นั้นว่าในนามของกองทัพ ไม่มีวันที่จะหลุดพ้นไปจากวงจรอำนาจทางการเมืองกระทั่งมาพบนายทหารหนุ่ม

เขาบอกว่าตามกลิ่นเสื้อคลุมมา สุดแต่ว่าใครจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม หลังลูกชายออกจากโรงพยาบาล เขาก็หาซื้อเสื้อคลุมมาสวม เพราะรู้ว่าคนที่

ลงมือวันนั้นสวมเสื้อคลุมเกือบตลอดเวลา ในที่สุดก็พบผู้พันยืนถ่ายรูปรูปอยู่กับ ลูกน้อง รู้ว่าบัดนี้พลทหารรุ่นราวคราวเดียวกับลูกชายกลายเป็นผู้พัน ทั้ง ยังเห็นว่านายทหารได้เปิดเผยตัวตน จากนั้นเขาก็เดินตามจากลานกว้างมา จนถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เขาทิ้งคำตอบให้ผู้พันพร้อมเสื้อคลุมขนสัตว์ สีขาวขนปุกปุย โดยไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าผู้พันได้เก็บมาด้วยหรือไม่ จนกระทั่ง ๘ ปีต่อมา มีคนเห็นเสื้อคลุมขนสัตว์ปุกปุยตัวนี้อีกครั้ง เพียงแต่ว่าคนสวม ไม่ใช่ชายผิวขาวคนนั้น ทั้งสีของมันก็ไม่ใช่สีขาว แต่กลับเป็นสีดำ

ผู้พันใช้ผ้าดำปิดตาทุกคนไว้แล้วพาขึ้นรถตู้ ในรถมีทั้งรัฐมนตรี แคนนำมวลชน หัวหน้าพรรคการเมือง พวกเขาทั้งหมดอยู่ในรถคันเดียวกัน ทุกคนนั่งเงียบ หลังการนัดมาคุยกัน ๒ วัน ไม่ได้ขยับติใดๆ ต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ต่างคนต่างยืนอยู่ในจุดของตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายที่กุมอำนาจรัฐอยู่ในมือ เขาวางท่าทีที่แข็งกร้าวราวกับว่าสิ่งที่กำลังทำคือวีรกรรมอันกล้าหาญ เขาหาวิธีไม่ว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้นในอีกไม่กี่นาทีหลังคำปฏิเสธหลุดจากปาก ไป ทันทีที่ผู้นำกองทัพบโต๊ะ นั่นก็หมายความว่าเวลานั้นทุกอย่างจบสิ้นแล้ว เข็มนาฬิกาไม่อาจหมุนย้อนเวลา รถตู้วิ่งเข้าไปในค่ายทหารแล้วกลับออกมา ทุกคนต่างแยกย้าย ขณะที่สถานีโทรทัศน์ออกประกาศ เสียงหนึ่งก็ดังออกมา หลังรถตู้เคลื่อนออกไป

“พันเอกวิสันต์ นั่นใช่คุณไชไหม” แคนนำมวลชนสีหนึ่งทักขึ้น

ผู้พันรู้จักเขาดี ไม่ใช่ด้วยความสนิทสนมคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว แต่ด้วยบทบาทของเขาตั้งแต่เป็นผู้นำนักศึกษาเมื่อ ๒๒ ปีก่อน “ไช ผมเอง ฟीलภ”

“อืม...ไม่นึกว่าจะมาเจอกันแบบนี้” ฟीलภมองนายทหารหนุ่มแล้ว พุดต่อ

“ครั้งนี้ยังไม่ยิงใครไชไหม”

ผู้พันคล้ายถูกใครเอาไม้ท่อนใหญ่ทุบศีรษะจนล้มทั้งยืน ก่อนค่อยๆ พยายามตัวเองขึ้น “ถ้าผมจะยิงใคร คนนั้นคงเป็นพี่คนแรก” ผู้พันดึงสติกลับมา แล้วตอบออกไป

พัลลภยินนิ่ง จ้องนายทหารที่แต่งเครื่องแบบเต็มยศดูสง่า น่าเกรงขามแม้จะอยู่ภายใต้เสื้อคลุม “วิสันต์ไม่ยิงพี่หรอก ถ้าจะยิงคงทำไปตั้งแต่ครั้งนั้นแล้ว”

พูดจบเขาก็ว่าเสื้อคลุมขึ้นมาสวม ไซ้, มันเป็นเสื้อคลุมที่ดูคล้ายคล้ายคลบลูกเสือคลุมขนสัตว์แซมด้วยขนนกตัวนั้น ต่างเพียงแต่ว่ามันมีสีดำ และเนื้อหยาบกว่า

ผู้พันตะลึงเมื่อเห็นเสื้อคลุมตัวนี้อีกครั้ง เขาจำได้ แม้สีของมันจะเปลี่ยนไป แต่มันคือเสื้อคลุมแซมด้วยขนนกสีขาวตัวนั้นแน่ๆ เขาสงสัยว่าพัลลภไปได้เสื้อคลุมตัวนี้มาจากที่ไหน ใครเป็นคนให้

“พี่ไปเอาเสื้อตัวนี้มาจากไหน” ผู้พันถามจนเกือบจะลนลาน

“ทุกคนมีเสื้อเป็นของตัวเองอยู่แล้ว” พัลลภตอบแทบจะทันที

“ผมหมายถึงตัวที่พี่ใส่อยู่ตอนนี้”

“นั่นแหละ คนเราทุกคนย่อมมีเสื้อคลุมใส่เป็นของตัวเอง” อดีตแกนนำมวลชนพูดพลางชี้ไปที่หน้าอกผู้พัน

ผู้พันถอนหายใจ เขาเองก็ไม่แน่ใจว่าจะมาเจอพัลลภที่นี่อีก แม้รู้ว่าเป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่นั่งอยู่ในรถตู้ เขาพยายามหลีกเลี่ยงมาตลอดหลายสิบปี ไม่เข้าใกล้เหตุการณ์ชุมนุม โดยเฉพาะภายใต้การนำของพัลลภ เมื่อรู้ว่าอดีตนักศึกษารุ่นพี่คนนี้เลือกเดินบนเส้นทางการเมืองสายไหน กระทั่งวันที่พัลลภและพวกถูกจัดการผ่านคำประกาศทางสถานีโทรทัศน์

ตลอดห้วงเวลาเกือบ ๔ ปี ประเทศดูเหมือนว่าสุขสงบลง ซึ่งบางคนบอกว่าที่เห็นอยู่นี้จริง แต่ที่เป็นอยู่นั้นไม่จริง จะมีใครสักกี่คนที่ตระหนักว่า ช่วงวันเวลาที่ผ่านมา หรือถ้าจะเจาะจงลงไปให้ชัดกว่านี้ก็คือ กว่าทศวรรษ มีการใช้เวลาไปกับการพูดเรื่องประชาธิปไตย มากกว่าที่จะได้เห็นการ แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความสงบสุขที่เกิดขึ้น คล้ายผงฝุ่นที่ตกตะกอนอยู่กันขูด มันไม่ได้จางหายไป แคร่รอเวลาของมือ ที่มาเขย่า

นายทหารหนุ่มใหญ่ นั่งอยู่ชั้นล่างของบ้านแฝดสองชั้น ในจอ โทรทัศน์เห็นผู้นำกำลังชักชวนประชาชนให้ความร่วมมือปฏิรูปประเทศ ผู้ชายในกรอบสี่เหลี่ยมดูท่าทางเอาจริงเอาจัง เขาเคยเห็นชายคนนี้ อดีต ผู้นำกองทัพจ้องตาเขาเขม็งในวันฉลองติดยศ พันเอกพิเศษ เขากลับมา ค้นหาคำความหมายในดวงตาแข็งกร้าวแต่ดูอ่อนโยนคู่ นั้นไม่มีวันลืม เพราะ ในวันนั้นไม่มีใครรู้ว่าผู้พันแอบซุกเสื้อคลุมไปด้วย ในนาที่ประสานตา คล้าย มีอำนาจบางอย่างสั่งให้เขาถอดเสื้อคลุมออก แต่นอกจากไม่ถอดแล้ว เขากลับกวาดสายตาค้นหาของบางอย่างจากคนที่ยืนอยู่ตรงข้าม ซึ่งได้พบแต่ ความว่างเปล่า

ภาพในจอโทรทัศน์เลื่อนสลับ รดส่งผู้ต้องหากจากเรือนจำจอด เทียบทางเข้าศาลชั้นล่าง ชายในชุดนักโทษสีน้ำตาลก้าวลงมา มือและเท้า พันธนาการด้วยโซ่ตรวน ผมถูกดัดสันเกรียนเปิดขึ้นไปเกินครึ่งศีรษะ ทุกครั้งที่เขาถูกนำตัวมาที่นี้ ทุกคนจะเห็นรอยยิ้มกว้างเผยให้เห็นฟันใหญ่สีขาว แต่ก็ มีคนตั้งข้อสงสัยเกตว่านั่นเพราะเขาต้องการปกปิดร่างกายที่ชูปชืดและฝ่ายผอม ลงเท่านั้น ภายนอกเขาถูกพันธนาการด้วยโซ่ตรวนที่แข็งแรง แต่ภายในไม่มี ใครรู้ว่า อดีตผู้นำมวลชนคน นี้ถูกมัดตรึงด้วยอะไรที่แข็งแกร่งกว่า ผู้พัน นั่งมองด้วยสายตาที่เปลี่ยนไปจากที่เคยเห็นรุ่นพี่คน นี้ ความทะนงอาจหาญ

คำพูดที่เกี้ยวกราดดูต้นบนเวทีแทบไม่เหลือร่องรอยเหล่านั้นให้จดจำ

หลังได้เลื่อนยศ ผู้พันถูกส่งลงพื้นที่ไปทั่วประเทศ ตลอดช่วงเวลากว่า ๑๐ ปี หลายแห่งกลายเป็นพื้นที่สีแดงทางการเมือง ที่คนเห็นต่างไม่อาจเข้าเข้ามาได้ แผ่นดินถูกแบ่งแยก ทุกคนเสียดินแดนโดยไม่รู้ตัว ซึ่งไม่ใช่จากฝีมือของผู้ก่อความไม่สงบ ทั้งไม่ใช่การรุกรานกดขี่ของชาวตะวันตกในยุคล่าอาณานิคม แต่ล้วนเกิดจากบางอย่างที่ตัวผู้พันเองก็เพิ่งตระหนักในตอนนั้น ขณะที่ลงมือปราบปรามกำจัดกลุ่มคนที่คิดว่าเป็นศัตรู ในขณะที่เดียวกันทั้งตัวเจ้าหน้าที่อย่างผู้พัน และใครก็ตาม รวมทั้งชาวบ้านที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ต่างก็ใช้คำว่าหน้าที่ เพียงแต่ต่างสถานะกลุ่มสังกัด ทุกคนล้วนมีสิทธิและทุกคนต่างใช้สิทธิ นี่เป็นเรื่องที่ต้องยอมรับ แต่ไม่ควรยอมรับ เมื่อสถานะที่แตกต่างถูกนำมาตีความให้มีความหมายแบบเดียวกับคำว่า 'เสมอภาค' สิ่งนี้จึงกลายเป็นเหยื่อล่อ ที่ปลายทางไม่ใช่แคบ่อหรือหลุมดำ แต่กลับเป็นหุบเหวลึกที่เต็มไปด้วยความแปลกแยก *'คนตกเบ็ดย่อมไม่รู้ว่าจะเหยื่อล่อเหยื่อลงไปแล้วจะได้ปลาชนิดไหน แต่เมื่อเบ็ดย่อมรู้ว่าปลาที่ได้นั้นเป็นอย่างไร'*

ผู้พันพยายามอย่างเต็มที่ เขาไม่ยอมให้ผู้บังคับบัญชาผิดหวัง เขา รู้ดีว่า ผู้ออกคำสั่งในภารกิจนี้คือผู้นำคนนั้น อดีตนายทหารที่เขาอยากจะได้เป็นแบบอย่าง เพียงแต่ถึงขณะนี้ยังไม่แน่ใจว่า ผู้นำมีเล่ห์คลุ้มแบบเดียวกับเขาหรือไม่ นั่นเพราะยังไม่เคยเห็นอดีตผู้นำกองทัพคนนี้สวมเล่ห์คลุ้ม นี่ยิ่งทำให้นายทหารหนุ่มแปลกใจ เพราะในอดีตนับเวลามา ๘๖ ปี ระดับนายทหารใหญ่ล้วนแล้วแต่มีเล่ห์คลุ้มติดตัวกันมาแทบทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตาม เขาต้องทำภารกิจนี้ให้สำเร็จ แม้มันจะแตกต่างจากงานครั้งก่อน ๆ

“ครั้งนี้คุณไม่ต้องยิงใคร”

“แล้วผมจะใช้อะไรทำให้ชาวบ้านหวาดกลัวและเชื่อฟัง”

“คุณต้องทำให้ชาวบ้านเชื่อฟัง โดยปราศจากความกลัว” ก่อนที่ผู้พันจะพูดอะไรต่อไป นายพลคนสนิทผู้นำก็รีบชิงตัดบท

“รีบไปเถอะ ท่านหวังกับคุณไว้มาก คุณกับชาวบ้านไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธหรืออก แคนั่งคุยเล่าถึงหน้าที่ของคุณ บอกถึงหน้าที่ของพวกเขา ๓ ครั้ง เขาอาจเมินหน้าหนี ๕ ครั้ง อาจไม่ฟัง ๑๐ ครั้ง คงยังไม่เชื่อคุณ แล้วนี่คุณจะเกษียณเมื่อไหร่”

“อีก ๑๔ ปี ครับ”

“โห! ตั้ง ๑๔ ปี ยังมีเวลา”

ลมเดือนเมษายนหอบไอร้อนระอุ การลงไปพูดคุยกับชาวบ้านผ่านพันไปหลายพื้นที่ มีการถกเถียงโต้แย้ง ยิ่งทำให้อากาศร้อนยิ่งขึ้น หลายคน ซึ่งถ้าพูดให้ชัดลงไปกว่านั้นก็คือ หลายกลุ่มไม่พอใจในการเข้ามาของเจ้าหน้าที่พวกเขาปฏิเสธผู้นำ ไม่ยอมรับแผนหรือยุทธศาสตร์อะไรก็ตามที่จะเกิดขึ้น ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า นั่นทำให้ผู้พันรู้สึกโกรธ เขาคิดว่านี่เป็นการเสียเวลาที่จะมานั่งอธิบายในการทำความเข้าใจในเรื่องราวเหล่านี้ สิ่ง que ทุกคนน่าจะรู้กันดีอยู่แล้ว แต่พวกเขากลับบอกว่า ชาวบ้านมีเสรีภาพที่จะไม่เชื่อ มีสิทธิ์ที่จะไม่ยอมรับอะไรก็ตามที่ออกมาจากคนที่พวกเขาไม่ได้ศรัทธา นี่ยิ่งทำให้ผู้พันตะลึงงัน ผู้คนเหล่านี้รู้จักสิทธิและหน้าที่ดีขนาดไหนกัน เขาคิด, *‘ถ้ามีปืนอยู่ในมือ คงกระชากคอใครสักคนลากมาถามให้รู้เรื่องได้’* ซึ่งเขาเองก็น่าจะมีสิทธิ์ทำได้ตามที่หน้าที่ ยิ่งคิดอารมณ์ก็ยิ่งเดือดพล่าน เหงื่อผุดขึ้นกลางหน้าผากไหลไถลลงมาผ่านจมูก แตะปลายคางเหลื่อมหนา แผลงหน้าอกเปียกชื้น ปลายนิ้วมือชุ่มเหงื่อ ผู้พันกระซิบเลื้อคลุ่ม รู้สึกราวถูกกดทับให้ยั้งอึดอัด เขาน่าจะเชื่อหัวหน้า ไม่ควรเอามันมาด้วย อย่างน้อยเขาจะได้สบายตัวกว่านี้

ไอร้อนจากลมเดือนเมษายนยังระอุทั่วหมู่บ้าน หลายพื้นที่ที่มีการพูดคุยทำความเข้าใจก็ไม่ได้ดูเดือดหรือเลวร้ายไปเสียทั้งหมด บางกลุ่ม

ต้อนรับเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี พุดจาถ้อยทีถ้อยอาศัยราวญาติมิตรที่ห่างบ้าน กลับมาเยี่ยม ซึ่งนี้ทำให้ผู้พันแปลกใจอยู่ไม่น้อย เป็นสิ่งที่นายทหารคาดไม่ถึง แม้จะพอรู้มาอยู่บ้างว่าชาวบ้านบางพื้นที่ไม่ได้รับเกียรติผู้มา ท้ายยังเห็นได้ชัดว่าพวกเขารักและศรัทธาผู้นำเสียด้วยซ้ำ แต่กระนั้นสำหรับตัวผู้พันเอง กลับรู้สึกแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ทั้งที่ตัวเองไม่ได้มีท่าทีคุกคาม ก้าวร้าวอย่างที่ทำกับหมู่บ้านอื่น กับที่นี่เขาเลือกที่จะสงบปากมากกว่าจะพูดอะไรออกไปอย่างที่กล่าวกับหมู่บ้านที่ผ่านมา ชาวบ้านที่นี่พูดถึงการปฏิรูปประเทศเกือบตลอดเวลา แทบไม่ได้ยินพวกเขาพูดเรื่องหน้าที่ เสรีภาพ หรืออะไรก็ตามในทำนองนั้น ผู้พันรู้สึกเย็นอย่างแปลกประหลาด เขาไล่ติดกระดุมเลื้อยคลุ่มเพื่อให้ร่างกายอบอุ่นขึ้น ขณะได้ยินใครบางคนพูดว่า การให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่นี่จะใส่เลื้อยคลุ่มในช่วงอากาศหนาว แต่นี่มันหน้าร้อน ทำไมนายทหารที่นั่งหลังตรงคนนั้นไม่รู้จักฤดูฤดูกาล

“คุณทำได้ดีมากผู้พัน ผมและท่านไม่ผิดหวังในตัวคุณเลยจริงๆ”

“งานนี้ถ้าพูดให้ถูก ต้องบอกว่าผมล้มเหลวมากกว่านะครับ”

“ล้มเหลวที่ไหนกัน ดึกว่าเมื่อก่อนตั้งเยอะ” นายพลคนสนิทผู้นำพูด คล้ายปลอบใจลูกน้อง

“ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังรู้สึกไม่ค่อยดีเท่าไรหรอกกองทัพ” พันเอก วิสันต์พูดพลางจ้องตาผู้บังคับบัญชา

“คุณก็ยังไม่ค่อยรู้สึกดีกับพวกเขาเท่าไร” ผู้พันโบหน้าร้อนผ่าว ทั้งที่ในห้องเครื่องปรับอากาศพัดลมเย็นเฉียบ

“หมายความว่ายังไงครับ”

“เมื่อก่อนคุณเดินไปที่ไหนไม่ได้เลย แต่เดี๋ยวนี้ เห็นไหมล่ะ คุณจะ

เดินไปไหนก็ได้”

“นั่นไม่ใช่ความผิดของผมนะครับ”

“และนั่นก็คงไม่ใช่ความผิดของชาวบ้านเช่นกัน เานำผู้พัน คุณยังมีเวลา ลองกลับไปคิดดูดีๆ”

แดดเช้าสาดที่หมู่บ้านจัดสรรนอกชานเมือง แสงสีส้มอ่อนๆ ส่องทะลุบานหน้าต่าง ทาบทับแผ่นหลังหนาปีกซึ่งพิงพนักเก้าอี้ไม้ ผมลั่นเกียรณสีดอกเลาแซมศिरະ เมาดำทับทาบบนผนังปูนเปลือย กรอบรูปไม้สะท้อนแสงแดด พันเอกวิสันต์นั่งอยู่มุมหนึ่งของห้อง มองพรหมแดงสลบผ้ามา่านเหลืออง ใส่เรียงความคิดย้อนไปตั้งแต่สมัยเป็นหนุ่มน้อยถือป้ายประท้วง นิ้วที่เหนียวโกปลอยกระสุน ดอกกุหลาบขาวในมือชุ่มเหงื่อ หลังตั้งตรงกับสีหน้าของชาวบ้าน คำพูดของหัวหน้า “มันไม่ใช่ความผิดของชาวบ้าน”

นั่นสิ, เขาก็สงสัย แล้วมันเป็นความผิดของใคร ทำไมมันถึงไม่ใช่ความผิดของพวกเขา แล้วเป็นความจริงหรือที่คนในประเทศนี้ใช้เวลาพูดถึงประชาธิปไตยมากกว่าทำความรู้จักสิทธิ ทำความเข้าใจหน้าที่ เพราะถ้าเรื่องนี้เป็นความจริง ผู้พันก็สงสัยว่าจริงๆ แล้วประเทศของเขา พลเมืองขาดพร่อง หรือขาดพร่องพลเมือง สาเหตุของการขาดพร่องนี้คืออะไร และใครควรต้องรับผิดชอบ จะต้องย้อนไป ๘๖ ปี หรือ รอคอยอีก ๒๐ ปี จึงจะเห็นใบหน้านั้น แล้วตัวเขาเองจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วยหรือไม่

ป้ายแล้ว, ผู้พันยังไม่ออกมาจากห้อง เสียงจากหน้าจอโทรทัศน์ นักข่าวสายทหารชื่อดังอ้างรายงานจากแหล่งข่าวว่าในขณะที่รถตู้วิ่งออกจากสโมสร พวกเขาบางคนถูกปืนจ่อ ทั้งได้ยินคำพูดผ่านผ้าคลุม “พวกคุณไม่ศึกษาประวัติศาสตร์กันบ้างรีไร่ ประชาธิปไตยจอมปลอมไม่มีวันสู้อำนาจจากปากกระบอกปืนได้หรอก นั่น, คงมีคนอยากจะเถียงผมปากคอปลิ้นว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงยิ่งสู้ไม่ได้ พวกคุณเชื่อจริงๆ หรือว่าที่เห็นและเป็น

กันอยู่นี้คือของแท้!”

ผู้พันเอ็ดมอนด์ริโม่ตเปลี่ยนไปอยู่อีกช่อง คณะรัฐมนตรีโอนมัติเงินเยียวยาผู้ร่วมชุมนุมทางการเมืองจ่ายย้อนไปหลายปี เขายิ้มมุ่มปาก ใครไม่รู้ปลุกระดมคนชุมนุมให้รัฐบาลออกมาปราบปราม มีการสูญเสียทั้งบาดเจ็บและล้มตาย แล้วคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลต่อมาก็ออกมัติจ่ายเงินเยียวยาจากนั้นใครอีกก็ไม่รู้ปลุกระดมให้คนออกมาชุมนุม เจ้าหน้าที่ปราบปรามแล้วรัฐบาลในขณะนั้นก็มิมติแบ่งงบประมาณนำมาเยียวยาให้ผู้ร่วมชุมนุมที่บาดเจ็บและล้มตาย ผู้พันยังยิ้มกว้างกว่าเดิม นึกถึงคำพูดของหัวหน้า “มันไม่ใช่ความผิดของชาวบ้าน” เขาหลบมองเลื้อยคลุมตัวเก่งแขวนอยู่อีกมุมห้องอัดควนบุหรี จิบกาแฟจากแก้วสีดำ ไม่รู้สึกโกรธที่ถูกกล่าวหาว่าใช้ปืนจ่อคนในรถตู้ เหตุการณ์ในวันนั้นมีเพียงเขากับลูกน้องอีก ๓ คน ไม่มีใครรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบนขบวนรถ รวมทั้งหลังออกจากค่าย เขาคุยอะไรกับแกนนำมวลชนรุ่นพี่ ซึ่งทั้งหัวหน้าและผู้นำไม่เคยปรึกษาถาม

หลังเกษียณมีคนเห็นผู้พันเดินวนเวียนอยู่ภายในบ้าน ก่อนพันราชการออกมา เขาถูกตั้งกรรมการสอบถึงการที่เข้าไปพัวพันกับเหตุการณ์ทางการเมืองหลายเหตุการณ์ ซึ่งมีคนบาดเจ็บหลายราย ขณะที่ตัวเลขผู้เสียชีวิตไม่มีการยืนยันที่แน่ชัด มีพยานเพียงรายเดียวเป็นชายผิวขาว, พ่อของนักศึกษาคนหนึ่งที่ถูกกระสุนเจาะเข้ากลางหลัง แต่พยานรายนี้ได้หายตัวไปมีคนเห็นครั้งสุดท้ายว่าเขายืนคุยอยู่กับนายทหารหนุ่มแถวอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม ผู้พันพ้นจากความผิดมาได้ แต่หลังจากนั้นก็ไม่มีใครเห็นผู้พันเดินออกมาจากภายในบ้านอีกเลย

ห้องถูกปิดลับตั้งแต่เลื้อยคลุมของผู้พันหายไป ห้องทั้งห้องถูกฉาบด้วย
สีชมพู พื้นที่กว้างคุณยาวถูกหารด้วยขนาดของหัวใจ ความขัดแย้งถือไว้
ด้วยกลีบกุหลาบที่ใช้เป็นกุญแจ ความรักถูกปล่อยออกไปทางช่องหน้าต่าง
และบานประตู หยากไยของความเกลียดชังปกคลุมด้วยผงฝุ่นที่ปลิวว่อน
ความดีเก็บซุกซ่อนอยู่ในลิ้นชักที่ถูกลืม ความฝันยังวนเวียนอยู่ที่นี้ และห้อง
สี่เหลี่ยมได้ซึ่งความทรงจำบางอย่างไว้.

Chitra Keth
25082018.

ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังสวิรัต

ปะการัง

ขณะยืนบนถนนสายนี้ ในยามค่ำคืนที่ลมแรง ผนตกหนัก ผมคิดถึง
ปาเต...

เกือบสองทุ่มแล้ว ผมยังไม่มีทีท่าจะหยุดตก ดูเหมือนจะหนักกว่า
เดิมด้วยซ้ำ จนน้ำเริ่มนองพื้นถนน นักศึกษาสาว ๒-๓ คนที่ยืนหลบฝนอยู่
บนฟุตปาทได้ขายคาคี๊วแกวเริ่มหงุดหงิด เพราะรอเรียกแท็กซี่มานานับสิบคัน
แล้วไม่มีคันไหนยอมไป ทั้งๆ ที่เปิดไฟว่าง

“ประเทศเองช่วย ผนตกที่ไร่น้ำท่วมทุกที ไ้แท็กซี่บ้าง ก็เหมือนกัน
ไกลไม่ไป ไกลไม่เอา แล้วตกลงมึงจะไปไหน ไม่เห็นมีใครแก้ปัญหาได้สักคน”

เสียงของนักศึกษาสาวบนดั่งๆ อย่างเหลืออด ใครบางคนพยักหน้า
รับว่าจริง บางคนที่ยังพอทนไหวแอบอมยิ้มที่มุมปาก ก้มหน้าก้มตาจ้องหน้า
จอโทรศัพท์มือถือต่อไป

ขณะยืนบนถนนสายนี้ ในยามค่ำคืนที่ลมแรง ผนตกหนัก บวกกับ
คำพูดของนักศึกษาสาวคนนั้น ยิ่งทำให้ผมคิดถึงปาเต...

ปาเต ที่ผมรู้จักเมื่อสิบกว่าปีก่อนโน้น เป็นชายลึกลับผิวคล้ำ หน้าตา
เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลา ที่บอกว่าลึกลับเพราะไม่มีใครรู้ว่าชื่อ

ของเขาแปลว่าอะไร เจ้าตัวเองก็ไม่รู้ว่ามาจากภาษาใดกันแน่ เขาเล่าว่า พอจำความได้ ก็ได้ยินแม่เรียกปาเตๆ ตั้งแต่ตอนนั้นแล้ว โตขึ้นอีกหน่อยคิดจะถามแม่ แม่ก็หายไปถึงเสียก่อน ไปไหนไม่รู้... เหลือแต่ยาย พอถามยาย ยายตอบว่า *กูจะไปรู้แม่มิ่งวี* พอเล่าถึงตอนนี้ทุกคนหัวเราะกัน แต่ผมแอบเห็นดวงตาใสคู่นั้นหม่นลงเล็กน้อย แม้มุมปากจะพรายด้วยรอยยิ้ม

อีกเรื่องลึกลับที่เราอยากรู้แต่ไม่เคยรู้ ซึ่งเจ้าตัวก็ไม่รู้-ว่าตัวเองมาจากแถบถิ่นใดของประเทศ น้ำเสียงของเขาฟังดูแปลกๆ บางครั้งมีท่วงทำนองเหมือนคนใต้ แต่บางครั้งมีจังหวะจะโคนคล้ายคนอีสาน แถมนบางคนว่ามีหางเสียงคล้ายคนทางเหนือ แต่เวลาพูดแล้วน่าฟัง ทุกน้ำเสียงรวมอยู่ในนั้น คล้ายเสียงดนตรี คล้ายบทกวีของธารน้ำไหล-ไม่เฉพาะน้ำเสียงที่น่าฟัง เนื้อหาที่เขาพูดก็น่าสนใจไม่แพ้กัน บางทีมีลีลาคล้ายเรื่องแต่งจนไม่ยากเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง!

ความรู้ลึกลับบางอย่างบอกผมตั้งแต่แรกว่า ปาเตไม่ใช่คนธรรมดา แต่ในความจริงที่เป็นอยู่ เขาเป็นแค่คนขายกาแฟในร้านห้องกระจกเล็กๆ ตรงมุมถนนใหญ่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยนัก เมื่อไม่มีเรียน หรือถ้ามีประชุมกิจกรรมใด พวกเรามักจะไปนั่งสูมหัวที่ร้านนี้เสมอ หลายครั้งปาเตจะอยู่ร่วมสนทนากับเราด้วย จนสนิทสนมกันเป็นพิเศษ

ครั้งหนึ่ง เรานั่งคุยกันถึงเรื่องจัดบอร์ดนิทรรศการบุคคลสำคัญของประเทศและกำลังคิดว่าจะเอาใครดี เรามีชื่อที่ต้องการแล้ว ๒-๓ ชื่อ แต่ยังต้องการอีก ปาเตบอกว่า เขาเคยรู้จักบุคคลสำคัญท่านหนึ่ง น่าจะเอามา ยกย่องประกาศเกียรติคุณให้คนหนุ่มสาวได้รับรู้และเรียนรู้ถึงความรักชาติ บ้านเมืองอย่างบุคคลท่านนี้บ้าง

“ใครหรือ ปาเต?” ผมถาม อันที่จริงดูจากวัยของเขาเราน่าจะต้องเรียกน่า, อา หรืออย่างน้อยก็ต้องมีพินำหน้า แต่ปาเตบอกให้เราเรียกเขา

ปาเตเฉยๆ ให้ดูเหมือนเป็นเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพราะไม่อยากแก่ ซึ่ง
เรายอมจำนนต่อเหตุผลข้อนี้ด้วยความเข้าใจ

ปาเตไม่ตอบคำถามผมในทันที

“ฉันทะหลงทางในวังวนกาลเวลาถึง ๒ ครั้ง”

แค่ปาเตเริ่มเล่าเรื่องของตัวเองก็น่าสนใจแล้ว...

“ตอนนั้นฉันยังเป็นเด็กหนุ่ม” ขณะพูดนัยน์ตาเขาดูล่องลอยชวน
พิศวง “ฉันหลงป่า เดินวนอยู่อย่างนั้นตั้งหลายรอบ แล้วในที่สุดก็ไปพบ
กับหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ไม่รู้จักและไม่เคยไปมาก่อน ผู้คนดูแปลกๆ กำลังตื่น
ตระหนก จับกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์การบ้านการเมืองอย่างหน้าดำคร่ำเครียด
คนหนึ่งถามขึ้นว่า ประเทศเราจะเข้าข้างญี่ปุ่นหรือฝ่ายสัมพันธมิตรกันแน่...
ฉันถึงงว่า เอ๊ะ นี่มันเรื่องอะไร ทำไมฉันถึงตกข่าวไปได้

สักพักก็มีคนหนึ่งปองปากกระซิบ แต่ก็ได้ยินทั่วทั้งวงนั้นแหละ
คนนั้นเล่าว่ามีข่าวลือ...ท่านผู้นำให้หมอดูที่มีญาณรู้ล่วงหน้าช่วยดูอนาคต
ของประเทศว่าจะเป็นอย่างไร...หมอดูมองเห็นประเทศของเราผ่านทางญาณ
ว่า ในอีกยี่สิบปีข้างหน้า ทุกตรอกซอกถนนจะเต็มไปด้วยรถยนต์ที่ห่อญี่ปุ่น ร้าน
อาหารญี่ปุ่น... เท่านั้นแหละ ท่านผู้นำก็ตัดสินใจได้ทันทีว่า ควรเข้าข้างฝ่าย
ไหนดี... กำลังจะเอ่ยปากถามอะไร บังเอิญเหลือบไปเห็นหนังสือพิมพ์วาง
อยู่บนโต๊ะ ฉันรีบคว้ามาดู มันเขียนวันที่เท่าไรจำไม่ได้ แต่เดือนพฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๘๔!

“นั่นคือครั้งแรกที่ฉันหลงทางในกาลเวลา...”

ปาเตสรุป

“มามากไหนวะ ปาเต” เพื่อนคนหนึ่งแซว เขาหัวเราะชอบใจ

“ตอนนั้นฉันตกใจ ตายล่ะ เราใช้วิธีนี้ตัดสินปัญหาบ้านเมืองหรือ
แต่ว่าไปแล้ว ไม่ว่าจะยุคสมัยใด เราก็ยังหลงทางในวังวนกาลเวลา เรายังเชื่อ

และใช้วิธีแบบนี้มาตลอดแหละนะ...”

พวกเรายังงง จับต้นชนปลายไม่ถูก...เขาเล่าต่อ

“อีก ๓ ปีต่อมา ฉันหลงทางในกาลเวลาอีกครั้ง ขณะเดินอยู่ในป่า ฉันได้ยินเสียงฝีเท้าคนและเสียงซุบซิบพูดคุยกุมาแต่ไกล ฉันรีบหลบตรงพุ่มไม้ข้างทาง เห็นทหารญี่ปุ่น ๔-๕ คนเดินผ่านไป ฉันนอนนิ่งกับพื้นอย่างนั้น นานแค่ไหนไม่รู้ จนเมื่อเห็นว่าทุกสิ่งเงียบสงบ จึงเดินกลับออกทางเดิม โชคดีเจอทุ่งนา ขณะตัดสินใจว่าจะไปทางไหน ก็ได้ยินเสียงเครื่องยนต์ดังครืนๆ บินผ่านศีรษะไป แล้วมีอะไรบางอย่างตกลงมาจากฟ้า อันแรกเป็นเหมือนหีบห่อสัมภาระ หลังจากนั้นก็เป็นคนลอยลงมา เขาระโดดร่มลงมาตกที่ทุ่งนา แล้วมีคนอื่นๆ กระโดดตามลงมาด้วย รวมทั้งหมด ๓ คน ได้ยินพวกเขาเรียกชื่อตัวเองว่า แดง ดี และเข้ม

ฉันสังเกตเห็นว่า คนชื่อเข้มซื้อเท้าแพลง เดินลำบาก กำลังจะเข้าไปช่วยก็เห็นชาวบ้านกลุ่มหนึ่งเดินตรงไปที่พวกเขา พร้อมกับตะโกนถามว่าเป็นใคร บางคนในกลุ่มชาวบ้านบอกว่าสงสัยเป็นพวกญี่ปุ่น แต่นายเข้มตอบว่า เป็นทหารไทยมาซ่อมรบ ฉันได้ทีออกจากพุ่มไม้ เดินสำรวจตามชาวบ้านกลุ่มนั้นตรงเข้าไปหาชายทั้งสามที่หล่นลงมาจากฟ้า

เมื่อเห็นหน้านายเข้ม ฉันตื่นเต้น ดีใจที่ได้เจอตัวจริง ฉันเริ่มสับสนอีกครั้งว่าตอนนี้อยู่ที่ใด และเป็นปีอะไรกันแน่ ถ้ามีทหารญี่ปุ่นเดินในป่า และนายเข้มกระโดดร่มลงที่เมืองไทย มันน่าจะเป็น ๒-๓ ปี หลังจากที่ท่านผู้นำตัดสินใจเข้าร่วมกับญี่ปุ่น ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรแล้ว...นี่แสดงว่า ฉันหลงเข้ามาในอีกเวลาหนึ่ง ปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ?

ฉันช่วยชาวบ้านขนสัมภาระให้พวกของนายเข้ม ตอนนั้นเป็นเข้ามิดเลยไม่มีใครสังเกตหรือสงสัยว่าฉันเป็นใคร พวกเขามาส่งพวกนายเข้มที่ชายหมู่บ้านแล้วแยกย้ายกันไป แต่มีชาวบ้าน ๒-๓ คนยังรีรอพูดคุยกุจับตาดูอยู่ห่างๆ ฉันรู้ว่าเขายังไม่วางใจในพวกนายเข้มนัก จึงเสียบๆ เคียงๆ เข้าไป

ใกล้นายเข้ม ก่อนตัดสินใจถามเบาๆ ด้วยกลัวชาวบ้านจะได้ยิน เป็นภาษาอังกฤษว่า Free Thai Movement^๑ ? นายเข้มมีสีหน้าตกใจระคนแปลกใจ แต่ก็แอบพยักหน้ารับด้วยความงุนงง ฉันบอกว่า พวกท่านจะเจออุปสรรคปัญหาอีกมาก แต่ภารกิจจะสำเร็จ ปลอดภัยดี และท่านจะได้เติบโตใหญ่ในหน้าที่การงาน ขอเป็นกำลังใจให้ และกราบขอบพระคุณที่ท่านทำหน้าที่รักษาชาติบ้านเมืองให้พวกเราคนรุ่นหลัง...แล้วฉันรีบเดินจากมาก่อนที่ชาวบ้านกลุ่มนั้นจะสงสัย พอฟ้าสว่างฉันก็เจอทางออกกลับไปที่หมู่บ้านของฉัน...”

จำได้ว่าเมื่อปาเตเล่าจบ เราต่างนั่งอึ้งไปสักสิบวินาที ผมไม่รู้ว่าแต่ละคนนั่งอึ้งไปเพราะสาเหตุใด จนเสียงของใครคนหนึ่งทำลายความเงียบขึ้น

“โห! ปาเตเจาะเวลาหาอดีต” ตามมาด้วยเสียงหัวเราะของเพื่อนๆ

“การหลงทางในวังวนกาลเวลา” ที่เขาว่านั้น เป็นแค่สำนวนโวหาร เขาต้องการสื่อความหมายอะไร...หรือเป็นเรื่องจริง?

เพื่อนๆ ผมไม่มีใครเชื่อหรือตั้งใจตรงประเด็นนั้น หลายคนคิดว่าเป็นแค่สีสันในวิถีเล่าเรื่องของเขาให้สนุกสนานชวนติดตามเท่านั้นเอง แต่ถึงกระนั้นสำหรับผมแล้ว มันก็ยังน่ามหัศจรรย์อยู่ดีตรงที่ว่าเขาช่างมีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์มากมาย ซึ่งถ้าดูจากรูปลักษณ์ภายนอกเพียงอย่างเดียวจะนึกไม่ถึงว่าแค่คนขายกาแฟธรรมดาจะมีความรอบรู้ขนาดนี้...นั่นเป็นบทเรียนแรกๆ ของชีวิตที่ผมได้รับจากปาเตว่า เราไม่ควรตัดสินคนจากภายนอก ไม่ควรตัดสินหนังสือจากปก!

“ว่าแต่ว่า นายเข้มนี่เป็นใครเหรอ?”

เพื่อนคนหนึ่งแอบกระซิบถาม ผมรีบเลี้ยวหาทางอินเทอร์เนต แล้วตะลึงกับประวัติชีวิตการต่อสู้ของนายเข้ม ในที่สุดผมก็ตัดสินใจว่า เราควร

---

^๑ ขบวนการเสรีไทย

ต้องมีบุคคลสำคัญท่านนี้บนบอร์ดนิทรรศการจริงๆ

จากการเล่าเรื่องครั้งนั้นของปาเต มีอะไรบางอย่างที่ทำให้ผมอยากรู้จักอยากค้นหาว่าเขาเป็นใคร มาจากไหนกันแน่ ผมสัมผัสได้ว่า เขาไม่ใช่คนธรรมดา!

“ฉันเป็นลูกแกะธรรมดาี่เอง แต่อาจเป็นลูกแกะที่ฉลาดและแข็งแรง”

ปาเตพูดแล้วหัวเราะเขินที่ชมตัวเอง ปกติเขาเป็นคนถ่อมใจมาก จนเรามองไม่เห็นตัวตนจริงของเขาจากภายนอก แต่ผมก็ไม่เข้าใจอยู่ดีว่าเขาหมายถึงอะไร

เพื่อนบางคนลงความเห็นแบบลับหลังว่า ปาเตเป็นคนฟุ้งเฟื่อง ไม่ค่อยเต็ม พูดคุยเอาสนุกได้ แต่อย่าไปจริงจังมากนั้กจะปวดหัว แต่ผมไม่เชื่อเช่นนั้น หลายครั้งผมมักจะแอบเพื่อน ๆ ไปนั่งคุยกับเขาที่ร้านกาแฟจนดึกตื่นเราคุยกันหลายเรื่อง ซึ่งทำให้ผมรู้จักเขามากขึ้นในอีกหลายมุม บางครั้ง เขาอาจดูไร้สาระ เมื่ออยู่ต่อหน้ากลุ่มเพื่อน แต่บางเวลาโดยเฉพาะเมื่อต่อหน้าผม เขากลับดูหนักแน่นจริงจัง จนผมต้องยอมรับว่า ชีวิตผมเปลี่ยนไป เพราะได้เรียนรู้มากมายจากปาเต

และที่สำคัญ ผม 'รอด' มาได้ก็เพราะปาเต...

จู่ๆ เขาก็หายตัวไป ร้านกาแฟมีคนอื่นมาขายแทน...เขาหายไปตอนช่วงที่เราปิดเทอม กลับบ้านต่างจังหวัดกัน เลยไม่มีโอกาสได้รำลาหรือไต่ถามว่าเขาจะไปทำอะไรที่ไหน

หลายปีต่อมา ขณะที่บ้านเมืองกำลังแบ่งเป็นฝักฝ่าย มีการประท้วงรัฐบาลเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หลายเรื่องที่รัฐบาลตัดสินใจทำ ผมกับเพื่อนสนิท ๒-๓ คนไม่เห็นด้วย หลังเลิกงานเราจึงมักชวนกันไปร่วมชุมนุมคัดค้านเสมอ ครั้งหนึ่งเกิดเหตุการณ์ซุลมุน ผู้ประท้วงโดนตำรวจไล่ยิงจนต้องวิ่งหนีหลบ

มาตามถนน คำนั้นร้านรวงตึกแถวปิดประตูอย่างแน่นหนาตั้งแต่ตอนเย็น เพราะมีข่าวการสลายชุมนุมมาตลอดป้าย ผมพลัดหลงกับเพื่อนๆ ต่างคนต่างหนีกระเจิงไปคนละทาง

ขณะที่ผมกำลังหลบอยู่ข้างเสาไฟฟ้า และเสียงป็นดังกระชั้นชิด ใกล้เข้ามาทุกที ผมนึกในใจว่า คงไม่รอดแน่คราวนี้...จู่ๆ ประตูเหล็กม้วนของร้านที่อยู่ด้านหลังผมก็ถูกดันขึ้นอย่างแรง ได้ยินเสียงเรียกจากด้านในว่า *เข้ามาหลบในร้าน เร็ว!*

ไม่ต้องคิดให้เสียเวลา ผมตัดสินใจลี้ภัยลัดลอดประตูเข้าไปในร้านทันที แล้วประตูก็ถูกดึงปิดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อผมเริ่มปรับสายตาดูกับสภาพแสงสลัวภายในร้าน ผมก็เห็นหน้าเจ้าของเสียงที่ช่วยผม--

“ปาเต!” ผมเรียกชื่อเขาด้วยความตื่นเต้นดีใจ และอดอัศจรรย์ใจไม่ได้ว่า ทำไมเขาถึงช่างปรากฏตัวได้เหมาะเจาะตรงเวลาเช่นนี้ โดยเฉพาะนาที่ชีวิตที่กำลังจะเป็นจะตาย

“จำผมได้ไหม”

“ได้สิ วิน” ปาเตยิ้มกว้างเหมือนเดิม ไม่น่าเชื่อว่าเขายังจำผมได้

“นายรู้ได้ไง...ทำไมถึงเปิดประตูรับ”

“ก็ฉันนั่งดูจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งหน้าร้าน เห็นใครเดือดร้อนผ่านมา ไม่ว่าฝ่ายไหนก็เปิดประตูรับหมด ตอนนี้มีอยู่ ๓-๔ คนแล้ว กำลังกินข้าวนอนพักอยู่ที่ชั้นสอง รอให้เหตุการณ์สงบแล้วค่อยกลับออกไป”

ผมพยักหน้ารับรู้ เพิ่งมีโอกาสมองไปรอบๆ ร้าน เห็นเป็นชั้นหนังสือเต็มไปหมด

“นายออกจากร้านกาแฟก็มาทำที่ร้านหนังสือนี้เลยหรือ”

“ไม่หรอก” เขายิ้ม “ฉันเดินทางไปทั่วประเทศแล้วเพิ่งมาอยู่ที่ร้านนี้ไม่ถึงปี”

“ผมผ่านแถวนี้บ่อยแต่ไม่เคยกะเจอนาย”

“ก็นายไม่เข้าร้านหนังสือนี้”

คำพูดของเขาทำให้ผมสะดุ้ง รู้สึกอายเล็กน้อย นึกถึงที่เขาเคยบอกผมว่า “ถึงแม้จะเป็นลูกแกะ แต่ต้องฉลาดและแข็งแรง วิธีที่จะทำให้ฉลาดและแข็งแรงคือต้องอ่านหนังสือเยอะๆ”

จริงของเขา หลายปีมานี้ผมยังไม่ฉลาดและแข็งแรงมากขึ้นกว่าเดิมเลย...

คืนนั้น ผมและคนอื่นๆ ตัดสินใจพักค้างที่ร้านหนังสือของปาเต รอรุ่งสว่าง แล้วค่อยกลับออกไป เรานั่งๆ นอนๆ กันที่ชั้นสอง บางคนนอนหลับกรนเสียงดังราวกับไม่ได้นอนมาหลายคืน บางคนนั่งอ่านหนังสือเงียบๆ พวกเขาล้วนเป็นคนหนุ่มสาว ซึ่งผมไม่รู้แน่ชัดว่าแต่ละคนคิดอย่างไร แต่ความรู้สึกวูบหนึ่ง บอกผมว่าพวกเขาเป็นเหมือนพี่เหมือนน้องที่อยู่บ้านเดียวกัน

ผมกับปาเตนั่งคุยกันเบาๆ ที่พื้นมุ้งห่อ

“ปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองเราครั้งแล้วครั้งเล่าวนอยู่อย่างนี้ เหมือนหลงทางในกาลเวลา ไม่ก้าวไปข้างหน้าเสียที เพราะลูกแกะเลือกหมาป่าเข้ามาดูแลพวกเขาเอง ธรรมชาติของหมาป่า เมื่อเข้ามาได้ตัวหนึ่ง มันก็จะมาทั้งฝูง...”

ปาเตเริ่มนิทานลูกแกะของเขาอีกครั้ง

“ถ้ารู้ว่าเป็นหมาป่า ลูกแกะจะโง่เลือกมาทำไมล่ะ”

พลที่นั่งเจี๋ยบออยู่ไม่ไกลถามแทรกขึ้น ซึ่งตรงกับที่ผมจะถามพอดี พลเป็นอีกคนที่ปาเตเปิดประตูรับเข้ามา แม้เพิ่งจะรู้จักและคุยกันไม่มากนัก แต่เราต่างรู้ในทันทีว่า ความคิดความอ่านของเราอยู่คนละขั้วตรงข้ามกันโดยสิ้นเชิง เมื่อต้องมาหลบภัยอยู่ในร้านหนังสือของปาเต เราจึงพยายามสงบปากสงบคำ ระวังท่าทีของตัวเอง เพื่อไม่ให้เจ้าของสถานที่ลำบากใจ

“ก็ไม่ต่างจากในนิทาน หมาป่าหลอกว่า มันเป็นม้งสวิร์ติ ไม่กินเนื้อ

แล้ว...ลูกแกะก็หลงเชื่อ ยอมเลือกมาเป็นจำฝูงเพื่อปกป้องตัวเองที่อ่อนแอ
เลยโดนกินเรียบ”

ปาเตอธิบายได้นำฟัง--คงมาจากหนังสือในร้านที่เขาเคยอ่าน
นั่นแหละ

“หลอกที่ไหน ก็จริงอย่างที่มันบอกว่ากินมังฯ ไง” พลทำเสียงเข้ม
ก่อนจะเปลี่ยนมาอมยิ้มที่มุมปาก พร้อมทำเสียงเลียนสำเนียงคนจีน “เลย
กินมังหมกทุกตัว...”

ผมคาดไม่ถึงกับมุกนี้ เผลอปล่อยตัวหัวเราะออกมาเสียงดัง แถม
สบตากับพลเวทหนึ่งโดยไม่ตั้งใจ เราไม่เคยคุยกันตรงๆ แบบคู่สนทนาที่ต้อง
มองหน้ากัน แต่ผมรู้ว่าปาเตพยายามเชื่อมเราสองคนเข้าด้วยกัน ตั้งแต่ตอน
แนะนำตัวแล้ว-ไม่น่าเชื่อว่า แม้เราอยู่ต่างขั้ว แต่ก็ชอบตรงกันหลายอย่าง
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหนังหรือเกม รวมไปถึงแนวดนตรี

“ลูกแกะมักคิดว่า พวกเขาต้องการผู้นำที่ฉลาดและแข็งแรง หมาป่า
เลยได้ทีปล้อมตัวเข้ามา จริงๆ แล้วหมาป่าไม่ได้ฉลาดหรอก แต่เจ้าเล่ห์
มากกว่า คำว่าฉลาดดูเป็นการยกย่องมันเกินไป ความฉลาดแบบโง่งนั้น
ต้องเรียกว่าเจ้าเล่ห์ถึงจะถูกต้อง หมาป่านี้แหละตัวดี ที่ทำให้ลูกแกะแบ่ง
ฝักฝ่าย ทะเลาะกันเอง เลยยิ่งอ่อนแอไปอีก...”

ผมกับพลแอบสบตากัน เราต่างรู้ว่าปาเตกำลังพูดถึงสิ่งใด

“หมาป่ามาในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นกิเลส ความเลวร้าย ความ
เห็นแก่ตัว คมเขี้ยวของหมาป่านั้น ฝากพิษบาดทะยักให้กับสังคมไทยมา
ช้านาน จงจำไว้ ไม่มีหมาป่าตัวไหนเป็นมังสวิรัตแท้จริงหรอก ลูกแกะต้อง
เรียนรู้ ฉลาด แข็งแรง และสามัคคีกันไว้”

คืนนั้นเราคุยบ้างหลับบ้างจนถึงเช้า เหตุการณ์ข้างนอกสงบเงียบ
คนอื่นยังหลับกันอยู่ แต่ผมกับพลต้องไปทำงาน เลยออกจากร้านหนังสือ
ของปาเตมาพร้อมกัน

เราเดินไปเจียบๆ บนทางเท้า ยังซัดๆ เขินๆ ที่จะคุยกันเองโดยไม่มี
ปาเตอยู่ด้วย จนเมื่อถึงสี่แยกที่เริ่มมีรถราวิ่งพลุกพล่าน ผมบอกเขาว่า จะ
เรียกแท็กซี่กลับบ้านไปอาบน้ำ เขาพยักหน้า ยกมือเชิงรำลา แล้วเดินต่อไป
อีกราวร้อยเมตร หยุดที่ป้ายรถเมล์-เมื่อผมขึ้นนั่งแท็กซี่เรียบริ่อย นึกได้ว่า
ตอนคุยกันที่ร้านของปาเต ผมได้ยินว่า เขาอยู่ไม่ไกลจากบ้านผม ผมบอก
ให้แท็กซี่แวะจอดที่ป้ายรถเมล์

“พล” ผมเปิดประตูรถตะโกนเรียก “ไปด้วยกันสิ”

“ไม่เป็นไร” เขาโบกมือปฏิเสธ

“ไปเถอะเพื่อน เราไปทางเดียวกัน...” ผมส่งยิ้มให้เขา เพิ่งนึกได้ว่า
เปลวเรียกเขาเพื่อนอย่างเต็มปาก

เขาหยุดคิดเสียวินาที่ ยิ้มตอบ ดัดสินใจเดินมาขึ้นรถ

แม้เราคิดต่างกันในเรื่องหนึ่ง แต่ก็ยังมีอีกหลายร้อยพันเรื่อง que คิด
ตรงกัน เราคุยกันตลอดระหว่างที่ไปด้วยกัน บนทางเดียวกัน...

หลังจากเหตุการณ์วันนั้นประมาณ ๒ เดือน ผมกลับไปทีถนนสายเดิม
ตรงไปยังจุดที่คิดว่าเป็นร้านหนังสือของปาเต แต่เดินหาเท่าไรก็ไม่พบ ผม
ถามลุงที่ร้านตัดกระดาษว่า ร้านหนังสือปิดไปแล้วหรือ ลุงทำหน้าที่ บอกว่า
แถวนี้ไม่เคยมีร้านหนังสือนะ ผมมองไปรอบบริเวณนั้น งงหนักยิ่งกว่าลุง
เป็นไปได้ไง ผมรำพึงกับตัวเอง

อีกหนึ่งปีต่อมา จู่ๆ ก็เจอข้อความจากพล เขาส่งมาทางกล่องข้อความ
ในเฟซบุ๊กของผม-เขาถามว่าเห็นคลิป์วิดีโอที่กำลังแชร์กันทางโซเชียลมีเดีย
ใหม่? เขาหมายถึงเรื่องตำรวจฉวยเดี่ยว เข้าจับกุมแก๊งวัยรุ่นที่ขู่ออาโทรศัพท์
มือถือจากเด็กนักเรียนแล้วโดนรุมทำร้าย ขณะเดียวกันมีพลเมืองดีเข้าช่วย
ตำรวจ พลอยถูกกลุ่มวัยรุ่นตีอาการสาหัสไปด้วยอีกคน

ผมบอกเขาว่าเห็นแล้ว *ทำไม* เขาตอบมาว่า พลเมืองดีคนนั้น คือ ปาเต!

ว่าไปแล้วเป็นเรื่องที่น่าตกใจ แต่ก็ไม่น่าแปลกใจนักสำหรับผม เพราะเหตุการณ์ใดก็ตามถ้ามีปาเตอยู่ตรงนั้น ผมเชื่อว่าเขาต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลืออย่างแนบเนียน เขาพูดเสมอว่า “สังคมโดยรวมจะแข็งแรงและดีงามได้ คนในสังคมนั้นต้องไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่เกิดขึ้น อย่าคิดว่าปัญหานั้นไม่ใช่ของตัวเอง เพราะทุกปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม จะเกี่ยวโยงและส่งผลกระทบต่อกัน ทั้งสิ้น...อย่าเอาแต่ตน แต่ต้องช่วยกันลงมือทำ”

เขามักยกตัวอย่าง นายเข้ม เพื่อนต่างมิติ ที่เป็นฮีโร่ของเขาเสมอว่า-นายเข้มเป็นนักเรียนนอกอยู่ที่อังกฤษสบายๆ แต่พอเห็นว่าประเทศชาติของตัวเองอาจจะเดือดร้อน เพราะไปเลือกสนับสนุนผิดข้าง ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร นายเข้มกับเพื่อนๆ ยอมเสียสละความสุขสบายส่วนตัว ไปฝึกทหารกับอังกฤษหลายเดือน เสี่ยงตายกระโดดร่มลงมาที่ประเทศไทย เพื่อปฏิบัติการกลับจนสำเร็จ จึงทำให้เราไม่กลายเป็นประเทศแพ้สงคราม...

ผมจำเรื่องนี้ได้ดี เพราะเป็นคนค้นคว้าเรื่องราวของนายเข้มมาขึ้นบอร์ดนิทรรศการ และหลายครั้งผมแอบถามตัวเองในใจว่า ถ้าเป็นเราจะทำไหม? เราจะกล้าเสี่ยงตายกระโดดร่มลงมาไหม?

พลชวนผมไปเยี่ยมปาเตที่โรงพยาบาล เมื่อเขาเห็นเราสองคนมาด้วยกัน เขาพยายามฝืนยิ้ม แต่เนื่องจากใบหน้ายังฟกช้ำ เต็มไปด้วยบาดแผล จึงทำให้ยิ้มได้ไม่กว้างนัก ทว่าผมสังเกตเห็นประกายสุกใสจากแวตตาของเขา มันเหมือนดวงดาวแห่งความหวังที่ฉายแสงจ้าในวันท้องฟ้ามืดมิด

“ลูก แกะที ฉะ หลาด แข็ง แร่ง...”

เขาหลุดคำพูดทีละถ้อยทีละคำด้วยความยากลำบาก มองตรงมาที่เราทั้งสอง

“ต้อง สา... สา มัคคี... ไว้ อย่า ให้ คม เขียว...ที่บอกว่า เป็น มังสะ วิ รัตติ มา ฉึก เนื้อเรา...”

เขาพินยืมอีกครั้ง แม้หลายคำจะออกเสียงไม่ชัด แต่มันแจ่มกระจ่างในใจของเราทั้งสอง

อาการของเขายังน่าเป็นห่วง หมอไม่ให้เยียนาน เมื่อถึงตอนลากลับ เขาพยายามยกนิ้วหัวแม่มือโป้งให้เรา ซึ่งทั้งมือข้างนั้นเต็มไปด้วยผ้าพันแผลรอบไปถึงต้นแขน เขาคงเจ็บปวดมากทีเดียว...

นั่นเป็นภาพสุดท้ายที่ผมเห็นเขา-ปาเตทหนีขบขาดแผลไม่ไหว เขาจากโลกและเราไปตอนบ่ายสามของวันศุกร์!

“ประเทศเฮงชวย ฝนตกที่ไร่น้ำท่วมทุกที ไร่แท้กซี่บ้าง ก็เหมือนกัน ไกลไม่ไป ไกลไม่เอา แล้วตกลงมึงจะไปไหน ไม่เห็นมีใครแก้ปัญหาได้สักคน”

เสียงของนักศึกษาสาวป่นดังๆ อย่างเหลืออด ใครบางคนพยักหน้ารับว่าจริง บางคนที่ยังทนไหวแอบบอมยืมที่มุมปาก ก้มหน้าก้มตาจ้องมือถือต่อไป

ขณะยืนบนถนนสายนี้ ในยามค่ำคืนที่ลมแรง ฝนตกหนัก บวกกับคำพูดของนักศึกษาสาวคนนั้น ยิ่งทำให้ผมคิดถึงปาเต...

น้ำเริ่มท่วมนองเต็มพื้นถนนจนปริ่มขอบฟุตปาธ...ผมสังเกตเห็นเศษขยะ กุ้งขนม ขวดน้ำพลาสติกลอยมาปิดช่องระบายน้ำที่ไหลลงไปสู่ท่อตรงช่องถัดไปมีกิ่งไม้เศษใบไม้อัดกันเต็ม กุ้งขนะสีดาใบใหญ่ที่กองฟางอยู่ข้างเสาไฟฟ้าอ้อมน้ำฝนจนเอียงกระทู่เรไถลจะล้มลงมากองอยู่บนพื้นถนน

นาที่นั่น...ผมคิดถึงปาเตขึ้นมาจับใจ ผมนึกถึงนายเข้ม ฮีโร่ของเขา-อย่าว่าแต่กล้าเสี่ยงตายกระโดดร่มลงมาจากเครื่องบินเลย แคร่ย่าเท้าลง

ไปในบ้านของผมนั่งก้ำกั้วๆ กลั้วๆ-ไม่รู้กลัวอะไร กลั้วสายตาคอนอื่น กลั้วเปือก
กลัวการเป็นพลเมืองดี?

นาที่นั่น...ผมนึกขึ้นมาได้ เราต้องเป็นลูกแกะที่ฉลาด แข็งแรง และ
กล้าหาญ อายายอมให้หมาป่าแห่งกิเลส เลวร้าย เห็นแก่ตัว ผิงเขียวที่หลอก
ว่าเป็นมั่งสิริติดลงในเนื้อหนังของสังคมเราอีกต่อไป...

นาที่นั่น...ผมตัดสินใจ-ผมต้องกระโดดร่มลงไป

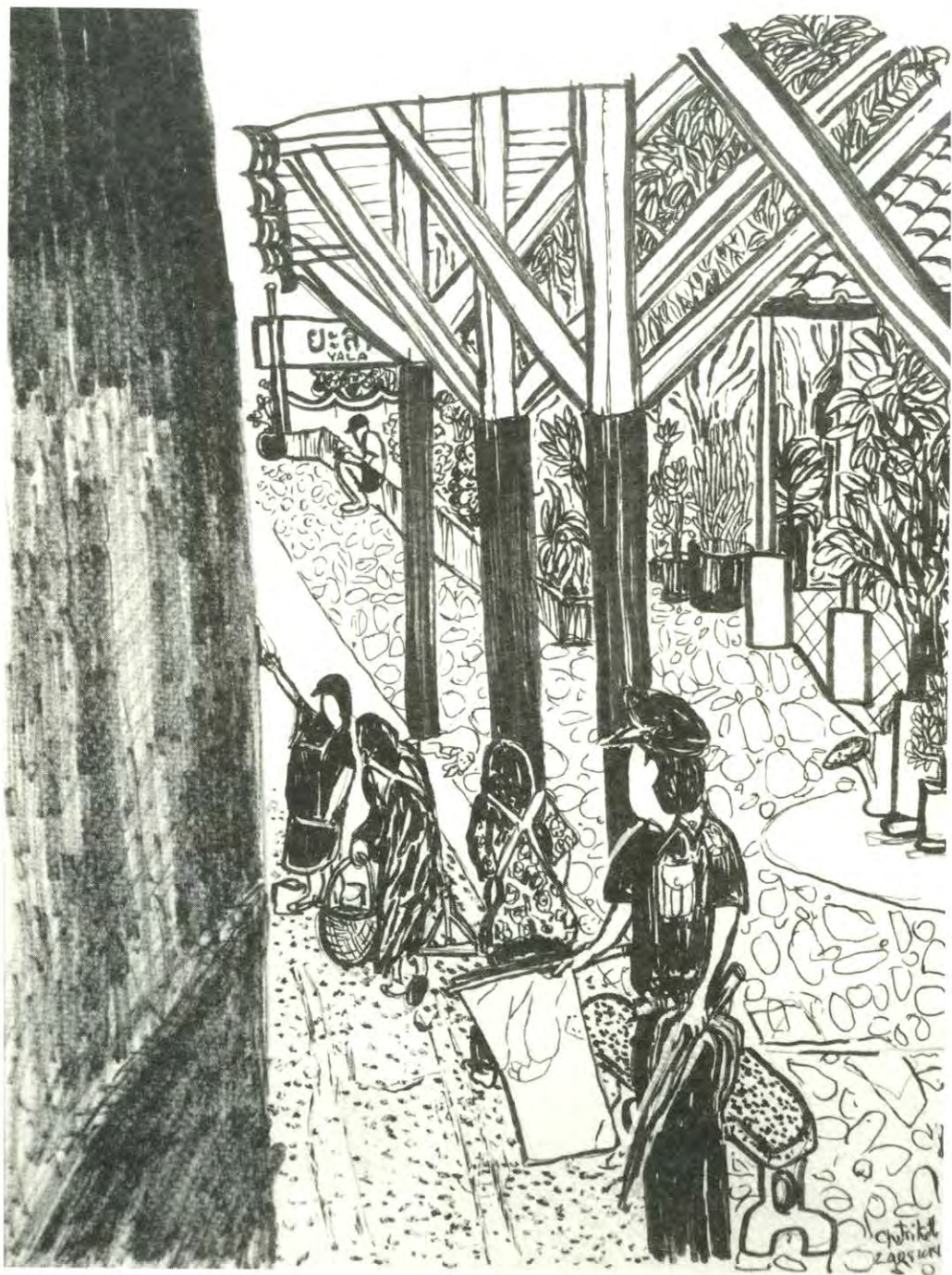
ผมย่าเท้าลงในน้ำที่ท่วมปรี่มฟูตปาท แล้วก้มลงเก็บเศษขยะที่ปิด
ท่อระบายน้ำ เพื่อเปิดทางให้น้ำไหลลงท่อได้เร็วขึ้น ขณะที่เงยหน้าขึ้นมองไป
ยังถุขยะสีดำใบใหญ่ข้างเสาไฟฟ้าด้วยกลัวว่ามันจะร่วงลงมากองเรียราดที่
พื้นถนน-ให้ตายสิ! ตาผมไม่ผาดแน่ ผมเห็นปาเต๋กำลังก้มเก็บเศษกิ่งไม้อยู่ที่
ช่องระบายน้ำถัดไป! เขาหลงทางในกาลเวลาอีกครั้งหรือนี้!

เขาหันมายิ้มให้ผม ประกายใสจากดวงตาแจ่มจ้ากว่าทุกครั้ง
เหมือนดวงดาวในคืนฟ้ามืด...

ไม่นานนักน้ำที่นองถนนค่อยๆ แห้งหายไป-เด็กสาวที่ปันว่าประเทศ
เองช่วยคงกลับถึงบ้านเรียบร้อยปลอดภัย นอนหลับอุ่นสบายแล้ว

อีกไม่ช้าฟ้าก็สว่าง เราจะตื่นมารับรุ่งอรุณใหม่ด้วยกัน...แม้ขณะนั้น
จะยังมองไม่เห็นดวงตะวัน แต่ผมรู้และเชื่อมั่นว่า มันต้องมาถึงแน่ในวัน
พรุ่งนี้.

เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิฑูรอุทิศ ๔

จันทร์ เดือนแรม

ทันทีที่ผมกับลูกสาวลงจากขบวนรถเสียงประกาศจากสถานีก็ตั้งขึ้น
มันเป็นขบวนรถที่จะเดินทางจากยะลาไปยังนครศรีธรรมราช ผู้โดยสารต่าง
ขยับตัวลุกจากที่นั่ง หัวข้าวของพะรุงพะรัง เดินขึ้นขบวนรถ เสียงจ้อแจ้ที่
พูดฟังไม่รู้เรื่อง และอากาศที่ร้อนอบอ้าวทำผมรู้สึกอึดอัดขึ้นมาทันที ผมรีบ
จูงมือลูกสาวเดินลงจากริมชานชาลา มุ่งตรงไปยังตัวตลาดที่เห็นอยู่ไม่ไกล
ขณะเร่งรีบเดิน เหตุไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อลูกสาวเดินสะดุดรางรถไฟหกล้ม

นับแต่นั้นที่นั่น ความวุ่นวายและความตึงเครียดจึงเริ่มต้นขึ้น

“พ่อหนูเจ็บ” ลูกสาวบอก น้ำตาไหล ทำหน้าเหมือนจะร้องไห้

ผมก้มมองเท้าลูก ดูเหมือนเล็บหัวแม่เท้าจะเปิด มีเลือดไหลออก
ผมเริ่มเครียด ความสนุกที่ตอนเรานั่งอยู่บนขบวนรถหายไป ผมเริ่มรู้สึกผิดที่
ชวนลูกมานั่งรถไฟ เพียงเพราะอยากให้เธอออกมาทัศนศึกษา มีประสบการณ์
ใหม่ ๆ ในช่วงปิดเทอม เธอเพิ่งขึ้นปอสอง และไม่เคยนั่งรถไฟมาก่อน เธอเอง
ก็อยากมาเรียนรู้ และกว่าผมจะขออนุญาตภรรยามาได้มันไม่ใช่เรื่องง่าย
เพราะจุดหมายของเราคือเมืองยะลา ผมบอกภรรยาว่าไม่ต้องห่วง ถึงที่นั่น
แล้วจะให้น้องสาวมารับ ท้ายที่สุดเธอยอมเพราะเห็นว่ามีน้องสาวอยู่ที่นั่น
และคงรู้จักถนนหนทางในเมืองดีกว่าผม

เราอยู่ริมถนนย่านที่คึกคัก จอแจ มีร้านของชำเรียงรายหลายร้าน มันเหมือนเป็นย่านตัวตลาดที่มีผู้คนเข้ามาจับจ่ายตลอดเวลา ตรงจุดที่เรา ยืนอยู่มีร้านขายข้าวสารใหญ่โต ติดกันเป็นร้านขายเสื้อผ้าของคนมุสลิม ซึ่งมีทั้งผ้าคลุมฮิญาบ ผ้าโสร่ง และผ้าถุงลายสวยๆ ของผู้หญิง

ผมโทรหาน้องสาวทันทีที่หาจุดที่ยืนรอได้

“อยู่ตรงไฟแดงทางลงจากสถานีนะ มาเร็วๆ ด้วย น้องเจ็บบ้าอยู่ด้วย” ผมบอกน้องสาวทางโทรศัพท์ เธอตอบมาว่า เดี่ยวจะรีบออกไป ผมวางสาย ก้มดูเท้าลูกสาว

“พ่อ คุณมีเลือด หนูเดินไม่ไหวแล้ว น้าอวยยังไม่มารับหระอะ” พูดจบ ลูกสาวร้องไห้ น้ำตาไหลลงแก้ม ผมเริ่มเครียด หันมองไปรอบๆ แถวนี้อันไม่มีร้านยาอยู่เลย

ผมเอาผ้าเช็ดหน้าซับเลือดที่หัวแม่เท้าลูกสาว พลังกดโทรศัพท์หาน้องสาว เพราะยี่สิบนาทีไปแล้วเธอยังมาไม่ถึงเสียที อากาศที่ร้อนระอุ ความจอแจ และผู้คนที่เดินสวนกันไปมาเริ่มทำให้ผมหงุดหงิด

“อยู่ไหนอีก รีบมาเร็วๆ” ผมพูดเสียงดังทันทีที่น้องสาวรับสาย

“อีกห้านาที” เสียงน้องสาวตอบ เสียงในสายเหมือนเธออยู่ในย่านตลาดอันจอแจ ผมเริ่มใจชื้นขึ้นมาหน่อย

“เดี๋ยวอากี้มาแล้วนะลูก”

ผมยืนกอดลูกสาว ลูบหลังเธอเบาๆ เธอยังคงสะอื้นไม่หยุด อาการปวดคงรุนแรงมากขึ้น เพราะนิ้วเท้าเริ่มบวมขึ้นมา

สิบนาทีผ่านไปน้องสาวยังไม่มา เริ่มผิดสังเกต อาการหวาดกลัว เริ่มเข้าจับความรู้สึกผม ทั้งความหวาดระแวงก็เริ่มทำงาน เมืองยะลาที่มีภาพของเหตุระเบิดที่ผมเคยเห็นในข่าว และเสียงคัดค้านของภรรยาเรื่องที่ผมมาที่นี่กับลูกสาวก็เริ่มส่งเสียงดังในหัว

“คิดอะไร ที่จะเที่ยวมีเยอะแยะ ไปที่แบบนั้นมันอันตรายใครๆ

ก็รู้ เสียงได้ควรเสียง แต่น้อยากไปเที่ยว เกิดอะไรขึ้นจะทำยังไง วันก่อนก็มีข่าวว่าระเบิดตายไปสี่”

“นั่นมันรอบนอก พวกนั้นมันพุ่งเข้าไปที่ทหารมากกว่า” ผมพูดแย้ง

“แล้วปีก่อนล่ะ ที่ตลาดเลย คนตายไปสี่ ร้านค้าพังยับ คุณก็รู้ดี”

“ก็มันปีก่อน เดียวนี้เหตุการณ์มันเจียบๆ ไปแล้ว เมืองที่นั่นสวย ลูกควรได้ไปเห็นด้วยตาตัวเอง อาย่าดเถียงความกลัวให้เด็กๆ มากเลย” ผมให้เหตุผล

“แล้วแต่คุณ แต่ถ้าเกิดอะไรขึ้น เราทุกคน ญาติๆ พี่ๆ น้องๆ ต้องมีส่วนรับผิดชอบกับสิ่งที่你做”

ผมถอนใจยาว เกือบๆ จะยอมแพ้ความตั้งใจตัวเอง แต่สุดท้ายผมก็ยืนยันจะพาลูกสาวไปยะลาสักครั้ง

ขณะยืนละล้าละลังว่าจะเอาไงดี ในทันใดนั้นเสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น ผมรับสาย “อยู่ตรงไหนเนี่ย มาถึงไฟแดงแล้วไม่เห็นเลย” เสียงน้องสาวพูดสาย

“ก็ไฟแดงทางสถานีมันมีก็แห่งละ ยืนอยู่ตรงนี้ไง มันเขียนว่าถนนวิฑูรอุทิศไงเห็นมั๊ย ตะกี้เห็นป้ายมั๊ย” ผมพูดเสียงดัง

เสียงน้องสาวเจียบไปอึดใจหนึ่ง “หา...อะไรนะ ไม่ใช่อยู่หน้าธนาคารกรุงไทยเธอ”

ซักจะไปกันใหญ่ ผมกวาดตามองไปอีกครึ่ง ไม่มีธนาคารกรุงไทยในระยะสายตาผมเลย “ถนนวิฑูรอุทิศไง ถามใครแถวนั้นดูว่าอยู่ตรงไหน” ผมตะโกนบอกเพราะเริ่มรู้สึกว่าน้องสาวน่าจะหาเราไม่เจอ และเธอก็ไม่รู้จุดที่เรายืนรอ ความเข้าใจที่ผมคิดว่าน้องสาวอยู่ที่นี้มาสี่ปีน่าจะรู้จักถนนย่านนี้ทุกสายของผมเป็นการเข้าใจอะไรที่ตลาดเคลื่อนเสียแล้ว การนัดหมายที่ดูเหมือนว่าจะง่ายกลายเป็นยากไปเสียงั้น

“เมื่อไหร่อาอระจะมาคะพ่อ” ลูกสาวทั้งตัวลงนั่งร้องไห้ กุมหัวแม่เท้าตัวเอง ผมวางสายจากน้องสาว ก็มุดแผลหัวแม่เท้าของลูกสาวอีกครั้ง เลือดเริ่มหยุดไหล แต่แผลเริ่มบวมมากขึ้น

เมื่อเงยหน้าขึ้น ผมใจหายวูบทันทีที่เห็นชายวัยกลางคนในชุดโต้ปไบหน้ามีหนวดเครารุงรังเหมือนผู้ก่อการร้ายในหนังฮอลลีวูดมายืนชิดตัวผมอยู่ และเขาก็มุดมองไปที่เท้าของลูกสาว พลังพูดภาษาวีทีผมฟังไม่เข้าใจ เหมือนเขากำลังจะบอกอะไรบางอย่าง ผมผินยืมให้เขาพลงพูดว่า “ลูกสาวผมเจ็บเท้ามาก กำลังรอคนมารับครับบัง”

ชายกลางคนในชุดโต้ปพูดภาษาเขาก่อน คราวนี้เขาจับมือผมแล้วชี้ไม้ชี้มือไปอีกฝั่งถนน จากนั้นเขาเดินออกไปสามก้าว หยุดยืนมองมาที่ผม แล้วกวักมือเรียกให้ตามเขาไปทางนั้น ลูกสาวเริ่มมีสีหน้าหวาดกลัว ผมเริ่มลังเลว่าควรทำอย่างไรกับสถานการณ์ที่เจออยู่ตอนนี้ดี เดินตามเขาไป หรือเดินหนี สุดท้ายผมจับมือลูกสาวแล้วบอกเธอ

“ไม่มีอะไรหรอกลูก ไม่ใช่ไร ลุงเขาคงอยากช่วย ไปทางนั้นเถอะ” ผมพูดขณะยืนรอข้ามถนน เห็นชัดว่าชายวัยกลางคนในชุดโต้ปยืนรอเราอยู่ตรงหน้าร้านขายของชำอีกฝั่งถนน

ทันทีที่เราไปถึง หญิงวัยกลางคนในชุดคลุมฮิญาบก็ออกมาจากร้าน ขณะชายวัยกลางคนในชุดโต้ปเดินหายเข้าไปในร้าน

“เข้ามานั่งข้างในก่อนๆ” หญิงวัยกลางคนซึ่งพูดภาษาไทยไม่ชัดนักพูดกับผม “บังเขาพูดไทยไม่ได้คะ แกเห็นพวกเธอยืนตรงนั้นนานแล้ว และเห็นเด็กร้องไห้เลยออกไปดูว่าจะมีอะไรให้ช่วยมั๊ย นี่เป็นร้านของเราเอง ไม่ต้องกลัวนะ ลูกสาวคุณเจ็บที่เท้านี้ มาๆ ลูกมาทางนี้ก่อน”

ผมรู้สึกโล่งใจ ความหวาดกลัวที่เคยมีลดลงอย่างไม่น่าเชื่อ ภาพหลอกหลอนที่เกิดขึ้นในจินตนาการเริ่มหายไป ความแตกต่างทางศาสนายังไม่แบ่งแยกผมออกจากพวกเขา อย่างน้อยเหตุการณ์ตอนนี้ก็เป็นข้อพิสูจน์ที่

ชัดเจน

ผมยืนมองสองสามีภรรยาช่วยกันทำความสะอาดแผลให้ลูกสาวอย่างที่ไม่รู้จะอธิบายยังไง พวกเขาหน้ายาล้างแผลมาวาง จากนั้นใช้สำลีค่อยๆ เช็ดแผล แล้วนำผ้าเทปมาพันรอบหัวแม่เท้า ใบหน้าของพวกเขาดูเต็มใจและมีความโอบอ้อมอารี ต่างกับที่ผมเคยเห็นในภาพข่าวที่ส่วนใหญ่หน้าตาของคนมุสลิมดูเรียบเฉยและคร่ำเคร่ง เหมือนคนที่เราไม่อาจไปทำความรู้จักและนับเป็นญาติได้เลย

หลังทำแผลลูกสาวเสร็จ ชายวัยกลางคนในชุดใต้ปกุยกับภรรยาของเขาอยู่ครู่หนึ่ง ก่อนที่ภรรยาของเขาจะมาแปลภาษาพูดของเขาให้ผมฟัง

“บ่งบอกว่าพวกเธอไม่ต้องกลัวอะไร หากจะนั่งรอคนมารับอยู่ที่นี้ เขาก็ไม่ขัดข้อง”

“ขอบคุณมากๆ ครับ แต่เดี๋ยวน้องสาวคงมาแล้ว ขอขอบคุณจริงๆ ครับ” ผมพูดกลางยิ้มกว้าง “ลูก ขอขอบคุณน้ำเขาด้วยสิครับ น้ำเขาช่วยลูกไว้เห็นมัย”

“ขอบคุณค่ะคุณน้ำ” ลูกสาวพูดยิ้ม พลางยกมือไหว้ สองสามีภรรยายกมือไหว้ตอบ แล้วหญิงวัยกลางคนก็ยื่นมือมาลูบหัวลูกสาวเบาๆ

“หายไฉน นะ แล้วคราวหน้าเดินระวังด้วยนะจ๊ะ”

ลูกสาวพยักหน้ายิ้มกว้าง “ค่ะ คุณน้ำ”

กลายเป็นว่าสถานการณ์ตอนนั้น เรายืนรออยู่ตรงที่ร้านของสามีภรรยาอย่างไม่มีรื้อน ผมเดาว่าน้องสาวคงไม่รู้จักเส้นทางของเมืองยะลา บางทีเธออาจจะอยู่แต่ในบ้าน ไม่กล้าออกไปไหนไกลๆ เหมือนที่เคยได้ยินมาจากใครหลายคนที่ย้ายมาอยู่ที่นี่มักจะออกจากบ้านแค่ทำธุระจำเป็นในละแวกใกล้ๆ บ้านตัวเอง เมืองนี้เขาอาจอยู่กันแบบนี้ก็ได้ ผมใจเย็นลง และยืนรอให้น้องสาวโทรมา

แล้วเสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้นอีกครั้ง

“พื่ออยู่หลังสถานีแน่ ทำไมไม่ลงด้านหน้า ตอนนี้อรรออยู่หน้า
ธนาคารกรุงไทยนะ พี่เดินข้ามมาอีกฝั่งได้มั๊ย เลี้ยวรถไปมันไกลมาก เดิน
ข้ามมาเลย เอ้อ ก็ไม่รู้ว่าจะไปตรงนั้น” เสียงน้องสาวพูดเหนื่อยๆ

“เออ ก็ใครจะไปรู้ว่าไหนหน้าไหนหลัง คนมันไม่เคยมานี่ แล้วเธอ
อยู่ที่นี้ก็ยังหาพี่ไม่เจอเลย บัดโธ่” ผมพูดพลางหัวเราะออกมา “ฉันเดี๋ยวเดิน
ไปเองก็ได้”

สองสามภรรยายังคงยืนอยู่กับเราตลอดเวลา เมื่อพวกเขารู้ว่าเรา
กำลังจะไป ภรรยาที่หันไปพูดอะไรบางอย่างกับสามี ก่อนหันมาพูดกับผม
ว่า “ให้บังเดินไปส่งดีกว่านะ เดี่ยวหลงทางอีก แยะเลย น้องยังเจ็บเท้าอยู่
ด้วย”

“ก็ได้ครับก็ะ ลำบากบังแล้วนะครับ” ผมบอก

ผมยกมือไหว้ขอบคุณภรรยาของบัง แล้วเดินออกจากร้าน ส่วนบัง
ที่ช่วยประคองลูกสาวผมเดินออกจากร้านยังคงพูดอะไรหลายคำที่ผมฟัง
ไม่รู้เรื่อง แต่ผมก็รับรู้ได้ด้วยท่าทางของเขา มันคือมิตรภาพอันแสนงดงาม
ของเขามีสต่อเรา แม้เราไม่อาจสื่อสารกันได้ด้วยภาษาพูดก็ตาม

**น้องสาวมีท่าทางตกใจเมื่อเห็นลูกสาวมีผลที่เท่า และยิ่งตกใจเมื่อเห็น
เราเดินมากับชายแปลกหน้าที่เป็นมุสลิม**

“เจอกันชะทีนะ” ผมพูดเมื่อเจอหน้าน้องสาว “นี่บัง คนที่ช่วยทำ
ผลให้ลูกสาว พอดีตอนเดินไปรอเธอ เกิดเดินหลงเข้ามาให้ เล็บฉีกเลยดูสิ”

น้องสาวยกมือไหว้ขอบคุณบังอย่างรู้สึกชื่นๆ และดูเหมือนยังไม่
ค่อยเต็มใจนัก เธออาจจะยังคงตกใจก็ได้ ผมไม่แน่ใจ

เราแะพักเหนื่อยที่ห้างโคลีเซียมเพราะลูกสาวเริ่มหิว และน้องสาว
บอกว่าผมมาโดยไม่บอกล่วงหน้า ที่บ้านเลยไม่ได้เตรียมของกินไว้ อยากกิน

อะไรก็กินที่นี้ไปก่อน

“น้องกินเคเอฟซีได้มั้ยคะอาอร” ลูกสาวพูดเมื่อเดินเข้าห้าง ขณะ
ผู้คนเดินสวนไปมาอย่างเนืองแน่น คงเพราะอากาศร้อน เหมือนต่างก็ไม่มี
ที่ไป ที่นี้จึงกลายเป็นจุดศูนย์กลางของการพักผ่อน จับจ่ายซื้อหาของใช้ที่ด
ที่สุดที่มีอยู่เพียงแห่งเดียว ไม่แปลกที่ใครๆ ต่างมารวมกันอยู่ที่นี้ ซึ่งมีทั้งคน
ไทยพุทธและมุสลิม

“เมืองนี้เคเอฟซีไม่มีขายจะลูก” น้องสาวบอก พลางลูบหัวลูกสาว
เบาๆ

“อ้าว ทำไมอะ” ผมถามแปลกใจ

“ก็คงยังไม่มีใครกล้ามาเปิดหรอก อยากรินก็ต้องไปที่ชะนะหรือ
หาดใหญ่โน้นแหละ” น้องสาวพูดเบาๆ รวากับกระซิบ

ผมพยักหน้าเป็นการรับรู้ แต่ในใจคิดว่า เหตุผลที่ห้างอื่นไม่กล้า
มาเปิด และรวมถึงการไม่มีร้านเคเอฟซีนั้นอาจมีเรื่องราวที่ซับซ้อนมากๆ ซึ่ง
ผมเองไม่สามารถเข้าใจได้ และดูเหมือนน้องสาวผมที่อาศัยอยู่ที่นี้มาสี่ปีก็ยัง
ไม่เข้าใจมันชัดเจนเหมือนกัน

“จันเรากินพิซซาก็แล้วกันนะ” ผมตัดสินใจเมื่อหันไปเห็นร้านพิซซา
ที่อยู่ติดกับตรงทางเข้าประตูใหญ่ด้านหน้า ซึ่งเป็นร้านพิซซาฮาลาลที่มีคน
มุสลิมนั่งอยู่เกือบเต็มร้านเลยทีเดียว

“พี่รู้มั้ยว่าน้องไม่เคยไปฝั่งหลังสถานีเลย” น้องสาวเปิดประเด็นทันที
หลังสั่งเมนูอาหารเสร็จ

“มีนา ถึงไม่รู้จักสี่แยกวิฑูรอุทิศสี่” ผมว่า “เออแล้วทำไมไม่หัดไป
รู้จักซื้อถนนเอาไว้บ้าง จะได้รู้จักให้ทั่วกว่านี้”

“ฝั่งโน้นมีระเบิดบ่อยกว่าฝั่งนี้นะพี่รู้ไว้ด้วย คราวหน้าอย่าหลงไปอีก
เด็ดขาดเลยนะ น้องอยู่มาสี่ปียังไม่กล้าเหยียบไปเลย”

ผมฟังแล้วรู้สึกสะเทือนใจกับสิ่งที่น้องสาวคิดและเป็นอยู่อย่างพูด

อะไรไม่ออก เพราะผมเพิ่งมารู้จักเมืองนี้แบบสัมผัสจริงๆ เป็นครั้งแรก แม้จะเคยมาก่อนหน้านั้นหนึ่งแต่ก็แค่ผ่านๆ ไม่เคยตั้งใจมาเหมือนครั้งนี้ ส่วนน้องสาวอยู่ที่นั่นสี่ปี เธอคงรู้จักเมืองนี้ดีกว่าผม หรือเธออยู่ในเมืองนี้ด้วยความกลัวมาตลอด หรือเธอต้องอยู่เพราะสามีมาทำงานที่นี่ และต้องอยู่กับมันให้ได้ในสภาพที่เมืองนี้เป็นอยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง

ผมไม่แน่ใจอะไรเลยสักอย่าง ไม่กล้าสรุปอะไรในตอนนี้อย่างมันดูคลุมเครือและสับสน ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดยังขัดแย้งกับภาพและเหตุการณ์ที่ผมเพิ่งเจอมาเมื่อครู่อย่างน่าแปลกใจ

“แต่ที่ก็รอดมาได้เห็นมัย” ผมพูดกลับเกลื่อนความรู้สึกตัวเอง แล้วหัวเราะออกมาเบาๆ

“นั่นสิคะ อารกแล้วอะไรคะ น้องว่าที่น้องต้องระวังมากๆ คือรถไฟต่างหาก ดูลีหัวแม่เท้าน้องยังบวมอยู่เลย” ลูกสาวพูดขึ้นบ้าง ทำผมกับน้องสาวหัวเราะตามกันจนท้องแข็ง

น้องสาวพาเราไปที่บ้านเช่าของเธอซึ่งอยู่ติดกับ ศอ.บต. ระหว่างทางผมสังเกตเห็นว่าเมืองยะลา ก็เหมือนกับที่อื่นๆ เต็มไปด้วยผู้คน รถราวิ่งวุ่นวายน้อย แยกย่านตลาดทุกแห่งก็มีผู้คนเข้าไปจับจ่ายซื้อของกันตามปกติ ต่างกับที่อื่นก็ตรงที่บางจุดจะมีด่านทหาร น้องสาวบอกผมตลอดทางว่าตรงนั้นตรงนี้เคยมีระเบิด ตรงนั้นตรงนี้เคยมีคนโดนยิงตาย แต่ความเป็นปกติที่ผมเห็นอยู่ทำให้นึกภาพไม่ออกว่า ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์มันจะมีภาพแบบไหน ภาพขาวที่เห็นในทีวีมันดูน่ากลัว แต่พอมาถึงที่นี่ ผมก็คิดว่ามันก็คือเมืองเมืองหนึ่งที่อาจมีความน่ากลัวซ่อนอยู่ แต่ผมก็ไม่เห็นหน้าตาของมันเท่านั้นเอง

เราไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหนอีก เพราะน้องสาวบอกว่าไม่อยากพาหลานไปเสี่ยง แม้จะไม่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบมาสักกระยะหนึ่งแล้ว แต่ก็ไม่มีอะไรมารับประกันว่ามันจะไม่เกิดขึ้นอีก ดูเหมือนว่าความไว้วางใจที่เธอมี

ต่อเมืองยะลากลายเป็นศูนย์

ป้ายสามโมงครึ่งน้องสาวมาส่งที่สถานี เราซื้อตั๋วรถไฟขบวนสี่โมง เป็นขากลับ ขณะนั้นร้อนเริ่มคลายลง เมืองทั้งเมืองยังมีชีวิตชีวา ที่สถานีรถไฟมีคนมารอขึ้นรถอย่างเนืองแน่น ตามจุดต่างๆ จะมีทหารยืนรักษาความปลอดภัย ทหารสี่นายเดินสังเกตการณ์ตรวจหาความไม่ปกติ

เสียงหวูดรถไฟดังขึ้น ฟังดูไพเราะราวเสียงดนตรีประจำเมือง ไม่นานรถไฟขบวนที่เรารอก็มาจอดเทียบชานชาลา

ผมหันมองหน้าลูก “น้องอยากมาที่นี้อีกมั๊ย”

“มาสิคะ น้องอยากมา” ลูกสาวพูดด้วยรอยยิ้มสดใส

“แล้วลูกไม่กลัวเหรอ” ผมถามพลางโอบกอดเธอไว้

“ไม่มีอะไรน่ากลัวเลยคะ” เป็นคำตอบที่ผมไม่คาดคิดมาก่อน ผมไม่รู้ว่าความกลัวในความหมายของลูกเป็นแบบไหน และในตอนนั้นผมก็บอกตัวเองไม่ถูกเหมือนกัน

“พ่อคะ วันหลังเรามาเยลาอีกนะคะ น้องจะซื้อของมาฝากบังทีช่วยน้องไว้วันนี้ด้วย พ่อจะพาน้องไปหาบังคนนั่นมั๊ยคะ” ผมรู้สึกอึ้งที่ลูกสาวพูดออกมา

“ได้สิลูก พ่อก็คิดว่าจะมาที่นี้อีก และเราจะไปที่สี่แยกวิฑูรอุทิศสี่อีกครั้งเพื่อไปหาบังคนนั่นด้วยกันจะ” ผมยิ้ม แล้วพูดตอบลูกสาว

รถไฟเคลื่อนขบวนออกจากสถานีอย่างช้าๆ ผมเลือกที่นั่งฝั่งที่จะสามารถมองเห็นตัวตลาดเก่าตรงสี่แยกวิฑูรอุทิศสี่ได้ ผมพยายามมองไปทางนั้น และพยายามนึกถึงใบหน้าภายใต้หนดเครารุงรังของบังคนนั่น ใบหน้าที่ซ่อนความจริงใจอย่างที่ผมมองไม่เห็นมันแต่แรกพบ ผมเชื่อว่าเขาเป็นคนเมืองนี้ และที่สำคัญคือเขาเป็นคนมุสลิมคนแรกที่ผมได้รู้จักในเมืองยะลา.

Chotriketh
2008 2016

เกี่ยวกับฝันนั้น

นที ศศิวิมล

นับแต่เดินทางเข้าเมืองหลวงเพื่อเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย ฉันไม่ได้เดินทางกลับบ้านเกิดนานนับยี่สิบปีเห็นจะได้ หลังเรียนจบก็ทำงาน แต่งงาน มีครอบครัว อีกทั้งแม่ก็ย้ายมาอยู่ด้วยกันหลังพอสบาย ญาติพี่น้องส่วนใหญ่มาใช้ชีวิตที่เมืองหลวงกันแทบทั้งหมด จึงไม่มีเหตุให้เดินทางกลับจังหวัดบ้านเกิด

หลังลูกๆ เติบโตอย่างเข้าสู่วัยรุ่น ฉันคิดว่าอยากให้พวกเขาได้ประสบการณ์เพิ่มเติม ได้รู้จักบ้านเกิดของแม่ จึงปรึกษาสามีและเราก็ตกลงกันว่า ช่วงปิดเทอมใหญ่ที่ลูกๆ จะขึ้นชั้นเรียนใหม่ จะพาพวกเขากลับไปบ้านเกิดของฉันและใช้ชีวิตที่นั่นสักเดือนหนึ่ง

จังหวัดบ้านเกิดฉันก็เหมือนจังหวัดอื่นๆ เพื่อนที่บ้านเกิดบอกผ่านทางกล่องข้อความทางเฟซบุ๊กว่า ถ้าเสียงได้ก็อย่าพูดเรื่องการเมือง ฉันคิดว่าหลักข้อนี้ฉันปฏิบัติอยู่เสมอกับเพื่อนและทุกคนที่ติดต่อด้วย โดยเฉพาะหากรู้ว่าต่างขั้วทางการเมืองและความคิดเห็นแล้ว ยิ่งควรจะหลีกเลี่ยง

วันแรกที่อากาศเดี๋ยวของฉันที่ยังเหลืออยู่เดี๋ยวและทุกวันนี้ยังอยู่ที่บ้านเกิดถามฉันเรื่องข่าวการเมือง ฉันได้แต่ยิ้มๆ และตอบเสียงๆ ไป

“เอ่อ อาเข้าใจแก็ ไม่อยากทะเลาะกัน” อาพูด

การกลับบ้านเกิดครั้งนี้ ฉันกับสามีเตรียมการกันพอสมควร เราเลือกพักกันที่โรงแรมในตัวเมือง แต่เมื่ออาหาราบเรื่องก็ชวนให้มาอยู่ที่บ้านของอา

“ห้องมีเยอะแยะ ที่ก็กว้างขวาง จะไปพักที่อื่นทำไมกัน ไม่ต้องเกรงใจเกรงใจหรอก ก็มีกันเท่านั้นแหละ” อาอธิบาย

ฉันกับสามีและลูกๆ จึงย้ายออกจากโรงแรมเข้าพักบ้านอา หลังจากพักโรงแรมได้คืนหนึ่ง

ฉันตระเวนพบเพื่อนเก่าที่เคยเรียนหนังสือด้วยกันหลายวัน จากนั้นอาพาไปบ้านญาติบางคนที่ไม่ได้ติดต่อกันนาน พาไปเจอเพื่อนบ้านเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อรุ่นแม่ จากนั้นเพื่อนเก่าก็พาไปเที่ยวสถานที่ที่ใหม่ๆ ตลอดจนอาหารการกินที่ตอนเด็กเคยชอบรับประทาน โดยเฉพาะเรื่องการกินนี่ ฉันกินจนอิมหน้าสำราญทุกมื้อ จนวันหนึ่งเกิดปวดฟันขึ้นมา ฉันนึกถึงร้านทำฟันร้านหนึ่งที่ใครๆ ต่างก็เรียกกันว่า ‘ร้านป่าหมอ’

ฟันซี่แรกที่ฉันต้องวานมือหมอให้ช่วยอุดตอนนั้นฉันก็เด็กมาก เป็นฟันแท้ที่ขึ้นมาไม่นาน จึงจำเป็นต้องรักษา สมัยก่อนการอุดฟันเป็นเรื่องใหม่ โดยเฉพาะในตัวจังหวัดของฉันที่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ร้านป่าหมอเป็นร้านทำฟันร้านเดียวในจังหวัดถ้าไม่นับอีกแห่งคือที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด ซึ่งที่นั่นเมื่อเทียบกับร้านป่าหมอแล้ว คนมักเลือกไปป่าหมอกัน ไม่รู้เพราะความสะดวก ไปเวลาใดก็ได้ หรือเพราะไม่อยากขึ้นชื่อว่าไปโรงพยาบาล ทั้งๆ ที่ร้านป่าหมอแพงกว่าโรงพยาบาล แต่คนกลับนิยมไปให้ป่าหมอรักษาฟันด้วยกันทั้งนั้นแหละ

ฉันไปรับบริการรักษาจนกระทั่งฟันซี่สุดท้ายเมื่อก่อนจะจากบ้านเกิดมาก็ยังไปให้ป่าหมอจัดการ ซึ่งจำได้แม่นย่ว่าป่าหมอบอกให้อุด แต่ฉันไม่มีสตางค์มากพอที่จะอุด เพราะการอุดฟันแพงกว่าถอน ป่าหมอคงคาดเดาความจำเป็นออก จึงอุดให้ในราคาของการถอนฟัน ทำให้ฉันซึ่งใจ

ครั้นฉันอยากไปรักษาฟันกับป่าหมอบ กลับได้ยินคุณอาบอกว่า “เดี๋ยวนี้เขาไม่ไปร้านป่าหมอบกันแล้ว ใครๆ ก็พูดว่า แกเป็นหมอเถื่อน แกไม่จบหมอแต่มารักษาเอง มีร้านเปิดใหม่อีกร้าน คนแน่นมาก ร้านก็ติดแอร์ ตกแต่งร้านทันสมัย เครื่องมือก็ใหม่ ถึงราคาจะแพงกว่า แต่คนก็พร้อมใจไปกัน ดีกว่าไปรักษากับหมอเถื่อนเป็นไหนๆ”

“แต่หนูจำได้ว่าตอนเด็กใครๆ ก็ไปร้านป่าหมอบกันหมด” ฉันแย้ง

“นั่นเพราะคนไม่รู้ เดี่ยวนี้เขารู้กันหมดแล้ว” คุณอาตอบ

ฉันนำเรื่องนี้ไปคุยกับเพื่อนเก่า เพื่อนบอกว่า “ป่าหมอบ ‘แดง’ อาแก ‘กบปส.’ แกรมยังลงไปเป่านกหวีดที่กรุงเทพฯ ด้วย เข้าใจไหม”

ฉันพยักหน้ารับ ที่กรุงเทพฯ เพื่อนหลายคนของฉันที่คบหากันมานับสิบๆ ปีก็ฉิดใจกับเรื่องนี่เยอะเยาะ

“มีคนเห็นป่าหมอบไปแจกข้าวกล่องให้เสื้อแดง ตอนการเมืองแรงๆ ประท้วงกันในตัวจังหวัดเมื่อหลายปีก่อน” เพื่อนเล่า “อาแกก็เคยทะเลาะกับป่าเรื่องนี้แหละ ชี้นิวส์ แรงจะตาย อาแกนะ ป่าหมอบก็ไชย้อย เท้าสะเอวเถียงฉอดๆ”

“ป่าหมอบไม่น่าเป็นคนอย่างนั้น” ฉันบอก “แกเป็นคนไม่พูด ไม่สนใจเรื่องใคร”

“คนเรามันเปลี่ยนกันได้นะแก กับการเมืองนี่ บางคนพูดเรื่องนี้บู๊กลายเป็นคนละคนไปเลย แกไม่เคยเจอหรือ” เพื่อนตอบ

ฉันยิ้มแหยๆ อย่างไม่รู้จะตอบอย่างไร

ในเมื่อฉันมาพักที่บ้านอาจึงเกรงใจท่าน ไม่กล้าขัด ตัดสินใจไปที่ร้านหมอฟันคนใหม่แทน ประกอบกับความรู้สึกที่ไม่อยากไปทะเลาะกับป่าหมอบด้วย

ก่อนออกจากบ้าน ฉันเล่าให้สามีฟังเกี่ยวกับป่าหมอบ เพราะหวนระลึกถึงประสบการณ์เก่าๆ และจำได้ดีว่าความรู้สึกตอนฉิตยาซา ตอนที่

ป่าหมอดึงฟันออกจากปาก ช่างนุ่มนวล ไม่เจ็บเลย ผิดกับไปหาหมอฟันตอน
อยู่กรุงเทพฯ แล้ว ทว่าแวบหนึ่งเกิดคำถามขึ้น ทำไมทุกครั้งที่เคยถอนฟัน
ฉันไม่คิดมาอย่างนี้ ที่ผ่านมามีเหมือนเดินเข้าร้านสระผม สระเสร็จถึงบ้าน
ก็ทำตัวปกติได้ แต่กับฟันซี่นี้ ทำไมถึงรู้สึกรุนแรงต่างไป

ฉันเล่าย้อนความให้สามีฟังต่อว่า ฉันชอบลูกอมตั้งแต่เด็ก ทั้งๆ ที่
แม่ห้ามแต่ก็แอบแม่เสมอ จนต้องไปถอนฟันน้ำนมไปหลายซี่ จนกระทั่ง
ฟันแท้ขึ้นถึงได้ขีดทลาบ หันมาดูแลฟันอย่างจริงจัง แต่ก็ไม่วายครั้งหนึ่ง
ตอนฉันอายุราวๆ ๑๒-๑๓ ปี ฟันซี่นี้เริ่มผุเป็นรอยเส้นดำๆ ที่ร่องฟันด้านบน
แม่พาไปร้านป่าหมอ

“ป่าหมอมิแค้โบประกาศผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมและผู้ช่วย
ทันตกรรม ไม่ได้มีปริญญาทันตแพทย์ เขาเรียกว่า ‘ทันตภิบาล’ สมัยก่อน
เรียนแค่สองปีหลักสูตรของกระทรวงสาธารณสุข สมัยนี้ไม่มีแล้ว” ฉันอธิบาย
ให้สามีฟัง “เดี๋ยวนี้ต้องเรียนสี่ปี ได้ปริญญาตรีทันตสาธารณสุขศาสตร์ จบ
มาก็เหมือนพยาบาลของหมอฟันนั่นแหละที่ หนูรู้เพราะมีเพื่อนเรียนจบมา
อย่างนี้ อุด ถอน ขูดหินปูนได้ ส่วนการรักษาต่างๆ อย่างผ่าฟันคุด ทำฟัน
หลอมหรือทำฟันให้ผู้ป่วยที่มีโรคแทรกซ้อนอื่นๆ ก็จะปล่อยให้หมोजัดการ”

สามียิ้มก่อนจะแซวฉันแล้วคุยไปเรื่องฟันของลูกที่ไปอุดมาที่
กรุงเทพฯ ลูกร้องโยเย แต่หมอฟันก็มีวิธีการรับมือกับเด็กๆ ทำให้ฉันนึกถึง
ตอนไปหาป่าหมอ แกจะพูดจានิ่มๆ เบาๆ ไม่ดุ แต่แปลกที่เด็กจะทำตาม
ที่ป่าหมอบอกเสมอ หลังทำเสร็จป่าจะให้รางวัลต่างๆ ทั้งตุ๊กตุนตุ๊กตาหรือ
สมุดหนังสือมีให้เลือก โตขึ้นมาหน่อย มีร้านทำฟันเกิดขึ้นอีกหลายแห่ง ฉัน
ก็ทราบจากคนอื่นๆ ว่าหมอฟันทุกคนในจังหวัดรักและเคารพป่าหมอ ป่า
หมอมิชื่อเสียงพอๆ กับเรื่องความประณีตของงานและคำพูดหวานผ่าซาก
แต่พ่อแม่ทุกคนก็ไว้ใจที่จะพาลูกมาที่นี่มากกว่าที่อื่น ความดูของป่าหมอ
ขึ้นชื่อขนาดเอาไว้ขู่เด็กได้เหมือนขู่ตำรวจจะจับ “อย่าดี๊อะ ไม่งั้นเดี๋ยว

แม่จะจับส่งให้ป่าหมอดถอนฟันเลย” เจอคำนี้รับรองเจ็บเรียบบร้อยทุกราย ก็ลองนึกภาพดูผู้หญิงแก่ๆ ตัวเล็กๆ ผอมๆ พูดเสียงเนิบๆ เย็นๆ แถมมีเครื่องมือที่ส่งเสียงวิ๊วๆ อยู่ในปากของเรา เป็นเด็กที่ไหนก็กลัวทั้งนั้น

**ป่าหมอสวดยาวเรื่องนิสสัยในการกินขนมระหว่างที่ทำกรรกรอฟันและ
อุดฟันให้ฉันครั้งหนึ่ง ฉันฟังอย่างไม่ได้เถียง ทั้งๆ ที่ก่อนมาก็เถียงคำไม่
ตกปากกับทั้งพ่อและแม่ ป่าหมอบอกตั้งแต่ตอนนั้นว่าฟันของฉันเนื้ออ่อน
ข้างเปราะและร่วน คงด้วยสุขภาพร่างกายไม่ค่อยแข็งแรงเหมือนใครคนอื่น
ฟันจึงผุและแตกหักง่าย ต้องดูแลมากเป็นพิเศษ**

ราวๆ สามสี่ปีจากนั้น ตอนนั้นฉันเรียน ม.๖ เทอมปลาย ฟันซี่นี้เกิด
เป็นรอยดำเพิ่มรอบๆ รอยอุดเดิม ฉันขยาดบทสวดป่าหมอจึงไม่กล้าบอกแม่
แต่แรก แต่ต่อมามีอาการปวดร้าวรุนแรงจนกินข้าวไม่ได้ และมีการปวดหัว
ร่วมด้วย จึงต้องพึ่งป่าหมออีกครั้ง ป่าหมอเริ่มบทสวดบทเดิม แต่เมื่อตรวจ
ฟันฉันอย่างถี่ถ้วน ลองเคาะดูหลายครั้งก็ขมวดคิ้วงูง

“ฟันผุไม่ลึกนะหนู ไม่น่าทำให้ปวดขนาดนั้น ที่จริงไม่ควรปวดเลย
ปวดยังไงนะ”

เล่าอาการปวดอีกครั้ง ปวดลึกร้าวไปถึงกระดูกกรามได้หู ปวดหู
ปวดหัว และเคี้ยวอาหารลำบาก ปวดทั้งสองข้าง ไม่ใช่แค่ข้างเดียว บางที
ปวดมากจนไข้จับ ป่าหมอฟังแล้วพยักหน้าทำหน้าเครียด เก็บอุปกรณ์ทำฟัน
แล้วถอดหน้ากากออก

“ให้แม่พาไปโรงพยาบาลนะ บอกหมอที่โรงพยาบาลว่าป่าหมอให้
มาลองเอ็กซ์เรย์รอบด้านดู ถ้าไม่มีเครื่องก็ลองด้านเดียวก่อน ใสฟิล์มสักๆ”

คำสั่งของป่าหมอแปลกประหลาดและฟังไม่ค่อยเข้าใจ แต่ฉันก็
ท่องจำมาบอกหมอฟันที่โรงพยาบาลได้อย่างครบถ้วนไม่ตกหล่น หมอฟัน
ตรวจดูฟันเจ้าปัญหาอีกครั้ง แล้วอมยิ้ม

“รอยอุตเดิมนี่ฝีมือป่าหมอไซ้ใหม่ สวยละเอียดอย่างนี้ไม่มีใคร
ห rokok” ฉันทพยักหน้ารับ ก่อนที่หมอจะส่งไปยังห้องเอ็กซ์เรย์

เจ้าหน้าที่สออดฟิล์มแข็งๆ แผ่นเล็กๆ ประมาณ ๒ คู่ ๑ นิ้วลงไป
ที่ข้างเหนืออกซ้ายด้านในสุดข้างโคนลิ้น ลึกจนรู้สึกเจ็บและอยากจะอาเจียน
ขย่อนออกมา “อย่าขยับนะ กลั่นหายใจ หนึ่ง สอง...”

เมื่อผลฟิล์มออกมา ภาพที่ไม่นึกว่าจะเห็นก็ปรากฏขึ้น เป็นรูปของ
ฟันซี่หนึ่งนอนตะแคงอยู่ลึกด้านในห่างตำแหน่งที่ควรจะอยู่อย่างผิดปกติ
เห็นได้ชัด ครึ่งหนึ่งฝังอยู่ในกระดูกกรามอีกครึ่งหนึ่งอยู่ในเนื้อเหนืออก

“ที่นี่ไม่มีเครื่องมือใหญ่ที่จะผ่าฟันลักษณะนี้ออกมาได้ มันฝัง
ในกระดูก เครื่องเอ็กซ์เรย์รอบด้านก็ไม่มี หมอคงจะต้องส่งต่อหนูไปที่
โรงพยาบาลศูนย์ลำปางนะครับ”

แม่และฉันทพยักหน้า ก็จะทำอย่างไรนอกจากนั้นได้ พวกเราไม่มีใคร
รู้ดีกว่าหมอ

“อ้อ ก่อนไปลำปางฝากไปบอกป่าหมอด้วยนะครับ ว่าที่ป่าหมอ
สงสัยนะถูกแวงเลย หนูต้องขอบคุณป่าหมอมากๆ นะครับ”

ฉันทไม่ลืมกลับไปบอกป่าหมอทุกคำ

ที่ลำปางมีเครื่องเอ็กซ์เรย์สแกนรอบด้าน ฉันทตาพร่า เมื่อแสงสว่าง
วาบเข้าตาขณะที่เครื่องสแกนที่ดูทันสมัยสะอาดสะอาดอันใหม่เอี่ยมเหมือนอก
มาจากหนังฮอลลีวูดวิ่งรอบใบหน้าซ้าๆ จากซ้ายไปขวา และเมื่อผลสแกน
ออกมา ฉันทและแม่ (และหมอ) ก็ต้องเครียดหนักกว่าเดิม ฟันในลักษณะ
เดียวกันวางตะแคงฝังลึกในกระดูกกรามสี่ซี่ครบทั้งสองด้าน ซ้าย-ขวาและ
บน-ล่าง บางซี่ลึก บางซี่ตื้น แต่ก็ไม่ได้อยู่ในแนวรูปฟันปกติแม้แต่ซี่เดียว

“เกิดขึ้นได้ยากครับ แต่ก็เจอบ้าง คงต้องใช้ห้องผ่าตัดใหญ่และดม
ยา แต่ไม่ต้องกลัว ที่นี่เครื่องมือทันสมัย และมีอาจารย์หมออยู่ด้วย ปลอดภัย
แน่นอนครับ” หมอคนที่ว่าฉันทก็ยิ้มกว้าง โชว์เหล็กจัดฟันสีเงินแวววาว “คุณ

แม่กับคนไข้จะว่าอะไรไหมครับ ถ้าจะขออนุญาตให้นักเรียนแพทย์เข้าไป
สังเกตการณ์ด้วย กรณีพิเศษแบบนี้ไม่ค่อยมีนะครับ จะได้เป็นวิทยาทาน
นะครับ”

ฉันถูกแม่และน้องสาวบังคับให้กินอาหารจำนวนมาก แต่ก็กินได้ไม่
มาก เพราะความเครียดที่จะต้องเข้าห้องผ่าตัดใหญ่ หมอบอกให้ดื่มน้ำหวาน
เยอะๆ เพราะหลังผ่าตัดสองวันจะไม่ได้รับอนุญาตให้กินหรือดื่มอะไรทั้งนั้น

พยาบาลประจำห้องผ่าตัดใหญ่นำชุดมาให้ฉันเปลี่ยน ไม่เข้าใจว่า
ทำไมถึงต้องถอดชุดเดิมออกให้หมดกระทั่งชุดชั้นใน แต่ก็ยอมทำตามที่เขา
ว่า ชุดผ่าตัดดูโล่งๆ ชอบกลจนไม่ค่อยมั่นใจ

ในห้องผ่าตัดใหญ่มีโตะไฟที่มีดวงไฟสามดวงใหญ่ๆ เหมือนที่เคย
เห็นในหนัง ห้องขาวสะอาดโล่งกว้างและเย็นเฉียบ ได้กลิ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ
เจือจางในอากาศ เตียงผ่าตัดใหญ่ดูน่ากลัวและสูงกว่าที่คิด

ฉันเหยียบบันไดเดี่ยวๆ ขึ้นไปแล้วนอนลงบนเตียง นางพยาบาลวาง
แขนฉันเข้ากับที่วางแขนที่แยกต่างหาก และมัดล็อกสามปล้อง ห่มด้วยผ้า
สีเขียวถึงคอ ใช้สายรัดรัดฉันติดเตียงที่ข้อเท้า หัวเข่า หน้าตัก และได้รวบรวม
ความรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นแหวนม้าย่น ก่อนห่มด้วยผ้าสีเขียวอีกหนึ่งผืน

เธอบอกให้หลับตา จัดศีรษะให้ตรงตำแหน่งที่ต้องการ วางผ้าหนา
นุ่มที่พับเรียบร้อยปิดตาฉัน ใช้สายรัดรัดหัวให้ยึดแน่นติดกับเตียงจนฉันรู้สึก
ปวดนิดๆ วางผ้าปิดหน้าและหัวส่วนบนจนเหลือเพียงจมูกกับปาก (ต้อง
ทำขนาดนี้เลยหรือ ฉันคิดในใจ) ตอนนี้เมื่อขยับไม่ได้และมองอะไรไม่เห็น
ความตื่นตระหนกและหวาดกลัวเริ่มเลือนางาน ฉันภาวนาว่าอย่าให้น้ำตาซึม
ผ่านผ้าหนาๆ ที่ปิดตานี้ออกไปได้ เพราะอายุที่จะให้ใครรู้ว่าฉันกลัวแค่ไหน

หลังจากนั้นรู้สึกถึงความเย็นสบายๆ ของของเหลวกลืนจุนรนแรงที่
มีคนเอามาเช็ดวนเวียนรอบปากกรอบจมูกและลำคอ มันน่าจะเป็นยาฆ่าเชื้อ
แต่ทำไมเมื่อสุดดมแล้วรู้สึกชาและเบลอ แต่มันไม่ใช่ยาสลบแน่

หมอ (ผู้ชายเสียงแก่ๆ) ที่เข้ามาหลังจากนั้นไขข้อข้องใจให้ เมื่อได้ยินเขาคุยกับใครสักคนในห้องนั้นว่า เคนนี่ดมยาสลบไม่ได้ เพราะท่อช่วยหายใจจะกีดขวางเครื่องง้างปาก และในเมื่อไม่ใช่ท่อช่วยหายใจยาสลบจะทำให้หลอดลมหย่อนตัวตีบขาดอากาศหายใจได้ ยังไม่นับเรื่องเลือดที่อาจจะย่อยลงหลอดลมอีก คงด้วยเหตุนี้แหละฉันจำเป็นต้องตื่นเสมอระหว่างผ่าตัดและคอยโต้ตอบกับหมอด้วยการเคาะนิ้วมือเพื่อให้รู้ว่ายังไม่หลับ

หมอฉีดยาชาให้หลายเข็มจนรู้สึกเหมือนศีรษะซีกล่างหายไปครึ่งหนึ่ง ยาที่ทาแต่แรกก็คงเป็นยาชาด้วย ตั้งแต่หมอเริ่มลงมือกับปากฉัน เสียงที่หมอคุยกับฉันดังไม่หยุด แต่เหมือนหมอจะพูดให้คนอื่นที่อยู่ในห้องนั้นฟังมากกว่า เสียงพูดคุยศัพท์แพทย์จึงมีง่าเบาๆ ทำให้ฉันประเมินได้ว่า น่าจะมีนักเรียนแพทย์อยู่ในห้องนี้ด้วยอย่างต่ำ ๕-๖ คน

“หนูไม่ต้องกลัวนะครับ ถ้าเจ็บหรือกลัวก็เคาะนิ้วบอกหมอนะ เอาละ ตอนนี้หมอจะใส่เครื่องง้างปากนะ รู้สึกไหม หมอจะเอาซี่เขี่ยด้านบนออกก่อน ซึ่งนี่รู้สึกที่สุด เอาละ ตอนนี้หมอกำลังเสียบเหงือกหนูอยู่ สะเทือนหน่อยนะ โอนั่นไง เจอแล้ว ฝังในกระดูกกรามเลย เราจะเลาะกระดูกข้างๆ ออกนิดหน่อยก่อนดีไหม โอซี้ใหญ่มาก นี่เห็นไหม (ตอนนี้แหละที่ฉันแน่ใจว่า หมอพูดกับคนอื่น) คงต้องใช้ #@*#@!!-*ทุบฟันหนูให้แตกก่อนนะ เอ้า แหมดีจังเลย ฟันแตกง่ายดี เอาละ แล้วก็คีบออกมาทีละชิ้น อย่าให้เหลือเศษเพราะเดี๋ยวจะติดเชื้ออักเสบที่ปลายประสาท \$%@#!*&ที่หลังนะ หนูยังตื่นอยู่ไหมคะคนแก่ๆ เคาะนิ้วหน่อย ดีมากครับ หายใจลึกๆ นะครับ โอ้โห เลือดออกเยอะมากเลย แต่ไม่ต้องกลัวนะครับ อย่างกลืนครับ เดี่ยวหมอดูดออกให้”

ที่จริงฉันอาจไม่รู้รู้สึก แต่รู้สึกกลัวก็เพราะคำอธิบายละเอียดลออของหมอแหละ บางทีถ้าไม่รู้อะไรเลยเสียยิ่งจะดีกว่า หมอยังคงพูดจ้อต่อไป ว่าตอนนี้เลาะเหงือกหนูออกก่อนนะ เดี่ยวเย็บกลับให้ ตอนนี้ต้องใช้

เครื่อง\$#@!!*_&เจาะกะเทาะฟันให้แตก ซี่นี้หนามาก ฉันยังคงเคาะนิ้วตาม
ที่หมอบอกเรื่อยๆ ระหว่างนั้นมือข้างหนึ่งของฉันก็รู้สึกอุ่นๆ นุ่มๆ เหมือน
มีใครสักคนมาบีบที่มือเพื่อให้งำลังใจ เพียงแวบเดียวเท่านั้น แต่ก็ทำให้
รู้สึกดีมาก

การผ่าตัดดำเนินไปราวชั่วโมงครึ่ง บรรดาหมอที่พากันมาทำเหมือง
ขุดฟันในปากสามารถขุดเจาะ แงะ จัด เอาฟันเจ้าปัญหาของฉันออกไปได้
จนหมดเกลี้ยง ในที่สุดและทุกคนก็จากไป เหลือไว้เพียงห้องเงียบๆ และ
เย็นเฉียบ ผ้าห่มที่ห่มและสายรัดที่พันธนาการตัวฉันถูกถอดแก้ออกทีละชิ้น
ผ้าผืนหนาที่ปิดตาถูกยกออกเป็นชิ้นสุดท้าย แสงสว่างวาบเข้าตาจนลึมตา
ไม่ได้อยู่พักหนึ่ง ผู้ที่ยกออกคงรู้แล้วว่าฉันร้องไห้ เพราะมันเปียกชุ่ม

“กลัวใช่ไหม” มืออุ่นนุ่มจับมือฉันเบาๆ และบีบปลอบใจ “น้อง
เก่งมากเลยนะ ถ้าเป็นพี่พี่ต้องแย่งแย่งเลย ถ้าได้ยินว่าหมอทำอะไรในปาก
ตัวเองบ้างอย่างงั้นนะ อย่าเพิ่งลุก อย่าเพิ่งลึมตานะ นอนนิ่งๆ ก่อน เดี่ยว
ก็ได้กลับบ้านแล้วละ” ฉันได้เห็นหน้าพี่พยาบาลใจดีก่อนที่จะกลับบ้าน เธอ
อายุราวสามสิบปลายๆ ใส่ชุดผ่าตัดสีเขียวและหมวกคลุมผมสีเขียว เรายิ้ม
ให้กันตอนที่แม่พาฉันออกจากตึกนั้น (ลำบากหน่อยเพราะปากฉันบวมเจ่อ
ทีเดียว)

หลังจากนั้นฟันซี่อื่นๆ ทุกซี่ในปากของฉันถูกร่อนง่ายและแตกหัก
ง่ายจริงดังที่ป้าหมอเคยบอกไว้ เมื่อมาอยู่กรุงเทพฯ ฉันได้อุดฟันอีกหลายซี่
และถอนทิ้งไปอีกสองซี่เพราะไม่มีเงินรักษารากฟัน แต่ซี่ที่ป้าหมออุดให้แทน
การถอนนั้น ฉันกลับไม่ยอมถอน

อยู่จนมาวันหนึ่ง ฟันซี่ที่ป้าหมออุดให้ก็เกิดมีปัญหาขึ้นมาอีกครั้ง
จู่ๆ มันก็ปวดเคืองๆ ขึ้นมา ฉันต้องไปหาหมอรักษาโรคไทรอยด์ที่โรงพยาบาล
แห่งหนึ่งเป็นประจำอยู่แล้ว จึงแวะไปหาหมอที่แผนกทันตกรรมด้วย

“ก็ไม่ใช่โรนึ่คะ ไม่เห็นผุอะไรเลย เรียกร้อยดี” หมอฟันสาวสวย

พูดขณะเคาะฟันซี่นี้ของฉันไปรอบๆ

เมื่อออกจากโรงพยาบาลจึงแวะกินอาหารที่ร้านอาหารหน้าโรงพยาบาลด้วยความโล่งใจ เออ เราคงคิดไปเอง ในเมื่อหมอบอกว่าไม่เป็นไร ก็คงไม่เป็นไร ทว่าเมื่อเคียวได้สักสี่ห้าคำ ขณะกัดก้านคะน้าแข็งเข้าไป รู้สึกเหมือนมีอะไรแตกหัก ริมคางวัตถุแข็งๆ ในปากออกมา ก็เห็นฟันซี่ที่เคยอุดและปวดรบกวนมาหลายวันมันแตกและหลุดออกมาซึกหนึ่งราวๆ หนึ่งในสี่ของซี่ ฉันกินอะไรต่อไม่ลง ใจหนึ่งอยากจะเอาเศษฟันที่แตกออกมานี้กลับไปเข้าไปให้หมอกันสวยดูฝีมือวินิจฉัยของเธอ แต่ในที่สุดก็ตัดสินใจกลับบ้าน เพราะเหนื่อยใจเต็มที

เนื้อฟันที่หลุดออกเปิดถึงเส้นประสาท ฉันใช้ชีวิตในการกินในช่วงปิดตอมาร้อยระมัดระวังมากเป็นพิเศษเพื่อไม่ให้อะไรไปถูกจุดที่เจ็บปวดหลายครั้งที่เกิดการอักเสบ ฉันพยายามรักษาตัวเองด้วยการกินยาแก้อักเสบ บ้วนน้ำยาบ้วนปากบ่อยๆ ซึ่งมันก็หายได้เป็นครั้งๆ มันเป็นๆ หายๆ อีกนับสิบครั้ง ฉันพยายามอยู่กับฟันซี่นั้นและการปวดทรมานต่ออย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เข้าอกเข้าใจ ทั้งที่บางทีมันปวดมาก แต่ด้วยความรู้สึกผูกพันอย่างบอกไม่ถูก ทำให้ฉันปฏิเสธที่จะกลับไปถอนมันออก แต่กลับใช้วิธีอื่นเพื่อทำให้รู้สึกดีขึ้น ได้แต่บอกตัวเองว่า คงอดทนรอถึงวันที่จะมีเงินรักษา รากฟันไหวแล้วฟันซี่นี้อาจอยู่ด้วยกันไปได้ถึงวันตาย

ฟันซี่นั้นกลับหายปวดไปนานหลายปี ตลอดช่วงชีวิตที่ฉันดีขึ้นหน้าที่การงานและรายได้ที่ดี มีบ้าน มีครอบครัว มีรถยนต์ มีเงินพร้อมไปเที่ยวและซื้อข้าวของอย่างไม่ลำบาก ฟันซี่นั้นไม่เคยอวเวหรือทำให้ทุกข์ทรมานอีกเลย

จนเมื่อมาเที่ยวบ้านเกิดครั้งนี้ หลังเที่ยวกินอย่างสมบุกสมบัน ตกตอนกลางคืนๆ นั้น ฉันนอนไม่หลับเกือบทั้งคืน ฟันซี่นั้นปวดขึ้นมาอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน มันไม่เพียงปวดที่ฟันอย่างเดียว มันปวดจากขมับลาม

ลงมาเรื่อยๆ จนถึงลำคอด้านซ้าย เป็นอาการปวดอย่างรุนแรงเหมือนมีตัวอะไรอยากจะฉีกออกมาจากเหงือก ฉันเอนตัวนอนเมื่อไหร่ก็จะยิ่งทวีความปวดมากขึ้นไปอีก

คืนนั้นฉันนั่งครึ่งนอนหลับๆ ตื่นๆ คิดเรื่องป่าหมอและฟันซี่นั้น อยู่จนกร็องตอนหกโมงเช้า ตัดสินใจเด็ดขาดว่า อย่างไรก็ต้องไปถอนฟันซี่นั้นเสียแล้ว และจะถอนฟันซี่นั้นที่ร้านหมอฟันเปิดใหม่ตามที่อาแนะนำ

ร้านหมอฟันใหม่อยู่ตรงสามแยก สองคูหา ทาสีขาว กระจกใส ดูใหญ่โตและโอ้อ่า ป้ายบอกชื่อร้านเป็นไฟวิ่งสลับไปมาเปิดสว่างแม้ตอนกลางวัน ตรงกันข้ามก็คือร้านทำฟันของป่าหมอที่มีเพียงคูหาเดียว ประตูไม้บานพับเก่าแก่ สีหลุดล่อนไปมาก ป้ายชื่อร้านเป็นไม้ สีเทาไวก็เลือนจาง

ที่หน้าร้านนั้น ขณะเรื่องราวของฟันซี่นี้กับป่าหมอวนไปเวียนมาในศีรษะอยู่หลายรอบ ฉันตัดสินใจบอกกับอาว่าอยากไปรักษาที่ร้านป่าหมอมากกว่า

อาแปลกใจ “ป่าแกแดงนะ หนูยังอยากสูงสิงด้วยหรือ”

“หนูก็แค่ทำฟัน ไม่ได้ลงคะแนนเสียง”

อามองแล้วก็ตอบว่า ตามใจ

ฉันกับสามีและลูกข้ามถนนมายังร้านป่าหมอ อาขออยู่รอในรถ ฉันเข้าใจ เมื่อผลึกประตูเข้าไป ฉันเห็นป่าหมอในผมสีดอกเลาและหลังงุ้มลง นั่งอยู่หน้าเคาน์เตอร์ภายในร้านพลางยิ้มให้ทุกคนที่เข้ามา ฉันบอกป่าหมอว่า “มาทำฟันคะ”

ป่าหมอมองหน้าฉันแล้วร้องทัก “ลูกเสียตีไซ้ใหม่”

ฉันดีใจเป็นล้นพ้นเมื่อได้ยินคนเรียกชื่อพ่อที่จากไปนานแล้วอย่างคุ้นเคย ฉันรับคำป่าหมอ ป้ายิ้มแล้วกล่าวต่ออย่างสนิทสนม “โตขนาดนี้แล้วมีลูกมีผิวแล้วซิ”

“คะ ป่าหมอ”

“ไหนลูก ไหนผัว มาหรือเปล่า”

ฉันค้อมมือไปอีกทาง สามีและลูกนั่งอยู่บนเก้าอี้ยาวภายในคลินิก สามีเห็นเข้าก็ลุกขึ้น ฉันแนะนำสามีกับป้าหมอและเรียกลูกให้ไหว้ท่าน ป้าหมอยิ้มแย้ม

ณ เวลานั้นฉันอยู่รู้สึกอบอุ่นอย่างประหลาด ภายในใจและอารมณ์ท่วมท้นไปด้วยความรู้สึกที่ไม่ได้ประสบพบเจอมานาน

ฉันอยู่รอจนถึงคิว จึงเดินเข้าไปข้างในห้องและก็ได้พบความจริงว่า ป้าหมอเลิกทำฟันมาหลายปีแล้ว จากข้อครหาในทว่าว่าป้าไม่ได้เป็นทันตแพทย์

“คงอดไม่ได้แล้ว มันกินสึกขนาดนี้ สภาพฟันก็เสียหายจนต้องถอนแล้วละ” หมอบอกเมื่อตรวจ

ฉันใจสั่นและมือสั่น รู้สึกอยากจะร้องไห้ ไม่ใช่เพราะว่าต้องถอนฟัน ความรู้สึกฉันไปอยู่ที่อื่นหมดแล้ว ตอนที่หมอบอกให้บ้วนน้ำ ฉันกลับคิดไปว่า นี่ไม่ใช่ฟันซี่แรกที่ฉันถอน แต่ความรู้สึกทำไมมันถึงต่างกันได้ขนาดนี้

ขณะที่หมอเตรียมยาชาใส่เข็ม ใจฉันสั่น น้ำตาคลอ อายหมอจึ้งเลยทำไมเป็นอย่างนี้ละ ฉันตำหนิตัวเองในใจและตัดสินใจบอกหมอในวินาทีต่อมาว่า “หมอคะ ฟันที่ถอนแล้วขอณะคะ”

หมอใส่ผ้าปิดปากปิดจมูก แต่ฉันเห็นยิ้มหยีที่ดวงตา รอยยิ้มเล็กๆ ที่หางตาของหมอคนนี้ทำให้ฉันคิดถึงป้าหมอคนข้างนอก

“ได้ค่ะเดี๋ยวหมอเก็บไว้ให้” แล้วลงมือฉีดยาชาเข็มแรกเข้าที่กระพุ้งแก้มด้านใน

ไม่วายที่หมอจะกล่าวต่อ “เป็นคนกรุงเทพฯ หรือคะ แต่หมอว่าตอนเด็กต้องอยู่ที่นี้แน่ๆ” หมอยิ้ม “หมอทราบจากฟันซี่นี้แหละ ทว่าจะให้ป้าหมอทำมาแน่ รอยอุดประณีตแบบนี้มีอยู่คนเดียว”

ขณะที่ฉันถือฟันกรามซ้ายที่ทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วอยู่ในมือ สำรองตรวจตรา ตัวฟันส่วนที่อยู่ลึกในเนื้อเหงือกมีสีเหลืองนวลชัดเจนกว่าด้านบน

ฉันมองกลับไปยังเคาน์เตอร์ที่ป่าหมอนั่งอยู่ ฉันคิดถึงพ่อ คิดถึงความทรงจำวัยเด็กและชีวิตที่ผ่านมา คิดถึงการเมืองบ้านเราในช่วงเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมาน้ำตาเริ่มขึ้นมามาก

ฉันกำฟันไว้ในมือก่อนจะคลายออกดู ฉันกำแล้วคลายออกดูอย่างนี้อีกหลายครั้ง ที่สุดหยิบใส่ถุงซีลเก็บไว้ในกระเป๋าตางค์ ได้แต่บอกตัวเองว่าถึงเวลาที่เราต้องเริ่มต้นใหม่ ของมันใช้ไม่ได้แล้วก็คือใช้ไม่ได้ อย่าอาลัยอาวรณ์ อะไรที่ผ่านมาแล้วก็ให้มันผ่านไป ลืมๆ เสียบ้าง ไม่ใส่ใจเสียบ้าง แล้วก้าวเดินไปข้างหน้าอย่างเดียว เก็บอดีตไว้เป็นบทเรียน ฉันรู้สึกดีใจที่ตัวเองคิดอย่างนี้

คุณอาเดินเข้ามาในบ้าน ถามว่าเป็นอย่างไรบ้าง ฉันบอกว่าเรียบริยแล้ว คุณอาหันไปยกมือไหว้ป่าหมอ ป่าหมอร้องทัก “อ้าว ยัยจันทร์ สบายดีหรือ”

อายิ้มพลางกล่าวว่า “ค่า สบายดีค่ะ ป่าหมอสบายดีนะค่ะ”

“ก็ประสาทคนแก่” ป่าหมอตอบยิ้มๆ

ฉัน สามี และลูกๆ รวมทั้งอา ออกมายืนอยู่ที่สามแยกหน้าร้าน ฉันมองไปยังบ้านเมืองที่เปลี่ยนไปแล้วอดอมยิ้มไม่ได้

ในรถ คุณอากล่าวขึ้นว่า “นี่กว่าป่าหมอแก่จะไม่ทัก” อามองหน้าฉันที่หันไปมองอาแต่ไม่ตอบ

“ว่าไป ก็คนบ้านเดียวกัน” อาพูดพลางขับรถข้ามสามแยก.

Choti, Keth
2009/2018

ศฤหาสน์ของพยาธิตาบอด

กวี ศรีธรรมานุกูล

ในขณะที่คนบางคนต้องทนอยู่อย่างแออัดบนพื้นที่ไม่ถึงตารางวา จะมีสักกี่คนที่รู้ว่า ลำไส้ของตนเองนั้นมีพื้นที่ร่วม ๒๕๐ ตารางเมตร ซึ่งมันเทียบเท่ากับสนามเทนนิสถึง ๒ สนามรวมกัน เป็นเรื่องน่าเศร้าแค่ไหน? ถ้าพื้นที่สำหรับชีวิตของคุณมีน้อยกว่าพื้นที่ของก้อนอุจจาระในลำไส้??? คุณจะตอบคำถามนี้ได้ถ้าคุณกลายร่างเป็นพยาธิสักตัว หรือเมื่อ...

๑.

.....

ทันทีที่เขาก้าวขาข้ามพันธณีประตูออกมา ก็ปรากฏเรือนร่างและรอยยิ้มที่คุ้นเคยของหล่อนรออยู่ก่อนแล้ว เขาเบนสายตาผ่านไปทางเบื้องหลังหล่อนพร้อมกับยกมือไหว้นอบน้อม

"สวัสดีครับ อากูล"

นุกูลยิ้มรับไหว้แล้วก้าวขึ้นมาสวมกอดอย่างปราโมทย์

"หมดเคราะห์หมดโศกซะทีนะหลาน"

ผู้เป็นอากูล่าวพลางลูบหัวหลานชายเบาๆ ก่อนถอยร่นขยับเปิดทาง

ให้เขาและหล่อนได้ทักทายกันอย่างเต็มที่

“ดีคับคุณพ่อสิลูก”

หล่อนพยายามดึงแขนเด็กชายวัยห้าขวบครั้งที่เกาะซ่อนตัวนั่งอยู่เบื้องหลังกระโปรงยาวสีดำตัวนั้น ซึ่งเขาจำได้ว่า เขาเองเป็นผู้ควักกระเป๋าซื้อให้หล่อนเมื่อนานมาแล้วเนื่องจากทนแรงรบเร้าไม่ไหว มันจึงกลายเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ตัวของเสื้อผ้าอาภรณ์ รวมถึงเครื่องถนิมพิมพาของหล่อนที่เขาต้องบ่นอยู่บ่อย ๆ ว่าเธอบ้าซื้อบ้าสะสม เมื่อก่อนนี้น้อยครั้งเหลือเกินที่เขาจะเห็นเธอหยิบฉวยมันมาใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่างับเงินที่เขาต้องเสียไป เขาจึงคิดว่า เช่นนี้เองกระมังเหล่ากวีและประพันธ์กรหลายคนจึงมักจะพรรณนาถึงคำกล่าวของเชกสเปียร์ที่ว่า ‘ความฟุ้งเฟ้อเอ๋ย นามของเจ้าคืออิทธิ’

หลังจากที่อดอดอยู่ครู่ใหญ่ เด็กน้อยก็คลายอาการหวาดกลัวลง คงเหลือแต่ท่าที่เหนียมอาย และค่อย ๆ ขยับเคลื่อนมาเคียงข้างผู้เป็นแม่

“ไม่เจอกันนาน ลูกคงอายุ” หล่อนว่า

“อือ...ถ้านับตั้งแต่ครั้งสุดท้ายก็จะสามเดือนแล้ว”

เมื่อเขากางแขนออก หล่อนก็โผล่เข้ามาสู่อ้อมกอดของเขาอย่างแนบแน่น ต่อจากนั้นน้ำตาแห่งความปลื้มปิติของหล่อนก็พร่างพรู และเมื่อทั้งคู่แยกห่างกันในนาทีต่อมา เขาจึงใช้สายตาพิเคราะห์เด็กชาย พยายามจะเอื้อมมือไปลูบศีรษะและคว่ำตัวมาอุ้ม แต่เด็กชายถอยร่นกลับไปซุกอยู่ด้านหลังผู้เป็นแม่ดังเดิม เขาจึงละความพยายามลงชั่วคราว

“เธอหอมไปนะ”

เขาจะเนจากเสื้อผ้าลูกไม้สีครีมที่หล่อนสวม ซึ่งครั้งหนึ่งมันเคยถูกเนื้อหนังอันอวบอ้อมของหล่อนดันดันจนตึงแน่น นอกจากจะซุบลงไปบ้างแล้วองคัพยอื่น ๆ ยังดูเป็นปกติ ผมดำขลับยาวสลวยของหล่อนถูกรวบไปมัดไว้ข้างหลังส่งผลให้ใบหน้ากลมมนขาวใส สวยซึ้ง แต่ก็ยังแผ่รอยเศร้าไว้ใน

ดวงตาคู่นั้นจนเขาจับสังเกตได้ บางที...เขาอาจลืมสังเกตหรือไม่เคยสังเกตเลยก็ได้ว่า แท้จริงแล้วดวงตาของหล่อนเริ่มปรากฏร่องรอยของความเศร้า เช่นนี้ขึ้นมาตั้งแต่เมื่อใด อาจจะเป็นตั้งแต่ตอนนั้นก็ได้...

หกปีก่อน...

มันเป็นวันศุกร์ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖ ฤกษ์ดีที่สุดสำหรับประกอบพิธีที่เป็นมงคล เสาคอกของบ้าน (ซึ่งเขาเรียกว่า "คฤหาสน์") ก็ถูกยกตั้งขึ้นเป็นเสาแรกหลังจากใช้เวลาตอกเสาเข็มอยู่หลายวัน เสา นั้นเป็นไม้ชิงชันขนาดมหึมา ตรงตั้ง และยาวเหยียดเพียงพอที่จะใช้ทำเป็นเสาเรือนไทยสองชั้นโดยไม่ต้องต่อให้เกิดตำหนิ แล้วเสาตอๆ มากก็ถูกยกขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน และในฤกษ์เดียวกันนั่นเองเขาก็ได้รับข่าวดีอีกครั้ง เมื่อ "นางพะงา" ภรรยาแสนสวยโทรศัพท์มาจากโรงพยาบาลเพื่อแจ้งผลการตรวจว่าเธอตั้งครรภ์

ท่ามกลางบุคคลมากมายที่มาร่วมกินดื่มแสดงความยินดีปรีดา นั้น "ตาจ้ง" ผู้เป็นบิดาของเขามิได้ย่างกรายมาให้เห็นแม้แต่เงา ซึ่งเขาเองก็ไม่ได้แปลกใจอะไรนัก เพราะรู้แฉใจแล้วว่าพ่อไม่เคยเห็นดีเห็นงามหรือสนับสนุนให้เขา "แยกครัว" ออกมาสร้างบ้านหลังใหม่ แม้ว่ามันจะตั้งอยู่บนที่ดินแปลงติดกันกับของพ่อก็ตาม

"แกจะไปคิดสร้างใหม่ให้มันเปลืองเงินเปลืองทองอีกทำไม ถึงยังงบ้านหลังนี้มันก็จะต้องตกเป็นของแกอยู่วันยังค่ำ"

ตาจ้งเคยพูดแบบนี้กับลูกชายคนเดียวอยู่หลายครั้ง แต่เขาก็พอจะรู้ความคิดของผู้เป็นพ่อว่าแท้จริงแล้วพ่อไม่ได้หวังเรื่องเงินทองที่จะต้องใช้ในการสร้างบ้านสักเท่าไรหรอก แต่พ่อไม่ต้องการให้เขาไปข้องเกี่ยวกับไม้หยากรซึ่งถูกประกาศเป็นไม้หวงห้ามนั้นต่างหาก มันเป็นเรื่องจริงที่ว่าไม้เหล่านี้ถูกโค่นและนำมาโดยผิดกฎหมาย แต่ในเมื่อตัวเขามี "นายหัว"

คอยสนับสนุนและให้ความคุ้มครอง เจื่อมมือแห่งกฎหมายจึงมีอาจเข้ามา
กล้ากรายได้

“ยินดีด้วยนะพี่เดี่ยว ได้ทั้งลูกได้ทั้งบ้านในเวลาเดียวกันเลย ฮ่าๆ
อย่างนี้ต้องฉลองให้หนัก”

อั้น ซึ่งถือเป็นลูกมือคนสนิทสงเสียดอ้อแอ้เพราะฤทธิ์ของบรันตี
ยี่ห้อตั้ง

“ใหญ่โตมโหฬารแบบนี้เขาไม่เรียกบ้าน แต่เขาเรียกคฤหาสน์ไว้อ
ไอ้อัน ไช้ใหม่...พี่เดี่ยว?”

อีกคนแย้ง

“เออ...ไช้” เดี่ยวรับคำ “ถูกของไอ้แมน”

“เออๆ จะคฤหาสน์ ราชวังอะไรก็ตามใจเถอะ ว่าแต่บ้าน...เฮีย...
คฤหาสน์ก็มีแล้ว ลูกก็กำลังจะมี แล้วเมื่อไหร่พี่เดี่ยวจะลงผู้ใหญ่ชะที ฉันท
ไอ้แมนจะได้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมั่ง”

“เฮีย...ยังก่อน...สมัยหน้าต้องช่วยผู้ใหญ่เกลี้ยงรักษาตำแหน่งอีก
รอบหนึ่ง”

เขาหมายถึง เกลี้ยงเกลา สุวรรณสุนทร ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน
ที่กำลังจะหมดวาระในอีก ๔ เดือนข้างหน้า เดิมทีนั้นผู้ใหญ่เกลี้ยงเคย
เป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาก่อนแล้ว ๒ สมัย แต่เนื่องจากเกิดการขัด
ผลประโยชน์กันในวงการระหว่าง ส.ท. เกลี้ยงเกลา กับนายกเทศมนตรี
พงศ์อรุณ ซึ่งมาจากผู้สมัครทีมเดียวกัน ส.ท. เกลี้ยงเกลาจึงแสดงจุดยืนของ
ตัวเองโดยการล้มสภาในการประชุมวาระสำคัญ ทำให้นายกฯ พงศ์อรุณ
โกรธเป็นพินเป็นไฟประกาศแยกขาดจากกันนับตั้งแต่นั้น ก่อนสิ้นสุดวาระการ
เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ส.ท. เกลี้ยงเกลา ก็ลาออก แล้วหันมาลงสมัครรับ
เลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งครั้งนั้นมีวาระ ๕ ปี ผลการเลือกตั้งผู้ใหญ่เกลี้ยง

ชนะคู่แข่งแบบขาดลอยโดยมีเดี่ยวเป็นหัวคะแนนคนสำคัญ

การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านที่จะมีขึ้นใหม่นี้รัฐบาลได้ประกาศเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งจาก ๕ ปี เป็นจนเกษียณอายุคือ ๖๐ ปี และแม้ว่าวาระของผู้ใหญ่เกลี้ยงจะยังไม่หมด แต่การเปิดตัวของคู่แข่งก็เกิดขึ้นแล้วอย่างเข้มขันและดุเดือด มีการปลุกกระแสโจมตีถึงความไม่ชอบมาพากลในการบริหารงานและใช้งบประมาณของผู้ใหญ่เกลี้ยงออกไปเป็นวงกว้างและเดี่ยวก็มั่นใจว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังของกระแสดังกล่าวจะเป็นใครอื่นไปไม่ได้ นอกจาก ส.ท. เพชร ซึ่งเป็นอดีต ส.ท. ร่วมทีมเดียวกับกับนายกษพงศ์อรุณ ครั้งล่าสุด ส.ท. เพชรสอบตกเพราะพ่ายคะแนนให้กับผู้สมัครอิสระหน้าใหม่ถึงเท่าตัว นายกษพงศ์อรุณจึงหนุนให้ ส.ท. เพชรหันมาลงชิงตำแหน่งกับผู้ใหญ่เกลี้ยงเพื่อต้องการรวบรวมคะแนนไว้ให้ได้ทั้งหมด

เมื่อนางพะงากกลับมาจากโรงพยาบาลในวันนั้น นอกจากอาการดีใจที่รู้ว่าตัวเองท้องแล้ว เธอไม่ได้มีท่าทีอะไรที่จะบ่งบอกให้เดี่ยวรับรู้เลยว่าเธอตื่นเต้นที่จะมีคุณหาสน์หลังใหญ่ไว้เป็นส่วนตัวระหว่างผิว-เมีย และลูกๆที่จะเกิดมา เธอแทบจะไม่ซายตามองความยิ่งใหญ่ของโครงสร้างเลยด้วยซ้ำ เธอเพียงแหวะมาบอกข่าวเรื่องลูกแล้วก็เดินเลี้ยวกลับไปยังบ้าน (ของพ่อ)

‘เธอมันก็ประเภทหัวล้าหลัง ปฏิเสธความก้าวหน้าเช่นเดียวกับกับพ่อนั้นแหละ’

เดี่ยวคิดและมองตามจนเธอหลับตาไป ในที่สุดก็หันมาปรึกษากับนายช่างรับเหมาโดยไม่สนใจอะไรอีก

ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับผู้เป็นพ่อเริ่มมา มีรอยแตกร้าวมากขึ้น เมื่อผู้ใหญ่เกลี้ยงหมดวาระลงอย่างเป็นทางการ ปรากฏว่าผู้สมัครไม่ได้มี เฉพาะผู้ใหญ่เกลี้ยงกับ ส.ท. เพชรเพียงเท่านั้น แต่ลูกครึ่งไทย-ฝรั่ง ผู้มีนาม ว่า “สันโดษ” ก็เป็นหนึ่งในรายชื่อผู้สมัครอีกด้วย ในขณะที่ลูกชายสนับสนุน และเป็นหัวคะแนนให้กับผู้ใหญ่เกลี้ยง เนื่องจากผู้ใหญ่เกลี้ยงนั้นเป็น “นาย ห้ว” ที่คอยให้การช่วยเหลือเรื่องเงินทองและการลักลอบตัดไม้มาสร้าง ศฤกษณ์ทรงไทยของเขา การตอบแทนด้วยการทุ่มเท มุ่งมั่นให้ผู้ใหญ่เกลี้ยง ชนะจึงเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ ส่วนฝ่ายตาจ้งผู้พ่อกลับให้การสนับสนุนฝรั่ง สันโดษ ซึ่งเท่าที่เดี๋ยวจู ก็พอนั่นเองที่เป็นคนชักจูงและขอร้องให้สันโดษ ลงสมัครรับเลือกตั้ง

แรกเมื่อรู้ว่าพ่อจะสนับสนุนสันโดษนั้น เดี่ยวหัวเราะเหมือนเห็น เป็นเรื่องขำขัน ด้วยคิดว่ามันไม่น่าจะเป็นไปได้ในด้านคุณสมบัติและกฎหมาย เลือกตั้ง แต่เมื่อพ่ออธิบายถึงที่มาของฝรั่งสันโดษ มันกลับทำให้เขาเห็นว่า สันโดษจะกลายเป็นตัวตัดคะแนนเสียงทั้งของผู้ใหญ่เกลี้ยงและ ส.ท. เพชร ได้อย่างไม่ต้องสงสัย

สันโดษมีแม่เป็นคนไทย พ่อเป็นชาวสวิตเซอร์แลนด์ที่เปลี่ยน สัญชาติเป็นสัญชาติไทย ชอบชีวิตสมณะเรียบง่าย เมื่อมีลูกจึงได้ให้ชื่อว่า “สันโดษ” พร้อมกับการมีสัญชาติไทยโดยการเกิด แม้ว่าปัจจุบันทั้งพ่อ และแม่จะเสียชีวิตไปแล้วแต่สันโดษก็อยู่กับสังคมได้อย่างกลมกลืน นอกจาก ลักษณะภายนอกที่พ่อจะบ่งบอกให้รู้ว่าเขาเป็นลูกครึ่งแล้ว ก็ไม่มีสิ่งอื่นใดที่ จะมาขัดแย้งหรือทำให้เกิดข้อสงสัยในความเป็นพลเมืองไทยอย่างครบถ้วน ของเขาได้เลย

ช่วงหลังๆ เดี่ยวมักจะเกิดอาการฉุนเฉียวไม่เว้นแต่ละวันเมื่อได้ยินผู้เป็นพ่อพูดยกย่องฝรั่งเศสให้คนในครอบครัวฟังว่า เป็นคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของไทยได้ดี โดยเฉพาะวัฒนธรรมท้องถิ่นปักษ์ใต้ ไม่ว่าจะเป็นเพลงบอก มโนราห์ หนังตะลุง หรือแม้แต่ภาษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นสำคัญที่สุดของการแสดงออกถึงความ เป็นไทย สันโดษพูดได้ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาท้องถิ่นปักษ์ใต้โดยไม่ ผิดเพี้ยน สันโดษเคยเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยและวิชาสังคม ภายหลังได้ ลาออกมาทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นที่ ๕ ไร่ ๓ งาน นอกจากนี้ยังได้ก่อตั้ง 'ค่ายเรียนรู้ สู่นาคตที่ยั่งยืน' ไว้เป็นแหล่งรวบรวม องค์ความรู้และถ่ายทอดวิชาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมแก่เยาวชนและผู้สนใจ โดยไม่คิดมูลค่า บ่อยครั้งที่ตาจ้งกลับมาจากดูเด็กๆ ฝึกซ้อมรำมโนราห์ที่ ค่ายเรียนรู้ฯ ก็มักจะพูดในทำนองที่ว่า

**“วัฒนธรรมคือเสาเข็มแห่งความมั่นคงของชาติ
ประเทศชาติเปรียบเสมือนต้นไม้
ถ้ารากมั่นคง ประเทศก็จะสามารถดำรงอยู่ได้”**

เดี๋ยวเคยโต้เถียงกับพ่ออย่างรุนแรงเมื่อรู้ว่าพ่อพยายามที่จะดึงเอา นงพะงาไปเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มถ่ายทอดวิชาชีพที่ฝรั่งเศสโดยเป็น ประธานกลุ่ม แต่เมื่อนงพะงาบอกว่าเธอไปด้วยความสมัครใจและตามสิทธิ เสรีภาพของตัวเอง การทะเลาะจนถึงขั้นลงไม้ลงมือก็เกิดขึ้น

“มันจะไปเสียหายอะไรวะ กะอีแค้เมียแกไปเรียนรู้การทำกระเป๋าก็กานจากย่านลิเภา แล้วรับเอางานมาทำที่บ้านเวลาว่างๆ”

ตาจ้งชี้แจงเหตุผลหลังจากเข้าห้ามปรามลูกชายไม่ให้ลงมือกับ

ลูกสะใภ้

“พ่อก็เอาแต่เข้าข้างนาง รู้ทั้งรู้ว่าผมเป็นคู่แข่งกับไอ้ฝรั่งชนโตนั่น”

เดี๋ยวเรียกสันโดษเป็น ‘ชนโตส’ ตามชื่อยาถ่ายพยาธิที่เคยได้กินสมัยเด็กๆ เวลาที่นั่งขายยามาฉายให้คุณ

“ผู้ใหญ่เกลี้ยงต่างหากที่เป็นคู่แข่ง ไม่ใช่แก แล้วเจ้าสันโดษก็ไม่ได้ทำตัวเป็นคู่แข่งใคร”

“แต่ผมเป็นหัวคะแนนนะ”

“เปล่า...แกมันเป็นพยาธิ...พยาธิตาบอดซะด้วยสิ”

“ผมขอถามพ่อหน่อย...การแสวงหาหนทางก้าวหน้าทำให้ครอบครัวเจริญเติบโตมันผิดตรงไหน ไอ้ที่ใครๆ เขาพยายามดิ้นรนกระเสือกกระสนกัน อยู่แทบล้มประดาตายนั่นนะ ไม่ใช่เพราะความอยากมั่งอยากมีหรือ?”

“การแสวงหาความเจริญก้าวหน้ามันไม่ผิดหรอกนะ”

ตาจึงพยายามข่มอารมณ์ไม่ให้ขุ่นมัวตามอีกฝ่าย

“แต่มันต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม ต้องมีอุดมการณ์ ไม่ใช่เบียดบังเอามาด้วยวิถีทางที่ไม่ชอบ แกก็รู้ว่าโรงไม้ของผู้ใหญ่เกลี้ยง เบื้องหลังมีแต่ไม้ผิดกฎหมาย ไอ้ที่แกรับเศษเดนนั้นนั่นมาก็ด้วย ผิดกฎหมายทั้งนั้น แล้วอย่างนี้แกคิดว่าถูกต้องแล้วหรือ”

“แล้วพ่อเคยเห็นใครร่ำรวยจากการยึดมั่นอยู่กับอุดมการณ์แบบพ่อแบบไอ้ชนโตสบ้างไหม การเป็นนักการเมืองลำพังแต่เงินเดือนจะพอยาไล่ อะไร?...แค่ภาษีสังคมอย่างเดียวก็หมดไปแล้วครึ่งเดือน อีกอย่าง...กฎหมายไม่ใช่เรื่องของความจริง แต่มันเป็นเรื่องของหลักฐานและการสืบสวน ในเมื่อไม่มีพยานหลักฐาน ไม่มีกระบวนการสืบสวน จะเรียกว่าผิดกฎหมายได้อย่างไร”

“นี่แกคงลืมในสิ่งที่พ่อเคยสอนแกหมดแล้วสินะ...กฎหมายเป็นเพียงข้อบัญญัติเพื่อใช้บังคับ ควบคุมไม่ให้คนทำผิด แต่การเป็นพลเมืองดี

คือหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติโดยไม่ต้องรอให้กฎหมายมาบังคับ แกและ
ผู้ใหญ่เกลี้ยอาจจะหลีกเลี่ยงกฎหมายได้ แต่แกจะหนีกฎหมายแห่งกรมเพราะ
การไปละเมิดสิทธิ์ของคนอื่นไม่ได้เลย”

“ผมไปละเมิดสิทธิ์ของใครตั้งแต่เมื่อไหร่?” เดี่ยวอุทธรณ์

“ก็การที่แกไปเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่มากลี้ยงลักลอบตัดไม้ยังไมเรียกวา
ละเมิดสิทธิ์ของคนอื่นอีกหรือ ทรัพยากรทางธรรมชาติทุกชนิดเป็นสมบัติ
ของส่วนรวม การฉกฉวยเอามาเป็นสมบัติส่วนตัวนั่นแหละคือการละเมิด
สิทธิ์ของคนอื่น”

“ต่อให้ผู้ใหญ่ไม่ตัด ผมไม่ตัด แต่คนอื่นก็ตัดอยู่ดี”

“นั่นแกคิดตามประสาคนเห็นแก่ตัวของแกเอง ทำไมแกไม่คิดอย่าง
สันโดษมันบ้าง แทนที่จะทำตัวเป็นพยาธิคอยดูดกินทำร้ายประเทศ แกควร
จะเป็นเมล็ดพันธุ์อย่างสันโดษไม่ดีกว่ารี”

“กะอีแค่เมล็ดพันธุ์นอกคอกเล็กๆ เมล็ดหนึ่งแค่นั้นแหละ” เดี่ยว
เบ้าปากกระณะกระแหน

“ใช่...เมล็ดพันธุ์เล็กๆ ที่ซ่อนต้นไม้อายุเอาไว้ข้างใน ต้นใหญ่อย่าง
ที่แกแอบขโมยตัดโค่นไปทำเสาค้ำเชิงตะกอนของแกไง”

ดาจ้งถอนใจด้วยความระอา

“นี่พ่อไม่เห็นเหรอว่า คุณหาสน์ของผมนั้นยิ่งใหญ่แค่ไหน”

“แล้วแกเห็นไหมว่าท้องของเมียแกโตแค่ไหนแล้ว”

ผู้เป็นพ่อพูดพลางชี้ไปที่ท้องเจ็ดเดือนเศษของลูกสะใภ้

“ฉันทเห็นท้องของเมียแกที่ห่อหุ้มเมล็ดพันธุ์ของแกเอาไว้ค่อยๆ โต
ขึ้นโดยปราศจากการดูแลเอาใจใส่จากคนที่กำลังจะกลายเป็นพ่อคนอย่างที่
ควรจะเป็น และฉันทก็เห็นว่าไอ้ที่แกเรียกมันว่าคุณหาสน์นั่นก็โตขึ้นเรื่อยๆ ใน
ขณะที่ความเป็นคนในตัวแกเองก็ค่อยๆ หดหายลงไปทุกที”

ค่านันเตียวปลิกตัวเองออกมาที่คฤหาสน์ซึ่งยังสร้างไม่เสร็จ ภายในห้องนอนชั้นสอง วงกบไม้หลุมพอนขนาดใหญ่ยังปราศจากบานหน้าต่าง สายลมพัดเฉื่อยฉิว แสงไฟจากงานวัดส่องสายฟุ้งเป็นลำกระทบเมฆอยู่ที่ขอบฟ้าทางตะวันออก เตียวคิดถึงคำพูดของพ่อเมื่อช่วงบ่ายแล้วพาตัวเองกลับไปยังช่วงวัยของอดีต

เด็กน้อยคนหนึ่งจูงมือพ่ออย่างลึกลับ คุดดึงให้พ่อรีบก้าวเดินไปตามเสียงโฆษณาของรถขายยาซึ่งปักหลักฉายหนึ่งกลางแปลงให้ดูฟรีเป็นคืนที่สองแล้ว เมื่อไปถึงบริเวณลานโถงของวัดที่แน่นขนัดไปด้วยผู้คนที่ชอบเอาเสื่อมาปูจับจองที่นั่งอยู่ก่อนแล้ว เตียวในวัย ๗ ขวบก็เห็นตัวพยาธิชนิดต่างๆ ปรากฏขึ้นบนจอขนาดใหญ่พร้อมกับเสียงบรรยายถึงลักษณะและความร้ายกาจของพยาธิแต่ละชนิด เมื่อเตียวหันกลับไปยังที่มาของเสียงคนพากย์ก็เห็นเขากำลังชูขวดโหลที่ภายในมีตัวพยาธิสีขาวขดตัวพันกันเป็นกระจุกนอนนิ่งอยู่ในน้ำยา

“แบบเดียวกันกับที่ออกมาพร้อมกับอ๊หนุ้ยพ่อ?”

เด็กน้อยถาม ภายในใจยังนึกหวาดเสียวจนขนลุกไม่หายเมื่อพ่อได้ซื้อยาถ่ายพยาธิ “ซันโตส” ไปให้กินเมื่อคืนวาน แล้วปรากฏว่าเวลาถ่ายเมื่อเช้านี้กลับมีสิ่งแปลกปลอมที่เด็กน้อยไม่เคยเห็นปะปนออกมาด้วย

“คนละแบบกัน ที่ลุงเขาชูอยู่นั้นมันพยาธิไส้เดือน แต่ที่อยู่ในห้องเตยวน่าจะเป็นพยาธิเส้นด้าย ตัวมันเล็กกว่า” พ่อบอก

“พี่น้องที่เคราฟ” นักพากย์ซึ่งกำลังสวมบทบาทเป็นคนขายยาประกาศเสียงแหลมออกทางลำโพงบนเสาเหล็ก

“นักการเมืองชั่ว มันก็เหมือนกับพยาธินี้แหละ มันไม่มีประโยชน์ต่อ

ประเทศ เปรียบกับร่างกายเรา มันคอยดูแลดูแลร่างกาย สืบพันธุ์ วางไข่ ขยายพันธุ์ในตัวเราโดยที่ไม่ได้ก่อประโยชน์อันใดให้เราผู้เป็นเจ้าของร่างกาย หรือประเทศเลย ดังนั้นเราก็จะต้องกำจัดมันทิ้ง ให้มันสูญพันธุ์ไปให้ได้”

นักพากย์ชายยาด่าพยาธิและฉายหนังตัวอย่างให้ดูอีกสองรอบ ก่อนจะเปลี่ยนมาฉายหนังไทยขนาดยาวเรื่อง *ผู้แทนนอกสภา* ซึ่งสรรพงษ์ชาติรี แสดงเป็นพระเอก รับบทนายบุญไชยผู้สมัคร ส.ส. พรรคเราทำได้ ที่ต้องต่อสู้กับกลโกงของผู้สมัครคนอื่น ๆ จนเป็นที่นิยมรักใคร่ของประชาชน แต่เดี่ยวไม่ชอบตอนจบที่พระเอกต้องตายเพราะถูกนักการเมืองชั่วจ้างมือปืน มาดักยิง แม้ว่าผลสุดท้ายประชาชนจะรู้ว่านายบุญไชยถูกยิงตายแต่ก็ยังพากันลงคะแนนให้กับนายบุญไชยเบอร์ ๘ จนชนะคู่แข่งอย่างท่วมท้นก็ตาม

ระหว่างเดินทางกลับบ้านคืนนั้น เดี่ยวกุมอ้อยควั่นเสียบไม้ไฟซึ่งพอซื้อให้ช่วงที่หนังพักขายยาไว้ในมือปลางบ่นกระปอดกระแปดถึงความเสียดายที่พระเอกต้องตาย

“น่าเสียดาย นางเอกเดือนแล้วว่อย่าเล่นการเมืองก็ไม่ฟัง”

“ตอนแรกๆ นางเอกพูดเพราะความกลัว” พอบอก

“ความกลัวเป็นสิ่งที่วงการวิทยาศาสตร์ปฏิเสธ แต่ศาสนาทุกศาสนา จะใช้ความกลัวให้เกิดประโยชน์ ผู้มีอิทธิพลก็เช่นกัน เขาจะใช้ความกลัวของประชาชนแสวงหาผลประโยชน์ เราจึงไม่ควรก้มหัวให้กับความกลัว”

“แล้วเราจะชนะความกลัวหรือผู้มีอิทธิพลได้อย่างไรล่ะพ่อ?”

“เราก็ต้องมีความรักสามัคคีต่อกันให้มากๆ ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์นะสิ”

“...???”

“ดูนี่นะ”

พ่อนั่งลงมือหนึ่งโอบไหล่ อีกมือรวบไปยังมือที่ถือด้ามไม้ไฟของ

เด็กชาย แล้วชี้วนไปรอบๆ กลุ่มแวนอ้อยควัน

“ทั้งหมดนี้คือประเทศของเรา ประกอบไปด้วยบุคคลหลายฐานะหลายอาชีพ แต่ทุกคนมีสิทธิและหน้าที่โดยเสมอภาคกัน ถ้าชาติใครคนใดคนหนึ่ง...ประเทศก็จะสมบูรณ์ไม่ได้”

พ่อถอดอ้อยควันขึ้นหนึ่งออกมาแล้วเสียบกลับเข้าไปใหม่

“ไม่ว่าอ้อยชิ้นไหน จะอยู่ตรงกลางหรือรอบๆ ต่างก็มีศักดิ์ศรีโดยเท่าเทียม ถ้าชาติหายไปสักชิ้นเดี๋ยวมันก็จะไม่สมบูรณ์ มันว่าแหง”

เดี่ยวพยักหน้าเข้าใจ ก่อนถามต่อ “แล้วไม้ไผ่นี้ล่ะพ่อ...คืออะไร”

ผู้เป็นพ่อตอบว่า

“ไม้ไผ่คือแก่นของประเทศ คือความรักสามัคคีที่จะรวบรวมคนทุกคน ทุกสาขาอาชีพเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว”

พ่อหักก้านไม้ไผ่หนึ่งทำให้แวนอ้อยควันห้อยโตงเตง

“นี่คือผลของการแตกสามัคคี”

เดี่ยวดึงตัวเองออกมาจากอดีตเมื่อปรากฏประกายไฟสีส้มสวยงาม พวยพุ่งสู่ท้องฟ้าพร้อมกับเสียง ตูม ของพลุหลายลูกดังขึ้น เขากวาดตามองไปรอบๆ ตัวบ้าน ท่ามกลางแสงสีของพลุไฟที่โชติช่วงเขามองเห็นความเติบโต ยิ่งใหญ่อลังการของคฤหาสน์ แต่ก้นบึ้งของหัวใจเขากลับรู้สึกคล้ายตามคำพูดของพ่อเมื่อป้ายนี้

‘ความเป็นคนของเรา...ค่อยๆ หดหายไป...???’

๔.

.....

ใกล้ถึงวันลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านทุกขณะ ชาวบ้านเป็นที่ทราบกันโดยทั่วหน้าว่า ผู้ใหญ่เกี่ยงหมายเลข ๑, ส.ท. เพชรหมายเลข ๒, และ

ฝรั่งสันโดษหมายเลข ๓ ทางด้านของ ส.ท. เพชรนั้นมีทีมงานกลุ่ม ส.ท. ในสังกัดของนายฯ พงศ์อรุณคอยให้การช่วยเหลือเดินหน้าหาเสียงอย่างแข็งขัน รถแห่ของเบอร์ ๑ และ ๒ จึงวิ่งวอนตั้งแต่เข้ายันค่ำ สำหรับหมายเลข ๓ นั้นมีเพียงแผ่นโปสเตอร์เล็กๆ ที่ระบุชื่อ หมายเลขของผู้สมัคร และนโยบายติดให้เห็นบ้างอย่างประปราย

เดี๋ยวยรวบรวมรายชื่อผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงไว้อย่างพร้อมสรรพ พร้อมทั้งรับซองสีน้ำตาลภายในบรรจุธนบัตรฉบับละ ๕๐๐ บาทตามจำนวนประชากรที่มีอยู่ในสายที่ตนได้รับมอบหมาย แต่เมื่อถึงสามวันสุดท้ายก่อนการลงคะแนนเสียง ปรากฏว่าเงินรายหัวที่คาดว่าจะจ่ายเป็นค่าซื้อเสียงเสียงละ ๕๐๐ นั้นไม่สามารถยังความมั่นใจให้เกิดขึ้นได้ เมื่อหัวคะแนนของหมายเลข ๒ ได้ชิงลงมือซื้อเสียงไปก่อนหน้าหัวละ ๕๐๐ เช่นกัน

ดังนั้นหลังจากประชุมทีมงานเพื่อหารือกันอย่างเคร่งเครียดภายในศาลาทรงไทยของบริเวณสวนหลังบ้านผู้ใหญ่เกลี้ยง จึงมีข้อตกลงกันว่าบ้านหลังใดที่หมายเลข ๒ ซื้อเสียงไปแล้ว ให้หัวคะแนนแต่ละสายทำการเจรจากับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ขอให้เปลี่ยนมากาเบอร์ ๑ แลกกับค่าเสียเวลาเสียงละ ๑,๐๐๐ บาท

“เดี๋ยวช่วยไปเอาเงินที่บ้าน สจ. นาท ทินะ”

ผู้ใหญ่เกลี้ยงบอกภายหลังจากวางหูโทรศัพท์แล้ว

“ส่วนของนายฯ นัยเดี๋ยวฉันจะไปเอาเอง”

ผู้ใหญ่เกลี้ยงหมายถึงสุนัย นายก อบต. เพื่อนสนิทของตน เปรียบเสมือนน้ำหล่อเลี้ยงที่จะสามารถต่อสายตรงลงมาได้ทุกเมื่อ นี่คือทีมงานที่มีความสัมพันธ์กันเป็นลักษณะกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งต่างก็เอื้อให้แกกันมาเนิ่นนาน

ทันทีที่เดี๋ยวดำเนินทางไปถึงบ้าน สจ. อำนาจในปายนั้นก็เป็นเวลา

เดียวกันกับที่สองห้วคะแนนกำลังสำคัญของ ส.ท. เพชรกำลังร่ำลาเจ้าของบ้านด้วยสีหน้าเบิกบาน

‘นี่มันล่อทั้งสองฝ่ายเลยหรือวะ’ เตียวคิดหลังจากเสร็จธุระจากบ้าน สจ. คนดังของจังหวัด และเมื่อเลี้ยวรถเข้าสู่หมู่บ้าน เขาจึงแวะจอดที่หน้าสนามเด็กเล่น เหมากลูกขึ้นทอดจากแม่ค้าเร่รถพ่วงข้าง แล้วก้าวเดินไปแจก ลูกขึ้นให้กับเด็กที่เล่นกันอยู่คนละไม้พร้อมทั้งบัตรแนะนำผู้สมัครเบอร์ ๑

“บอกพ่อบอกแม่ด้วยนะว่าให้เลือกเบอร์ ๑ แล้วลุงจะมาซื้อลูกขึ้นให้กินทุกวันเลย”

“แถมน้ำแดงด้วยได้หรือเปล่าครับ”

เด็กคนหนึ่งต่อรองในขณะที่เคี้ยวลูกขึ้นตุ้ยๆ อยู่ในปาก

“ได้สิ”

เตียวตอบลางเดินเข้าไปหาเหยื่อรายสุดท้ายซึ่งปลีกตัวออกมาเล่นชิงช้าโดยลำพัง

“บ้านหนูอยู่หมู่ ๖ ไซไหม”

เด็กชายไม่ตอบ แต่พยักหน้าน้อยๆ เตียวยื่นลูกขึ้นส่งให้ แต่เด็กชายสายหน้าปฏิเสธ

“ทำไมละ อร่อยนะ จุ้นลุงให้สองไม้เลย”

แต่เด็กก็ยังคงปฏิเสธเช่นเดิม

“พ่อแม่ผมเลือกลุงสันโดษเบอร์ ๓ ตากับยายก็เลือกเบอร์ ๓”

เตียวเก็บซ่อนอารมณ์หงุดหงิดที่เกิดขึ้นมาอย่างบุดับ ล้วงกระเป๋าออกมาต่อรอง

“ลุงให้เงินด้วยสิบ หนูช่วยบอกให้พ่อกับแม่เลือกเบอร์ ๑ นะ”

เด็กชายสายหน้า เขาจึงควักธนบัตรฉบับละ ๑๐๐ ออกมา

“จุ้นร้อยนี่เอา ไว้ซื้อของเล่น ปืนฉีดน้ำ หรืออะไรก็ได้”

“ผมกำลังรอว่าเมื่อไหร่จะถึงลิบล้านสักที?”

ว่าพลางเด็กชายกระโดดลงจากชิงช้า ก้าวเดินไปหาพี่สาววัยสิบสองปี ซึ่งมายืนอยู่เบื้องหลังของเดี่ยวโดยเขาไม่ทันรู้ตัว สองพี่น้องเหลียวกลับมา มองเดี่ยวด้วยสายตาเหยียดหยามก่อนจุมมือกันเดินจากไป

“คนไม่ดี”

เดี่ยวได้ยินเสียงนั้นค่อยๆ แต่รู้สึกบาดลึกเข้าไปถึงหัวใจ เขาโยน ลูกชิ้นสองไม้สุดท้ายทิ้งแล้วก้าวขึ้นรถโดยไม่สนใจว่าสุนัขขี้เรื้อนที่นอนอยู่ ได้ต้นหูกระจงจะให้ความสนใจกับเหยื่อของเขาหรือไม่

๕.

.....

“ตอนนี้ยังสูสี นิ่งนอนใจไม่ได้ ใช้วิธีที่ผมทำเมื่อสมัยที่แล้วเถอะผู้ใหญ่”

เดี่ยวให้ความเห็นในคืนสุดท้ายก่อนการเลือกตั้ง วิธีนี้มักจะใช้ได้ผลเสมอตราบเท่าที่สังคมยังกลาดเกลื่อนไปด้วยผู้นิยมชมชอบการพนัน นอกจากการซื้อเสียงแล้วการที่เราทุ่มเงินก้อนโตเพื่อเล่นว่าฝ่ายตรงข้ามจะชนะนั้น จะทำให้คนเล่นอีกฝ่ายหันมาลงคะแนนให้แก่เราโดยอัตโนมัติ ในกรณีนี้ก็คือการที่คนของหมายเลข ๑ เป็นฝ่ายต่อว่า หมายเลข ๒ ชนะ จะทำให้เกิดคนที่ เป็นฝ่ายรองว่าหมายเลข ๑ จะชนะเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการที่ฝ่ายรองจะได้เงินจากการพนันดังกล่าวก็คือการเคาะเงินให้กับ หมายเลข ๑ นั่นเอง

“อืม...ตกลง เดี่ยวไปสั่งเกตดูเบอร์ ๓ เอะ ถึงแม้ว่าฝ่ายนั้นจะ ไม่ซื้อแต่ฉันก็ยังไม่วางใจนัก ส่วนเรื่องนี้ฉันจะให้คนไปทำเอง”

“ไอ้ขันโตสมันไม่ทำแค้นรับผู้ใหญ่ เพราะ...”

“เอาแบบที่ฉันสั่งเถอะ”

แม้ว่าอยากจะลงมือเองเพื่อความแน่ใจแต่สุดท้ายเดี๋ยวก็กต้องยอมให้กับคำสั่งนายหัว เขากลับมาบ้านพบว่าพ่อหลับไปตั้งนานแล้ว

ก็บอกแล้ว ว่าถ้าพ่อยังหนุนให้อัสน์โตเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่มีวันที่ฝ่ายนั้นจะทำผิดกฎหมายได้หรอก ต่อให้มองเห็นว่าจะแพ้กก็เถอะ' เดียวคิด

ห้าโมงเย็นของวันรุ่งขึ้น เดียวรีบชุดไปยังบ้านผู้ใหญ่เกลี้ยงด้วยความร้อนรนเมื่อผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการปรากฏออกมาว่าเบอร์ ๒ ชนะการเลือกตั้ง ตามมาด้วยเบอร์ ๓ และเบอร์ ๑ ที่เคยคาดว่าจะเข้าเป็นที่หนึ่งนั้นกลับอยู่รั้งท้าย ในหัวสมองของเขาครุ่นคิดถึงปัญหาที่แก้ไม่ตกว่า มันจะเป็นไปได้อย่างไร

เมื่อรถจอดนิ่งสนิทลงที่ชายคาศาลาประชุมทรงไทยหลังทรูภายในบริเวณบ้านผู้ใหญ่เกลี้ยงนั้น ภาพที่เดียวคิดว่าจะไม่มีวันเกิดขึ้นได้เลยในชีวิตนี้ก็เกิดขึ้นแล้ว เสือกกับสิ่งกำลังชนแก้วดื่มฉลองในความสำเร็จที่ได้ทำร่วมกันจนบรรลุผลไปตามเป้าหมาย รถสปอร์ตชั้นนำของยุคสมัยหลายคันจอดเรียงรายเคียงคู่นานกัน เท่าที่เดียวจำได้มีทั้งของ สจ. นาท นายก อบต. สุนัย ส.ท. เพชรว่าที่ผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ และนายกเทศมนตรีพึงศ์อรุณ

เดียวลงจากรถก้าวเดินไปด้วยแข่งขาที่ลั่นสะท้าน รู้สึกหนาวๆ ร้อนๆ อย่างบอกไม่ถูก ในขณะที่เสียงพูดคุยหัวเราะอย่างผู้ชนะของทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีใครหันมาให้ความสนใจกับผู้มาใหม่เลยแม้แต่หน่อย

“ไอ้สันโตะมันมาแรงเหลือเกิน ชาวบ้านก็ฉลาดเลือกจับหาย”

ใครคนหนึ่งในจำนวนนั้นพูดขึ้น

“แต่ก็ยิ่งฉลาดไม่พอหรอก จริงไหม?” อีกคนแย้ง

“นี่ถ้าไม่ได้ผู้ใหญ่เกลี้ยงส่งคนไปรับพนันว่าเบอร์ ๑ จะชนะเบอร์ ๒ ทำให้ชาวบ้านขาลเล่นพนันหันไปเทให้เบอร์ ๒ ป่านนี้เบอร์ ๓ ก็ชนะขาดลอย

แล้ว”

“ต้องขอบคุณผู้ใหญ่เกลี้ยงที่เสียสละตำแหน่งให้”

เดี๋ยวจำได้ว่านั่นเป็นเสียง ส.ท. เพชร

“ยอมเสียสละตำแหน่งผู้ใหญ่ แต่ไปนั่งเป็นรองนายกเทศมนตรี มันก็ไม่ใช่เหรอนักหรอก ดึกกว่ากอดคอกันแพ้ทั้งคู่”

สจ. ซื่อดังสรุปก่อนยกแก้วขึ้นกรอกน้ำเมาใส่ปาก

‘ผู้ใหญ่เกลี้ยงพนันข้างตัวเอง เพื่อให้แพ้การเลือกตั้ง?’ เดียวคิดพลางก้าวถอยออกมา เขามุ่งกลับไปที่รถโดยไม่สนใจเสียงเรียกของคนกลุ่มนั้น และเมื่อขับมาถึงสามแยกเขาจึงหยุดตัดสินใจระหว่างเลี้ยวซ้ายไปสู่ศุภหาสน์ ซึ่งเขาได้ตระหนักแล้วว่าความใหญ่โตของมันทำให้ความเป็นคนของเขาเหลือน้อยลงทุกที กับอีกทางหนึ่งซึ่งอาจทำให้ความรู้สึกเป็นคนกลับมาได้อีกครั้ง เขาควรจะเลือกทางไหน

เดี๋ยวนึกไปถึงยาปราบศัตรูพืช บางทีคำสารภาพของเขาอาจกลายเป็นยากำจัดวัชพืชทางการเมืองให้เหี้ยนเตียนหรือทุเลาเบาบางลง เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้เมล็ดพันธุ์น้อยๆ ได้มีโอกาสเติบโตเป็นต้นไม้ใหญ่ แม้กิ่งก้านสาขาให้ร่มเงาและสืบทอดเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์สู่รุ่นต่อไป เขาตรวจสอบเครื่องบันทึกข้อมูลทั้งชนิดภาพและเสียงที่ติดตั้งไว้ในและนอกตัวรถตลอดเวลา มันยังคงทำงานอยู่อย่างต่อเนื่อง เขานึกภาวนาให้หลักฐานที่มีอยู่ทั้งหมดเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น แล้วก็ตัดสินใจขับรถเลี้ยวไปทางขวา

๖.

.....

“ไปกันเถอะ เดียวสาย นางจะแหวะตลาดด้วยไม่ใช่หรอ”

นุกุลกล่าวเตือนพลางก้าวเดินนำไปที่รถ นางพะงาอุ้มลูกชายแล้ว คล้องมืออีกข้างเข้ากับแขนของเดี่ยว ทั้งสองสบตากันอย่างเงิบๆ ก่อนพากันเข้าไปอยู่ในที่นั่งตอนหลังของรถ

“พอไปช่วยผู้ใหญ่สุนัขโตชปลุกป่า เลยมาด้วยไม่ได้ พอจึงฝากนี่มาให้พี่”

นางพะงาสงอุกกระดาศให้เขา เดี่ยวรับมาเปิดปากอุกแล้วหียบสิ่งที่อยู่ภายในออกมา

“อ้อยควันเสียบไม้ไฟ” เดี่ยวยิ้มตาเป็นประกาย

“ใช่จะ พอปลุกเองกับมือเลยนะ พอบอกว่าพี่เดี่ยวจะรู้ความหมายได้ดี”

เมื่อรถเคลื่อนตัว เดี่ยวหันไปมองสถานที่ที่เพิ่งเดินออกมาอีกครั้ง

“ขอบคุณพ่อ ขอบคุณสถานที่นี้ ที่ทำให้ผมได้มีโอกาสชดใช้ความผิดที่ก่อขึ้น ๕ ปี ๖ เดือนนับว่าได้รับความกรุณามากเหลือเกินสำหรับความผิดเรื่องไม้เถื่อนและความผิดในกฎหมายเลือกตั้ง ขอขอบคุณห้องขังแคบๆ ที่ช่วยขยายพื้นที่ภายในใจของผมให้กว้างขึ้น ขอขอบคุณที่คืนความรู้สึกของการเป็นมนุษย์ให้กลับมาอีกครั้ง และขอบคุณเธอที่อยู่เคียงข้างฉันเสมอมา”

เดี่ยวหันไปสบตาเมียรัก แล้วก็ประจักษ์ว่าใบหน้านั้นเอบอ้มด้วยความภาคภูมิใจมากกว่าครั้งใดๆ ที่เขาเคยเห็น

“อากาศช่วยแวะร้านขายกล้าไม้ด้วยนะครับ ผมอยากไปช่วยผู้ใหญ่สุนัขโตชกับพ่อปลุกป่าอีกแรง”

อีกหนึ่งชั่วโมงต่อมา ภายในร้านขายต้นกล้าพันธุ์ไม้ เดี่ยวเลือกซื้อกล้าไม้หลายชนิดซึ่งคิดว่าแต่ละชนิดคงจะผ่านการตัดโค่นของเขามาแล้วแทบทั้งสิ้น ช่วงขณะหนึ่งเดี่ยวเหลือบไปเห็นกล้าไม้หลายต้นลักษณะทรุดโทรมและแคะแกร็นถูกวางกองสุ่มไว้ข้างกำแพงรั้ว

“นั่นต้นอะไรนะ” เขาถาม

“อ้อ...นั่นเป็นต้นที่กลายพันธุ์ บางต้นก็เป็นสายพันธุ์ต่างประเทศที่
เมล็ดมันหลงติดมาตอนรวบรวมสายพันธุ์ ไม่ค่อยสมบูรณ์นะครับ เลยกแยก
ไว้” คนขายตอบ

“งั้นผมเอาพวกนี้ด้วยสิครับ”

เดี๋ยวซีไปที่กองกล้าไม้กลายพันธุ์แล้วร่ำพืงออกมาเบาๆ ว่า

“แม้จะเป็นไม้ต่างถิ่นต่างเผ่าพันธุ์ จะสมบูรณ์แข็งแรงหรือแคระ
แกร็น แต่ในเมื่อเขามาอาศัยผืนดินนี้แตกเมล็ดแตกกอ เขาก็ย่อมมีสิทธิ์ที่จะ
เติบโตเฉกเช่นไม้ประจำถิ่นชนิดอื่นๆ มิใช่หรือ ขอเพียงให้ออกมาได้หยั
งรากลงดิน ก็มีแนวโน้มที่เขาอาจเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขาเป็นร่มเงาให้แก่ไม้
ประจำถิ่นบางต้นที่ยังอ่อนแอ ไม่ต้านทานต่อวัชพืชและแสงแดดที่แผดกล้า
ให้ได้มีเวลาเรียนรู้การใช้ชีวิต เพาะบ่มผสมความแกร่งทนทาน ผสานราก
ถักทอ ก่อเป็นความยั่งยืนของผืนป่าและผืนดินก็เป็นได้”

cloti keth
24 04 2018

จำรัสอรัก

นฤพนธ์ สุดสวาท

๐๙.๐๐ น.

จำรัสออกจากบ้านไปตามคนรักในทุกเช้า แม้ภรรยาตายไปสิบเดือนก่อน
เผาไปแล้ว เหลือแต่กระดูกบางส่วนกับภาพถ่ายขาวดำแปะผนังบ้าน แต่
ชายชราก็ยังออกไปตามเธอ

เก้าโมงเช้า ภรรยาจะกลับมาเวลานั้น ในทุกวันจำรัสนั่งด้านล่างของ
บ้าน ฟังหลังบนโซฟา หันหน้าเข้าทีวีสลับกับชะเง้อมองประตูรั้วทาวนเฮาส์
แล้วสลับมองนาฬิกา เก้าโมงแล้วยังไม่กลับมา ให้เวลาอีกสิบนาที ถ้าไม่มา
เขาจะออกไปตาม จำรัสอายุเข้าเจ็ดสิบเก้า หลงลืมทุกสิ่ง จำอะไรแทบไม่ได้
จำแม่นคือวันสุดท้ายที่ภรรยาออกไปจ่ายตลาดแค่นั้น

เก้าโมงสิบนาทีเขาก็ลุกจากที่นั่งเดินออกจากบ้านไป

จำรัสไปตามคนรักที่ตลาดในทุกๆ เช้า

๑๐.๐๐ น.

จำรัสไม่เคยจำทางกลับบ้านได้เลย

สิบโมงเช้า โดยไม่ต้องมีใครบอก เบียร์ออกจากโรงเรียนไปตลาด

ทุกวัน ระยะทางจากโรงเรียนไปตลาดเท่ากันกับไปบ้าน พ่อหลงลืม ลืมว่าแม่ตายแล้ว พ่อเดินออกจากหมู่บ้านจัดสรรที่อาศัยอยู่ไปตามหาแม่ ไม่เคยมีสักวันพ่อจะเจอ คนตายไปสิบเดือนจะไปตลาดได้อย่างไรกัน ข้าไม่เคยมีสักวันจะกลับบ้านได้เอง พ่อเลอะเลือน ช่วงสองสามเดือนแรกเธอย้ำทุกวันว่าแม่ไม่อยู่กับพวกเราแล้ว จำรัสพยักหน้ารับรู้ แต่นั่นล่ะ พ่อเก้าโมงสิบนาทีก้อออกไปตลาด เบียร์วิตกกังวรว้าวุ่นในช่วงแรก กลัวสารพัดว่าจะมีอันตรายแต่ไม่นานนักเธอก็เริ่มชิน สิบโมงขอออกจากโรงเรียนไปรับพ่อส่งเข้าบ้าน

เหมือนทุกวัน จำรัสนั่งบนรถด้วยกระวนกระวาย ระหว่างทางเข้าหมู่บ้าน สายตาซ้ายขวาตลอด เพื่อแม่กำลังเดินอยู่จะได้รับเข้าบ้านไปด้วย จำรัสพูดแบบนี้ทุกเช้าขณะเบียร์ขับรด เธอยิ้ม เลิกบอกว่าแม่ตายแล้ว ยิ้ม นั่นเหือดแห้งแบบคนรำไห่ในใจ

ผ่านลานออกกำลังกายของหมู่บ้านซึ่งรกร้างมานานปี มันถูกทำเป็นที่ทิ้งขยะสาธารณะ ก็แค่ลานออกกำลังกายเล็กๆ พื้นที่ใหญ่กว่าสนามบาสเกิดบอลเล็กน้อย ไม่มีใครใช้งานนอกจากคนแก่ในหมู่บ้านมารวมตัวยามเช้า รำไทเก๊ก พุดคุย แยกย้าย เย็นอาจมีเด็กเล็กบ้าง วันหนึ่งขยะชิ้นใหญ่ที่ล้นเหลือจากยัดถังใบเล็กตามจุดต่างๆ คนก็เอามาทิ้งที่นี่ จากนั้นก็เพิ่มปริมาณ แม่กับเพื่อนสามสี่คนไปเรียกร้องให้กรรมการหมู่บ้านเข้ามาดูแลแล้วขยะก็หายไป แต่ไม่นาน ไม่เกินหนึ่งเดือน ร้อยห้าสิบหลังคาเรือนหมู่บ้านจัดสรรก็นำขยะมาส่งสมอีก คราวนี้ไม่มีใครมาจัดการอะไร กรรมการหมู่บ้านบางคนยังแอบเอามาทิ้ง พวกเขาเมินต่อลานออกกำลังกาย มันไม่ใช่หน้าที่รถขยะเข้ามาเก็บเพียงถังเหลืองเล็กเขียวที่กระจายไปทั่ว พวกเขาไม่นำชิ้นใหญ่ที่ลานนั้นไปด้วย ที่นอนเก่า โต๊ะ เก้าอี้พัง ซากเครื่องใช้ไฟฟ้า รถถีบเด็กเล่น ซากวงกบหน้าต่าง แม่กับเพื่อนเขียนป้ายกระดาดไปแปะตรงที่เคยเป็นลานออกกำลังกาย กรุณาอย่าเอาขยะมาทิ้งที่นี่ นำหัวเราะ ไม่มีใครเชื่อ

ป้ายของคนแก่บ่าบอ บางคนพูดแบบนั้น ป้ายกระดาษถูกผลิตมากขึ้น หญิงวัยหลังเกษียณสี่คนช่วยกันไปติดตามเสาไฟและบอร์ดติดประกาศหมู่บ้าน แม่หงุดหงิดเรื่องนี้ บ่นบ่ากับเปียร์และสามีทุกวัน ทุกโอกาส เข้าค้ำ บนโต๊ะกินข้าว ในห้องนอน กรรมการหมู่บ้านรับปากว่าจะจัดการ กระทั่งแม่ตายลงมันยังคงเดิม สุกกองมากขึ้นทุกวัน

“มีคนอื่นเห็นแม่เดินแปะป้ายที่เสาไฟ” เปียร์ชวนพ่อคุยก่อนรถถึงบ้าน “ตีสามได้มั้ง ยามหมู่บ้านเห็น”

จาร์สหัวเราะ “ถึงว่า พ่อตื่นมากกลางดึกไม่เคยเห็นแม่แถบบนที่นอน”

ยามก็เห็น คนบ้านซอยเจ็ดเพิ่งกลับจากเที่ยวผับเห็น ป้าร้านทำชุดกับข้าวใส่บาตรชายก็เห็นตอนไปจ่ายตลาด คนเห็นผีแม่ยืนแปะกระดาษ ที่เขียนขอความร่วมมือเรื่องขยะขึ้นใหญ่ยามาทั้งที่ลานออกกำลังกาย ใครต่อใครเห็น

เปียร์หัวเราะเบาๆ แกล้งถาม “แม่อ้วนหรือผอมนะตอนนี้ หนูไม่ค่อยได้สังเกตเห็น”

“เท่าเดิมมาทั้งชีวิตนั่นล่ะ”

สายตาจาร์สเปล่งประกายบางอย่าง เปียร์จำกัดความไม่ถูก จะเรียกว่าอะไร วัชวาว ความหวัง หรืออะไร พ่อมีดวงตาแบบนี้ทุกครั้งที่พูดถึงเรื่องในอดีตแม่ ยกเว้นตอนออกไปตามหาในยามเข้าเท่านั้นที่ดวงตากลัดกลุ้ม

“บอกแม่ว่าห้องหนูไม่ได้ล็อก กลางคืนเข้าไปหากันบ้าง”

จาร์สพยักหน้า

ช่างร้ายหัวใจเหลือเกิน ขณะที่พ่ออยู่ในโลกอีกใบที่มีแม่ ทว่ากับเธอแม่ตายไปแล้ว แต่ต้องพูดเหมือนว่ายังอยู่ สิบเดือนเธอไม่เคยเห็นสักครั้ง คำว่ากลางคืนเข้าไปหากันบ้าง เปล่งออกไปล่องลอย แผ่วพลิว ซ้ำยังโหยไห้ในอก แม่มาหากันบ้าง เปียร์พูดต่อในใจ

เปียร์คิดถึงแม่

๑๗.๐๐ น.

น่าสงสารที่สุด คือคนที่เศร้าแล้วไม่มีใครให้กอด เบียร์เป็นเช่นนั้น

เมื่อขับรถกลับถึงที่ที่เคยเป็นลานออกกำลังภายในตอนเย็นหลังเลิกงาน เธอจะคิดถึงแม่ เมื่อความคิดถึงเดินทาง ทฤษฎีวิทยาศาสตร์ก็ล้มเหลวใช้พิสูจน์อะไรไม่ได้เลย และเป็นคนละอารมณ์กับตอนเช้าที่รีบไปโรงเรียน คนละหวังรู้สึกกับตอนที่รีบพ้อเข้าบ้าน ยามเย็นเป็นเวลาอืดโรย แม่ตายที่จุดนั้น เซ้านั้นกลับจากตลาด แม่แหวะจัดการเศษกองไม้ที่ใครสักคนมาลอบทิ้งตอนกลางคืน มันล้าออกมาผิวถนนหมู่บ้าน จังหวะนั้นเอง ชีวิตคนเร่าง่ายตายมาก นึกจะตายก็เพียงชั่วครู่ รถกระบะที่มาส่งของในหมู่บ้านวิ่งออกมาชนเข้าด้านหลัง แม่กระเด็นไปโดยมีแผ่นไม้อัดติดมือ

ชีวิตช่วงปลายก็เท่านั้นเอง แม่วนเวียนอยู่กับลานออกกำลังกับกลุ่มเพื่อน ในตอนที่มันปรับเปลี่ยนเป็นที่รองรับขยะ ไม่วายแม่ยังมาจัดระบบระเบียบขยะ

จากไปพร้อมกับความคาดหวังจะได้พื้นที่คืนมา

ไม่น่าจะมีที่ใดเหมาะกับการร้องไห้ได้ดีเท่าห้องนอน เบียร์ฝั่งหน้าลงบนหมอน ลีบเดือนแล้วเธอยังรำร่ำหา มีคนพบแม่ออกบ่อยจนหวาดกลัว ลูกบ้านไหนดื้อก็ยกแม่ขึ้นมาชูขวัญ แต่แม่ไม่เคยมาเยี่ยมเยียนเธอเลย แม่่น่ามากอดบ้าง ชวนเธอออกไปแปะป้ายเรื่องขยะก็ได้

น่าเศร้า แม่ไม่เคยมาเยี่ยมเลยกระทั่งในความฝัน

เบียร์พบแม่อีกครั้งในวันที่เปิดกุฏิเกิลสตรีทวิวดูบริเวณหมู่บ้านเล่นๆ เป็นขณะที่รถหน่วยงานของกุฏิเกิลเล่นบันทึกภาพจัดทำข้อมูล แม่ปรากฏติดอยู่ด้วย ตรงทางเข้าหมู่บ้าน ในมือมีถุงผ้าเพิ่งกลับจากตลาด ทั้งดีใจและเสียใจ เธอเปิดดูมันซ้ำๆ คิดอยู่หลายครั้งว่าจะให้พ่อดูดีไหม แม่ตายไปแล้วจากเธอ ทว่ากับพ่อก็กรรยายังคงอยู่ จดจำฝังแน่นว่าแม่ยังอยู่ที่ออออก

ไปตลาดในทุกเช้า เลื่อยยึดคอกกลมสีฟ้า เลื้อยที่แม่ไปจ้างคนทำมาลิบตัว แจกเพื่อนและบังคับให้เธอกับพ่อใส่ หน้าอกข้อความว่า ขยะออกไป เอาลานออกกำลังกายคืนมา เลื้อยตัวที่คนในหมู่บ้านบอกพบแม่ในเวลากลางดึก แม่ทวงสิทธิ์ของพลเมืองหมู่บ้านง่ายๆ ใส่ไปทั่วทุกซอย ใส่ถามว่าใครอยากซื้อบ้าง หวังให้เป็นซอฟต์แวร์พาเวอร์ เป็นการประท้วงกรรมการหมู่บ้านทางอ้อม ไม่มีใครสนใจหรือเรื่องเลื้อยประท้วง พวกเขาได้ประโยชน์เล็กน้อยๆ ของการแอบทิ้ง

เบียร์ไม่เคยเห็นสหายอวูโลใส่สักคน

มีแม่เพียงลำพังที่สวมมัน

๐๙.๑๐ น.

ชาวตลาดพูดว่ามีคนพบภรรยาจาร์ส ป้าที่สวมเสื้อสีฟ้าเรียกห้องเอาลานออกกำลังกายคืนมา

จาร์สมองนาฬิกา เขาควรออกไปตามเธอที่ตลาด ระหว่างเดินออกไป ลานออกกำลังกายมีรถขยะจอดสองคัน กรรมการหมู่บ้านสองคนทักเขาไปตามคุณป้าหรือครีบ จากนั้นก็หันกลับไปสั่งกำชับพนักงานให้เก็บไอนั้นไอนี้แยกกอง คนอีกส่วนกำลังจัดการกลางลานออกกำลังกายที่มีกิ่งไม้แห้งจากบ้านใครสักคนมาสุ่มไว้ ทุกคนอยากบอกจาร์สว่าเมียตายแล้ว อยากบอกเหลือเกินว่าเธอเขียวนเหลือเกิน ล่าสุดไปหลอกหลอนกรรมการหมู่บ้านยกชุด กดกริ่ง ยืนหน้าบ้าน เลื่อยยึดสีฟ้าพร้อมข้อความประท้วงที่เห็นเธอใส่ประจำ บางทีใครสักคนมองลงจากชั้นสองก็เห็นภรรยาจาร์สเอากะดาศมาแปะ และในเช้าก็มีคราบขาวแต่ไร้กระดาศที่รั้วบ้าน สักครึ่งเดือนเห็นจะได้ พวกเขาโดนกันทั่วหน้า ไม่ทนอีกต่อไป จ้างเหมารถขยะมาจัดการพื้นที่ลานออกกำลังกาย โตะคอมพิวเตอร์เก่าผูกพันถูกแยกชิ้นเพื่อจ่ายต่อการ

จัดการ เศษกระจกบานเกล็ดที่สุ่มกองถูกจับวางซ้อนและมัด โทρθัศน์เก่า
แบบเครื่องหนาๆ แยกไว้อีกทาง แต่นั่นละ คนเก็บของเก่ายังไม่ยอมเอาไป
มันไร้ประโยชน์แล้วในยุคนี้

คนพูดกันที่ตลาดว่าพบภรรยาจำรัส พวกเขาพูดกันปากต่อปาก
จำรัสไม่ได้ยิน แต่ใครสักคนหนึ่งเมื่อเห็นเบียร์ไปรับพอกก็แอบไปกระซิบ
กระซิบ การมการหมู่บ้านจัดสรรของเธอเจอแม่กันทุกคน

เป็นยิ้มละมุนที่เบียร์ตอบกลับไป

๒๑.๐๐ น.

มุมปากเผยยิ้มละมุน เธอยิ้มให้กับแม่

ความทรงจำถูกแทนค่าด้วยภาพถ่าย นอกจากภาพถ่ายหน้าศพ
ห้องนอนเบียร์มีอีกสองภาพของแม่ที่เธอขยายไว้ หนึ่งภาพใหญ่ผนังที่โต๊ะ
ทำงาน ภาพแม่วัยห้าสิบ ยังสาวสะพรั่ง ไม่แก่เลย ในชุดราชนครุ ผมซอย
สั้น อีกภาพเล็กลงมาในกรอบตั้งไว้หัวเตียง โคมไฟซึ่งเป็นแสงสุดท้ายก่อน
ห้องมีดมนจะจับภาพนั้น เหลืองละมุนอ่อนโยน แม่กับทรงผมในวัยสาวดู
คลาสสิก ด้านหลังเป็นตึกเก่าที่ไหนสักแห่ง เธอค้นเจอจากอัลบั้มภาพ จำรัส
เองก็จดจำไม่ได้ว่าสถานที่ใด ตอนนั้นแม่อายุสักยี่สิบกว่า จำรัสบอกเบียร์แค่
ว่า เธอเหมือนแม่ที่สุดจากภาพนี้ เบียร์เหมือนถอดแบบแม่ ร่วงเล็กบอบบาง
แม่ตัวเท่านั้นจนบั้นปลาย โครงหน้า ทำทางการเดิน บุคลิกเบียร์คือแม่ชัดๆ
ใครก็พูดกันแบบนั้น

สามทุ่มแล้ว กว่าครึ่งเดือนที่เธอเข้านอนเร็ว ก่อนนอนก็ตรวจความ
เรียบร้อย อุปกรณ์ในตู้ มีวิกผมสีดอกเลา เสื้อสีฟ้าคอกลม กางเกงสีน้ำเงิน
หม่นที่แม่ชอบใส่ไปออกกำลังกาย

เบียร์ตั้งนาฬิกาปลุกจากมือถือเอาไว้

๐๒.๓๐ น.

ไม่มีใครเห็นเบียร์เดินออกจากบ้านในเวลานั้น แต่กรรมการหมู่บ้านหลายคนเห็นแม่ของเบียร์ไปยืนอยู่หน้าบ้าน สวมเสื้อยืดคอกกลมสีฟ้า มีข้อความทวงลานออกกำลังกายคินพาดบนอกเสื้อ

คืนนี้ในมือไม่มีป้ายกระดาดและกระปุกกาว เธอไม่ได้มาหลอก แต่มาเพื่อขอบคุณ

๐๙.๐๐ น. วันอาทิตย์

จาร์สเหลือบมองนาฬิกาบนผนังสีขาวของบ้าน อีกลิบนาที่จะได้เวลาออกไปตามคนรัก

“พ่อไม่ต้องออกไปตามหรอก แม่กำลังเดินกลับเข้ามา” เบียร์บอก ว่าตอนนี้แม่เข้ามาในหมู่บ้านแล้ว เปิดภาพจากกูเกิลสตรีทวิวที่บันทึกไว้ในมือถือ เธอยื่นให้จาร์สดู

เขาพยักหน้าก่อนเผยยิ้มกว้างให้ลูกสาว บ่นพึมพำว่าดีเหมือนกัน ที่วันนี้ไม่ต้องเดินออกไปตาม จาร์สลุกจากโซฟา ออกไปหยิบสายยางรดน้ำ ต้นไม้หน้าบ้าน ชะเง้อมองรอรับภรรยา.

Chatri keth
2009 2018.

ชายชรา กับ ปลาในลำธาร

จิต ชยากร

ผมจำคำพูดของแม่ได้ดี แม่บอกผมก่อนนอนในคำคืนที่ผ่านมามีว่า

“ปีนี้พ่อแก่ขึ้นมาก การเดินทางในป่าเป็นเรื่องไม่่ง่ายนัก ลูกต้องดูแลพ่อด้วย”

จะว่าไปแล้ว แม่ผมอายุน้อยกว่าพ่อหลายสิบปี แต่เรื่องการเข้าสวนเดินป่าผมเทียบพ่อไม่ได้แน่ บ้านเราอยู่ติดเชิงเขา หลังบ้านมีฉากเป็นป่าสีเขียว ผมไปเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ ตั้งแต่เล็ก ความเป็นลูกป่าจึงไม่มีแม้แต่น้อย ไม่เหมือนกับพ่อที่คลุกคลีกับป่าตั้งแต่เด็กจนถึงวัยหนุ่ม แม้เป็นระยะเวลาเพียงสิบกว่าปี แต่นานพอที่จะทำให้พ่อมีความรู้ในเรื่องป่ามากมาย วันนี้วัยของพ่อเข้าเขตชราแล้ว แต่ผมยังเชื่อว่าเสือเผ่าย่อมมีลายอยู่

พ่อตื่นเช้าด้วยสีหน้าสดชื่น แม้อายุเพิ่มขึ้นตามวันเวลาที่เปลี่ยนไป แต่ผมคิดว่าสุขภาพจิตพ่อต้องดีกว่าหลายปีที่ผ่านมา ท่ามกลางรอยร้าวของความชรานบนใบหน้า ยังมีรอยยิ้มอ่อนนุ่มสุขชุกซ่อนอยู่ ผมเชื่อว่าสุขภาพจิตที่ดีย่อมนำมาพามาถึงสุขภาพกายที่ดีด้วย

ความจริงสถานที่ที่ผมต้องไปกับพ่อ มิได้เป็นป่ารกแะไรอะไรมากนัก แต่เป็นบริเวณป่าอยู่เชิงเขาและติดกับสวนบ้านเรา ห่างจากชายสวนไปเพียง

ห้าหรือเมตรเท่านั้นเอง บริเวณนั้นยังคงสภาพป่าสมบูรณ์ เพราะเป็นเขตป่าอนุรักษ์ไม่มีใครเข้าไปย่ำยี ตอนเป็นเด็กผมเคยเข้าไปกับพ่อเพียงครั้งสองครั้ง แต่พอโตขึ้นมากกลับไม่เคยเข้าไปอีกเลย

วันนี้ทำทางพื่อกระตือรือร้นมากเป็นพิเศษ พ่อเตรียมอุปกรณ์เดินทางตั้งแต่เย็นวันวาน แล้วยังบอกอีกว่าผมไม่ต้องเตรียมอะไร ให้เตรียมหัวใจไปจับปลาเพียงอย่างเดียว

พ่อบอกว่าจะสอนให้ผมจับปลาในลำธาร

ลำธารที่ผมพูดถึงเป็นธารน้ำเล็กๆ ต้นน้ำอยู่บนภูเขา ลำธารสายนี้ไหลไม่เคยขาดสายแม้ในหน้าแล้ง ความจริงจะเรียกว่าลำธารก็ไม่ค่อยถูกต้องนัก น่าจะเรียกว่าร่องลึกของแผ่นดินมากกว่า เพราะบางช่วงมีความกว้างเพียงครึ่งเมตรเท่านั้นเอง ส่วนที่กว้างสุดไม่น่าจะเกินสองเมตร บ้านเราใช้น้ำในลำธารเพื่อการบริโภคมานานแล้ว มีบ้านเราหลังเดียวที่ใช้ประโยชน์จากมันอย่างเต็มที่ พอพ้นจากบ้านเรามันไหลลงไปทุ่งนาร้าง

ผมไม่เห็นพ่อแต่งชุดชาวสวนหลายปีแล้ว วันนั้นนอกจากชุดที่ดูขอมซ่อ ยังมีผ้าขาวม้าเก่าๆ รัดเวยอีกผืนหนึ่ง บนไหล่พ่อสะพายถุงปุ๋ยซึ่งข้างในมีอะไรหลายอย่าง ในมือถือพริ้วเหล็กที่มีอายุมากกว่าผมอีกตามความจริงวัยของพ่อไม่เหมาะจะเข้าป่าแล้ว น่าจะเป็นวัยที่ควรพักผ่อนอยู่กับบ้านมากกว่า

แดดเช้าเพิ่งเยือนโลกได้ราวชั่วโมงเศษ พ่อเดินเคียงคู่กับผมไปยังชายสวน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่เชิงเขาเบื้องหน้า เมื่อเข้าเขตป่าเส้นทางคับแคบและรกเรืออยู่บ้าง เราต้องเดินเรียงหนึ่ง โดยมีพ่อเป็นคนนำทาง ผมเป็นผู้ตาม

บริเวณนี้เป็นป่าโปร่ง สภาพผืนป่าไม่รกนัก ลำธารช่วงนี้ค่อนข้างแคบ มีน้ำไหลไม่มากเพราะเป็นฤดูแล้ง เราเดินต่อไปอีกไม่กี่นาที พ่อหัน

มาบอกผมว่า

“เราจะเริ่มจับปลาตรงที่นี่”

พ่อล้วงกระบอกลงไปใต้น้ำสามกระบอกลงมาจากถุงปุ๋ย สิ่งที่เตรียมมาผมพอจะรู้จัก มันคือเครื่องมือตกปลาที่มีชื่อว่า เสือหัว เห็นชาวบ้านแถบนี้ใช้มาตั้งแต่ผมเป็นเด็ก พ่อนำร่ำข้าวที่เตรียมมาคลุกกับดินเหนียวริมลำธาร และนำไปใส่ในกระบอกลือหัว

“บริเวณนี้น้ำไหลเอื่อยๆ ดูแล้วมีปลาเกล็ดชุกชุม พ่อจะตกปลาตรงนี้”

ปลาเกล็ดที่พ่อพูดถึงเป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียกกัน เป็นปลาในสกุลตะเพียนแต่ตัวเล็กกว่า ในลำธารสายนี้มีอยู่ชุกชุมมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะความสมบูรณ์ของสายน้ำ หรือไม่อาจจะเป็นเพราะไม่มีใครมารบกวนมัน

พ่อสอนวิธีปักเสื่อหัวให้ผม ตอนพ่อก้าวลงไปในลำธารดูท่าที่ไม่คล่องแคล่วนัก ดูเหมือนพ่อเห็นห่างจากจากสภาพความเป็นลูกป่ามานาน พ่อแนะนำว่าเราควรปักเสื่อหัวให้เอียงราวหกสิบองศา เพื่อให้ปลาวัยเข้ามาในช่องที่เจาะรูใส่อาหารไว้ได้สะดวก เมื่อปลาเข้าไปกินรำแล้ว มันจะว่ายหลุดเข้าไปในถุงซึ่งผูกไว้กับส่วนบนสุดของกับดัก ปลาที่เล็ดลอดเข้าไปในถุงจะติดอยู่ในนั้น

มันเป็นเรื่องไม่ยากสำหรับผม ผมว่ามันเป็นวิธีจับปลาแบบง่าย ๆ ไม่เหน็ดเหนื่อย เพียงแต่ต้องใช้เวลาในการรอคอยบ้าง

เพียงชั่วครู่เสื่อหัวทั้งสามกระบอกลงถูกปักเรียงรายในลำน้ำ

“วิธีแรกเสร็จแล้ว เดี่ยวค่อยลงมาดู เราเดินทวนน้ำขึ้นไปอีก พ่อจะสอนให้จับปลาโดยวิธีอื่นบ้าง”

ผมเห็นหยาดเหงื่อเรือไหลจากรอยย่นกลางหน้าผากของพ่อ แม้อากาศไม่ร้อน แดดยังอ่อนอยู่ แต่แผ่นหลังผมก็มีเหงื่อซึมออกมาบ้างเหมือนกัน

เดินไปชั่วคราว ข้างหน้าเป็นลานหินกว้างข้างลำธาร บริเวณนี้ น้ำค่อนข้างลึก พ่อบอกกับผมว่าเราจะตกปลากันตรงนี้

พ่อพาผมไปที่กอไผ่ใกล้ๆ แล้วสอนวิธีเลือกไม้ไผ่มาทำคันเบ็ด คันเบ็ดของเราเป็นเพียงไผ่ขนาดเล็ก ไม่มีอะไรพิเศษเช่นคันเบ็ดของนักตกปลาสมัยใหม่ พ่อได้คันเบ็ดสองคันแล้ว พ่อนำเบ็ดที่ผูกเชือกออกมาจากถุงผูกเข้ากับปลายคัน

พ่อใช้ปลายพรั้าขุดหาไส้เดือนมาเกี่ยวเบ็ด ขั้นตอนการล่าปลาโดยการใช่เบ็ดไม่มีอะไรยุ่งยากเลยสักนิด

“เราจะตกปลาเกล็ด มันเป็นปลาที่มีอยู่ชุกชุมและรสชาติดี ในลำธารสายนี้มีปลาชนิดอื่นน้อยมาก จึงไม่ต้องกลัวว่าจะมีปลาอื่นมากินเบ็ด ถ้ามีบ้างก็เป็นแค่ปลาชิวที่ชอบมาตอดเหยื่อ ถ้าเห็นปลาชิวมาหลายๆ เรายกเบ็ดขึ้นแล้วไปหย่อนจุดอื่นก็ได้ ปลาชิวทำให้เรารำคาญ ทำให้เราต้องเปลี่ยนเหยื่อใหม่บ่อยๆ”

เราสองพ่อลูกนั่งบนลานหินไม่ห่างกัน ตาเบ็ดที่เกี่ยวข้องถูกหย่อนลงไปในลำธาร น้ำในลำธารใสจนมองเห็นตัวปลาว่ายวน

เวลาผ่านไปห้านาทีที่ไม่มีปลาติดเบ็ดสักตัว ผมเริ่มรำคาญกับปลาชิวที่มามาตอดเหยื่ออยู่เรื่อยๆ เริ่มรู้สึกว่าการตกปลาเป็นอะไรที่น่าเบื่อมาก ปลาที่ตกได้จะคุ้มค่างกับเวลาที่เสียไปหรือไม่

เวลาล่วงเลยไปสิบนาที เบ็ดทั้งของผมและของพ่อยังไม่มีปลาเคราะห์ร้ายมาจับเหยื่อ ผมอดหันไปพูดกับพ่อไม่ได้

“พ่อ ไม่เห็นปลามากินเบ็ดเลย”

“จึ๊ๆๆ เบาๆ หนอย เตี้ยวปลาตื่นตกใจ การตกปลาต้องอดทน ต้องใช้สมาธิอย่างที่สุด เราจะตกกันสักครึ่งชั่วโมง ได้แค่นี้เอาแค่นั้น ลูกจะต้องเจียบอย่างที่สุด”

ผมปิดปากสนิท ในใจรู้สึกกระวนกระวายมากขึ้น รวยี่สิบนาที
กว่าจะมีปลาชะตาขาดมาติดเบ็ดผม พอถึงเวลาที่กำหนดผมมิได้ปลาเพิ่ม
สักตัว ส่วนพ่อดกได้เพียงสามตัวเท่านั้น

พ่อนำปลาดกได้ใส่ถังที่เตรียมมา

พ่อยิ้มให้ผมคล้ายให้กำลังใจ แต่รอยยิ้มนั้นมิได้ทำให้หัวใจ
เหนียวหนายดีขึ้นสักเท่าใด

“ไม่สนุกเลยพ่อ ช่วงปลาไม่กินเบ็ดมันเป็นช่วงเวลาที่น่าเบื่อมาก”

“การจับปลามีหลายวิธี นี่เป็นวิธีหนึ่งที่เราควรเรียนรู้ มันเป็นเรื่อง
ง่าย ๆ ไม่มีอะไรซับซ้อน แต่สิ่งที่ต้องใช้มากคือความอดทนในการรอคอย”

ผมยังสงสัยว่าพ่อนึกอะไรขึ้นมาจึงพาผมมาสอนจับปลา ชีวิตผม
คงยากจะมีโอกาสกลับมาทำสวนที่นี่ ผมไม่มีความจำเป็นต้องมาจับปลา
กินเป็นอาหาร

“ทำไมพ่อสอนให้ผมจับปลาละ”

พ่อได้แต่ยิ้ม หนึ่งรอบดวงตาพ่อเหี่ยวยุ่น ถุงใต้ตาหย่อนยาน แต่
ดวงตาค่อยเปี่ยมประกายของความหวัง

“การจับไม่ใช่เรื่องไร้สาระ”

“ใช่ครับ มันทำให้เรามีปลากิน ก่อนหน้านี้ใช้เสื่อหิวอดก เมื่อครู่นี้ใช้
เบ็ดตก มีอีกหลายวิธีใหม่”

“มีสิ เราทิ้งเบ็ดไว้ที่นี่ แล้วเดินตามพ่อขึ้นไปอีก”

ว่าแล้วพ่อก็พาผมลงจากความน่าเบื่อหน่าย เดินเลียบลำธารขึ้นไป
อีกครั้งหนึ่ง

เพียงไม่กี่สิบเมตรจากจุดเดิม พ่อบอกผมว่า

“เอาตรงนี้แหละ คราวนี้จะเป็นวิธีที่ง่ายมากๆ”

พ่อหยิบสวิงปากใหญ่ด้ามสั้นออกมาจากถุง

“คราวนี้เราจะใช้สวิงจับปลา ลูกพอบอกได้ไหมว่าทำไมพ่อใช้สวิงจับปลาบริเวณนี้”

ผมกวาดตามองสำรวจลำธารช่วงนั้น แล้วบอกพ่อว่าตรงนี้น้ำค่อนข้างเชี่ยว น่าจะจับปลาง่าย แต่ไม่น่าจะมีปลามาก

พอส่ายหน้าแล้วบอกว่า

“ปลาไม่มากนักใช่ แต่เหตุผลแท้จริงคือลำธารบริเวณนี้แคบมาก ความกว้างของมันใกล้เคียงกับความกว้างของสวิง ลูกต้องลงไปในลำธารถือสวิงให้ปากมันขวางทางน้ำไหล พ่อจะขึ้นไปด้านบน แล้วเดินลงในน้ำเพื่อไล่ปลาให้มาติดในสวิง วิธีนี้แทบไม่ต้องออกแรง ไม่ต้องเปลืองเหยื่อ พอปลาตื่นตกใจ มันจะว่ายน้ำหนีการขับไล่ของพ่อแล้วไปติดอยู่ในสวิงของลูก”

ผมทำตามพ่อบอก วางสวิงครึ่งหนึ่งให้จมน้ำ ผมพอดูออกว่าถ้าปลามันหนีมาจากข้างบน คงยากที่จะไล่ตลอดสวิงปากกว้างอันนี้ไปได้

เป็นเหมือนพ่อว่าจริงๆ แค่พ่อเดินลุยน้ำลงมาจากข้างบนซึ่งห่างจากผมเพียง ๖-๗ ก้าว ปลาเกล็ดเคราะห์ร้ายจำนวนหนึ่งหนีมาติดกับดักที่วางไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบตัว

มันเป็นเรื่องง่ายๆ จริงๆ

พ่อทำเหมือนเดิมอีกสองครั้ง เราได้ปลามากพอที่จะนำไปทำอาหารแล้ว

“พ่อไม่น่าให้ผมนั่งตกปลาจนหลังขดหลังแข็งเลย เสียเวลาเปล่าวิธีนี้น่าจะดีที่สุด นอกจากไม่เหนื่อยแล้วยังรู้สึกสนุกอีกต่างหาก”

พ่อพูดขึ้นมาด้วยท่าทีจริงจังกว่าเมื่อครั้งที่ผ่านมาราว

“ถ้าลูกเป็นคนจับปลา ลูกต้องรู้จักวิธีหลากหลายกว่านี้ ลูกอายุ ๒๓ ปีแล้ว อีกไม่กี่วันลูกต้องไปทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของรัฐ ถ้าเปรียบไปแล้วลูกเหมือนคนจับปลา ปลาคือคนที่อยู่ในความปกครองของลูก

เราต้องมีวิธีที่ดีที่สุดในการปกครองคน”

ผมเงยหน้ามองพ่อด้วยความรู้สึกแปลกใจระคนสงสัย

“แต่ผมว่าปลาเหมือนเหยื่อของเรามากกว่า ปลายอมไม่ใช่คนในปกครองของเรา ถ้าเขาเป็นคนที่เราจะต้องดูแล เราควรมีวิธีที่ดีกว่านี้ เราคงไม่มีความสุขกับการกลืนกินเขา”

พ่อมาแบบล้าลึก ผมอดแปลกใจกับความหมายที่พ่อกล่าวออกมาไม่ได้

“มันขึ้นอยู่กับว่าเรามองปลาเป็นอะไร ถ้าเรามองปลาเป็นเหยื่อ การจับปลาโดยวิธีนี้ทำให้เราได้ปลามาก ทั้งที่ลงแรงน้อย เพราะนิสัยปลา ถ้าถูกรบกวนมักตื่นตกใจง่าย คล้ายกับผู้คนในสถานการณ์ซุลมุนอลหม่าน เราจับเขาเป็นเหยื่อได้ง่ายมาก แค่สร้างเรื่องให้เขาตระหนกจนยากควบคุมตัวเองได้ เขาก็จะติดกับดักได้โดยง่าย เหมือนปลาว่ายน้ำมาติดในสวิงที่ลู่ดัก”

“แต่ผมว่าน่าจะมีปลาหลุดลอดหนีออกไปได้บ้าง” ผมไม่ยอมแพ้

“แน่นอน มันต้องมีแน่นอน สวิงของลูกโซ่ว่าจะปิดทางน้ำไหลได้ทั้งหมด อย่างน้อยมันต้องมีช่องว่างอยู่บ้าง นั่นคือปลาจำนวนหนึ่งจะสามารถหลุดหนีออกไปได้ แต่มันเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น”

“ผมว่าน่าจะยังมีปลาอีกส่วนหนึ่งไม่ได้ว่ายน้ำมาในทิศทางที่พ่อไล่”

“ใช่ นั่นคือปลาที่ว่ายน้ำทวนน้ำขึ้นไป ถ้าเราวางสวิงไว้ที่ปลายน้ำด้านเดียว ปลาพวกนี้ก็จะรอด แต่ถ้าเราวางสวิงดักด้านบนด้วย โอกาสจะหลุดรอดของมันก็จะมีน้อยลง แต่จะมีสักกี่คนที่คิดดักปลาทวนน้ำ”

“ถ้าคนในปกครองของเราเป็นปลาทวนน้ำล่ะครับพ่อ”

“พ่อว่าคนพวกนี้...เราน่าจะต้องจับตามองเป็นพิเศษ เพราะเขาอาจจะเป็นได้ทั้งมิตรและศัตรูของเรา ถ้าเป็นมิตรก็น่าจะเป็นมิตรที่ดีและมี

ศักยภาพ คือเขาจะไม่คล้อยตามเราในทุกเรื่อง พวกเขาไม่ชอบโหนกระแส ในการใช้ชีวิต เขาจะไม่ติดบ่วงเราโดยง่าย คนพวกนี้จะมีความคิดเป็นของตัวเอง ความคิดของเขานี้แหละที่พอถือว่าเป็นสิ่งดี สามารถนำมาพัฒนาใช้ในการปกครองคนได้ แต่ถ้าเขาเป็นศัตรูของเรา พอว่านี่น่าจะเป็นศัตรูตึงมืออย่างที่สุด เพราะเขาย่อมมีความคิดเป็นเอกเทศ เขาจะคิดต่างจากเรา เขาไม่ยอมอยู่ใต้อาณัติของเรามาตั้งแต่ต้นแล้ว แต่ยั้งดีที่เราได้ปลาส่วนมากมาอยู่ในกำมือแล้ว”

พ่อหยุดนิดหนึ่ง แล้วกล่าวต่อว่า

“ลูกว่าปลาที่อยู่ในสวิงจะเป็นผลดีกับเราหรือไม่”

ผมตอบโดยไม่ต้องคิดอะไรมาก

“ดีครับ ปลาในสวิงย่อมเป็นปลาเคราะห์ร้ายที่มีอาจหนีพ้นไปจากมือเรา”

พ่อยิ้ม แล้วมองหน้าผมราวกับผมชื่อไอเสียเต็มประดา

“ไม่แน่มันรอก มันขึ้นอยู่กับคนจับปลามากกว่า ปลาที่ถูกจับได้ไซ้ว่าจะไปปลาเคราะห์ร้ายเสมอไป ถ้าเรามองว่าปลามีไซ้เหยื่อ มีไซ้วัตถุที่เรานำไปทำอาหาร แต่เราจะนำปลาพวกนี้ไปเลี้ยง นั่นหมายถึงปลาพวกนี้จะโชคดีไม่ต้องถูกปล่อยอยู่ตามยถากรรม คนในปกครองของเราก็เหมือนปลา ถ้าเราบริหารเขาดี ให้เขามีความสุขกับชีวิตใหม่ เขาก็มีไซ้เหยื่อของเรา แต่ถ้าเราคิดกินปลาเคราะห์ร้ายเหล่านี้ นี่สิจึงเรียกว่าเขาเป็นเหยื่ออย่างแท้จริง”

ผมคล้อยตามความคิดของพ่อราวมิได้เห็นต่าง คำพูดของพ่อมีเหตุผลจริง ๆ แต่ความสงสัยกลับมิได้คลี่คลายออกไปจากความรู้สึกทั้งหมด

“พ่อครับ แล้วทำไมพ่อจึงให้ผมตกปลา”

“นั่นเป็นอีกวิธีหนึ่งในการพิจารณาเฝ้าดูคนในปกครอง”

“ไม่เข้าใจครับ”

“ฟังพ่อนะ ตอนเราตกปลา ปลาที่กินเบ็ดยอมเป็นเหยื่อของเรา แต่วันนี้เราตกปลาได้น้อยมาก พอรู้ว่าลูกรู้สึกรำคาญและไม่สนุก แล้วลูกพอจะรู้ไหมว่าทำไมปลาไม่กินเหยื่อ”

“หรือเป็นเพราะปลาเกลียดไม่ชอบเหยื่อไส้เดือน”

“ไม่ใช่ ไส้เดือนที่เราใช้เกี่ยวเบ็ด ปลาเกลียดชอบมาก เพราะมันเป็นเหยื่อที่เคลื่อนไหวและมีกลิ่นคาวเร้าใจมาก”

“อ้าว แล้วทำไมมันไม่ค่อยกินเบ็ด”

“ง่ายนิดเดียว ปลาไม่ต่างจากคน ในขณะที่เราอึดแล้ว แม้มีใครนำอาหารมาให้กินอีก เชื่อว่าเรายอมกินไม่ลง ปลาในลำธารนี้เช่นกัน พอสรุปให้ฟังได้เลยว่า ปลาไม่ค่อยกินเบ็ดเพราะในลำธารมีอาหารที่สมบูรณ์มากพอ ลูกดูความสมบูรณ์ของลำธารสิ ในน้ำมีพืชน้ำ ริมลำธารอาจจะมีพืชที่มันกินได้ และในป่าที่อุดมสมบูรณ์แบบนี้ย่อมมีมดแมลงที่เป็นเหยื่อของมันได้อีกมากมาย ข้อสำคัญลำธารสายนี้ไม่ค่อยมีใครมารบกวนพวกมัน นานๆ ครั้งพ่อจึงมาจับปลาที่นี้สักหน”

“แล้วเกี่ยวกับคนหรือครับ”

“เกี่ยวมาก ถ้าเราตกปลาในบริเวณที่ปลามีอาหารกินสมบูรณ์ พ่อว่ายากที่มันจะกินเบ็ดของเรา ถ้าเราอยากให้มันเป็นเหยื่อ เราต้องเปลี่ยนวิธีการจับ เบ็ดใช้ได้กับเหยื่อที่หิวหรือหุน้ำมิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์เท่านั้น คนที่หิวหอยก็มีโอกาสติดเบ็ดได้โดยง่าย”

“พ่อคงหมายความว่า เราต้องหาวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับเหยื่อของเรา”

“ใช่ แม้วันนี้ตกปลาได้น้อยมาก แต่กลับมีผลพวงทางด้านอื่น สิ่งหนึ่งซึ่งฟังสอนเราได้อย่างชัดเจนคือความอดทน เราต้องทนรอปลา

กินเบ็ด วันนีถือว่าเรายังโชคดีที่มีปลาติดเบ็ดบ้าง บางครั้งปลาไม่กินเบ็ดเลยก็มี พ่อรู้ว่าลูกรอจนเบือ รอจนรู้สึกหลังขดหลังแข็ง พ่ออยากบอกว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้มีอะไรจะได้มาง่าย ๆ คุณสมบัติยิ่งใหญ่ที่สุดของนักล่าคือความอดทน ผู้อดทนได้อย่างสงบที่สุด ย่อมเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงสุด

แต่ปลาที่รอดจากการติดเบ็ดไซ้ว่าจะเป็นปลาฉลาด แต่มันเป็นปลาที่อึดท้องอยู่ก่อนแล้ว ถ้าเราจะทำให้มันติดเบ็ด เราต้องทำให้มันโหยหิวมากกว่านี้ มันก็เหมือนกับคน คนหิวย่อมยากรอดพ้นจากจากเบ็ดของผู้ล่า”

ไม่น่าเชื่อว่าวิธีการง่าย ๆ ของพ่อ กลับทำให้ผมรู้สึกกระจำงขึ้นในความรู้สึก

พ่อชวนผมเดินย้อนขึ้นไปตามลำธาร จวบจนถึงลำธารช่วงกว้างที่สุด พ่อบอกผมว่า

“ถ้าเป็นฤดูฝนบริเวณนี้น้ำเจิ่งนองไปทั่ว แต่นี้เป็นหน้าแล้งน้ำลดลงมาก มันลดลงจนบางแห่งกลายเป็นแอ่งเล็ก ๆ ลูกดูแอ่งข้างหน้าสิ แม้มันจะเป็นแอ่งเล็กมีน้ำไหลเข้าออกน้อย แต่กลับมีปลาเกล็ดอยู่บ้าง พ่อจะสอนวิธีจับปลาอีกแบบหนึ่งให้”

แอ่งน้ำข้างหน้ามีขนาดไม่เกินหนึ่งตารางเมตร ผมเห็นมีปลาว่ายวนอยู่หลายตัว

พ่อเดินเข้าไปที่ชายป่าริมลำธาร ใช้พร้าขุดเอารากไม้เถาชนิดหนึ่งขึ้นมา มันเป็นรากไม้สีขาวเปื้อนดิน พ่อนำไปล้างน้ำจนสะอาด แล้วตัดแบ่งเป็นสามท่อน ผมเห็นพ่อหยิบก้อนหินขนาดเหมาะมือทุบจนรากไม้แตกแผ่ออกเป็นแผ่นบาง

พ่อหยิบมันมาที่แอ่งน้ำ แล้วบอกผมว่า

“นี่คือหางไหล”

“อะไรหรือพ่อ” ผมสงสัยจริงๆ

“มันเป็นไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง แม้หาได้ยากในบางท้องถิ่น แต่ในป่าบ้านเราพอมืออยู่บ้าง ในรากอุ้มด้วยสารโรติโนน มีฤทธิ์ในการฆ่าแมลง แต่วันนี้พอนำมันมาทำประโยชน์อื่น”

พ่อทรุดนั่งยองลงข้างแอ่ง เอารากหางไหลสะบัดในน้ำไปมาที่ละอัน แล้วบอกให้ผมสังเกตดูอาการปฏิกิริยาของปลา

“จะได้ผลหรือพ่อ”

“ลองดูก็แล้วกัน”

เพียงไม่กี่นาทีหลังจากนั้น ผมเห็นปลาหลายตัวเริ่มลอยหัวขึ้นมา ดูท่าทางอ่อนแรงลงเรื่อย จนในที่สุดพ่อสามารถจับมันขึ้นมาได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องออกแรงแม้สักนิดเดียว

“พ่อใช้วิธีเบือปลาหรือ”

“ใช่”

“ผมไม่ชอบวิธีนี้ ปลาที่ตัวก็ตัวต้องตายหมด มันโหดร้ายเกินไป” ผมเสียงแข็งขึ้นมา

“พ่อเองก็ไม่ชอบเหมือนลูก แต่พ่อทำเพราะต้องการให้ลูกได้เรียนรู้ การจะสอนใครสักคน บางครั้งต้องใช้วิธีที่ต้องให้จดจำได้แบบฝังใจ”

“ผมพอจะเข้าใจ แต่นี่เป็นวิธีการของคนใจร้าย ถ้าเป็นการปกครอง คนก็น่าจะเทียบได้กับเป็นการใช้วิธีที่รุนแรง ซึ่งอาจจะเป็นการทำรัฐประหาร หรือปฏิวัติ การจัดการกับเหยื่อโดยวิธีนี้มันไม่ใช่วิธีการปกครองคน”

พอนิ่งกว่าผมมาก พ่อตอบกลับมาด้วยน้ำเสียงเนิบนาบว่า

“จะว่าไม่ใช่ก็ไม่ถูกต้องนัก การปกครองคนจะต้องใช้ทั้งไม้รวมและไม้แข็ง ไม้รวมคือความเห็นอกเห็นใจ ไม้แข็งคือกฎหมาย แต่กฎหมายก็ใช่ว่าจะศักดิ์สิทธิ์เสมอไป เพราะมักมีคนไม่เกรงกลัวกฎหมาย ไม้รวมใช้กับคนที่พอจะแก้ไขได้ ไม้แข็งใช้กับคนแก้ไขยาก คนที่แก้ไขยากจนแก้ไขไม่ได้

เราอาจจะต้องใช้วิธีที่รุนแรงแบบนี้ เราอาจจะต้องกำจัดคนเหล่านี้ออกจากสังคม ปลาที่ถูกฤทธิ์ทางไหลเปรียบคล้ายคนประเภทที่พ่อบุชถึง การที่จะให้ได้มาซึ่งอำนาจเบ็ดเสร็จ ในความเป็นจริงบางครั้งอาจจะต้องใช้วิธีนี้ บางครั้งวิธีการที่ดูว่าไม่ถูกต้อง มันกลับเป็นวิธีที่ดีที่สุด วิธีการที่เราเห็นว่าดีที่สุด มันอาจจะเป็นวิธีไร้ประสิทธิภาพที่สุดก็ได้”

ผมนึกขอบคุณพ่อที่ใช้ปลาในแอ่งเล็กมาเป็นเหยื่อในการสั่งสอน พ่อเก็บปลาทั้งหมดลงถังแล้วบอกผมว่า

“กลับไปดูเสือหัวกันเถอะ”

เราสองพ่อลูกเดินเลียปล้ำอาหารกลับไปทางเดิม ในขณะที่เราไปถึง ผมเห็นปลาเกล็ดหลายตัวติดอยู่ในกระบอกไม้ไผ่ทั้งสาม แต่ละกระบอกมีจำนวนปลาไม่เท่ากัน ผมกับพ่อช่วยกันจับมันใส่ถัง

พ่อบอกผมว่า

“เกี่ยวกับการจับปลาด้วยเสือหัว ลูกมีอะไรจะพูดมั๊ย”

“ปลาที่มาติดกับटकน่าจะเป็นปลาหัว”

“ไม่ว่าปลาหรือคนถ้าหัวมากๆ ย่อมตกเป็นเหยื่อได้เสมอ ถ้ามีเหยื่อที่หัวมาก ต้นทุนในการจับของเราจะต่ำ บางครั้งอาจจะไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรเลย พ่อว่าถ้าเราไม่ใช่ราชาไว้ในกระบอก เราก็อาจจะได้ปลาที่หัวมาเป็นเหยื่อ แค่มันเข้าไปลองลิ้มรสดินเหนียวมันก็ติดกับของเราแล้ว”

“แต่เราได้ปลาไม่มากเท่าการใช้ทางไหล”

“ปลามากหรือน้อยหาสำคัญไม่ สิ่งสำคัญคือปลาที่เราได้มาพอบ้างกับการบริโภคหรือไม่ แม้เราจะจับปลาได้มาก แต่ถ้านำมาใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่มันเท่ากับว่าประโยชน์สูญเปล่า”

“พ่อว่าวิธีไหนดีที่สุด ถ้าเทียบการจับปลากับการปกครองคน”

“คนมิใช่ปลาปลามิใช่คน แต่ถ้าจะให้เปรียบเทียบกัน พ่อชอบวิธี

การใช้ทางไหลในการจับ ซึ่งเหมือนกับเราสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ทั้งหมด ปัญหาที่น่าจะเกิดก็คงไม่เกิดขึ้น ทำให้เราปกครองได้โดยง่าย”

“ผมว่าการไล่ปลาให้เข้าสวิงเป็นวิธีที่ดีที่สุด”

“ดียังไงล่ะ”

“ปลาที่ตื่นตกใจง่ายหรือปลาไม่ฉลาด เราสามารถควบคุมได้ง่าย เราไม่จำเป็นต้องเห็นเขาเป็นเหยื่อ แต่เราจะนำเขาไปดูแลให้ดีขึ้น ส่วนปลาที่ว่ายทวนน้ำถือว่าเป็นปลาฉลาด เราต้องหาวิธีทำให้เขามาเป็นพวกของเราให้ได้”

“ก็ถูกนะ แต่พ่อว่าถ้าจะให้ดีที่สุด ลูกต้องใช้ทุกวิธีร่วมกัน ส่วนจะเน้นวิธีไหนต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น ประชาชนต่างกับปลาตรงที่ประชาชนมีปากมีเสียง ส่วนปลาแสดงความเห็นหรือโต้เถียงไม่ได้”

ผมนั่งเงียบชั่วขณะ หลังจากทบทวนคำพูดทั้งหมดแล้ว ผมเชื่อว่าพอพูดถูก

“พ่อครับ ผมเชื่อว่าถ้าสภาพสังคมดี คนในสังคมคงไม่ตกเป็นเหยื่อของความไม่ถูกต้อง คงมีคนไม่มากที่ตกอยู่ในสภาพของปลาที่ต้องเป็นเหยื่อ ฟรุ้งนี้ผมจะกลับมาที่นี่อีกครั้ง ผมจะหาต้นไม้ที่มีดอกมีผลเป็นอาหารปลา มาปลูก ผมจะพยายามหาอาหารมาให้ปลามากขึ้น”

“ทำไมล่ะ”

“ปลาไม่หิวโหยย่อมยากที่จะตกเป็นเหยื่อของคน”

พ่อหันมายิ้มหน่อยๆ ผมถามพ่อกลับไปว่า

“แม่บอกพ่อใหม่ว่าวันนี้จะนำปลาไปทำอะไร”

“แม่บอกเมื่อคืนว่าจะทำแกงส้มมะละกอปลาเกล็ด ลูกถามทำไมล่ะ” พ่อทำท่าสงสัย

ผมยิ้มให้พ่อราวกับเป็นผู้ถือไฟเหนือกว่า

“งั้นพ่อปล่อยปลาลงลำธารสักครึ่งหนึ่งเถิด บ้านเรามีสมาชิกแค่สามคน ปลาที่เราจับได้ผมว่ากินสิบคนจึงจะหมด ให้มันเป็นเหยื่อเราแบบพอเพียงดีกว่า”

พ่อยิ้มบาง ๆ ที่มุมปาก แล้วหิ้วถังใส่ปลาไปที่ลำธาร ผมเห็นพ่อเทปลาส่วนมากกลับลงไปในน้ำ เหลือไว้เพียงปลาที่ตายเพราะทางไหลเท่านั้น

แต่หลังจากปล่อยปลาตามคำแนะนำของผมแล้ว ผมได้เห็นรอยยิ้มแบบมีเลศนัยบนใบหน้าพ่อ

“พ่อยิ้มอะไร”

“ยิ้มให้กับหัวใจบริสุทธิ์ของคุณ แต่ถ้าเทียบกับการปกครองแล้วนี่น่าจะไม่ใช่สิ่งถูกต้องที่สุด”

ผมงง สงสัยว่าพ่อพูดอะไรของพ่อ

พอบอกกับผมว่า

“ปลาที่เหลือ...พอเพียงที่จะทำให้ครอบครัวของเราอิ่มท้อง แล้วเพื่อนบ้านของเราละ พ่อว่าถ้าเรานำปลาที่ปล่อยไปแบ่งปันให้พวกเขา วิธีนี้น่าจะเป็นวิธีที่ดีกว่า”

คำพูดของพ่อผ่านมาหาผมพร้อมกับรอยยิ้มยามซรา

เราสองพ่อลูกเดินกลับบ้านด้วยใบหน้ายิ้มสุข ก่อนถึงบ้านพ่อถามผมว่า

“ลูกเข้าใจทุกอย่างในวันนี้มากน้อยแค่ไหน”

“น่าจะไม่น้อย อาจจะมีมากกว่าที่พ่อคิดก็ได้ ผมเข้าใจแล้วว่าทำไมพ่อจึงกลับมาเป็นชาวสวน ผมเข้าใจจริงๆ พ่อเคยปกครองคนด้วยวิธีการแบบการใช้หางไหลจับปลา แต่พอถึงวันหนึ่งพ่อกลับพ่ายแพ้ต่อแรงต้านซึ่งเป็นเสมือนคลื่นใต้น้ำ ผมยังจำภาพเมื่อห้าปีที่แล้วได้ดี ภาพที่กลุ่มคนเดิน

ขบวนประท้วงขับไล่พ่อ เมื่อครั้งที่พ่อมีอำนาจทางการเมือง ขณะมีตำแหน่งสูงอยู่ในคณะรัฐบาลชุดก่อน”

วันนี้พ่อคือชาวสวน แม่แม่บอกว่าพ่อชรามากขึ้น แต่ผมกลับเห็นว่าพ่อมีความสุขมากกว่าเดิม

ส่วนหนึ่งของความสุขของพ่อ น่าจะมาจากการสอนให้ผมจับปลา.

Chaitanya
25/08/2014

ชิ้นส่วนของความขัดแย้ง

ธารา ศรีอนุรักษ์

ก๊อ ก๊อ ก๊อ ก๊อ

เสียงเคาะประตูเป็นจังหวะ ที่รู้กันระหว่าง ผม ลูกชาย และผู้เคาะ
ดั่งขึ้นแทรกเสียงดนตรีขลุ่ยเงินบรรเลง ที่ผมมักเปิดไปพร้อมๆ กับจัดเตรียม
รีดเสื้อผ้าชุดนักเรียนให้ลูกชายวัยสี่ขวบตอนเช้าก่อนไปโรงเรียนเสมอ

เจ้าของเสียงเคาะประตูเป็นสาวน้อยวัยเดียวกันกับลูกชายผม พัก
ห้องเช่าติดกัน เรียนโรงเรียนเดียวกัน อยู่ชั้นเดียวกัน แลมายังอยู่ห้องเดียวกัน
อีกด้วย เธอมีทั้งชื่อเล่นชื่อจริงว่า 'อิสรา' แต่ผมเรียกว่า น้องกะทิ เพราะเจ้าตัว
มีแววตาที่กลมโตสุกใส ร่าเริง สร้างความสุขให้กับคนรอบข้าง ตั้งแต่เด็กหญิง
กะทิ ในวรรณกรรมซีไรต์เรื่อง "ความสุขของกะทิ" เป็นเหตุให้ลูกชายพลอย
เรียกตามไปด้วย

ผมรู้จักครอบครัวของกะทิในฐานะที่ห้องติดกัน จากแรกๆ ความ
สัมพันธ์ก็เหมือนมนุษย์ห้องแถวทั่วไป ยึดให้กันเมื่อจวนตัวจริงๆ ทักทาย
สั้นๆ ตามมารยาท โดยไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าแห้งแล้งเกินไปนัก แต่แล้ว
กะทิเหมือนเป็นทูตสันถวไมตรีระหว่างครอบครัว เราสนิทกันที่โรงเรียน
ก่อน เพราะแม่เธอมารับเช้า ผมมีเวลาได้นั่งคุยด้วย จึงรู้จากปากกะทิเองว่า

อยู่กับแม่เพียงสองคน ส่วนพ่อไม่รู้ไปไหน คำว่าไม่รู้ไปไหนของกะทิ ห้วนๆ สั้นๆ รวากับว่าเธอถูกแม่สอนให้บอกใครก็ได้ที่ถามแบบนั้น เราพัฒนาความสัมพันธ์สนิทสนมกันเร็วมาก คล้ายๆ ถูกชะตามาแต่ชาติปางก่อน

“วันนี้แม่ไม่ได้ไป...”

เสียงแจ๊ๆ ของกะทิดังนำร่างป้อมๆ มาก่อนที่เจ้าของเสียงจะถือ วิชาสะเดินมานั่งบนเก้าอี้หน้าโต๊ะคอมพิวเตอร์ ตรงที่เธอนั่งบ่อยๆ ยามเข้ามาเล่น พุดคุยในห้องเรา

แม่ไม่ได้ไป ในความหมายคือ แม่ไม่ได้ไปส่ง แต่ฝากให้ผมพาไป โรงเรียนพร้อมลูกชายด้วย ซึ่งภาระนี้ไม่ได้สร้างความลำบากอะไรให้ผมเลย มีหน้าซำกลับรู้สึกมีความสุขทุกครั้ง ที่ได้ทำตัวเป็นนายสารพัดทำหน้าที่ขับรถ เครื่องนำเด็กน้อยสองคนไปส่งโรงเรียน เสียงพุดคุยกันแจ๊ๆ สื่อสารกันระหว่างคนซ้อนท้ายกับคนนั่งหน้าโดยมีผมคนขับนั่งกลาง เกิดความรู้สึกสุขใจอย่างบอกไม่ถูก

อาจเป็นเพราะว่า ผมปรารถนามีลูกสาวสักคนมาตลอด หลังจากแยกทางกับอดีตภรรยาโดยมีผลผลิตจากความรักที่ไม่ลงตัวเป็นรางวัลชีวิต ก็ไม่คิดจะพาตัวเองไปเชื่อมโยงกับผู้หญิงไหนอีก แต่ความปรารถนาอยากมีลูกสาวยังไม่เคยจางหายไปจากใจ แม้ว่าปัจจุบันลูกชายคนเดียวจะเต็มเต็มทุกความรู้สึกสักทีหรือภายในได้หมดแล้วก็ตาม

แรกๆ แม่ของกะทียังไว้ตัว ไม่ยอมปล่อยให้ลูกให้สนิทกับเรา แต่พอเกิดเหตุการณ์ที่โรงเรียนเย็นวันหนึ่ง ทำให้มิตรภาพระหว่างครอบครัวเรา กระชับขึ้น เมื่อแม่ของกะทิมารับลูกช้าเลยเวลาไปเกือบค่ำ จนครูผู้ทำหน้าที่ปล่อยเด็กหน้าจ้ำเป็นหน้าม้าหมากรุก วันนั้นผมสังหรณ์ว่า หากมีอะไรเกิดขึ้นในฐานะที่เป็นเพื่อนข้างห้องอาจช่วยอะไรได้บ้าง เป็นต้นว่าถ้าครูยอม

ให้ผมพากะทิกลับก็จะทำ แต่ครูไม่ยอม มันเป็นกฎของโรงเรียนอนุบาล ถ้าผู้ปกครองไม่มารับ ต้องได้รับคำสั่งเป็นมั่นเหมาะจากผู้ปกครองก่อนว่าให้ใครมารับแทน ผมเลยได้แต่แสดงความห่วงใยโดยปล่อยให้ลูกชายเล่นเป็นเพื่อนกับกะทิกี่สนามเด็กเล่นโรงเรียน ตีกว่าปล่อยให้เธอรอแม่มารับอยู่อย่างเค็งคว้างใจ

แม่ของกะทิก็ชอบบอกขอบใจผมที่นั่งรอเป็นเพื่อนลูกสาว เธอเล่าสาเหตุมารับเช้ากว่าจะแยกตัวออกจากมวลชนที่ไปชุมนุมล่าบากมาก เธอทำหน้าที่เป็นการดออาสาในด้านอำนวยความสะดวกแก่มวลชน พอจะปลื้กตัวก็ถูกเพื่อนร่วมมือบเรียกใช้ ดิดพันเลยเถิดจนจนเวลารับลูก กว่า จะมาถึงก็เล่นเอาตะวันพลบฟ้าพอดี และหลังจากวันนั้นแม่กะทิก็เป็นคนบอกกับครูประจำชั้นเองว่า หากวันใดตนมารับเช้า ก็ให้ฝากกะทิกลับพร้อมผมได้เลย เธออนุญาต

จากการสนทนากันเวลาสบโอกาสกับแม่ของกะทิก ทำให้ผมรู้ว่าเธอเป็นคนตื่นตัวเรื่องการเมืองอย่างมาก...มากจนขาข้างหนึ่งก้าวไปสู่เขตแดนความคลั่ง ซึ่งเมื่อใดก็ตามเวลาเธอเริ่มยกประเด็นการเมืองมาคุยไม่ว่าจะเป็นสินค้าเล็กๆ น้อยๆ ที่ผมซื้อมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้นว่า ขนมกรูบกรอบสักถุง น้ำปลาสักขวด หรือกาแฟสักซอง เธอจะรู้หมด ผลิตจากบริษัทในเครือทุนข้ามชาติไหน นะะให้ไปชื้อยี่ห้อนี้ เพื่อจะได้ไม่สนับสนุนทุนผูกขาดประเทศชาติ โดยมีคนมีอำนาจคนใดโยงใยอยู่เบื้องหลัง เธอว่าของเธอไปเรื่อย ซึ่งผมจะรีบเปลี่ยนเรื่องเสียทุกที เพื่อรักษาระดับอุณหภูมิในการสนทนาให้เป็นไปอย่างปลอดภัย

๐๗.๔๐ น. คือเวลาโรงเรียนเข้าทำกิจกรรมหน้าเสาธง เราต้องเจือเวลาสำหรับการเดินทางครึ่งชั่วโมง ด้วยสองล้อเครื่องที่ลัดเลาะไปตามตรอกซอย

เล็ก ๆ เลี้ยวถนนใหญ่รถยนต์พลุกพล่าน บางแห่งมีปากกอยู่สองข้างทาง
หน้าฝนบางที่ได้จอดดูปูนาที่เหลือเชื่อว่ายังพลัดหลงยุคสมัยอาศัยอยู่ไต่ขึ้น
จากป่าหุบเขารกฟากหนึ่งเพื่อไปอีกฟากหนึ่งของถนนเป็นที่สนุกครื้นเครงกัน
ระหว่างเราสามคน

เวลาโรงเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงคือเจ็ดโมงสี่สิบ พวกเราจำเป็นต้อง
ต้องรีบออกจากห้องตั้งแต่ก่อนเจ็ดโมงเช้า เข้านี้อากาศสดชื่นเพราะเมื่อตอน
ดึกมีฝนตกลงมาพักใหญ่ แผ่นฟ้าเช้าเหมือนได้ชะล้างสิ่งสกปรกคราบเขม่า
เมืองออกไป สดใสและสดชื่นยิ่งนัก ลูกชายผมนั่งหน้าสองมือจับที่หัวรถ
เหมือนเดิม ส่วนกะทินั่งซ้อนท้าย จะอุปาทานหรือไม่ก็ตามแรงสัมผัสของ
กะทิที่สอดกอดรัดสะเอวผมโดยเอาแก้มแนบแผ่นหลังกระชับแน่นกว่าทุกวัน

เนื่องจากฟ้าใสเหมือนแผ่นกระจก เห็นปุยมะหลอยฟ่องสะอาดตา
บางก้อนก่อเป็นรูปร่างให้ชวนจินตนาการไปตามประสาเด็ก ลูกชายผมชี้มือ
ชี้ไม้บอกให้กะทิดูก้อนเมฆ พร้อมกับบอกว่ารูปร่างเหมือนอะไร นั่นเหมือน
เต่า โนนเหมือนผีเสื้อ นี่เหมือนปลา สารพัดตามแต่ความคิดเด็กจะนำพา
แต่เพราะกะทินั่งข้างหลัง มีตัวผมบังทัศนวิสัย มองไม่เห็นภาพตามที่ลูกชาย
ชี้มือชี้ไม้ จึงได้แต่แสดงความตอบรับด้วยการกระชับกอดผมแน่นขึ้นกว่าเดิม
และจะกี่ครั้งก็ทีก็ตามผมรู้สึกมีความสุขอย่างประหลาดทุกครั้งเวลาได้สัมผัส
แรงกอดของหนูน้อย

หลังจากเข้าเขตรั้วโรงเรียน เรามีเวลาราว ๆ สิบถึงสิบห้านาทีก่อน
จะส่งเด็ก ๆ ถึงมือครูเวรที่คอยยืนรับนักเรียนอยู่หน้ารั้วประตูโรงเรียนซึ่ง
เป็นศูนย์เด็กเล็กในความอุปถัมภ์ของหน่วยงานรัฐแห่งหนึ่ง รับเด็กตั้งแต่
อายุ ๔-๖ ขวบเข้าเรียน เราใช้สิบถึงสิบห้านาทีที่ว่านั้นเพื่อหาซื้ออะไรกินเป็น
อาหารเช้าสำหรับทั้งกะทิและลูกชายของผม และอาหารเช้าที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ๆ คือ ข้าวต้มกับปึกไก่ชุบแป้งทอด ข้าวต้มถูกต้มพิเศษชนิดนี้น้ำน้อย

แต่ข้าวเยอะ น่าจะเรียกว่าข้าวเปียกมากกว่า มีไข่ไก่ลวกจนสุกคนละหนึ่งฟอง โรยหน้า ข้าวเปียกร้อนๆ กินกับไข่ชุบแป้งทอดกรอบๆ จึงถูกปากเด็กๆ มาก

ส่งเด็กน้อยถึงมือครูเสร็จผมก็กลับ พอถึงห้องเจอแม่ของกะทิซึ่งแต่งตัวดูท่าว่าจะไปแถวเวทีชุมนุมทางการเมืองดั้งเดิม เพราะเสื้อยืดที่ใส่มีโลโก้สัญลักษณ์มือบิวชัวร์หรืออยู่ซัดตา เธอกำลังขึ้นเสียงเถียงคอเป็นเอ็นกับคุณยายเพื่อนร่วมห้องแถวอีกห้องหนึ่ง

“คุณรักแมว เลี้ยงแมว คุณก็ต้องเคารพสิทธิ์ของคนอื่น ไม่ใช่ปล่อยให้เที่ยวซี้แฟนพ่านข้างนอก มันเหม็นรบกวนคนอื่นเขา...”

เสียงแม่ของกะทิดังแหวกเสียงคุณยายเจ้าของน้องเหมียวนับสิบตัวที่ชอบย่องออกมาปล่อยของเสียดตามดินกระถางต้นไม้ ตามมุมบันไดหนีไฟ จนสร้างมลภาวะทางกลิ่นอวลไปตามๆ กัน ผมและคนอื่นๆ พยายามอดทนไม่ถึงสาหาความ เพราะคิดว่า คุณยายแก่แล้ว ลูกหลานก็ไม่มี การได้อยู่กับแมวเลี้ยงแมวเป็นความสุขความผ่อนคลายอย่างหนึ่งของคนวัยชรา แม้บางทีจะพานหงุดหงิดกับกลิ่นไม่พึงประสงค์บ้าง แต่พอเห็นคุณยายเดินงกๆ เงินๆ ไปเก็บไปกวาดทำความสะอาดตามจุดที่ลูกๆ สี่เท้าของแกปล่อยทิ้งไว้ ก็อดสงสารไม่ได้ แม้แต่นิติบุคคลผู้มีหน้าที่ดูแลตึกก็เคยขึ้นมาต่อว่าแก แต่คงทนความทำมึนของคุณยายไม่ไหวเลยปล่อยเลยตามเลยไปในที่สุด

“การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มาก ก็ต้องเคารพสิทธิ์ของกันและกัน ไม่ใช่เอาแต่ความรักความชอบส่วนตัว แล้วสร้างความเดือดร้อนให้คนอื่นไปทั่ว เพราะมีคนอย่างคุณนี่แหละ ประเทศชาติของเราจึงไม่พัฒนา ชอบใช้อภิสิทธิ์เหนือคนอื่น”

แม่ของกะทิหน้าดำหน้าแดงขึ้นเสียงใส่คุณยายเจ้าของแมวเหมียวชนิดไม่สนใจว่าคู่กรณีจะมีอายุรุ่นไหน ผมรีบพาตัวเข้าห้องแล้วปิดประตู ไม่อยากเอาตัวเองไปอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งใดๆ อีก เพราะแต่ละวันชีวิต

มนุษย์ห้องแถวอย่างผมต้องพัวพันกับความขัดแย้งสารพัด วันดีคืนดี ผัวเมียทะเลาะกัน แม่บ้านกวาดขยะทะเลาะกับเจ้าของห้อง ห้องนั้นทะเลาะกับอีกห้องเรื่องแย่งพื้นที่ตากผ้า จิปาถะ สารพัดสารเพเรื่องวุ่นวาย เหมือนไก่ในกรงแออัดที่จิกกัดกันเอง

เสียงดาเจียบลง ผ่านไปสักครู่มีเสียงเคาะประตูดังขึ้นที่หน้าห้องผม พอเปิดเป็นแม่ของกะทิมาบอกฝากรับลูกตอนเย็นด้วย เธออาจกลับค่าผมยิ้มพยักหน้าอย่างยินดี ก่อนคู่สนทนาจะหันหลังกลับไปทำหน้าที่ที่เธอคิดว่าสำคัญกว่าไปรับลูกตอนเย็น เพราะเป็นหน้าที่ทำเพื่อส่วนรวม เพื่อชาติ บ้านเมืองตามความเชื่อของเธอ

อยู่ในห้องคนเดียว ผมเปิดทีวีดูสถานการณ์บ้านเมือง จากความขัดแย้งสะสมจนสร้างความแตกร้างไปทั่วหวัระแหง หลังจากจบศึกที่ราชดำเนิน เมื่อเดือนพฤษภาคมปีสามห้า นึกว่าความสูญเสียครั้งนั้นทำให้เราตระหนักถึงผลเสียของความขัดแย้ง การสูญเสียเลือดเนื้อของผู้คนในประเทศชาติ แต่เปล่าเลย เรากลับเหมือนว่าเพิ่มความขัดแย้งหนักเข้าไปอีก แบ่งพรรคเลือกข้าง แบ่งสีแบ่งขั้วกันอย่างชัดเจน และเริ่มก่อศึกใหม่ทางการเมืองเป็นระลอกๆ ด้วยสัญลักษณ์ประท้วงใหม่ ชื่อกลุ่มใหม่ แม้แกนนำจะหน้าตาเดิมๆ จากขั้วคู่ขัดแย้งทางการเมืองเดิมๆ

ห้องแถวที่ผมเช่าอยู่มีเพื่อนร่วมอาคารที่ถือฝ้ายคนละขั้วพรรคการเมือง สวมเสื้อคนละสี ที่นับวันต่างฝ้ายเหมือนจงใจแสดงสัญลักษณ์ทางการเมืองของตัวเองให้อีกฝ่ายเห็นชัด พี่วินมอเตอร์ไซค์รับจ้างสวมเสื้อยืดที่สกรีนรูปแกนนำและมีข้อความว่าความจริงวันนี้ ดั่งจงใจให้พี่ช่างซ่อมรองเท้าห้องริมสุดซึ่งสวมเสื้อเหลืองมาแต่ไหนแต่ไรเห็น พี่ทั้งสองอยู่เช่าห้องแถวแห่งนี้ก่อนจะมีเหตุการณ์ทางการเมืองขัดแย้งอย่างหนักหน่วง และตอนนี้เหมือนทั้งสองลอยคออยู่กลางทะเลความยากจนโดยมีขุนเขา

ความขัดแย้งทางการเมืองคั่นกลางมิให้ไปมาหาสู่ฟังกันดังเช่นเคย

พี่ช่างซ่อมรองเท้าเป็นคนใต้ พี่วินเป็นคนอีสาน ก่อนมีเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองผมเห็นพี่ทั้งสองใช้ภาษาประจำภาคตัวเองนั่งคุยกันถึงเรื่องนกรงหัวจุกที่ต่างมีห้อยไว้หน้าห้องคนละกรงสองกรงตามประสาคน 'รัดดวงเดียวกัน' ผมจำคำพูดนี้มาจากพี่ช่างซ่อมรองเท้า แต่พอมีเหตุการณ์ทางการเมือง ทั้งสองเลิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสิ้นเชิง

“น้องคิดดู เราคนจน แต่ไปเข้าข้างพวกอำมาตย์ราชการ พวกนี้มันมีเงินเดือน ไม่เคยเห็นหัวคนจน นโยบายไม่เคยลงมาถึงระดับล่าง อุ่มชู แต่พวกคนรวย ก็สมัยมาแล้วพี่รู้ดี พวกผู้แทนเหมือนเลื่อนอนกิน ส้มครกักรอบก็ได้หน้าเต็มๆ เพราะชาวบ้านฝั่งหัวเรื่องพรรค ว่าพรรคนี้เป็นของคนใต้ พรรคนั้นเป็นของคนเหนือคนอีสาน ที่อื่นเขาพัฒนาไปถึงไหนแล้ว ถนนสี่เลน ไฟฟ้าประปาทั่วถึง แต่จังหวัดพี่อย่าว่าแต่ประปา บางทีไฟฟ้ายังไปไม่ถึงเลยน้อง...พี่ตาสว่างตั้งแต่ท่านเข้ามาเป็นรัฐบาล...”

ว่าแล้วพี่วินก็ร่ายยาวอวยศอดีตนายกรเจ้าของเครือข่ายสัญญาณมือถืออย่างเป็นตุเป็นตะ โดยเฉพาะเรื่องสามสิบบาทรักษาทุกโรค ซึ่งผมก็ไม่แน่ชัดเหมือนกันว่าจริง ๆ โครงการนี้ใครคิด ใครทำ และเริ่มต้นทำมาตั้งแต่เมื่อไหร่

“บ้านพี่นะน้อง อยู่นครศรีธรรมราช ครอบครัวยังมีอาชีพกรีดยางมาตั้งแต่รุ่นปู่รุ่นย่า อยากรู้ว่าพี่ถูกดูคนภาคอื่นเลยนะ พวกพี่ไม่เลือกจริง ๆ หากพรรคไหนหัวหน้าพรรคไม่ใช่คนใต้ เราสามัคคีกันเรื่องนี้มาก จะรวบมาจากไหน หากไม่ใช่คนใต้พวกพี่ไม่เอาไม่เลือก น้องสังเกตดูนะ คนกรุงเทพฯ และคนภาคกลางตอนล่างส่วนใหญ่จะเลือกพรรคเดียวกับคนใต้ เพราะอะไรนะ หรือ ก็เพราะเราไม่ได้หวังแต่ประโยชน์เล็กๆ น้อยๆ ที่นักการเมืองยื่นให้เองง่าย ๆ คือปู่ย่าตาทวดเราไม่ยากจนอดอยาก เศษเงินนักการเมืองมาซื้อ

อะไรพวกเราได้ พวกเราไม่โง่เหมือนพวกนั้น นี่ที่พูดตรงๆ น้องไม่ว่านะ”

พี่ช่างซ่อมรองเท้าพูดให้ฟังอย่างใสอารมณ์เต็มที่ ดั่งพยายามโน้มน้าวให้ผมซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางตอนล่างเข้าข้างความคิดเห็นของตนเหลือประมาณ ตอนแรกผมกะจะขัดคอพี่แกว่าพรรคที่พี่ชอบและคิดว่าเป็นพรรคคนใต้ ตอนนี้หัวหน้าพรรคไม่ใช่คนภาคใต้สักกะหน้อย เขาเป็นหนุ่มหน้าหล่อจบจากอ็อกซฟอร์ดโน่น แต่ผมยิ้มและหัวเราะโดยไม่แสดงทีท่าเห็นด้วยหรือต่อต้านอะไร และด้วยเหตุผลนี้เอง พี่แกจึงชอบคุยกับผมเป็นพิเศษ แต่พี่แกคงลืมเหตุการณ์ครั้งก่อนไปสิ้นแล้ว เหตุการณ์ช่วงแรกเริ่มที่มีการปลุกระดมไล่รัฐบาลของนายเจ้าของเครือข่ายมือถือ ด้วยสโลแกน ‘เหลี่ยมจัตตออกไป’ และพี่ช่างก็ไปร่วมชุมนุมด้วยตลอด เช้าวันนั้นผมออกไปดูข้างนอกด้วยรถมอเตอร์ไซด์คันที่ใช้มาถึงปัจจุบันนี้แหละ ขากลับรถเสียสตาร์ทอย่างไรก็ไม่ติด เดินเข็นมาทางถนนในซอยเพื่อจะพาไปร้านซ่อมที่อยู่ปากทางถนนใหญ่ เห็นพี่ช่างขับมาพอดี ตอนแรกดีใจ นึกว่าพี่แกจะจอดแล้วช่วยขับใช้ขาคีบรถผมไปส่งร้านซ่อมหน้าปากซอย แต่แล้วที่ไหนได้พี่แกบิดคันเร่งผ่านเลยไปเฉย ทั้งๆ ที่เห็นแล้วว่าผมกำลังต้องการความช่วยเหลือ ตั้งแต่วันนั้นผมจึงตั้งข้อสงสัยกับคนที่เอะอะก็ชอบพูดคำว่า พี่น้องประชาชนทุกครั้ง

หน้าจอทีวีตอนนี้กำลังแพร่ภาพเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง จะโดยบังเอิญหรืออะไรก็ตาม กล้องจับภาพเห็นแม่ของกะทิงอยู่ในกลุ่มมือแบกหน้า และชุมสีหน้าซัดเสียจนแทบจะเห็นภาพแกนนำบนเวทีสะท้อนในนัยน์ตา ผมหยิบบริโมทกตปิดทีวี เมื่อรู้สึกว่ามีมวลความขัดแย้งที่ถูกนำเสนอจากจอภาพฉายออกมาจนห้องแคบๆ รู้สึกอบอวลไปด้วยคำปราศรัยซ้ำๆ กัน พี่น้องประชาชน ประชาธิปไตย อำมาตย์ รากหญ้า ไฟร์ สู้ อาย่าอมแพ้ว รู้สึกใจคอไม่ดี กลัวจะมีการนองเลือดเกิดขึ้นอีก

บ่ายสองสี่สิบ คือเวลาที่โรงเรียนอนุบาลเล็ก ขณะอาบน้ำเพื่อจะได้แต่งตัวออกไปรับเด็ก ๆ ผมเปิดทีวีอีกครั้ง ใช้หูฟังเสียงพิธีกรรายงานข่าวของกลุ่มผู้ชุมนุมไปด้วย ทำให้รู้ว่าทหารภายใต้คำสั่งของรัฐบาล กำลังจะเคลื่อนพลเพื่อขอคืนพื้นที่จากกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งอาจจะต้องใช้กำลังอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ฟ้าป้ายลู่ๆ แดดก็หุบวบบเหมือนหุบร่ม พร้อมๆ กับลมแรงพัดกระโชกมาเป็นระลอก ชั่วจิตใจเดียวเปลี่ยนจากที่เคยสว่างจ้าเป็นมืดครึ้มคล้ายฝนจะตก ผมรู้สึกหนาวสะท้านใจแปลกๆ และไม่อาจทนไอ้เอ๊ยอยู่ได้ กลัวฝนตกก่อนไปรับเด็ก ๆ รีบอาบน้ำ แต่งตัว ปิดทีวี ปิดห้อง เดินลงไปตรงจุดจอดมอเตอร์ไซค์ใต้ตึกห้องแถวทันที

ป้ายโฆษณาประตามีริมถนนในซอยปริ่มๆ จะปลิวตามลม กิ่งไม้หลายกิ่งถูกแรงลมปลิดสะบัดลอยสะลิวอย่างน่ากลัว และแล้วทรายฝนชุดแรกขนาดปลายนิ้วก็ย่อยก็โปรยลงมาเสียงดังเหมือนใครเอาเมล็ดข้าวโพดมาโปรยเล่น ผมไม่อาจทนขับฝ่าต่อไปได้จำต้องพารถแหวะจอดที่ร้านซ่อมรองเท้าของพี่คนใต้ ซึ่งมีพื้นที่เช่าแบ่งกับร้านขายของชำอีกทอด และครั้งนี้ก็หาไซ้ครั้งแรกที่ผมอาศัยร้านพี่แก่หลบฝนยามฉุกเฉิน คู่กันเคยกันดีทั้งพี่ช่างซ่อมรองเท้าและเจ้าของร้านชำ

"มันน่าจะจัดการไม่ให้มาชุมนุมกันเสียตั้งแต่แรกแล้ว ตอนพวกที่ชุมนุมนะ พวกที่จัดเวทีกันแถวราชดำเนิน สะพานมัฆวาน ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ย่านเศรษฐกิจ นี่เห็นไหม เดือดร้อนกันทั่วหน้า เศรษฐกิจประเทศพังยับเยิน ต้องใช้กำลังทหารเข้าสลายถึงจะยอม..."

พี่ช่างซ่อมรองเท้าเปิดการสนทนากับผมแทนการทักทาย ขณะที่วิทยุทรานซิสเตอร์ขนาดกะทัดรัดที่พี่แกลงไว้อีกสัก กับชั้นวางรองเท้าเก๋ๆ รายงานข่าวสถานการณ์การขอคืนพื้นที่อยู่ขณะนั้นด้วยเสียงซ่าๆ แข่งกับ

เสียงลมฝนข้างนอก

“ถ้าพี่มีอำนาจนะ จะหาระเบิดไปขว้างใส่ให้ตายโหงให้หมด ให้อัศจรรย์ทั่วโลก เนรคุณแผ่นดิน ใครๆ ก็รู้พวกนี้จุดมุ่งหมายที่แท้จริงมันคืออะไร เเลวจนไม่รู้จะตำหนิว่าอย่างไร...”

ผมรู้สึกหนาวสะท้านขึ้นมาด้วยคำพูดของพี่ช่างซ่อม เพียงแค่ความเห็นทางการเมืองต่างกัน ถึงขนาดทำให้คนเกลียดกันได้ถึงเพียงนี้ ผมตัดสินใจซื้อเสื้อกันฝนชนิดราคาถูกร้านชำสวมฝ่าฝนออกจากร้านพี่แก็ด้วยความรู้สึกไม่ดีเอาเสียเลย

ไปถึงโรงเรียน เด็กๆ และผู้ปกครองหลายคนยังรอฝนหยุดตกอยู่ภายในอาคารเรียน เพราะอยู่ในช่วงแรกเปิดเทอม ไม่มีใครอยากฝ่าฝนให้เสี่ยงต่อเป็นไข้หวัด พอผมโผล่หน้าไปเท่านั้นเองทั้งกะทิและลูกชายก็วิ่งแจ้นกันเข้ามาหาอย่างดีใจ เราทั้งสามรอฝนหยุดเหมือนคนอื่นๆ ซึ่งกว่าจะขาดเม็ดกินเวลารวมสองชั่วโมง

จากที่ขั้บระมัดระวังอยู่แล้ว ผมยิ่งเพิ่มความระมัดระวังขึ้นอีกเป็นสองเท่า เมื่อถนนเจ็มนองด้วยน้ำฝนที่ทอระบายไม่สามารถระบายได้ทันจากภาวะท่อตันด้วยบรรดาขยะเมืองประตามี แต่เด็กๆ ดูจะชอบถนนที่มีน้ำท่วมเป็นพิเศษ จึงส่งเสียงสื่อสารกันระหว่างคนนั่งหน้ากับซ้อนท้ายอย่างสุดใสร่าเริง

ถึงห้อง ผมชะเง้อไปดูประตูห้องแม่ของกะทิเห็นยังปิดสนิท แสดงว่าเจ้าของห้องยังไม่กลับจากออกไปร่วมชุมนุมฯ ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิดปกติอะไร เพราะที่แล้วๆ มาช่วงประท้วงติดพัน เธอจะกลับก็มีดีค้ำค่อนคืน จึงไขกุญแจเปิดประตู จัดการให้เด็กๆ อาบน้ำ สระผม เพราะตอนขากลับจากโรงเรียน แม้ฝนจะหยุดตกแล้วก็จริง แต่ยังมีสะเก็ดเล็กๆ น้อยๆ กลั้วว่าเด็กๆ จะป่วยตามความเชื่อที่รับมาอีกทอด หากโดนฝนให้รีบสระผม

กะทิสามารถสวมเสื้อกางเกงลูกชายผมได้ เลยไม่มีปัญหาอะไรเรื่องเสื้อผ้า หลังจากเด็ก ๆ อาบน้ำกันเสร็จ ผมทำมือเย็นง่าย ๆ สำหรับสามทองเป็นข้าวไข่เจียวหมูสับ นั่งกินกันโดยมีพนักงานรับจุกจิกจุกจิกที่เป็นของหวาน

“คืนนี้จะกินนอนกับเราอีกใช่ไหมพ่อ...”

ลูกชายร้องถามผมอย่างคาดหวังคำตอบที่ตัวเองอยากฟัง ผมได้แต่ยิ้ม ๆ แล้วพยักหน้า พร้อมกับหันไปมองผู้ถูกพูดถึง และตอนนี้เองที่ผมสังเกตเห็นใบหน้าของกะทิแดงจนผิดปกติ และพอเอาหลังมือไปอังหน้าผากดูจึงรู้ว่า ไข้หวัดเล่นงานสาวน้อยของเราเข้าให้แล้ว

ในตู้เย็นผมมีแผ่นเจลคูลพีเฟอร์ สำหรับติดหน้าผากลดไข้ ประสิทธิภาพที่ลูกชายป่วยสอนให้ซื้อใส่ตู้เย็นเตรียมไว้เสมอ เลยนำมาติดให้กะทิพร้อมให้กินยาพาราฯ หนึ่งเม็ดแล้วให้นอน โดยเอาผ้าขนหนูมาปูเป็นที่นอนเฉพาะกิจให้เธอ ส่วนบนเตียงให้ลูกชายนอน เพื่อกันไม่ให้ติดไข้หวัด

ทีวีสาธารณะช่องหลักฉายละครหลังข่าวและรายการทีวีตามปกติ มีตัดข่าวด่วนเป็นช่วง ๆ และรายงานแบบคลุ้มเคลือ หลาย ๆ คนรวมทั้งผมจึงเลือกติดตามข่าวบ้านเมืองทางสื่อโซเชียล เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เลยทราบความจริงว่าสถานการณ์วุ่นวายกลายเป็นจลาจลกลางกรุงแล้ว เจ้าหน้าที่ใช้อาวุธจริงสลายกลุ่มผู้ชุมนุม มีรายงานผู้เสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง สิ่งทั้งหลาย ๆ คนกลัวได้เกิดขึ้นแล้ว มีการสูญเสียชีวิตเพื่อนร่วมชาติ เพิ่มรอยร้าวกลางหน้าประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทยอีกรอย ทับซ้ำรอยเก่าอย่างน่าสลดหดหู่ใจ

ตกตึกกะทิไข้ขึ้น ผมเอาผ้าขนหนูมาชุบน้ำจากกะละมังเช็ดตัวและเอาปรอทวัดไข้ที่ซื้อมาจากร้านสะดวกซื้อวัดระดับไข้อยู่ที่ ๓๘.๕ ตั้งใจว่าถ้าไข้ขึ้นสูงถึง ๓๙ จะพาไปโรงพยาบาล แต่พอเช็ดตัวไข้ก็ลดระดับมาที่ ๓๗.๕ จึงให้กินยาลดไข้และคอยเฝ้าระวังอยู่ข้าง ๆ ด้วยความสงสารจับใจ

'แม่จำกอดหนูหน่อย หนูหนาว' พิษไข้ทำให้กะทิเพื่อหาแม่ ผมไม่รู้จะช่วยอย่างไร ได้แต่สวมรอยเป็นแม่ เอนร่างลงไปข้างเธอแล้วกอดพร้อมกับพูดปลอบข้างหูหนูน้อยแผ่วเบา 'นอนเถอะนะจ๊ะ เดี่ยวแม่หนูก็มาแล้ว นอนนะคนดี...โยกเยก...เออย น้ำท่วมเมฆ กระต่ายลอยคอ หมาหางงอ กอดคอโยกเยก...' ผมพยายามร้องเพลงกล่อมเด็กเท่าที่พอจะจำได้ เป็นเพลงกล่อมเด็กเพลงเดียวที่อยู่ในหัว ร้องเวียนไปเวียนมาด้วยน้ำเสียงแผ่วเบา และเปี่ยมหวังว่าหนูน้อยจะหลับแล้วตื่นขึ้นมาพร้อมกับวันใหม่ที่มีแม่มารอยู่ใกล้ๆ โดยพิษไข้ก็จางหายไป

'แม่จำ...พ่อไปไหน.... แม่จำ...แม่ไปไหน'

ถึงตอนนี้ผมไม่แน่ใจว่าในกะละมังมีน้ำตาผมหยดลงไปกี่หยดผสมกับน้ำที่ใช้ชุบผ้าขนหนูเช็ดตัวให้กะทิ ผมรู้สึกสงสารเธอจับใจ พยายามเช็ดตัวสลับกับวัดไข้ เฝ้ารอวังไม่ให้ขึ้นสูงถึง ๓๙

หลังจากเช็ดตัวครั้งใหม่และให้กินยาลดไข้อีกครั้ง กะทิก็กหลับปุ๋ยพร้อมกับระดับไข้ที่ลดลงจนผมพลอยหายกังวล หันดูนาฬิกาตีสองกว่าถึงตอนนี้ผมรู้สึกเป็นห่วงแม่กะทิขึ้นมาอย่างบอกไม่ถูก

บางทีความเศร้ามักมาหาเราเร็วเกินไปจนไม่ทันตั้งตัว หนึ่งในกลุ่มผู้สูญเสียที่ถูกเผยแพร่ภาพทางข่าวจากสื่อออนไลน์ คือแม่ของกะทิ

แสงพระอาทิตย์วันใหม่สาดทอลมหายใจขึ้นที่ตีนฟ้าทิศตะวันออก อีกลิบนาทีกโมงเช้า ผมรีบหยิบโทรศัพท์มือถือที่ที่ตั้งเวลาปลุกไว้ กดยกเลิกปลุก ไม่อยากให้เด็ก ๆ ตื่นขึ้นมา

บนเตียงนอน ลูกชายผมก็ยังคงดำดิ่งสู่อุ้งหัตถ์ความหลับเช่นกัน กะทิไข่ลดลงเหลือเพียงตัวรุ่ม ๆ นอนหลับตาพริ้มตั้งเจ้าหญิงในโลกนิทานเรื่องไหนสักเรื่อง ตอนนี้หากเธอกำลังฝันดี ฝันเป็นเจ้าหญิงหรืออะไรในโลกนิยาย

ที่สวຍงาม ผมอยากให้เธอฝันอยู่อย่างนั้นให้นานแสนนาน ไม่อยากให้รีบตื่น
มาพบกับข่าวแสนเศร้า แต่คิดผมก็ปวดร้าวใจ ไม่รู้จะหาถ้อยคำไหนมาบอก
หนูน้อยเรื่องแม่ หากเธอตื่นขึ้นแล้วถามหา...ไม่รู้จริงๆ...

ความเศร้ามหาศาลตลใจให้ผมก้มลงหอมแก้มกะทิด้วยความรู้สึกที่
แสนเศร้า รัก สงสาร ระคนกันจนแยกไม่ออก น้ำตาอู่่นๆ จากขอบตาผมร่วง
กระทบผืนแก้มसानของเธอ และนั่นเองทำให้กะทิสู้สึกตัวแล้วร้องถามว่า
แม่จ๋า...แม่มาแล้วหรือ.

chatri kati
25082018

ดาวส่องเมือง

รมณ กมลนาวิณ

๑

.....

สายลมหอบไอหมอกเย็นเยือก กระโชกพัดผ่านชะง่อนผาบนยอดเขา
สูงเทียมเมฆ แผ่นฟ้าคืนนี้สีดำสนิท ประดับประดาด้วยหมู่ดาวสีเงินวาว
เด่นระยิบระยับ, ณ เบื้องล่าง แสงไฟดวงเล็กๆ นับหมื่นดวง พากันเปล่งแสง
แข่งกับหมู่ดาวบนท้องฟ้า

เด็กหญิง 'วาลา' ทรวดตัวนั่งลงที่ลานโล่งริมผา มองไปยังเบื้องล่าง
อย่างตื่นตาพร้อมกับความสงสัย แหล่งกำเนิดประกายไฟดวงเล็กๆ นั้น เธอ
เคยเฝ้าถามปู่จนได้รู้ว่า เป็นดวงไฟที่เกิดจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ แม้ปู่จะ
บอกว่า แสงจากดวงไฟนั้นสวยงามสู้แสงจากดาวบนฟ้าไม่ได้ กระนั้นเธอก็
อยากลงไปเห็นกับตาตัวเองสักครั้ง หลังเสียงหนึ่งดังขึ้นทางด้านหลัง
เด็กหญิงสะดุ้งหันไปยังต้นทางของเสียง เฟื่องมองยังได้ต้นไม้ใหญ่ซึ่งเต็มไปด้วย
หิ่งห้อยนับร้อย เปล่งแสงน้อยๆ เกาะตามใบไม้ ระยิบระยับสวยไม่แพ้
ดาวบนฟ้าและดาวในเมือง ชายชราค่อยๆ เดินฝ่าความมืดออกมา

“ปู่” เธอร้องทักขึ้น เผยรอยยิ้มอันเปี่ยมสุข แสบทุกคำคืนเธอจะ

แอบมาที่ริมหน้าผาแห่งนี้ และก็เป็นที่นั่นเองที่รู้ว่าจะตามหาได้ที่ไหนหาก
ไม่เห็นเธอ

“นี่ก็แล้วจะต้องอยู่ที่นี้ ค่าแล้ว มาทำไม” ชายชราพูดด้วยน้ำเสียง
แฝงความกังวลใจไว้เต็มอก

“ก็อยากมาดูดาวบนดิน มาตอนกลางวันจะเห็นหรือจะปู้” เด็กหญิง
ส่งน้ำเสียงยอกย้อน

“ไม่เบื่อบ้างหรือไง”

“ไม่เบื่อหรอก ไม่มีทางเบื่อ ปู้ก็รู้ว่าหนูชอบดูดาวในเมือง มันสวย
กว่าดาวบนฟ้าที่หนูเห็นจนเบื่อแล้ว” เธอพูดอย่างกับคนที่ตกอยู่ในห้วงแห่ง
ความรัก

“เดี๋ยวก็จะได้ลงไปแล้ว ไปนั่งมองให้เต็มตา ทั้งวันทั้งคืนเลยเป็นไง”
เสียงแหบพร่าของใครบางคนลอยมาจากด้านหลังของปู้

‘วาโพ’ - เด็กหนุ่มวัยเพิ่งเต็มยี่สิบปรากฏตัวขึ้นก้าวมายืนเคียงข้างปู้
เขาเบะปากกอดอกมองหน้าน้องสาวด้วยหางตา เด็กหญิงซักสีหน้าทันที
ไม่พอใจในคำพูดประชดประชันของเขา ทุกคราวที่เธอเอ่ยชื่นชมเมือง เขามัก
ซักสีหน้าและพูดกระทบกระเทียบออกมา

“ไปไกลๆ เลย อย่ยามาหาเรื่อง” เด็กหญิงทำหน้าที่แจ้งผู้เป็นพี่
โดยมีปู้ยืนสีหน้าตึงเครียดเหมือนคิดอะไรบางอย่างด้วยความหนักใจ จน
ไม่ได้สนใจหลานทั้งสองซึ่งกำลังลับฝีปากกันอย่างไม่ยอมลดราวาคอก

“เรากำลังจะโดนไล่ให้ลงไปอยู่ข้างล่าง ทุกคนกำลังเศร้าเสียใจ
มีแต่เธอคนเดียวนั่นล่ะที่ตีใจจนตัวลั่น” วาโพพูดเสียงเครียด

“ทำไมจะต้องเสียใจ ลงไปแล้วมันอาจดีก็ได้”

“ดียังไง เราเกิดและเติบโตกันที่นี่ ถ้าไปอยู่ข้างล่างแล้วจะทำมา
หากินอะไร” วาโพพูดขึ้นอย่างไม่พอใจ เด็กหนุ่มตะหिनก้อนหนึ่งกระดอนไป

ชายชราครุ่นคิดคำพูดของหลานชาย ไขว่ถามจะไม่รู้ว่สิ่งทีร่อย
ข้างล่างนั่นคืออะไร แต่ไม่มีใครสามารถฝ่าฝืนคำสั่งของทางราชการได้

ทั้งที่พวกแกอยู่ที่นี่มาก่อนจะประกาศเป็นเขตอุทยานด้วยซ้ำ พวกแกถูกผลักดันและขับลงจากเขาด้วยเหตุผลว่า เพื่อเป็นการป้องกันการบุกรุกแผ้วถาง ตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์ ซึ่งมันไม่เป็นความจริง พวกแกรักป่าดูแลป่า เพราะป่าดูแลชีวิตพวกแกมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษที่เกิดและตายในประเทศไทย แต่จะให้ทำอย่างไร ใครจะมาฟังความจริงจากปากพวกแก ยิ่งคิดชายชรายิ่งกั๊กกั้มอยู่ในอก

“ยังงั้นหนูก็จะไป พี่วาโพไม่อยากไปก็อยู่ไปสิ ไปแอบอยู่กันเหวนั่นไง ไม่มีใครหาเจอหรอก” เด็กหญิงชี้ว่าพลางทำสีหน้าเย้ยหยันผู้ที่ยิ่งกลายเป็นการยั่วยุ จากนั้นทั้งสองก็ทะเลาะกันอย่างหนัก ปูยื่นฟังเหตุผลของแต่ละฝ่ายอย่างอ่อนใจ หลานรักทั้งสองปะทะอย่างไม่กลัวความเป็นพี่น้องจะพังพินาศ จนคนเป็นปู่ต้องเดินจากมาอย่างทนฟังไม่ได้

๒

น้องสาวสะบัดหน้าใส่ เดินกลับบ้านไปแล้ว ทั้งพี่ชายไว้กับความคั่งแค้นนึกถึงเรื่องที่เคยเกิดขึ้น เขาเกลียดเมือง เกลียดนายจ้างคนนั้น คนที่หลอกให้เขาทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทน ช້ายังขายเขาต่อให้กับเรือประมง ถูกหลอกให้ไปทำงานอย่างหนักในเรือที่ไม่ได้มีเพียงปลา เรือที่แอบขนคนแปลกหน้า แปลกภาษาราวยี่สิบคนจากเรือลึกลับลำหนึ่งขึ้นมาบนเรือเขา แล้วนำไปซ่อนอยู่ในห้องเก็บปลาใต้ท้องเรือหลังเห็นตำรวจน้ำลาดตระเวน เพียงแค่เวลาไม่นานใครจะคิดว่าพวกนั้นจะตายทั้งหมด และที่สุดเมื่อกลับขึ้นฝั่งก็ถูกตำรวจตรวจค้น ทุกคนถูกควบคุมตัวรวมทั้งเจ้าของเรือ เขาไม่ได้มีสวนรู้เห็นแต่กลับถูกจับไปด้วย สุดท้ายเขาถูกขังอยู่หลายปีทั้งที่ยืนยันว่าไม่รู้เรื่อง ไม่มีใครเชื่อเขา

เด็กหนุ่มตะเบ็งเสียงขึ้นอย่างเจ็บปวดดังสะท้อนขุนเขาที่ยืนตระหง่านอยู่ตรงข้าม และคล้ายจะมีใครอีกคนยืนอยู่ตรงนั้นแล้วส่งเสียงกลับ

มาด้วยประโยคเดียวกัน ซึ่งเป็นน้ำเสียงแห่งความเจ็บร้าวไม่ต่างกัน เขายืน กัดฟันจนกรามนูนเป็นสัน กำหมัดทั้งสองแน่น ตาจ้องเขม็งจากริมผาลงไป ยังแสงไฟดวงเล็กๆ ที่ขึ้นเต็มลานดิน

เมื่อกลับถึงบ้านพบปู่กำลังก้มๆ เงยๆ เก็บของลงตะกร้าสาน ไปใหญ่ เพื่อนบ้านหลายคนต่างก็ขนย้ายของออกจากยุ้งข้าว ทุกคนอยู่ใน อากาศอวลยวาวร้อนไม่ต่างกัน อย่างที่ปู่เคยพูด พวกเขาโตมาพร้อมกับ ต้นไม้บางต้น เห็นกันทุกวันจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไปแล้ว ถิ่นที่เกิดก็หวัง จะให้เป็นถิ่นตาย ดินที่โอบอุ้มเราและบ้านเรือนก็อยากให้กลับหน้าหลังหมด ลมหายใจ หากแต่ตอนนี้จำต้องทิ้งความผูกพันทุกอย่างไว้ที่นี่ ใครก็ยากจะ ทำใจได้ กว่าสามสิบครัวเรือนกำลังจะถูกสายลมแห่งโชคชะตาพัดลงจาก ที่สูงลงสู่เบื้องล่าง วาโพพูดอะไรไม่ออก ได้แต่ปลดปล่อยความเสียใจไปกับ การระบายลมหายใจออกแรงๆ แล้วช่วยปู่ยกตะกร้า ผูกมัดข้าวของรวมกัน ให้แน่นหนา ซ้ำเลื่องมอญหยาดน้ำตาของใครหลายคน ที่กำลังยกของออก มากองไว้หน้าเรือนของตน อย่างเงียบงัน

๓

.....

ตะวันใกล้ตรงหัว กลุ่มเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าราวยี่สิบคนทยอยเดินขึ้น มาถึงหมู่บ้าน กะเกณฑ์ให้ชาวเขาทั้งหมดที่สั่งให้เก็บสัมภาระไว้พร้อมแล้ว ลงไปอยู่ในที่พักดินเขา ตาเฒ่าเซงดู-ชายชราผู้มีอายุยืนที่สุดในหมู่บ้าน ยืนอวลยวาวซ่า ขณะบอกลูกหลานให้ยกชะลอมใส่โก๋หลายสิบตัวที่ลงแรง เลี้ยงไว้ด้วยตัวเอง แม้ปากแฉะบอกว่าถึงอย่างไรก็ไม่ยอมไปไหน จะต่อสู้ จนถึงที่สุด แต่เมื่อเจ้าหน้าที่มาหยุดยั้งที่หน้าเรือน ปากแฉะก็สิ้นใจไม่สามารถ พูดสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้ ยืนน้ำตาไหลดูเจ้าหน้าที่คนหนึ่งสั่งพรรคพวกให้รื้อถอน บ้านเรือนและยุ้งข้าว ทุกคนที่ได้ยินก็ยืนอึ้งตะลึงงัน รีบชักท้วงเป็นเสียง เดียวกันว่าจะไม่ยอมให้รื้อถอนเหย้าเรือนที่ลงแรงปลูกสร้างมากับมือเด็ดขาด

จะปล่อยให้เป็นอนุสรณ์แห่งความทรงจำไว้ที่นี่ คนที่ดูเหมือนจะเป็นหัวหน้า
หันหลังกลับไปพูดอะไรสักอย่างกับลูกน้องด้วยภาษาที่ฟังไม่เข้าใจ แล้ว
หันมาพยักหน้า ปู่รู้สึกโล่งใจ มองแปลงพริกของตัวเองเป็นครั้งสุดท้าย เดิน
ไปเด็ดเม็ดพริกสีแดงหลายกำมือวางลงบนห่อผ้าดิบสีหม่น แล้วม้วนเก็บ
เข้ายามติดตัวไปด้วย วาลาก้มลงเก็บเม็ดที่ร่วงจากกำมือปู่ขึ้นใส่ห่อผ้าเล็กๆ
ของตัวเองอย่างกระฉับกระเฉง ผิดกับวาโพที่ต้องทำใจอย่างหนักกว่าจะหยิบ
ของได้แต่ละชิ้น กระพืดกระพืด ตาขวางใส่เจ้าหน้าที่ตลอดเวลา

เจ้าหน้าที่พากลุ่มชาวเขาทั้งหมดทยอยเดินลงเขา ระหว่างหยุด
พักเหนื่อยครั้งทางได้ร่มเงาไม้ เด็กหญิงวาลามองใบหน้าปู่ดูอ่อนแรง อาจ
เพราะต้องแบกสัมภาระหลายอย่างเกินกำลัง เด็กหญิงยื่นกระบอกรองสูง
ให้ ชายชราสายหน้าตอบสั้นๆ ด้วยริมฝีปากแห้งผาก

“อีกนานมั๊ยปู่ ถึงจะถึง” เด็กหญิงเอ่ยถามพลางมองลงไปยังพื้นที่
ทางชันเบื้องล่าง ชายชรามองหน้าหลานสาวด้วยสีหน้าเศร้า

“ไม่รู้” แกตอบพลางหันกลับไปมองยังทางที่เดินจากมาอย่างอาลัย
อวรณ์ วาโพเดินมานั่งใกล้ปู่ เขามีสีหน้าไม่สู้ดีบอกปู่ว่าลิ้มนำของสำคัญ
มาด้วย อยากกลับไปเอาที่บ้าน เมื่อปู่ถามว่าของนั้นคืออะไร เขาก็ตอบว่า
เป็นเหรียญขาวเขาของพ่อ ปู่พยักหน้ารู้สึกกังวล กำชับให้ระวังตัว

“รีบไปเถอะ” แกกระซิบบอกหลานชาย “ปู่จะเดินช้าๆ ถ้าตามไม่ทัน
ให้ไปถามที่อุทยาน”

วาโพพยักหน้ารับ มองหน้าน้องสาวแล้วรีบลุกเดินไปหย่อนก้นนั่ง
ห่างจากปู่ราวสิบวา เขามองหน้าเพื่อนสองคนซึ่งเป็นหลานของตาเฒ่าเซงดู
ส่งสัญญาณให้เตรียมพร้อม เมื่อแน่ใจแล้วว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้สนใจพวกเขา จึง
ค่อยๆ ลุกขึ้น วาดเท้าโยงออกไปอย่างแผ่วเบา พริบตาเดียวทั้งหมดก็หาย
กลับไปหลังพุ่มไม้ ปู่แอบมองผ่านทางตาด้วยความเป็นห่วง

วาโพรู้สึกผิดที่ต้องโกหกปู่ เขาทำใจไม่ได้ที่ต้องลงไปอยู่ที่นั่น เขา
กับเพื่อนตกลงกันว่า จะหลบหนีไปหลังเขา ค่อยๆ ไต่ลงไปทางหุบเหว ซ่อน

ตัวอยู่ที่นั่นก่อน แม้หนทางที่เลือกจะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต แต่ก็ยังดีกว่าไปเป็นแรงงานให้กับพวกคนเมือง พวกที่เคยสร้างบาดแผลฉกรรจ์ไว้ในใจเขา เขาร่ำลาไปเป็นครั้งสุดท้าย รีบก้มหน้ารับงับน้ำตาไว้ ก้าวตามเพื่อนที่กำลังเดินไปยังทางที่ดวงตะวันค่อยๆ ค่อยลงต่ำ จนร่างเงาของคนทั้งหมดลับหายไปหลังเหลี่ยมเขา

อีกไม่นานขบวนอพยพก็จะถึงดินเขา ใกล้ถึงบ้านใหม่แล้ว ชายชราเดินไปพลางเหลี่ยมหลังมองตลอดทาง ป่านนี้ยังไม่เห็นแม้แต่เงาของหลานชาย แกนึกสังหรณ์ใจขึ้นมา ยิ่งนึกถึงวันนั้นที่หลานกลับมาหา และเล่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นในเมืองด้วยน้ำเสียงแห่งความโกรธแค้น จนถึงกับสาบานว่าจะไม่กลับลงไปข้างล่างอีกเด็ดขาด แกก็เริ่มมั่นใจว่าหลานคงจะหนีไปเสียแล้ว หัวใจของแกหล่นวูบลงจากอก ตอนนี้นคงเหลือแต่หลานสาวคนเดียวที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวดวงวิญญาณแก่ชราดวงนี้ให้อยู่ต่อไปได้ แกมองไปยังยอดเขา รู้สึกปวดร้าวในอก

ขบวนอพยพย้ายถิ่นลงเขาค่อยๆ เคลื่อนตัวพร้อมสัมภาระที่แบกไว้เต็มหลัง รวากับฝูงมดย่ำอาหารกลับเข้ารัง ต่างกันก็ตรงที่ฝูงมดกลุ่มนี้ไม่รู้ว่ารังของตนอยู่ที่ใด

๔

เป็นเวลากว่าสองเดือนที่ชาวเขาราวสามสิบลีคร้วเรือนเริ่มเดือดร้อน หลังย้ายลงมาพร้อมกับข้าวสารจำนวนหนึ่ง จอบ เสียม หอบไถมาเพียงครอบคร้วละไม้ก็ลืบทัวและเกลือกคนละกำมือ หมู่บ้านดินเขาซึ่งเต็มไปด้วยหลังคาเรือนชานของผู้มาอยู่ก่อน แม้ผู้มาใหม่จะยังปลูกเรือนไม้ครบทุกคร้ว แต่ก็คะเนได้ว่าจะมีพื้นที่เหลือไว้ทำกินไม่มากนัก อย่ว่าแต่เพาะปลูกเลย ไก่สักเล้าอาจต้องเลี้ยงแออัดกันได้ฤนเรือน พื้นที่เพาะปลูกที่ถูกเตรียม

ไว้ไกลจากแหล่งน้ำ แม้เจ้าหน้าที่บอกว่าจะจัดการระบบน้ำให้ทั่วถึง แต่ก็ เป็นไปอย่างล่าช้าและยังไม่เป็นระบบมากนัก ช้ำพื้นที่ทำกินยังถูกจัดสรร เป็นแปลงเล็กๆ ซึ่งเมื่อลงมือปลูกข้าวและพืชไร่ ได้ผลผลิตเพียงหยิบมือ หลายครอบครัวเริ่มแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการแบ่งสมาชิกส่วนหนึ่งไป เป็นแรงงานรับจ้างในเมือง ให้พอมีรายได้อีกทาง แต่ก็มีอีกนับสิบที่แอบหนี กลับขึ้นเขา มุ่งหน้าไปอยู่ตามรอยต่อของสองแผ่นดิน ชายชรามองอนาคต ของตัวเอง นั่งถอนใจอย่างคิดไม่ตกตัดสินใจไม่ได้ว่าจะหยิบจับทำอะไร แก มองร่างกายผ่ายผอมผิวแห้งเหี่ยวย่นของตนเองอย่างปลดปลง ทั้งร่างกาย และจิตใจแทบไม่มีเรี่ยวแรงใดให้ได้แลกเปลี่ยนเป็นเงินได้เลย แกไม่รู้จักทำ อย่างไม่รู้คิดถึงหลานชาย หากเขาอยู่ด้วยคงดีไม่น้อย

เวลานั่งฟังเพื่อนหญิงซึ่งกลับมาจากไปสมัครทำงานที่ร้านอาหาร ในเมือง พร่ำพรรณนาถึงสิ่งแปลกตา แสงไฟสวยๆ ที่ดูเหมือนจะไม่ยอม หลับไหลตลอดราตรี เลื้อยแขนตุ้กตาและกระโปรงสีฟ้าติดปลายด้วยลูกไม้ เล็กๆ สีขาว แลดูอ่อนหวานเมื่อหญิงสาวรุ่นพี่ผู้กำลังสวมบทนักแสดงสาวใส ลิงที่เนรมิตให้ดวงตาวาวริและคมกริบถูกเรียกว่าอายไลน์เนอร์ ซึ่งกำลังเป็น ที่นิยมของหญิงสาวในเมือง หลายสิ่งถูกนำมาบอกเล่าด้วยน้ำเสียงตื่นเต้น วลาทำตาโตเมื่อรู้ว่าชนต่างอนงามที่ติดอยู่ปลายเปลือกตาของเพื่อนนั้น คือชนตาปลอม เธอประหลาดใจกับหลายสิ่งที่เนรมิตความงามให้กับผู้หญิง

เวลาเดินกลับมา นั่งหน้าเรือน ครุ่นคิดถึงเรื่องที่เพื่อนพูดเกี่ยวกับการไปทำงานที่ร้านอาหารในเมือง คำบอกเล่าหลายอย่างทำให้หัวใจเธอ กระพือปีกที่พับพับแทบจะโอบบินออกจากอก อยู่ที่นี้ก็เหมือนอยู่ไปวันๆ ไม่มี งานให้ทำมากเหมือนอยู่บนเขา ไก่ที่เลี้ยงไว้ก็เริ่มลดจำนวนลง เพราะถูกปู้ จับทำอาหาร เธอโพล้คิดไปถึงพี่ชายผู้กล้าเลือกหนทางให้กับตัวเอง

แล้วหนทางของเธอล่ะ...

เธอเริ่มคิดถึงดาวในเมือง ซึ่งเมื่อก่อนมักแอบไปยืนดูที่ริมผาบ่อยๆ แล้วตอนนี้เธอก็เดินทางลงมาอยู่เบื้องล่างห่างกันเพียงแค่อ้อม นี่คงเป็น

พรวิเศษที่เธอเคยอธิษฐานขอจากดวงดาวที่ลานดิน แล้วจะมีเหตุผลใดที่จะไม่คว้าโอกาสนี้ไว้ แต่เมื่อนึกถึงประโยคหนึ่งของเพื่อนก็เกิดกังวลขึ้นมาอีก ในเรื่องที่ว่าเจ้าของร้านจะรับแต่คนงานที่อายุเกินสิบแปดปีขึ้นไป เธอก็มมองร่างเล็กๆ ของตัวเองได้ชุดเซวา* ภาวนาในใจขอให้นายจ้างเห็นแล้วไม่สงสัยว่าเธอยังเป็นแค่เด็กหญิง แต่พอโบหน้าปุ๋มฉายขึ้นกลางอากาศ เธอก็ถอนใจให้กับอีกหนึ่งอุปสรรค เธอจะทำอะไรดี ปู่คงไม่ยอมแน่ๆ ปู่ไม่รู้้อย่างที่เธอรู้หรอก เพื่อนเธอพูดว่า เมื่อพวกเราย้ายลงมาอยู่เบื้องล่าง วิถีชีวิตก็ต้องเปลี่ยนไป เธอตัดสินใจจะลองพูดกับปู่ดู อยากเดินไปตามทางที่เลือกเอง เหมือนที่พี่วาโพเลือกที่จะไป

และมันก็จริงอย่างที่คาดคิดไว้ ปู่ไม่ยอมฟังทั้งที่เธอพยายามอธิบายขนาดอ้างคำพูดเพื่อนที่ชักชวนกันมา ซึ่งดูจะเป็นเหตุเป็นผลที่สุดแล้ว แต่ปู่ก็ไม่ฟัง ซ้ำยังห้ามแม้กระทั่งไปเจอเพื่อนที่ชักชวนกันไป ปู่หันหลังให้แล้วเดินออกจากบ้าน เธอรู้สึกหมดหวัง หนทางที่ต้องการเลือกกลับกลายเป็นทางตัน ด้วยน้ำมือปู่ เธอทิ้งตัวลงกับพื้น ร้องไห้อย่างขาดเคืองใจ เธอไม่ใช่เด็กหญิงตัวเล็กๆ ที่ปู่จะคอยเจาก็เจ้าการให้อยู่แต่บนดักหรือนอนอยู่ในเปล เธอโตพอที่จะเลือกทางเดินของตัวเองได้แล้ว และสิ่งที่ต้องการก็ไม่ใช่อะไรร้าย ปู่คงคิดว่ามีแต่ความคิดของตัวเองเท่านั้นที่ถูกต้อง น้ำตาเด็กหญิงไหลรินเลอะแก้มทั้งสอง ที่ถูกเติมเต็มด้วยผงฝุ่นสีแดงซึ่งเพื่อนบรรจงแต่งแต้มให้สายตาเธอแข็งกร้าวขึ้น กัดฟันแน่น เธอตัดสินใจบางอย่างออกมาแล้ว!

๕

.....

แม้ชายชราจะผ่านความเปลี่ยนแปลงทั้งธรรมชาติและชีวิตมาไม่รู้ต่อกี่ครั้งก็ไม่เคยยี่หระ แต่กับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันครั้งนี้ แกถึงกับ

---

* ชุดเซวา คือ เสื้อผ้าฝ้ายทอมือชุดยิวาสีขาว สำหรับหญิงสาวชาวกะเหรี่ยงที่ยังไม่แต่งงานสวมใส่

หมดอาลัยตายอยาก เมื่อรู้ว่าไม่เหลือใครในชีวิตแล้ว แหกยึดจดหมายของ หลานสาวที่สอดไว้ใต้หมอนขึ้นมามลึ่อ่านอีกเป็นรอบที่สอง น้ำตาแห่งความ น้อยใจซึ่มออกมา ทิ้งตัวลงบนผิวหน้าสากย่น แม้ในจดหมายนั้นจะบอกความ ต้องการว่าอยากไปเห็นโลกที่เธอไม่เคยเห็นเพียงครู่ครวนเท่านั้น เมื่อเต็มอึด ในดวงใจแล้วจะกลับมา แต่แกรู้ว่าเวลาจะไม่กลับมาแน่นอน แกทั้งโกรธและ เสียใจ ไม่อาจเข้าใจเหตุผลของหลานสาว ซึ่งต่างกับหลานชาย ที่รู้ว่าทำไม เขาถึงไม่อยากมา นี่ถ้าเขาอยู่ด้วยก็คงดี เขาต้องห้ามน้องแน่ๆ

ต่อจากวันนั้นชีวิตของแกก็หมดไปกับการรับรู้ความเป็นไปของ หลายครอบครัวที่อพยพลงมาด้วยกัน ที่ทำกินที่ทางราชการแบ่งให้ บางผืน ปลูกอะไรไม่ได้เลย ดินไม่เอื้อ ทั้งน้ำก็ไม่เพียงพอ บางครอบครัวได้ที่ดิน เชิงเขาที่เต็มไปด้วยหิน ช้ำร้ายมีชาวเขาอีกหลายสิบครอบครัวที่ถูกผลักดัน มาจากที่อื่นเข้ามาอาศัยเพิ่ม เพื่อให้นโยบายการเพิ่มและจัดตั้งหมู่บ้าน เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ และที่สุดพวกแกก็हारากัน เรียกร้องขอกลับไปอยู่ พื้นที่เดิม แต่ก็ไม่เป็นผล แม้ทุกคนจะให้เหตุผลว่า บรรพบุรุษของพวกเขา อยู่ในพื้นที่ป่ามาเป็นร้อยปี อยู่มาก่อนที่ป่าจะถูกประกาศให้เป็นเขตอุทยาน เสียด้วยซ้ำ แต่ดูเหมือนฝ่ายของแกจะไม่มีวันได้อย่างที่หวัง

ชายชราค่อยๆ ก้าวออกนอกบ้าน แหงนหน้าขึ้นมองแผ่นฟ้าซึ่งคืนนี้ มันเป็นสีดำนสนิท แม้จะมีหมู่ดาวนับล้านดวงเด่นระริกไหววิบๆ อยู่บนนั้น หากแต่ในยามนี้ ไม่มีแม่สีดวงตั้งดงามในใจแก แกคิดถึงบ้านเก่าบนเขา เสียงถอนใจยาวดังขึ้นท่ามกลางความเจ็บอยู่หลายครั้ง และครั้งสุดท้ายนั้น หนักแน่นราวกับตัดสินใจได้ สิ่งที่อยู่ใใจเปิดเผยออกทางดวงตาที่เริ่มฝ้าฟาง จ้องมองไปยังเงาทะมึนซึ่งตั้งตระหง่านสูงเสียดฟ้า แกเดินกลับเข้าห้อง ล้มตัว ลงนอนบนเสื่อกลางห้อง หัวหนุนหมอน ยกมือผอมเกร็งข้างหนึ่งซึ่งเหลือ เพียงหนังหุ้มกระดูกขึ้นก่ายหน้าผาก คิดเอาไว้ว่า เมื่อฟ้าเปิด แสงสว่างส่อง ลอดช่องหน้าต่างเข้ามา จะออกเดินทางขึ้นเขาทันที แกตัดสินใจจะกลับไป

และไม่นานรุ่งเช้าก็มาถึง ฝืนเท้าของชายชราเดินตามทันหัวใจที่

เดินเรืออย่างร้อนรุ่ม เพียงก่อนวันแกก็กลับมายืนอยู่ที่หน้าเรือไม้ที่ถูกทิ้งร้างไปหลายเดือน บ้านทุกหลังถูกเผาเหลือเพียงซาก ยุงฉาง เล้าไก่ แผลงผักไร่นา และพืชสวน ถูกรื้อทิ้ง แกแทบยืนไม่อยู่ ทุกสิ่งทีเห็นเบื้องหน้ามันยอกใจ แกจนทนไม่ไหว แกล้วงเชือกเส้นยาวออกมาจากยาม เดินไปทางต้นไม้ใหญ่ริมหน้าผา เมื่อไม่เหลืออะไรในชีวิตแกก็จะตายเป็นผีเฝ้าภูเขา

สายลมแรงกระชากความเย็นเยือกจากหน้าผาเข้ากระทบร่างชรา แกหันหน้าสู่ลมแรงด้วยหัวใจที่มันคงอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ ลมโหมกระหน่ำแรงราวหอบภูเขาเหวี่ยงทั้งได้ทั้งเทือก จากนั้นไม่นานลมก็สงบลง แร้งฝูงหนึ่งสะบัดปีกที่พับบิรอนเป็นวงกลมอยู่เหนือศีรษะแก พวกมันล้วนเป็นแร้งหนุ่มซึ่งดูท่าจะหิวโหยอย่างหนัก สายตาคมกริบจ้องลงมายังเบื้องล่าง หากแกตาย พวกมันก็จะได้ฉีกทั้งกินอาหารอันโอชะจนอึดท้อง ชายชรากำเชือกแน่น จ้องเขม็งพวกมันกลับ

๖

.....

เด็กหญิงนั่งมองกระจกเงาบานใหญ่ในห้องนอน ใบหน้าชุ่มไปด้วยน้ำตา เธอรู้แล้วว่าแสงไฟในเมืองที่เคยเห็นจากริมผา มันมาจากร้านอาหารซึ่งถูกเรียกกันว่าร้านคาราโอเกะ ที่ผุดขึ้นราวดอกเห็ดจนเต็มลานเมือง ยิ่งคิดเธอยิ่งขยาดต่อดวงไฟเหล่านี้ เธอคิดถึงปู่ คิดย้อนกลับไปถึงวันที่ตะเบ็งเสียงเถียงปู่อย่างไม่ลดละ นึกถึงคืนที่พูดตอบโต้พี่ชายอย่างเผ็ดร้อน นั่นอาจเป็นบาปกรรมสนองเธอในตอนนี เธอไม่กล้าหันกลับไปหาปู่ เธอมาไกลเกินกว่าจะถอยกลับไปเป็นเด็กหญิงคนเดิมได้อีกต่อไป ปู่คงโกรธและไม่อยากเห็นหน้าเธอ

เสียงเคาะประตูจากด้านนอกดังขึ้นพร้อมเสียงนายจ้าง เด็กหญิงขยับเสื่อยัดสี่ขาวสายเตี้ยควอด้วลือกตัวเล็กให้เข้าที่ แล้วดึงชายกระโปรงยิ้นสั้นกุดลง หวังให้มันยิดยาวลงไปอีก เธอเดินไปที่กระจกบานใหญ่ มองตัวเอง

พานให้นึกถึงเสื้อผ้าที่เคยสวมใส่แต่เล็กจนโต เมื่อยินเสียงเคาะประตูดัง
เร่ขึ้นอีก เธอจึงหายใจเข้าลึก เช็ดน้ำตาแล้วเดินไปเปิดประตูก้าวออกจาก
ห้อง

เหล่าผีเสื้อราตรีถูกปลุกขึ้นมาเล่นกับแสงไฟนีออนหลากสี
บรรยากาศครื้นเครงขับเคลือนไปด้วยเสียงเพลงที่ดังกระหึ่มตลอดทั้งคืน
ลูกค้าที่สวนใหญ่จะเป็นชายเริ่มทยอยมา ยังไม่ทันค่อนตึกคนก็แน่นร้าน
แล้ว เด็กหญิงเดินเข้าไปประจำโต๊ะของเธอซึ่งบัดนี้มีลูกค้านั่งกันอยู่สามคน
ลูกค้าชายหนึ่งในนั้นมองและยิ้มกว้างมาให้ ดูๆ ไปแล้วเขาน่าจะอายุราว
ห้าสิบเห็นจะได้ เพื่อนของเขาซึ่งเป็นหญิงและชายนั่งโน้มน้าวเข้าหากันแล้ว
กอดเกี่ยว เหมือนงูที่กอดรัดพันกันเพื่อผสมพันธุ์ พุดคุยกระซิบบกระซาบ
ข้างหู หัวเราะระริกกระริตลอดเวลา

เมื่อชายที่ยิ้มให้เธอเรียกแล้วยกแก้วเปล่าขึ้นเหนือโต๊ะ เธอรู้ได้ทันที
ว่าลูกค้าต้องการอะไร จึงรีบรับมารินเบียร์พรวดลงแก้ว จนพองสีขาวดันขึ้น
มาล้นขอบแก้วแล้วทั้งตัวลงพื้นโต๊ะไหลนอง เธอรีบเอ่ยขอโทษ เขาหัวเราะ
เบาๆ อย่างไม่ถึงสา ยกแก้วขึ้นชดพองแล้วดื่มรวดเดียวหมด จากนั้นเขา
ยกแก้วเปล่าขึ้นอีกครั้ง ส่งยิ้มให้ เธอรีบรินให้เขาอีก แก้วแล้วแก้วเล่า แก้ว
แล้วแก้วเล่า...

เขาเสนอเลี้ยงเบียร์แต่เธอส่ายหัว แม้จะคุ้นเคยกับมันแล้วแต่ก็ไม่
คิดจะดองแม่ปลายลิ้น เมื่อเธอปฏิเสธ เขายังยิ้มรำ ยิงตึกยิงดูสนุกสนาน
ใบหน้าเขาแดงก่ำคล้ายลูกตำลึงสุก ดวงตาหวานยิ้มราวน้ำผึ้งป่า เขา
ติดนิ้วเรียกเธอแล้วโน้มน้าวเข้าใกล้ กลิ่นเบียร์คลุ้งตลบขึ้นจุมูกเธอ เขาพุด
แข่งกับเสียงเพลงที่กำลังกระหึ่มลั่นร้าน

“ถามจริงๆ น้องอายุเท่าไร” เขายิ้มอย่างมีความหมาย มองหน้า
เธอรอคำตอบ

“สิบสี่” ใจเธอหายวูบเมื่อนึกถึงสิ่งที่เจ้าของร้านกำชับ ว่าหากใคร
ถามให้ตอบว่าสิบแปด เธอละล้าละลักพยายามจะตอบใหม่ เขาหัวเราะ

พร้อมพยักหน้าด้วยความชอบใจแล้วถามเธออีก

“เอามั้ย” เขายิ้มกริ่มส่งสายตาทะลอมล้อ พร้อมควักธนบัตรสีเทา สามใบออกจากกระเป๋ากางเกง ยื่นให้เธอในระดับต่ำกว่าโต๊ะ เธอซาไป ทั้งตัวเพราะเข้าใจในสิ่งที่เขาต้องการ จ้องมองไปยังเงินในมือเขาด้วยความ ปั่นป่วนใจ

๗

.....

คนหนุ่มสาวราวสิบคนเดินทยอยออกจากหมู่บ้าน ชายชราณีกรแปลกใจ ขณะเดินสวนกันจึงเปล่งเสียงแหบพร่าถามออกไป แล้วคำตอบที่ได้รับทำเอา แก่หุดหู ร้านคาราโอเกะที่ขึ้นเป็นดอกเห็ดล้นออกมาจากตัวเมืองและ บริษัทรับเหมาก่อสร้างกำลังรับสมัครคนจำนวนมาก ปัญหาปากท้องสำคัญว่า สิ่งใดในโลก แก่พยักหน้าอย่างพยายามเข้าใจ แต่ก็อดที่จะน้อยใจชีวิต พลเมืองอย่างแกไม่ได้ ชีวิตที่ผูกพ่วงกับนโยบายของรัฐ ที่ถือเป็นความ คักดีสิทธิเหนืออื่นใด แก่ยกมือขึ้นโบกลาอวยพรให้พวกนั้นโชคดี ส่วนแกคง จะไม่ไปไหนแล้ว รอวันยืนต้นตายสถานเดียว เขาเข้าใจจริงใจแกก็ไม่เด็ดเดี่ยว พอที่จะเป็นผีเฝ้าภูเขา ถูกพวกแร้งทิ้งกินซากร่างอย่างน่าสังเวช แก่ไม่ได้กลัว ความตาย แต่แกเกลียดความเหงา ไล่ล่คิดไปถึงเผ่าเซงดู หากแกตายไป เขาคงรู้สึกเหงาเช่นกัน แก่จึงตัดสินใจจะลงมาตายพร้อมเพื่อนอย่างจำนน ต่อโชคชะตา ทุกสิ่งที่เกิดขึ้น แก่ไม่กล้าคิดจะโทษใคร เพียงหวังลึกๆ ในใจว่า จะไม่ถูกผลักดันไปที่ไหนอีก เพื่อว่าสักวันหลานชายแกจะกลับมาหาที่นี่

เมื่อเดินมาถึงชายคาเรือน แก่เชือกผูกกับประตูแล้วผลักเข้าไป ทรวด ตัวลงบนเสื่อก็ถึงกับอึ้ง แก่หยิบธนบัตรสีเทาสามใบซึ่งวางอยู่บนหมอนหนุน ขึ้นมา น้ำตารินด้วยความตื่นตันใจ รู้ได้ทันทีว่าหลานกลับมาหาปู่แล้ว ยกเงิน ขึ้นสุดตมอย่างคิดถึงสุดหัวใจ ลึกๆ แก่ก็คิดอยู่เสมอว่าหลานจะไม่ทิ้งแกแน่ๆ แล้วมันก็จริง แก่เข้าใจหลานชายดีที่ไม่อยากให้ใครเห็น แก่ร้องไห้ออกมา

ด้วยความดีใจยกเงินขึ้นสุดมอีกหลายครั้ง แต่พอนึกถึงใบหน้าหลานสาวที่หนีไป แก่เปลี่ยนเป็นน้อยใจทันที ช่างมันเถอะ แกจะรักคนที่รักแกเท่านั้น ภาพหลานชายที่ใบหน้าข่มไปด้วยหยาดเหงื่อลอยขึ้นกลางอากาศ แกถึงกับน้ำตาซึม คิดว่าเขาคงต้องทำงานอย่างหนักเพื่อให้แก่สบาย

เมื่อคิดได้อย่างนั้น เร็วแรงที่ก่อนหน้านี้คิดว่าไม่มีเหลือให้สิ่งใด แล้วก็กลับฟื้นคืนมาพร้อมกำลังใจก่อนโตค้บอก แกเดินออกจากห้องแล้วมุ่งไปทางพวกคนหนุ่มสาวที่ออกไปสมัครงาน และเมื่อถึงบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งเป็นห้องแถวหนึ่งคูหา แก่แกออกมาต้อนรับและพูดคุย น้ำเสียงเปี่ยมไปด้วยความดีใจ เขาวามีโครงการเร่งอยู่หนึ่งแห่งหากแต่ยังขาดแรงงาน แก่แกกวาดตามองคนทั้งหมด จนกระทั่งมาหยุดที่แก มองแกอย่างไม่เชื่อสายตาว่าจะทำงานให้ได้ หลังเกยยืนหนักแน่นว่าแรงแกยังกับคนหนุ่ม เดินขึ้น-ลงเขาได้โดยไม่ต้องหยุดพัก สาธยายความซำนิซำนาญอีกหลายอย่าง แก่แกฟังแล้วจึงลองให้ออกาสทำดู แก่ดีใจ หัวใจติดเต็นอยู่ในอก แต่แล้วสิ่งที่แก่แก่เล่าถึงไซต้งานที่จะไปสร้างแกถึงกับนิ่งอึ้ง

หลังตกลงว่าจ้างงาน แก่ก็เดินกลับบ้านด้วยความรู้สึกเศร้าจับใจ ระหว่างทางแกเงยหน้ามองไปทางเชิงเขา ไซต้งานที่แก่กำลังจะเริ่มงานในวันพรุ่งนี้ถูกแผ้วถางเตรียมพื้นที่รอสรางคฤหาสน์ของคหบดีชื่อดังระดับจังหวัดคนหนึ่ง ใจแก่ล้มคว่ำอยู่ตรงนั้น

สูงขึ้นไปอีกนิด นันบ้านของแก...

Wanketh

ยินดีต้อนรับสู่ประการ

เจษฎา กลิ่นยอ

คลื่นสาดซัดเข้าหาฝั่งไม้ขาดสาย เม็ดทรายทอดยาวไปตามทางของหาด ลมทะเลพัดเอื่อยลู่ไปตามใบของต้นมะพร้าวและเงาของมันก็ทอดยาวไปบน ผืนทรายอีกที จักจั่นขยับปีกระงมเสียงอยู่ไกลลิบๆ ลุงโชตินั่งอยู่ที่โคนของ ต้นมะพร้าว จ้องไปยังทิศทางเบื้องหน้า ตามสายตานั้น เมื่อน้ำทะเลสาดซัด ก็กระเซ็นซ่านขึ้นไปยังโขดหินใหญ่ ระเบียบระยับพรายฟองแตกตัวขาวกระจาย โขดหินเรียงเป็นแนวอยู่หน้าแผ่นดินที่ยื่นถล่อกินลึกออกไปยังทะเล เฟงมอง อีกทีก็จะเห็นสิ่งก่อสร้างทรงกระบอกสีขาวปลายยอดเป็นโดมครึ่งวงกลม ถูกทาด้วยสีแดงสะท้อนแสงของดวงอาทิตย์ที่กำลังฉาบไล่ไปบนพื้นผิว มัน ยืนตระหง่านและสงบนิ่ง ลุงโชติยังคงนั่งมองมันอยู่อย่างนั้น

ตะวันเริ่มคล้อยดวงต่ำลง จากลมทะเลเปลี่ยนเป็นลมบก ลุงโชติ มวนยาเส้นใส่กระดาษสีขาวอมเหลือง จุดสูบ ฟันควัน ลมวูบหนึ่งหอบควันสีเทา ปลิวกระจายหายไปในอากาศ แต่สายตาของแกยังคงแน่วหนึ่งที่สิ่งก่อสร้าง เบื้องหน้า เหมือนการจ้องตากับเพื่อนรักที่กำลังจะลาจากกันครั้งสุดท้าย

เมื่อตะวันใกล้จมนดวงลงไปทะเล การกระเจิงของแสงเกลือขึ้นไป ด้วย สีส้ม ชมพู แดง เหลือง ผลสมกลมกลืนอาบไล่ไปทั่วท้องฟ้า เจ้าสิ่งก่อสร้าง ก็ดูดีดั่งสีสันเหล่านั้นไว้ในตัวมัน แต่มันกลับมิได้ดังงามอย่างที่คาดคิด

มันดูหดหู่และน่าเศร้า เช่นเดียวกับความรู้สึกภายในของแกที่กำลังหดหู่ และ
เศร้าซึม

ลุงโซติจุดตะเกียงเจ้าพายุขึ้น เดินตรงไปยังสิ่งก่อสร้างทรงกระบอกนั้น
เมื่อถึงประตู มีป้ายถูกเขียนเอาไว้ด้วยตัวอักษรสีแดง “อยู่ระหว่างดำเนินการ”
ลุงโซติหยิบป้ายนั้นออกและเปิดประตูเข้าไป แสงไฟจากตะเกียงเจ้าพายุ
สว่างขึ้นในความมืด แกเดินไต่ขึ้นไปยังบันไดเหล็ก เสียงฝีเท้าที่กระทบกับ
เหล็กเย็นเฉียบดังก้อง กิ่งก้าน สะท้อนไปบนกำแพง เมื่อเดินขึ้นมาถึงครึ่งทาง
ลุงโซติหยุดยืนหอบหายใจพักเหนื่อย และเมื่อหายเหนื่อย เสียงกึ่งกังก็กกลับ
มาดังอีกครั้ง

ประตูบานด้านบนสุดถูกเปิดออก ลมจากที่สูงโหมปะทะร่างของ
ลุงโซติจนเซตลาเล็กน้อย คล้ายวันแรกที่แกขึ้นมาอยู่บนนี้ ตะเกียงเจ้าพายุ
แกว่งไกวอยู่ในมือของแก เมื่อกลับมาทรงตัวได้ แกจัดหมวกสีขาวที่คล้าย
หมวกทะเลเรือให้เข้าที่ ลุงโซติยกตะเกียงชูสูงขึ้นเหนือหัว แสงของมันก็
สาดกระจายได้กว้างขึ้น แกแหวนตะเกียงไว้ที่มุมหนึ่ง ลมยังคงโหมกระหน่ำ
และเมื่อมองออกไปยังทะเลเบื้องหน้า ความมืดดำกระจายตัวไปทั่ว มีบ้าง
บางจุดที่เป็นไฟสีเขียวของเรือหาปลา กำลังลอยล้าอยู่กลางทะเล มีบ้าง
บางจุดที่เป็นไฟสีแดงของทุ่นลอยน้ำกำลังส่องแสงออกมา และด้านขวามือ
ของแกเป็นถนนคอนกรีตที่ตัดเข้ามาสู่ตัวประกาศารนี้ เบื้องบนก็ดารดาษ
ไปด้วยดวงดาวมากมาย แกแหงนมองดาวเหนือ ตะเกียงเจ้าพายุยังสว่างจ้า
อยู่ในที่แหวน แสงของมันสะท้อนเข้ากับบันไดที่เอ่อคลอด้วยน้ำตา
แกคิดถึงลูก คิดถึงชีวิต...

**ประกาศารฎกทาสีขาวสะอาด ขนาดความสูง ๕๐ เมตร ความกว้าง ๙
เมตร ตรงกลางของความสูงตัดเส้นวงกลมด้วยสีแดงสองวง มีตัวอักษรสีขาว
เขียนคำว่า ประกาศารนางนวล กรมอุทกศาสตร์ ยอดของประกาศารเป็น**

โดมครึ่งวงกลมล้อมด้วยเหล็กกันสีแดง และติดไฟสัญญาณด้านบนสุด
แสงไฟของประภาคารมองเห็นได้ไกลถึง ๓๙ กิโลเมตร

ลูจโซติเป็นนายประภาคารแห่งนี้ แกร็กประภาคารและรักความสงบ
เมื่อมองดูท้องฟ้าที่เป็นสีฟ้า คลื่นทะเลที่พลิ้วไหว แม้บางครั้งท้องทะเลจะ
โมโหและเกรี้ยวกราด แต่นั่นก็เป็นวิสัยของธรรมชาติ มันไม่ได้นำหาวดกัว
ตรงกันข้าม มันช่างน่าเกรงขาม ธรรมชาติสอนลูจโซติให้รู้จักเคารพสิ่งต่างๆ
ที่อยู่รอบตัว เคารพธรรมชาติ เคารพมนุษย์ด้วยตัวเอง และเพราะมันทำให้
ตัวแกยังมีประโยชน์อยู่บ้าง การงานทำให้คนเราเป็นคนมีคุณค่า คนทุกคน
ต้องมีหน้าที่ต่อตนเองและสังคม เช่นไฟสัญญาณบนยอดโดมที่จะถูกเปิด
เพื่อบ่งบอกตำแหน่งของแผ่นดินและโชดหินโสโครก ยามเมื่อดวงอาทิตย์
จมลงในท้องทะเลและเรือออกไปกลางสมุทร

ลูจโซติจะมีความสุขทุกครั้งที่ได้เปิดไฟ และมองเห็นเรือของลูกชาย
ไฟสีเขียวส่องแสงกระทบน้ำ และคลื่นก็โยกโคลนมันให้พลิ้วไหว ป็อปลูกชาย
ของแกอยู่ในเรือลำหนึ่งกลางทะเล กำลังมองหาปลาอย่างเรือลำอื่นๆ
แกอุ่นใจเมื่อยื่นมองจากเบื้องบนประภาคารและคอยส่องแสงให้เขา แม้เรือ
ของลูกชายจะออกไปกลางทะเลและแกไม่สามารถบอกได้ว่าเรือลำไหนเป็น
ลำไหน แต่ลูจโซติรู้ว่าลูกชายแกอยู่เบื้องหน้าแกนี่เอง และเขาจะกลับมาก่อน
รุ่งเช้าที่ดวงอาทิตย์ไผ่ลขึ้นเหนือผิวน้ำ

ลูจโซติให้อิสระในการเลือกเส้นทางชีวิตกับลูกชาย เช่นเดียวกับที่
พ่อของแกให้อิสระแกในการเลือกชีวิตเช่นกัน

นอกจากจะเป็นลูกทะเลแล้ว ป็อปยังทำงานกับชาวบ้านและ
กรมประมงเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ป้าชายเลน หญ้าทะเล พญูน รวมไปถึง
การประมงชายฝั่งขนาดเล็ก และมีส่วนร่วมกับทางรัฐในการจัดการทรัพยากร
ท้องถื่น เขายังเป็นไกด์นำเที่ยวที่รัฐจัดสรรการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชาวประมง
ชายฝั่ง ป็อปลจบจากมหาวิทยาลัยในเมืองหลวง เขาเลือกกลับไปบ้านเกิดตาม

สำนึก โดไปไม่ทิ้งบ้าน แต่ลึกๆ แล้วป๊อปปต้องการกลับมาเพื่อดูแลวิถีชีวิต
ของคนที่นี่ และเมื่อเขานำนักท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ทั้งหมู่บ้าน
ของคนหาปลาและวิถีทางธรรมชาติ ป๊อปปไม่ลืมที่จะพานักท่องเที่ยวมา
แวะชมประการอันโดดเด่นที่ดังตระหง่าน มันเป็นจุดแลนด์มาร์กของ
สถานที่แห่งนี้ เป็นตัวแทนประวัติศาสตร์ของชีวิตผู้คน

“แม้จะไม่ใหญ่โตเท่าฟารอสแห่งอะเล็กซานเดรีย แต่ประการนี้
ก็เต็มไปด้วยจิตวิญญาณของชายคนหนึ่งที่ถูกพันอยู่กับมัน” ป๊อปปบรรยาย
ให้คณะท่องเที่ยวฟัง “พ่อแม่พี่น้องของพวกเราอาศัยประการแห่งนี้เป็น
ตำแหน่งบอกทางก่อนที่ชุมชนแห่งนี้จะเกิดขึ้นอีก เมื่อชุมชนเกิดขึ้น สังคม
ก็เกิดขึ้น ผู้คนต่างก็ผูกพัน ผูกพันก็เช่นกัน ที่ได้แสงไฟบนยอดประการ
คอยบอกตำแหน่งเวลาออกไปกลางทะเล”

“แล้วใครเป็นคนเฝ้าประการหรือคะ” หนึ่งในคณะท่องเที่ยวถาม
ป๊อปปยิ้มออกมาเล็กน้อยก่อนตอบ “พ่อผมเอง” เขาผายมือไปทาง
ชายชราอายุเกือบหกสิบปีที่ยืนทำท่ายืดลมอยู่บนตัวประการ

“ลุงไม่เหงาหรือคะที่อยู่บนนั้นคนเดียวตอนดึกๆ” หญิงสาวคนเดิม
ถามลุงโซติเมื่อแกเดินลงมาหาคณะนักท่องเที่ยว

แกหัวเราะก่อนตอบ “ผมชอบอุ่นเสมอเมื่อได้มองออกไปยังท้องทะเล
และเห็นว่าลูกชายผมยังสบายดีอยู่ในเรือ”

ข่าวว่าประการจะถูกเรือ ลม ฝน แดด ฝากร่องรอยกาลเวลาเอาไว้
มากมายบนตัวประการ สีขาวของมันมีบ้างบางส่วนที่กร่อนลอกออกเผย
เนื้อแท้งข้างใน ถ้าเทียบกับอายุคน มันก็เป็นผู้เฒ่าที่ล่วงเลยกาลเวลาหลาย
ยุคสมัยมา ๘๖ ปี ประการถูกสร้างในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ปีแห่งการ
เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย

ข่าวแพร่สะพัดออกไป เกิดเป็นเสียงสองฝ่าย ชาวบ้านมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยที่จะให้เรือประภาครนี้ทิ้ง พวกเขาออกมาเรียกร้องกันหน้าประภาคร ตัวแทนจากฝ่ายให้เรือถอนที่ทางราชการส่งมาก็คือกำนันลองและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยคือป๊อปลุกชายของลุงโชติเป็นตัวแทน

“อย่างที่ลุงและทุกคนก็รู้ ค่าดูแลรักษาและค่าบำรุงมันมีมากเกินไปกว่าที่ทางราชการได้รับมา งบประมาณควรเอาไปใช้กับสิ่งอื่นๆ เดี่ยวนี้เรือก็ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ประภาครแล้ว ทางเราเข้ามาติดตั้งทุนลอยน้ำ บอกตำแหน่งตำบล ใครอยู่กลางทะเลก็มองเห็นชัดเจน ประภาครมันเก่าและล้าสมัยไปแล้ว เหมือนคน เหมือนลุง เออ ใช่ ลุงก็ใกล้เกษียณแล้วไม่ใช่หรอ ลุงควรจะได้ใจนะ ที่จะได้เป็นนายประภาครคนสุดท้าย พักผ่อนทั้งคนพักผ่อนทั้งประภาคร”

กำนันพูดต่อไป “นโยบายการท่องเที่ยวยังคงอยู่เหมือนเดิม จริงอยู่ที่ประภาครเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวมาชมกันมาก แต่ก็ต้องเข้าใจว่า ทุกวันนี้ประภาครไม่จำเป็นสำหรับการเดินเรือแล้ว และหน่วยงานได้ให้ทางเอกชนเข้ามาประมูล พื้นที่ตรงนั้นจะถูกสร้างเป็นอเนกนิเวศและรีสอร์ทในการรองรับนักท่องเที่ยว” กำนันลองชี้แจง

“แต่พวกเราไม่เห็นด้วย วิธีชีวิตพวกเราจะเปลี่ยนไป” ป๊อปลุกชายขึ้นบ้าง “ธรรมชาติจะถูกบุกรุกกันไป สิ่งที่ชาวบ้านถิ่นนี้ร่วมมือกันอนุรักษ์และดูแลพวกมันจะสูญเปล่า”

“เปลี่ยนไปยังไง ทุกอย่างเหมือนเดิม แค่ประภาครหายไป แต่ได้ความสะอาดสบายอย่างใหม่”

“แต่คนที่เป็นลูกทะเลย่อมเข้าใจกันดี ลุงกำนันคงไม่เข้าใจ”

“แต่ก็มีคนที่เห็นด้วยที่ให้เรือ พวกเข็งลองนึกดูสิว่า แหลมตรงนั้นเป็นที่สวยงามไหน เป็นจุดที่พระอาทิตย์ตกดิน ถ้าพวกเรารื้อถอนประภาครออกไป และสร้างอเนกนิเวศและรีสอร์ทขึ้นที่ตรงนั้นเป็นจุดชมวิว ถ่ายรูป มันจะ

สร้างผลประโยชน์ให้กับชาวบ้านมากกว่าเดิมอีกนะ”

“ผลประโยชน์ของชาวบ้านหรือของตัวกำนันเองกันแน่” ป๊อปปุด
แทรกกำนันขึ้นมาด้วยความโมโห

ป๊อปปูยังจำวันนั้นเมื่อปีก่อนได้ดี วันที่พวกเขาและชาวบ้านต่างออกไปเรียกร้องกับกำนันลงเรื่องการชงชิงทรัพยากรระหว่างเรือใหญ่ของ
ประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่งของชาวบ้าน เรือใหญ่แอบเข้ามาทำประมง
ในระยะ ๓ กิโลเมตรจากชายฝั่ง เรือใหญ่ไม่ได้เอาแค่ปลาไปเท่านั้น มันยัง
ลากเอาเครื่องมือหาปลาของชาวบ้านไปด้วย ทำให้ชาวบ้านไม่สามารถจับ
ปลาได้ และเมื่อป๊อปปูสืบร่องรอยถึงเรือลำนั้นก็พบว่า กำนันลงมีหุ้นส่วนอยู่
ในเรือใหญ่ที่แอบเข้ามาลากอวน ป๊อปปูและชาวบ้านออกมาเรียกร้อง ป้ายผ้า
ถูกเขียน บทกวีถูกอ่าน หนังสือถูกยื่น พวกเขาอดอาหาร จนกว่าจะมีสัญญา
ว่าเรือใหญ่จะไม่เข้ามาในพื้นที่ของประมงชายฝั่งอีก และชดเชยค่าเสียหาย
จนเรือใหญ่หายไป และชาวบ้านสามารถออกเรือได้อีกครั้ง

กำนันลงหยุดพูดและชักสีหน้าเขม่นมองป๊อปปูอย่างขมเหง “ระวัง
ปากมึงไว้บ้างไอ้ป๊อปปู ไม่งั้นกูจะฟ้องมึงข้อหาหมิ่นประมาทได้”

กำนันหันหน้ามาทางชาวบ้านอีกครั้ง และพูดต่อไปอย่างสงบเยือก
เย็นอย่างมาดของผู้ทรงอำนาจ “คนที่ไม่มีงาน ก็จะถูกจ้างให้มาทำงานใน
สถานที่นั้น มีร้านอาหาร มีร้านกาแฟ จุดถ่ายรูป ถ้าพวกเอ็งอยากได้
ประการเหมือนเดิม ข้าจะเสนอทางราชการให้สร้างประการจำลอง
ขึ้นเอาไว้ให้คนรำลึกถึงก็ได้ สิ่งที่ข้าพูดมานั้นมีแต่ประโยชน์ และเป็น
ประโยชน์สำหรับทุกคน” กำนันลงเน้นเสียงตรงประโยคสุดท้ายเป็นพิเศษ

“แล้วคนที่ออกไปกลางทะเลจะทำอย่างไร” ป๊อปปูชี้มือไปยังท้องทะเล
สีครามที่คลื่นลมสงบนิ่ง แม้อากาศร้อนอบอ้าวแต่ก็มีสายลมอ่อนๆ พัดผ่าน
มาเป็นระยะ

กำนันลงกล่าวขึ้นอีกครั้ง “ถ้าอย่างนั้นคงต้องให้ชาวบ้านทุกคนลง

คะแนนเสียง ให้ทุกคนได้เลือกกันแล้วแหละว่าจะให้หรือทิ้งหรือให้คงอยู่ไว้ แต่ระหว่างนี้ ทางราชการต้องให้ปิดประกาศชั่วคราวไปก่อน อีกสองวันเราจะมาลงคะแนนกันที่หน้าประกาศ” กำนันลองหันหน้ามาทางโชติและพูดต่อไปว่า “ลุงโชติ ลุงต้องดหน้าที่นายประกาศไปชั่วคราวก่อน”

หลังจากที่แกยีนฟังทุกคนมาอย่างสงบนิ่ง ลุงโชติก็เดินออกมาอยู่หน้าชาวบ้านทุกคนและหันไปมองประกาศ เกิดความเจ็บขึ้นมาชั่วคราว และแกก็พูดออกมาด้วยเสียงที่ดังและหนักแน่น

“ประกาศารนี้เป็นอะไรที่มากกว่าประกาศ ครึ่งหนึ่งมันเคยเป็นเครื่องนำทางให้กับพ่อแม่พี่น้องของพวกเรา มันเป็นอะไรที่มากกว่าสิ่งปลูกสร้าง แต่มันคือชีวิตและจิตวิญญาณ มันคือสถานที่ที่คนๆ หนึ่งใช้ชีวิต ทั้งชีวิตอยู่กับมันเชื่อมโยงกับมัน และคอยส่องแสงให้กับพวกเราชาวประมงที่ออกไปหาปลายามค่ำคืน เพราะทุกชีวิตที่อยู่ท่ามกลางทะเลเหล่านั้น ล้วนอาศัยแสงที่ส่องออกจากตัวประกาศแห่งนี้เป็นหลักของชีวิต ประกาศไม่ได้เป็นแค่ประกาศ แต่มันคือความหวัง ความหวังของคนที่อยู่ท่ามกลางทะเล มันคือความหวังของคนที่ยากกลับบ้าน และบ้านคือที่อยู่ของคนที่เรารัก

ฉันไม่อาจชักชวนให้ทุกคนเลือกได้ แต่อยากให้ทุกคนลองใช้หัวใจประกาศามืออยู่มาก่อนที่หมู่บ้านนี้จะเกิดขึ้น พวกเราจะไม่หลงเหลืออะไรทิ้งไว้ให้ลูกหลานของพวกเราบ้างเลยเธอ เพื่อให้ลูกหลานของพวกเรา ย้อนรอยไปในประวัติศาสตร์ ถึงการกำเนิดขึ้นมาของสถานที่แห่งนี้ของพ่อแม่ของพวกเขา และของตัวเองเอง ช่างน่าเศร้า ที่พวกเขาจะไม่สามารถสืบค้นความเป็นมาของตัวเองได้ แล้วพวกเขาจะเล่าเรื่องของพวกเขาเองได้อย่างไรกัน”

เสียงปรบมือดังขึ้น

ลุงโชตินั่งอยู่ในความมืด มวนยาเส้นกับกระดาษสีเหลืองอ่อน เพ่งมองไปยังความมืดเบื้องหน้าที่ว่างเปล่า ในความมืดมีเงาของสิ่งก่อสร้างพราวเลื่อน แม้ประภาคารจะถูกปิดชั่วคราว แต่แกก็ยังคงมานั่งมอมมัน เป็นเวลา ๘๖ ปีที่ประภาคารนี้ถูกสร้าง มันไม่เคยถูกดับไฟยามค่ำคืน แกสูบบุหรี่เข้าไปอด แล้วความทรงจำก็บิดตัวเป็นเกลียวอย่างกับควันที่พ่นออกมา มันพาลุงโชติย้อนกลับไปในวันแรกที่ได้ขึ้นมาทำงานบนนี้ในตำแหน่งผู้ช่วยนายประภาคาร

โชติอายุเพียงแค่ ๑๘ ปี ตอนนั้นเขาโตเป็นหนุ่มพอที่จะเริ่มเรียนรู้ชีวิต 'เมื่อเอ็งรู้จักแอดดูหญิงอาบน้ำ เอ็งก็ควรที่จะเรียนรู้ชีวิตได้แล้ว' พ่อของโชติบอกกับเขาเอาไว้ในวันที่ต้องเลือกว่าจะเป็นลูกทะเลอย่างตัวของพ่อหรือเขามีทางเลือกอื่นสำหรับชีวิต แต่ความเล่ห์กระเท่ห์ของชีวิตช่างตลกร้าย โชติว่ายน้ำไม่เป็นแม้จะเคยหัดว่ายน้ำก็ตาม เขากลับ ก้าวที่จะจมลงไปใต้น้ำ เพราะครั้งหนึ่งพี่สาวของโชติเคยถีบเขาลงไปในคลองหลังบ้าน 'ใครๆ เขาก็หัดว่ายน้ำกันแบบนั้น' พี่สาวของเขาตะโกนด่าเมื่อต้องลงไปช่วยโชติขึ้นมาจากน้ำ 'มีแต่มึงที่ว่ายน้ำไม่เป็น แล้วจะออกทะเลได้อย่างไร พ่อคงเสียใจ ถ้ามึงไม่ได้เป็นลูกทะเล' โชติยังสาลักน้ำไม่หยุดหลังจากวันนั้น เขาก็หวาดกลัวการว่ายน้ำ

โชติจำได้ พ่อมักพาเขาไปด้วยเสมอเวลาออกเรือหาปลาลำเล็กในตอนกลางวัน ลมสงบ เมฆสีขาวลอยเกือบบนท้องฟ้า มีมากมายให้เขาได้จินตนาการถึงรูปต่างๆ น้ำทะเลระยิบระยับจากแสงของดวงอาทิตย์อย่างอบอุ่น และมันก็พลั้วไหวด้วยลอนคลื่น เมื่อโชติเอามือระน้ำทะเล มันกลับให้ความรู้สึกเย็นฉ่ำและสดชื่น เรือแล่นเข้าหาฝั่งอย่างแช่มช้า พ่อของเขากำลังกำคันบังคับเรือ โชติลงนอนเหยียดยาวที่ท้องเรือเอาแขนขวาหนุนแทนหมอน สีฟ้าของท้องฟ้ากระจ่างอยู่ในการมองเห็นของเขา และนกนางนวลสองตัวกำลังบินผ่านการมองเห็นนั้นของเขาไป มันบินไปทาง

ประกาศการ

“ผมอยากไปประกาศการ” โซติเอ่ยขึ้น

“เอ็งชอบไปตรงนั้นทุกที” พ่อบังคับเรือเข้าไปใกล้แนวโซดหิน
โสโครก

ในป้ายฤดูร้อนปีที่ลึบแปดของชีวิต โซติในวัยหนุ่มกำลังนอนอยู่บน
เรือที่โคลงเคลง เขาลุกขึ้นยืนแบบรวดเร็วอย่างไม่กลัวตกทะเล แหงนคอ
มองเจ้าสิ่งก่อสร้างรูปทรงกระบอกสีขาว ดูความใหญ่โตอลังการและสงบนิ่ง
ของมัน โซติกำลังรำพึงอยู่ในใจอย่างเงิบๆ ว่าสักวันหนึ่ง เขาจะต้องเป็น
คนเฝ้าประกาศการแห่งนี้ให้ได้ “ฉันรักมันเหลือเกิน ถ้าได้ขึ้นไปอยู่ข้างบนแล้ว
มองออกไปวิวคงสวยงามดู” โซติพูดออกมา พ่อกำคันบังคับเรือในมือเอาไว้
แน่นแต่ไม่พูดอะไรออกไป

“ผมอยากเป็นคนเฝ้าประกาศการครับ” โซติตอบพ่อของเขาในวันที่
ต้องเลือกเส้นทางชีวิต

“คนเฝ้าประกาศการอย่างนั้นเหรือ แล้วเรือของข้าใครจะดูแล”

“ให้พี่แตัวก็ได้ครับ”

พ่อเงิบไปชั่วอึดใจแล้วพูดออกมา “เอ็งเลือกแล้ว?”

“ผมเลือกแล้ว” โซติตอบหนักแน่น

“จงรักษาการเลือกนั้นให้ดี”

ประกาศการสีขาวตั้งตัวตรงตระหง่าน ท้องฟ้าด้านหลังดูเหมือนจะจับแน่น
ความยิ่งใหญ่ของมัน โซติในวัยหนุ่มมองดูประกาศการอย่างรักใคร่ เสี่ยง
สะท้อนก้องกึ่งกันไปมาระหว่างที่เขาเดินขึ้นบันไดภายในตัวประกาศการ
คล้ายเสียงดนตรีอันไพเราะที่เขาเพิ่งเคยได้รู้จัก คล้ายเมโลดี้ที่เขาตามหา
มาตลอด และตอนนี้มันกำลังบรรเลงให้ฟังอยู่ที่ปลายเท้าของเขาเอง เมื่อ
เดินขึ้นมาจนถึงโดมของประกาศการ ลมแรงก็พัดวูบมาจนตัวเขาเซถลาไป

เล็กน้อย โชติต้องจับราวกันเหล็กสีแดงเอาไว้เพื่อพยุงตัว และสายตาก็มองออกไปยังเส้นตัดขอบฟ้าที่แบ่งท้องฟ้ากับท้องทะเลสีครามเอาไว้ ทะเลดูสงบเงียบในฤดูร้อนเช่นนี้ กลิ่นเค็มอวลอยู่ในจมูก ยิ่งสูงลมยิ่งแรง ยิ่งสูงกลิ่นยิ่งเข้มข้น นางงามพลัดหัวตัวบินเป็นกลุ่มอยู่เหนือผิวน้ำที่ส่องประกายระยิบยับจากการสะท้อนแสงของดวงอาทิตย์ ภูเขาลูกหนึ่งทอดตัวอยู่ทางด้านซ้ายอย่างหนักแน่นและสงบนิ่ง และดูเหมือนจะไม่มีสิ่งใดไปเขย่าเคลื่อนไหวมันได้เร็วเดินสมุทรลำหนึ่งลอยล้าอยู่ไกลลิบเล็ก ๆ เสียงหวูดเรือแผ่วบางลอยมาตามลม ธรรมชาติช่างงดงาม ธรรมชาติช่างยิ่งใหญ่ ‘การเป็นลูกทะเลจะสั่งสอนชีวิตให้แข็งแกร่ง’ โชตินึกถึงคำที่คนเคยพูดเอาไว้ แต่เขารู้ว่าการเป็นคนเฝ้าประภาคารก็เรียนรู้ความแข็งแกร่งจากท้องทะเลได้เช่นกัน ทะเลจะสอนชีวิตให้ทั้งคนที่อยู่บนบกและในน้ำรวมถึงคนที่อยู่บนประภาคารด้วยเช่นกัน

“อ่อนปวกเปียกอย่างนี้จะไหวหรววะ!!!” เสียงลุงแซมนายประภาคารตะโกนออกมาจากโดมด้านใน แกใส่หมวกสีขาวที่คล้ายหมวกของกะลาสีเรือ และสักรูปสมอเรือที่แขนซ้าย

โชติไม่ตอบ แต่ถามคำถามกลับไป

“ครั้งแรกที่ลุงขึ้นมาบนนี้ลุงรู้สึกอย่างไรบ้างครับ”

ลุงแซมทำท่าคิดอยู่ชั่วครู่ “ตอนนั้นขาของข้ามันลั่น ลั่นอย่างที่เอ็งเป็นในตอนนี้นั่นแหละ”

“ลุงกลัว?”

“เอ็งเห็นอะไรเบื้องหน้าของเอ็งบ้าง” อดีตกะลาสีเรือถาม

“ทะเล”

“อะไรอีก?”

“ท้องฟ้า”

“อะไรอีก?”

“เออ... ภูเขา... ก้อนเมฆ... เออ... นก... ผมเห็นอะไรอีกนะ...”

“ที่เอ็งพูดมานั้นมันคือส่วนหนึ่ง แค່ส่วนประกอบ จริงๆ แล้ว เบื้องหน้าเอ็งคือชีวิตต่างหาก” ลุงแซมยกมือข้างที่สึกรูปสมอเรือขึ้นแล้วชี้ ออกไปยังจุดใดจุดหนึ่ง “มันทำให้ข้าคิดได้ว่า ธรรมชาติช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน และมนุษย์ก็เล็กกระจ้อย เอ็งเคยเห็นวันที่ทะเลบ่าคลื่นหรือเปล่า มันโหม กระหน้า คลื่นสูงและพร้อมจะโถมทับเพื่อกลืนกินทุกสิ่งทุกอย่าง แค่นี้มัน ก็ทำให้ข้ากลัวแทบเยี้ยวราดมากแล้ว แต่เมื่อเอ็งรู้จักมันดีพอ มันก็เหมือน เพื่อนเก่าคนหนึ่ง ที่เอ็งจะคิดถึงมัน ในวันที่พายุมายเยือน” ลุงแซมถอดหมวก กะลาสีเรือของเขาออก และสวมมันลงบนหัวของโชติ “ยินดีต้อนรับสู่ ประภาคาร” แกพูดออกมาอีกครั้งแล้วเดินกลับเข้าไปในโดมเช่นเดิม

“ลุงสอนผมด้วย ผมอยากเป็นคนเฝ้าประภาคารที่ดี” โชติตะโกน เข้าไปในโดมครึ่งวงกลมด้วยเสียงสั่นเครือพร้อมน้ำตา

“อันดับแรกเอ็งต้องเคารพธรรมชาติ และเคารพมนุษย์ด้วยกันเอง เพราะทุกชีวิตที่อยู่ท่ามกลางทะเลเหล่านั้น ล้วนอาศัยแสงที่สองออกจาก ตัวประภาคารแห่งนี้เป็นหลักของชีวิต ประภาคารไม่ได้เป็นแค่ประภาคาร แต่มันคือความหวัง ความหวังของคนที่อยู่กลางทะเล มันคือความหวังของ คนที่อยู่กลับบ้าน และบ้านคือที่อยู่ของคนที่เรารัก”

สวิตช์ไฟถูกกดโดยอดีตกะลาสีเรือ แสงไฟจากยอดบนสุดของโดม สาดแสงสว่างออกไปกลางทะเลยามเย็นที่ราตรีกาลกำลังมาเยือน

โชติมองออกไปยังเบื้องหน้า

ประภาคารกำลังส่องแสงนำทางให้กับชีวิต

...แต่บัดนี้ เบื้องหน้าของลุงโชติ ประภาคารดูเหมือนไร้ชีวิตและ จิตวิญญาณ มันทะมึนทึมอยู่ในความมืดอันกว้างใหญ่ไพศาล มันเต็มไปด้วย ความตาย สิ้นแสงที่สองออกมาจากยอดบนสุด และวิธีเดียวที่จะชุบชีวิต ประภาคารนี้ให้กลับมาสว่างโชติช่วงอีกครั้ง คือมันต้องได้รับความเห็นชอบ

จากเสียงของชาวบ้านเกินครึ่ง เลือกให้มันยังคงดำรงอยู่ต่อไป และป๊อบ ลูกชายแกลจะเป็นตัวแทนในการเขียนป้ายผ้า อ่านบทกวี เพื่อเรียกร้องอย่าง ที่ลูกของแกเคยทำเสมอมาในการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ รวมถึงสิ่งก่อสร้างที่เป็นแสงสว่างของหมู่บ้านชาวประมงชายฝั่งแห่งนี้

ไฟสีเขียวถูกเปิดทั้งซ้ายและขวา เรือกำลังลอยอยู่กลางทะเลยามค่ำคืน มันโคลงเคลงไปมาเมื่อคลื่นกระทบท้องเรือ ถ้าหากไม่ใช่คนที่ผ่านการออก ทะเลมามากมายอย่างเขาก็คงเมาเรือไปแล้ว ป๊อบถือกระดาษและปากกา อยู่ในมือ เขารู้สึกเมื่อยล้าแขนเล็กน้อยหลังจากลากอวนขึ้นมาก่อนหน้านี้ เขากำลังมองขึ้นไปทางแหลมที่กินลึกเข้ามาในทะเล ประภาคารยื่นโดดเด่นอย่างโดดเด่นอยู่ในความมืด ป๊อบคิดถึงพ่อ พ่อของเขาที่ปกติเวลานี้ จะอยู่บนทอคอยของประภาคาร คอยดูแลให้แสงสว่างส่องอยู่ตลอดเวลา แต่ตอนนี้ความมืดมันกลืนกินประภาคารนั้นเอาไว้จนหมดสิ้น มีเพียงท่อนไฟ สีแดงกะพริบลอยอยู่ในน้ำใกล้โขดหิน ป๊อบรู้สึกอ้างว้างเหมือนว่าพ่อของเขาหายไป ไม่ใช่ความตาย ไม่ใช่อะไรแบบนั้น เป็นความคุ้นเคย เป็นความ เคยชิน การหายไปของบางอย่างอาจทำให้หัวใจเบาโหวง เขารู้ พ่อของเขาก็ คงรู้สึกเช่นเดียวกับเขา แต่ขณะเดียวกัน ประภาคารกลับดูเชื่อเชิญ เชิญชวน ให้เขาไปหามันในขณะนี้ มันพร้อมและยินดีต้อนรับเขากลับมา กลับมา สู่นบ้าน ป๊อบอยากรีบกลับเข้าฝั่ง กลับไปกอดพ่อแน่นๆ อีกสักครั้ง เขาจะเป็น เสียงเสียงหนึ่งที่จะเลือกให้ประภาคารไม่ถูกรื้อทิ้ง แต่ถ้าการลงคะแนนเสียง เป็นฝ่ายของเราพ่ายแพ้ พ่อของเขาจะเป็นอย่างไร ชีวิตพ่อทั้งชีวิตผูกพันอยู่ กับประภาคารแห่งนี้ มันไม่คุ้นเคย มันไม่เคยชิน ที่ประภาคารจะไม่ส่องแสง ออกมาในยามค่ำคืน

ป๊อบวางกระดาษและปากกาลงบนท้องเรือ เอาตะเกียงเจ้าพายุ ทับบเอาไว้ บทกวีที่เขาจะเอาไปอ่านในวันพรุ่งนี้เขียนเสร็จแล้ว เขาเชื่อว่า

วรรณกรรมจะมีพลังและอำนาจพอที่จะทำให้ชาวบ้านเกิดการรับรู้อะไรบ้างอย่างขึ้นมา

เขาตั้งชื่อบทกวีว่า 'ยินดีต้อนรับสู่ประการการ'

และนามปากกาเขาคือ 'นกนางนวล'

ป๊อปปะเบนสายตาจากประการการมาทางด้านซ้ายมือของตัวเอง เขารู้สึกเหมือนมีเงาอะไรบางอย่าง มันเหมือนคลื่นขนาดใหญ่ ที่จะถาโถมลงมาและกลืนกินเขาเข้าไป แต่มันไม่ใช่คลื่นคลื่น กล้วยกลายเป็นอะไรบางอย่างที่บ้าคลั่งยิ่งกว่า

แสงไฟประการการไม่นำทางอีกต่อไปแล้ว แต่แสงที่แลบออกมาอย่างสั้นๆ จากอะไรบางอย่างในช่วงขณะหนึ่งนั้น ทำให้ทุกอย่างช่างดำมืด คล้ายการดับแสงของประการการนางนวล

ลมบกเป็นลมที่พัดออกจากฝั่งไปสู่ทะเลในเวลากลางวัน เนื่องจากอุณหภูมิของน้ำทะเลอุ่นกว่าอุณหภูมิของพื้นดินที่อยู่ใกล้เคียง อากาศเหนือผิวน้ำจะลอยตัวสูงขึ้น อากาศจากพื้นดินจึงพัดเข้าไปแทนที่ และเสียงเสียงหนึ่งที่ตั้งขึ้นกลางทะเลก็ไม่ถูกพัดขึ้นฝั่งเพื่อให้ใครได้ยิน เสียงที่ไม่เป็นเสียงอีกต่อไป เสียงที่จะไม่ถูกใช้ให้ออกเสียง ช่างเงิบงันเหลือเกิน

เสียงถูกทำให้หายไป!!!

ร่างจมลงไปคล้ายพระอาทิตย์ที่จมดวงลงในทะเลก่อนหน้านี้ แต่แตกต่างกันตรงที่เมื่อยามเข้ามาถึง ดวงอาทิตย์จะโผล่ขึ้นมาจากผิวน้ำ แต่ร่างนั้นกลับดิ่งลึกหายไปชั่วกาลนาน และกลายเป็นเศษซากอาหารของปลาบางตัว ก่อนที่ปลาตัวนั้นจะถูกจับโดยชาวประมงในเวลาต่อมา

หลงเหลือเพียงความหวังที่อยากกลับบ้านไปกอดใครสักคน ลอยอ้างว้างอยู่กลางท้องทะเลบนเรือลำนั้น เรือลำที่พาเขาออกมาจากฝั่ง 'โซติช่วง' นั่นคือชื่อของเรือ

ประตูด่านบนสุดถูกเปิดออก ลมจากที่สูงโหมปะทะร่างของลูจโซติ จนเซลดาลเล็กน้อย คล้ายวันแรกที่แกขึ้นมาอยู่บนนี้ ตะเกียงเจ้าพายุ แกว่งไกวอยู่ในมือของแก เมื่อกลับมาทรงตัวได้ แกจัดหมวกสีขาวยุติที่คล้าย หมวกกะลาสีเรือให้เข้าที่ ลูจโซติยกตะเกียงชูสูงขึ้นเหนือหัว แสงของมันก็ สาดกระจายได้กว้างขึ้น แกแขวนตะเกียงไว้ที่มุมหนึ่ง ลมยังคงโหมกระหน่ำ และเมื่อมองออกไปยังทะเลเบื้องหน้า ความมืดดำกระจายตัวไปทั่ว มีบ้าง บางจุดที่เป็นไฟสีเขียวของเรือหาปลา กำลังลอยล้าอยู่กลางทะเล มีบ้าง บางจุดที่เป็นไฟสีแดงของทุ่นลอยน้ำกำลังส่องแสงออกมา และด้านขวามือ ของแกเป็นถนนคอนกรีตที่ตัดเข้ามาสู่ตัวประกาศการณ์ เบื้องบนก็ดารดาษ ไปด้วยดวงดาวมากมาย แกแหงนมองดาวเหนือ ตะเกียงเจ้าพายุยังสว่างจ้า อยู่ในที่แขวน แสงของมันสะท้อนเข้ากับนัยน์ตาที่เอ่อคลอด้วยน้ำตา แก คิดถึงลูก คิดถึงชีวิต...

วันนี้เป็นวันสุดท้ายที่ลูจโซติจะได้ขึ้นมาบนประกาศการณ์ การลง คະแนนของชาวบ้านออกมาเป็นที่เรียบร้อย ประภาคารจะถูกรื้อแล้วพื้นที่โดย รอบจะถูกสร้างให้เป็นอเวนิวและรีสอร์ตเพื่อรองรับการมาของนักท่องเที่ยว

ลูจโซติพูดออกมาเบาๆ กับตัวเอง "อีกไม่กี่วันประกาศการณ์จะถูกทุบ ทิ้งแล้ว พ่อคงมาส่งไฟให้เอ็งอีกไม่ได้แล้วนะไอ้ลูกชาย พวกเขาจะสร้าง ประภาคารจำลองขึ้นมา เป็นประกาศการณ์ปลอมๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูป คู่กับมัน พวกเขาจะจ้างพ่อให้เป็นคนเฝ้าประกาศการณ์จำลองอันนั้น มันตลก ลึนดี ประภาคารปลอมๆ คนเฝ้าก็ปลอมๆ แต่เอ็งก็คงรู้ว่าพ่อตอบพวกเขาไปว่าอย่างไร" แกถอนหายใจออกมาอย่างแผ่วเบา "ธรรมชาติย่อมมี กฎของธรรมชาติ มนุษย์ย่อมมีกฎของมนุษย์ ในเมื่อเอ็งไปอยู่กับธรรมชาติ แล้ว เอ็งควรจะทำอะไรเพื่อธรรมชาติ ส่วนพ่อยังไม่ตาย ก็คงต้องเคารพในกฎ ของมนุษย์ต่อไป"

ลุงโชติลุกไปปรับไฟที่ตะเกียงเจ้าพายุให้สว่างขึ้น เช็ดน้ำตา แล้ว
กลับมานั่งตามเดิม

กระดาดแผ่นหนึ่งถูกล้วงออกมาจากอกเสื้อด้านในของแก มันมี
คราบคล้ายรอยเปื้อนจากการทำกาแพก แต่เมื่อเพ่งมองดีๆ มันก็คล้าย
รอยเปื้อนจากหยดเลือดด้วยเช่นกัน

“ไอ้ลูกชาย เอ็งเห็นแสงไฟจากประภาคารที่พ่อส่องให้ใหม่ ไฟจาก
ตะเกียงเจ้าพายุ อย่างที่เอ็งเขียนเอาไว้ในบทกวี”

ลุงโชติยืนอ่านบทกวีของลูกชาย

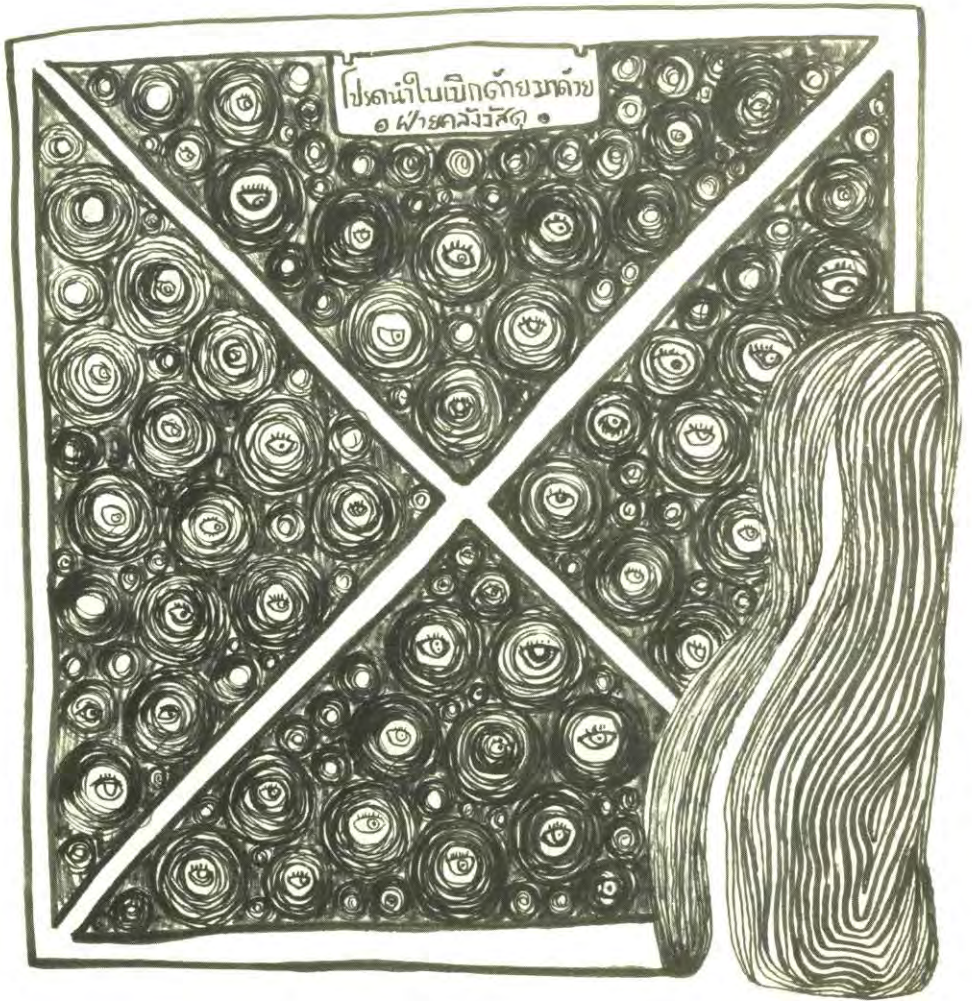
และขณะนั้น แกก็ลุกขึ้นจากเก้าอี้ด้วยสัญชาตญาณและมองออกไป
ไปยังเบื้องหน้า แกเรียนรู้อายุ ๔๕ ปี มันคอยส่งสอนแกมา ๔๕ ปี และสิ่งที่
แกรอคอยก็กำลังเดินทางมาถึง มันเหมือนเพื่อนเก่าที่จากกันไปเนิ่นนาน
แกยินดีที่จะได้พบมัน

คลื่นสาดซัดเข้าหาฝั่งไม่ขาดสาย มันโหมกระหน่ำแรงขึ้น แปรวปรวน
พายุคลื่นแห่งฤดูร้อนมาเยือนแล้ว เมฆฝนที่ก่อนหน้านี้ไร้รูปร่าง ก็เกลื่อนกลาด
ทั่วท้องฟ้ายามค่ำคืน ดวงดาวปลาสนาการหายไป หนักอึ้งและฝนก็ร่วงหล่น
อย่างรุนแรง พรายฟองสีขาวโยนตัวกระแทกกระทั้นเหนือโขดหินอย่างทารุณ
สวิตช์ไฟถูกกดอีกครั้ง ลำแสงส่องออกไปในทะเลที่บ้าคลั่ง ประภาคารกำลัง
ทำหน้าที่เป็นครั้งสุดท้าย คอยส่องแสงไฟ ให้ระมัดระวังกองหินโสโครกและ
บอกทิศทาง ท่ามกลางพายุฝนฟ้าคะนองในค่ำคืนอันมืดมิด

อดีตนายประภาคารคำรามลั่นออกไปอย่างเชื่อเชิญ

“ยินดีต้อนรับสู่ประภาคาร”.

ไปสถานีในฉีกด้วยมดขย
๑ / ๒๕๖๖

chatri keth
26092018.

โรงงานทอผ้าของมะลิ

นงเยาว์

เหตุการณ์ที่ดิฉันกำลังจะเล่าต่อไปนี้ เกิดขึ้นที่โรงงานทอผ้าแห่งหนึ่ง ตั้งเด่นอยู่กลางทุ่งริมแม่น้ำสายใหญ่ในอำเภอที่ถึงแม้จะห่างไกลความเจริญ แต่ก็กำลังพัฒนา มีคนงานทอผ้าทำงานกันอย่างขะมักเขม้นหลายร้อยชีวิต เสียงจักรเย็บผ้าดังฉีกๆ ฉักๆ ไม่ต่างจากเสียงรถไฟที่สถานีในตัวอำเภอ เหตุการณ์วุ่นวายต่อไปนี้คงจะไม่เกิดขึ้น ถ้าเจ้าของโรงงานใจดีขึ้นอีกสักนิด หรือถ้ามะลิใจเย็นลงอีกสักหน่อย โรงงานทอผ้าแห่งนี้ก็คงจะสงบสุข

ก่อนจะเข้าเรื่อง ฉันต้องเท้าความไปก่อนเลยว่า เมื่อสัปดาห์ก่อน คุณคงเดชเจ้าของโรงงาน เขาได้ประกาศนโยบายใหม่ คือการลดราคาแรงงานของคนงานทอผ้าลงเหลือแค่วันละร้อยเจ็ดสิบบาท จากเมื่อก่อนนี้ได้วันละสองร้อยบาท เงินเท่านั้นมันจะไปพอกินไหมล่ะคะคุณ พวกเราคนงานทอผ้าเลยต้องเจ็บช้ำกันโดยถ้วนหน้า ใจตัวฉันเองก็เดือดร้อนไม่แพ้กัน ลูกก็ต้องเลี้ยงท้องก็ต้องกินให้อิ่ม ใจวันละร้อยเจ็ดสิบมันจะไปพออะไรล่ะคะ แต่จะทำยังไงได้ เรามันเป็นแค่พนักงาน ไม่มีสิทธิ์ไปว่าอะไรเขาหรอก

ใจพวกเรา ก็อยากจะทำงอยู่หรือหอกะ แต่ไม่กล้า ไม่มีใครหา

กล้าหอกคะ คุณคงเดชนะเขาบ้าอำนาจ ใครทำอะไรไม่เข้าหูแกแล้วละก็มีสิทธิ์โดนไล่ออกสถานเดียว คราวที่แล้ว เมื่อหลายเดือนก่อน ป้าสมศรีแกลไปบอกหัวหน้าว่าเงินเดือนแกได้ไม่ครบ หัวหน้าก็ไปแจ้งให้คุณคงเดชฟังเท่านั้นแหละ ป้าสมศรีแกลโดนตำหนายเลย หาวว่าบ้าแกโกง แหมคุณ ป้าแกลจะไปโกงได้ยังไง เงินบาทหนึ่งตกอยู่บนพื้นแกลยังไม่อยากเก็บเลย ใครๆ เขาก็รู้กันทั้งนั้น แต่คุณคงเดชมาหาว่าแกโกง แต่แกลจะทำอะไรได้ โดนเขาไล่แกก็ต้องออก ออกสถานเดียวคะ ส่วนไอ้เรื่องเงินที่ไม่ครบก็เหมือนจะถูก ลืมไปเสียอย่างนั้น หายไปกับลมเหมือนเวลาเรตดนั้นล่ะคะ

สมัยนี้ใครกันจะอยากโดนไล่ออก กว่าทำงานทำได้แต่ละที่ ยากจะตายซัก ลองโดนไล่ออกทีก็ว่างงานไปหลายเดือนเลยล่ะคะ นี่ฉันก็เพิ่งได้ยื่นขามารว่าป้าสมศรีแกลก็เพิ่งกู้เงินเขามาเปิดร้านขายส้มตำ ขายก็ไม่ได้ดีอะไร ดูท่าแล้วคงจะเจ๊ง สงสารป้าแกลนะคะ พอเห็นแบบนี้ พวกเราเลยไม่มีใครกล้าทำอะไรคุณคงเดชเขาหอก ก็ได้แต่ก้มหัวทาบจักรต่อไป มีอะไรก็คอยช่วยเหลือกันบ้าง อย่างลุงอืดที่มาขายข้าวอยู่ที่โรงอาหาร หมอาก็ไม่ได้คิดราคาแพงอะไร ไม่เหมือนข้างนอก ขายข้าวจานละตั้งสามสิบบาท แหมไม่รู้จะพังกาไรอะไรนะกานา หมูกิโลหนึ่งไม่ถึงแปดสิบบาทด้วยซ้ำ ยังจะหน้าเลือดคิดค่าข้าวกะเพราจานละตั้งสามสิบ ฉันละทนไม่ไหวจริงๆ แต่ลุงอืดหมอเป็นคนใจดี มีน้ำใจ ข้าวจานหนึ่งแกลก็ขายให้พนักงานเสียยี่สิบบาทหรือยี่สิบห้าบาท ตามแต่ปริมาณกับข้าว แกลไม่มีหอกจะมาเอาเปรียบเราเหมือนข้างนอกนั่น ถ้าฟังรายได้วันละสองร้อยเท่าเดิมก็ไม่พอยาไส้ อยู่แล้ว มาเจอค่าข้าวแบบนี้ มันจะไปเหลืออะไรล่ะคะ

นี่แหละคะต้นตอ ฉันขอเข้าเรื่องเลยก็แล้วกัน เพื่อนฉันคะ มันชื่อมะลิ เป็นคนขยัน ตั้งใจทำงานไม่มีขาดตกบกพร่อง คนอื่นเขาทำบ้างพักบ้าง เหนื่อยหน่อยก็ลุกขึ้นยืดเส้นยืดสาย แวะไปหาคนนู้นทีคนนี้ที พูดคุยตาม

ประสาสาว ๆ บ้าง ก็เป็นเรื่องปกติทั่วไปนั่นล่ะ แต่อิมะลิสมันไม่เหมือนคนอื่น ตั้งแต่เข้ายันเย็น เข้างานยันเลิกงาน มะลิมันทำงานไม่ปรึปากพูดกับใครสักคำ ตื่นถึง فجرจนขามันเกร็งอย่างกับนักวิ่งมาราธอน กล้ามขานี้แน่นเชียว ฉันทู้จักมาราธอนได้ยังไงเหรอกะ อ้อ พอดีเคยเห็นเขาวิ่งกันตอนวันพ้อที่อำเภอเขาจัดแข่งวิ่งกันทุกปีนั่นแหละคะ ผัวฉันทายังเคยไปวิ่งเลย ไม่ชนะหรอก อายุปุนนี้แล้ว เอาเวลาไปทำมาหากินดีกว่า ปล่อยให้คนหนุ่มเขาทำกันเถอะ ลูกฉันทะมันอยากจะไปวิ่งจะตาย เห็นพ้อมันวิ่งก็ร้องอยากวิ่งบ้าง แต่ตัวเท่าลูกหมาจะไปวิ่งให้เขาเหยียบตายนะสิ ฉันทว่า มันก็ทำเคืองไปหลายวันเชียว อ้อ เพื่อนฉันท มะลิ นั่นแหละคะ มันทำงานหนัก ถ้าไปวิ่งคงได้ที่หนึ่งไปแล้ว แข่งหน้าผัวฉันทลบไปเลยคะ

คราวนี้พ้อมะลิมันรู้ข่าวว่าคุณคงเดชเขลดค่าแรง คนอย่างอิมะลิหรือจะไปยอม มันหยุดงานไปสามวัน ไม่รู้มันหยุดไปไหน นังปานเพื่อนมันเลยไปตามที่บ้าน อิมะลียู่บ้านพอดี มันบอกว่าจะหยุดงานประท้วง จะรู้กันไปเลยว่ถ้าโรงงานขาดมันไปจะรู้สึกยังงัย หน้าซ้ายังดำนังปานกลับมาอีกว่า ยอมปล่อยให้คนอย่างไ้คงเดชเอาไรต์เอาเปรียบแบบนี้ ระวังลั้กวันจะโดนเขาเอาขอเกี่ยวจมูกแล้วจูงเหมือนควาย

ฉันทก็ไม่เข้าใจเหรอกนะ ว่าทำไมมะลิถึงไปว่านางปานอย่างนั้น ถ้าฉันทโดนขนาดนั้นก็คงเกลียดซี้หน้าไปจนตาย ได้ข่าวว่าสองคนเขาประกาศตัดเพื่อนกันแล้ว ขออย่าให้ซาตินี้ได้เจอหน้ากันอีก ก็แหมโดนว่าขนาดนั้นใครจะไปทนได้ล่ะคะ แต่ฉันทก็เข้าใจมะลิมัน ปกติมะลิตะไม่ได้เป็นคนโมโหร้ายหรือปากร้ายอะไรเหรอกคะ แต่มันเป็นประเภทที่ว่า ขอตายดีกว่าจะยอมเสียผลประโยชน์ ใครกล้ามาเอาเปรียบแม้แต่เงินสสิ่งเดียว อย่าหวังเลยคะว่าอิมะลิมันจะยอม แล้วคุณลองคิดดูสิคะ เงินวันละตั้งสามสิบบาทที่คุณคงเดชเจ้าของโรงงานเขาหักออก จะไม่ทำให้แม่มะลิเขาแค้นเคืองได้อย่างไรพ้อเข้าวันที่สี่ ฉันทนึกว่ามันจะลาออกไปแล้วเสียอีก ก็ไม่ได้เอะใจ

อะไร แต่ผิดคาดค่ะคุณ มันเดินกระแทกเท้าเสียงดังลั่นโรงงานเข้ามา หน้าตา
แดงก่ำอย่างกับยักษ์ ตาของมันร้อนรุ่มเหมือนกับมีคนไปจุดไฟลุมอยู่ในนั้น
เขียวสะคะ บนหัวมันโพกผ้าสีขาวมาด้วย ไม่รู้เหมือนกันว่ามันโพกมาทำไม
คงคิดว่าสวย แต่ฉันว่าไม่ มันคงหมายถึงอะไรบางอย่าง แต่ฉันเรียนหนังสือ
มาไม่เยอะ ก็ไม่รู้หรอกคะว่ามันคืออะไร พอมันมะลิเข้ามาถึงนะคะ มันก็พุ่ง
เข้าไปที่โต๊ะของหัวหน้าคนงานเลยคะ จ้องตาเสร็จก็ทุบลงบนโต๊ะเสียงดัง
โครม ทำฉันกับคนแถวๆ นั้นอุทานลั่นกันไปหมด

นังมะลินี้มันร้ายนะคะ ไม่มีใครกล้าทำอย่างนั้นกับหัวหน้าคนงาน
หรือคะ แกนะเป็นคนโหด เขียว แล้วก็จงรักภักดีต่อเจ้าของโรงงานยิ่งกว่า
หมาเสียอีก แกชื่อคุณลั่นทม ตัวอ้วนๆ ใหญ่ๆ หน้าดุๆ เสียงทุ้มๆ แค่นี้ก็
กลัวจนหัวหดแล้วคะ แต่นังมะลินี้นี้ลึะคะกล้ามาก ไปทุบโต๊ะดังปัง กองกระดาษ
เอกสารปลิวกระจายเกลื่อนไปหมด ตอนนั้นฉันแอบมองดูสีหน้าคุณลั่นทม
เขาก็ตกใจอยู่ไม่ใช่หน่อยนะคะ ลองให้คนมาทุบโต๊ะต่อหน้าฉัน แม่คงกรีด
ลั่นไปแล้วคะ

“บอกเจ้าของโรงงานให้ขึ้นค่าจ้าง เดี่ยวนี้!” ฉันได้ยินประโยคนี้
ชัดเต็มสองหูเลยคะคุณ มันดัง มันชัด มันก้องไปทั่วห้องทำงาน พวกเราที่
ติดจักรกันอยู่ก็เงยหน้าขึ้นมาดู เหงื่อเม็ดเท่าเห็บหมาเกาะอยู่บนหน้าหัวหน้า
คนงานอยู่หลายตัวเขียวคะ ขำก็ขำ งงก็งง สงสารก็สงสาร เรื่องในวันนั้นดิฉัน
จำได้แม่นทุกฉากทุกเหตุการณ์เขียวคะ

“แหม นังมะลิ หยุดงานไปตั้งสามวัน ยังมีหน้ามากล้าขอขึ้นเงิน
อย่างเธอนะถูกหักแค่สามสิบบาทยังน้อยไป น่าจะถูกหักสักหนึ่งร้อย หรือ
ไม่กี่โล่ออกไปเสียก็ดี!” คุณลั่นทมแกก็ยอมเขาซะที่ไหน แกลุกขึ้นจ้องหน้า
นังมะลิเขม็ง ดูเดือดเหมือนในละครไม่มีผิดเขียวคะคุณ

“หัวหน้าจะว่าอะไรฉันก็แล้วแต่ ฉันไม่สน แต่ฉันบอกให้หัวหน้าไป
บอกไอ้เดซ ให้ขึ้นเงินเดือนให้กับฉัน ให้กับเพื่อนของฉัน เพราะมันเป็นคือเงิน

ที่พวกฉันควรจะได้ ไม่ใช่ให้มันปล้นไปแบบนี้ หัวหน้าจะทำให้ฉันกับเพื่อนฉันได้หรือเปล่าละ”

ได้ยินอย่างนั้นฉันก็ตื่นตื่น ซึ่งในน้ำใจของมัน ฉันก็นึกว่ามันจะเป็นห่วงแค่ตัวมันเอง แต่เปล่าเลย ลึกลับ แล้วมันก็ยังเป็นห่วงเพื่อน ๆ อยู่ ฉันมองมะลิผิดไปจริงๆ บอกตรงๆ ว่าตอนนั้นฉันน่าจะลุกขึ้นไปช่วยมันต่อปากต่อคำกับหัวหน้าสักหน่อย แต่ยอมรับชะวักไม่กล้า ฉันรู้ดี ว่ายังไงเสียงที่ฉันตะโกนออกไปก็ไม่ถึงหูของเจ้าของโรงงานอยู่ดี รายนั่นถึงได้ยินก็ทะเล่ไปอีกข้าง ฟุ้งทะลุกำแพง ร่วงลงถึงขยะออกนอกโรงงานเสียด้วยซ้ำ เพราะหูของเขากับเสียงของเรานั้นไม่เท่ากันยังไงล่ะคะ

ต่อมาหัวหน้าเขาพูดออกมาว่า “ฉันนะทำให้ได้อยู่แล้ว แต่เจ้าของเขาไม่มีวันขึ้นเงินให้แกหรอก คนงานหัวหมอย่างแกเขามีแต่อยากจะได้ออกไปรับเอาไว้ก็เสียค่าจ้างเปล่า คุณเดชะเขาใจดีแค่ไหนที่บอกให้ฉันเก็บเธอเอาไว้ถึงเธอจะเหลือเกินไปหน่อยในบางครั้ง แต่ก็เห็นว่าเธอทำงานดี เลยเมตตาไม่ไล่เธอออก คราวที่แล้วเธอก็ทำตัวเป็นแม่พระ ออกตัวปกป้องป่าศรีเรื่องค่าจ้าง คุณคงเดชะเขาก็ไม่ตำหนิอะไรเธอ แถมเขายังใจดีทำเป็นลืมเรื่องนั้นเสียเพื่อให้เธอได้ทำงานต่อ ถ้าเขาฉุกคิดขึ้นมาสักหน่อยละก็ ป่านนี้เธอคงนั่งขอตานข้างถนนไปแล้วละนั่งมะลิ”

“ฉันจะทำอะไรมันก็เรื่องของฉัน หัวหน้าไม่ต้องมายุ่ง สิ่งที่หัวหน้าต้องทำตอนนี้คือ ไปบอกไอ้เดชะให้มันขึ้นค่าจ้าง และถ้ามันไม่ยอมละก็ มันกับฉันจะได้เห็นดีกันแน่ ฉันจะถามหัวหน้าเป็นครั้งสุดท้าย หัวหน้าจะบอกหรือไม่บอก”

หัวหน้าคนงานตอบว่า “ไม่ ฉันไม่บอก บอกไปแกก็ได้ไม่ได้สิ่งที่แกต้องการอยู่ดี แกอย่าลืมนะว่าเป็นใคร และเขาเป็นใคร แกนะเป็นแค่คนงาน แต่คุณคงเดชะนะเขาเป็นเจ้าของ เขามีสิทธิ์ที่จะทำอะไรก็ได้ เพราะนี่คือโรงงานของเขา เงินก็เงินของเขา เธอไม่คิดถึงความจริงข้อนี้บ้างหรือมะลิ

ต่อให้ฉันอ่อนวอนแทนเธอสักก็ร้อยรอบ คุณคง देखก็ไม่มีทางขึ้นเงินเดือนให้เธอและเพื่อนของเธอด้วย”

มะลิเลยสวนกลับทันที “หัวหน้าพูดผิดนะคะ เงินที่หัวหน้าว่าไม่ใช่เงินของไอ้คงเดชเลยสักกิด แต่มันคือเงินของเรา เราทำงานแลกเงินนั้นมาด้วยแรง ด้วยเหงื่อ ด้วยสองตีนที่ถีบจักรตั้งแต่เช้าจนค่ำ การที่ไอ้เดชมันลดค่าแรงของเรา มันก็ไม่ต่างอะไรกับโจรที่ปล้นเงินของเราไปหรอกคะ หัวหน้า หัวหน้าไม่ได้ถูกหักค่าแรง พูดให้ตายยังงิหัวหน้าก็ไม่มัวนเข้าใจ แต่ตอนนี้ฉันกำลังมีปัญหา และฉันอยากได้เงินฉันคืน ถ้าหัวหน้าไม่บอก ก็ไม่เป็นไรคะ ฉันจะไปบอกมันเอง”

ตอนนี้แหละค่ะที่เหตุการณ์เริ่มวุ่นวาย มะลิเดินกระแทกเท้าไปที่ชั้นลอย ตรงไปยังห้องของคุณคงเดชเจ้าของโรงงานทันที หัวหน้าเลยวิ่งเข้ามาห้ามไม่ให้มะลิขึ้นไป แต่อย่างว่าค่ะ มะลิมันแรงอย่างกับวัวกับควายทำงานได้ทั้งวันไม่มีเหนื่อย มันสะบัดตัวจนหัวหน้ากระเด็นไปกระแทกเข้ากับจักรของคนงานจนเกือบโดนด้ายเสียบแขนเข้า ฉันใจหายใจคว่ำไปหมดแล้วค่ะตอนนั้น

ทั้งห้องโถงที่ทำงานก็ส่งเสียงเกรียวกราวกันให้ทั่ว การมาของอีมะลิครั้งนี้มันไม่ได้มาเล่นๆ มันเอาจริงทีเดียวค่ะ ฉันไม่เคยเห็นใครก็ตามที่พอเสียผลประโยชน์แล้วนำกล้าว่านางมะลิมาก่อน มันนำกล้วมาจริงๆ นะคะ เวลาที่ใครสักคนที่จนตรอก คนคนนั้นก็ไม่มีอะไรจะเสีย ต่อให้เอาน้ำเย็นลูบสักก็โองก็คงไม่มีทางเย็นลงได้

มะลิเปิดประตูออฟฟิศของคุณคงเดชตั้งโครม ฉันนึกว่าหลังคาจะถล่มลงมาเสียแล้ว ต่อมามันก็ทำเหมือนกับที่ทำกับหัวหน้าคนงานเลยคะ มะลิเดินเข้าไปที่โต๊ะคุณคงเดชแล้วทุบจนเอกสารกระจาย รอบนี้เหมือนจะทุบแรงกว่ารอบก่อนด้วยซ้ำ

ฉันมองดูเหตุการณ์จากข้างล่าง เงยหน้ามองขึ้นไปข้างบน ไม่กล้า

ขึ้นไปดูหอคอยคะ ตอนนั้นฉันคิดว่าที่คุณลั่นทมพูดก็มีส่วนถูกอยู่บ้าง ยังไงเสียคุณคงเดซเขาก็เป็นเจ้าของโรงงาน ฉันคงไม่สามารถเข้าไปควบคุมสิ่งที่อยู่นอกเหนืออำนาจของฉันได้ เพราะฉันรู้ว่าโรงงานทอผ้าแห่งนี้มันไม่ใช่ของฉัน มันเป็นของเจ้าของโรงงาน ฉันเป็นเพียงลูกจ้างที่มาอาศัยเงินค่าจ้างจากเขาเท่านั้น เรื่องผลประโยชน์ เรื่องความเท่าเทียม ปล่อยให้มันอยู่บนชั้นลอยไปอย่างนั้นน่าจะดีกว่า

“ขึ้นเงินให้ฉันและเพื่อนฉันของฉัน เดี่ยวนี้!” มะลิตะโกนลั่น ขนาดฉันยืนอยู่ข้างล่างยังตกใจเสียงเธอเลยคะ แล้วนี่คุณคงเดซนั่งจ่อหน้าเธออยู่อย่างนั้น เกรงว่าแก้วหูจะแตกเสียแล้ว

“เดี๋ยวสิ เธอมาทำกับฉันแบบนี้ไม่ได้นะมะลิ มีเรื่องอะไรก็ค่อยๆ พูดกันไม่ได้หรือไง เธอมาโวยวายใส่ฉันแบบนี้ หัวใจวายขึ้นมาใครจะรับผิดชอบ”

ด้วยขนาดตัวที่อ้วนฉุ เสียงของคุณคงเดซเลยเล็กแหลม ไม่ทุ้มแน่นเหมือนของผู้ชายคนอื่น ๆ (หรือเหมือนกับผิวของฉัน) ยิ่งผสมกับความตกใจเข้าด้วยแล้ว พานให้ฉันนึกถึงเสียงหนูที่บ้านที่กำลังคุ้ยหาเศษขยะกินเซียวละคะ

“แล้วเงินค่าแรงที่แลกเปลี่ยนพวกฉันไปใครจะรับผิดชอบ เงินที่พวกฉันก้มหน้าก้มตาถือจกรอยู่ทั้งวัน แล้วอยู่ดีๆ แก้กมาหันทิ้งเสียอย่างนั้น ใครจะรับผิดชอบ ยังจะมีหน้ามาบอกให้ฉันค่อยๆ พูด ถ้าแกโดนโกงราคาผ้าบ้าง แกจะค่อยๆ พูดแบบฉันไหม”

ฉันชอบคำพูดนี้ของมะลิเสียจริง แหมคุณ คนทำงานเขาก็เหนื่อยนะคะ ก็อยากได้ค่าแรงที่มันสมน้ำสมเนื้อบ้าง นี้อะไร ได้น้อยอยู่แล้ว ยังจะมากดค่าแรงกันลงไปอีก มวยคู่นี้ดิฉันขอพนันข้างอิมะลิคะ

“นี่ มะลิ เธอฟังนะ ที่ฉันต้องหักค่าแรง เพราะเศรษฐกิจเดี๋ยวนี้มันดีที่ไหนกันเล่า ราคาผ้าถูกลง กำไรฉันก็หดลงไปด้วยนะซี เลยต้องแก้ปัญหา

โดยการลดค่าแรงของพวกเธอเสีย เป็นการลดต้นทุน นี่ฉันไม่ไล้พวกเธอ ออกจากโรงงานก็บุญหัวแค่นี้แหละ เธอบอกว่าคนอื่นไม่เข้าใจเธอ แต่เธอต่างหากที่ไม่เข้าใจใครเลย มะลิ อารมณไม่สามารใช้แก้ปัญหาได้หรอกนะ ช่วยใจเย็นๆ แล้วมาคุยกันก่อนได้ไหม”

ตอนนั้นฉันก็เข้าใจคุณคงเดชเขานะคะ โรงงานขาดทุน เลยลดค่าแรงคนงาน ดึกว่าไล่คนงานออก ฉันว่าก็ไม่ได้ใจร้ายอะไรนัก หลายวันก่อนฉันได้ยินมาว่าโรงงานรongsเท้าที่อำเภอข้างๆ ก็เพิ่งปลดคนงานออกไปหลายสิบคน เพราะทางนั้นก็ขาดทุนเหมือนกัน ฉันก็ว่าตัวฉันโชคดีที่ยังมีหลังคาโรงงานทอผ้าแห่งนี้ไว้คุ้มหัว ไม่อย่างนั้นคงต้องไปกู้หนี้ยืมสินเขามาใช้ซักเป็นแน่ แต่ฉันก็เกือบโง่ไปแล้วคะ ถ้าไม่ได้ฟังที่มะลิมันพูดต่อ

“ถ้าไร้ทำอะไรกัน หยุดสามวันที่ผ่านมาฉันไม่ได้นอนอยู่บ้านเฉยๆ ฉันไล่ตระเวนไปถามร้านผ้าในตลาด ในอำเภอ เรื่องราคาผ้า ฉันรู้ดีว่าช่วงนี้กำไรมันลดลง แต่มันลดแค่ไม่กี่บาท และอีกไม่กี่เดือนหลังบ้านเมืองสงบเดี๋ยวก็น่าดีขึ้นอีก แกจะมาขาดทุนอะไร ถ้าเทียบเป็นเงินสิบบาท แกขาดทุนไม่ถึงสลึงด้วยซ้ำ แต่เหตุที่แท้จริงคือ แกกำลังคอร์รัปชันเงินของหุ้นส่วนโรงงานอีกสองคนที่เหลือ แล้วเอาเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง พวกหัวงอกที่ร้านกาแพนะ เขาพูดเรื่องนี้กับโครมคราม แกไปมุดหัวอยู่ที่ไหนมา เงินส่วนหนึ่งแกก็เอาไปปิดปากล้นทม จะได้ไม่มีใครปากสว่าง แกหักเงินพวกฉันไปสามสิบบาท จะเอาอะไรมาขาดทุน ได้แต่กำไรละสิไม่ว่า คินเงินพวกเรามาเดี๋ยวนี!”

ได้ยินอย่างนั้นแล้วฉันนี่แทบปรี๊ดแตกเสียวะคะ แหม ไอ้เราก็นึกว่าขาดทุน ที่ไหนได้ ที่แท้ก็พยายามสูบเงินเอาไว้คนเดียววนี่เอง ว่าแต่คอร์รัปชันของคอร์รัปชันอะไรฉันไม่รู้จักหรอกคะ ฉันนะเรียนมาน้อย ไม่ค่อยรู้เรื่องกับเขาหรอก ไม่รู้มีมะลิไปเอาค่านี้มาจากไหน

“นี่เธอกำลังใส่ร้ายฉันอยู่นะมะลิ พุดจาเหลวไหลที่สุด” ถึงอย่างนั้นแต่เสียงคุณคงเดชก็กระอักกระอ่วน คงเพราะถูกเปิดเผยความจริง

“ยังไงก็เถอะ ฉันเป็นเจ้าของโรงงานแห่งนี้ ฉันเป็นผู้ปกครอง ฉันมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง และฉันตัดสินใจไล่เธอออก! เพราะการกระทำของเธอมันอันตราย เธอทำให้ฉันต้องเดือดร้อน คนอื่นในนี้เขาจะเข้าใจฉันผิดหมด เพราะเธอ เธอคนเดียว ถ้าเธอไม่เคารพฉัน ไม่ให้เกียรติฉัน ไม่เชื่อฟังฉันแล้ว เธอก็ออกจากโรงงานแห่งนี้ไปเลย!”

“ฉันออกแน่ แต่ถ้ายังไม่ได้เงินของฉันคืน ฉันจะไม่ไปไหนทั้งนั้น!”

พอพูดจบมะลิก็เดินออกมาที่ระเบียงชั้นลอย มันจ้องตาทุกคน รวมถึงจ้องฉันด้วย แววดตาของมันมุ่มม่นมาก ฉันไม่เคยเห็นแววดตาของใครที่ทั้งเข้มแข็งและก้าวร้าวในเวลาเดียวกันอย่างของมะลิมาก่อน ตอนนั้นฉันตั้งใจฟังที่มันพูดมาก ไม่กะพริบตาเลยแม้แต่ครั้งเดียว และฉันเริ่มคิดอะไรได้บางอย่างหลังจากได้ฟังสิ่งที่มะลิพูดต่อจากนี้

“ถึงจะเป็นแค่คนงาน แต่อย่าลืมว่าพวกเราทุกคนก็คือ คน ต้องอยู่ ต้องกิน ต้องใช้ ไม่ต่างอะไรกับใครทั้งนั้น เหนือทุกหยดที่เราเสียไป มันจะต้องมีประโยชน์ เวลาทุกนาทีที่เราเสียไป มันจะต้องกลายเป็นค่าตอบแทนที่พวกเราทั้งหมดควรจะได้รับ ตอนนี้คงเดชมันกำลังโกงเรา มันกำลังปล้นเงินของเราไป และถ้าเราไม่ทำอะไรสักอย่าง เงินทุกบาททุกสตางค์ของเราก็จะต้องถูกขโมย เวลาและหยาดเหงื่อที่พวกเราต้องก้มหน้าก้มตาทำงาน แลกมาด้วยความยากลำบาก ก็จะต้องสูญเปล่า

“เขาลดเงินเราวันละสามสิบบาท สิบวันเงินเราจะหายไปสามร้อย เขาลดเงินเราวันละสามสิบบาท ร้อยวันเงินเราจะหายไปสามพัน เขาลดเงินเราวันละสามสิบบาท พันวันเงินเราจะหายไปสามหมื่น สิ่งที่เจ้าของโรงงานกำลังทำกับเรามันคือการเอาเปรียบ ถ้าเราไม่ลงมือทำอะไรสักอย่าง ก็คงต้องโดนเอาเปรียบไปจนตาย และเงินที่หายไปก็คงเหยียบหลักแสนเข้าสักวัน

“แต่ถ้าจะให้ฉันแก้ปัญหานี้คนเดียวฉันคงทำไม่ได้ ฉันต้องการให้

ทุกคนช่วยฉัน เป็นพลังที่จะต่อสู้กับอำนาจของเจ้าของโรงงานทอผ้าแห่งนี้ ฉันแค่คนเดียวยังไม่สามารถทำให้มันเปลี่ยนใจขึ้นค่าแรงได้ แต่ถ้าทุกคนช่วยกัน ถ้าทุกคนพร้อมใจเปล่งเสียงเรียกร้องความยุติธรรม เราจะได้สิ่งที่เป็นของเรากลับคืนมา จักรเย็บผ้าแค่เครื่องเดียวยังไม่สามารถถักทอเสื้อให้เพียงพอกับคนทั้งประเทศได้ เช่นกัน ถึงเขาจะบอกว่าเราเป็นแค่คนงานทอผ้า ไม่มีความรู้ ไม่มีสิทธิ์ ไม่มีเสียง แต่ถ้าคนทอผ้าหลายร้อยคนในโรงงานแห่งนี้ประสานเสียงพร้อมเพรียงกันเมื่อไร มันจะดังกึกก้องจนกระຈกทุกบานต้องแตกกระจาย คงเดาไม่ได้มีอำนาจเหนือไปกว่าเรา และเราจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่า เราก็มียอำนาจ... ปลอ่ยกุนะโว้ย!"

ยามของโรงงานเข้ามาลากตัวมะลิออกไป ฉันมองมันดินทุรนทุราย ออกจากวงตะลุมบอนของยามพวกนั้น แต่มะลิก็สู้แรงไม่ไหว ถูกลากตัวออกไปจากโรงงานในที่สุด

ฉันและคนงานทั้งหมดยืนคิดอยู่สักพัก คิดว่าสิ่งที่มะลิพูดออกมา มันถูกต้องหรือไม่ ตลอดเวลาที่ผ่านไปฉันเคยมองว่า คุณคงเดชเจ้าของโรงงานมีอำนาจเหนือกว่าฉันมาโดยตลอด ฉันคิดว่าเขาคือผู้ปกครองและฉันคือผู้ถูกปกครองที่แค่ได้ทำงานแลกกับเงินอันเล็กน้อยเพื่อประทังชีวิตก็พอแล้ว แต่จากที่ได้ฟังมะลิพูด ฉันก็รู้สึกในตัวฉันเองก็มีอำนาจ ฉันสามารถถักทอผืนผ้าเพื่อให้เขาเอาไปขาย แล้วเอาเงินมาเป็นค่าจ้างให้ฉันต่ออีกทอด เงินค่าจ้างที่ฉันได้จึงไม่ใช่เงินของคุณคงเดช แต่มันคือเงินของฉันเอง ด้วยสองมือสองตีนของฉันเอง

เครื่องจักรทุกเครื่อง หน้าต่างทุกบาน เงินเดือนของคนงานทุกคน คือสิ่งที่ทุกคนช่วยกันสร้างขึ้นมามาทั้งสิ้น ต่างคนต่างก็มีหน้าที่ของตัวเองที่ต้องทำ และจะไม่มีใครก้าวก่าย ละเมิด หรือเอาเปรียบใครได้ทั้งสิ้น ทุกคนในโรงงานมีอำนาจเท่าเทียมกัน และเป็นอำนาจที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ถ้าขาดใครคนใดคนหนึ่งไปโรงงานทอผ้าแห่งนี้ก็คงเจ๊ง ฉันก็คงไม่มีจะกิน

หัวหน้าคนงานก็คงไม่มีจะกิน หรือแม้แต่เจ้าของโรงงานเองก็คงไม่มีจะกิน เหมือนกัน

หลังจากนั้น โดยไม่ได้นัดหมาย พวกเราคนงานทอผ้าทุกคน พร้อมใจกันเดินออกไปจากโรงงาน แท้ที่ กำลังถือแป้น จักรที่กำลังทำงาน ทุกอย่างค่อยๆ หยุดลง มีใครคนหนึ่งเดินไปปิดไฟและทำให้ห้องโถงมืด คุณลั่นทมหัวหน้าคนงานและคุณคงเดชเจ้าของโรงงาน ต่างยืนมองคนงานสาวเกือบร้อยคนเดินออกจากที่แห่งนั้นไป พวกเราเดินออกไปอย่างพร้อมเพรียงและสมานฉันท์ จากนั้นประตูโรงงานก็ถูกปิดลง

ฉันได้กลิ่นดอกมะลิ และไม่ใช่แค่ฉันหรอกที่สัมผัสได้ถึงเกสรของดอกมะลิดอกนั้น กลิ่นของมันช่างหอมหวานน่าหลงใหล เกสรของมันกำลังแพร่กระจายไปทั่ว เมล็ดของดอกมะลิดอกนั้น คือเมล็ดพันธุ์แห่งความคิดที่ถูกปลุกฝังเอาไว้ในหัวของคนงานทุกคนในโรงงานทอผ้าแห่งนี้ เพื่อรอวันที่มันจะหยั่งรากลึกและเติบโตกลายเป็นทุ่งดอกไม้ที่สวยงามและหอมหวานที่สุดในอำเภอ ฉันรู้สึกราวกับว่าตัวเองกำลังวิ่งเล่นอย่างเร่ร่อนอยู่กลางทุ่ง สูดกลิ่นหอมอันบริสุทธิ์เข้าเต็มปอด และโอบกอดดอกมะลินั้นไว้ด้วยหัวใจที่เบิกบาน

แล้วคุณได้กลิ่นนั้นหรือเปล่าคะ กลิ่นของดอกมะลิดอกนั้น ในโรงงานทอผ้าแห่งนี้.

Chetri Kaha
25062019.

อย่าขวางประตู

จันทรา รัตมีทอง

“ไฟไหม้ ! ไฟไหม้ !”

เสียงตะโกนโหวกเหวกของเด็กวัยรุ่นในชุมชน กระซอกผมออกจาก การคุยไลน์ในกลุ่มเพื่อนนักศึกษา สองชายาวแก้ง่ามพาร่างสะอาดสะอ้ง ออกมายืนหน้าบ้านพร้อมกับแม่ เห็นกลุ่มควันสีดำกระจายพุ่งเหนือทุ่งหญ้า รกร้าง ท่ามกลางเปลวแดดยามบ่ายอันระอุพล่าน ไกลล์แนวรั้วหลังบ้านบ้านนุ่ม

ผมแหงนหน้ามองทิศทางลมที่พัดไปทางฝั่งขวาของตัวบ้าน จึงเกิด ความมั่นใจว่า ถ้าเปลวไฟแผ่ลามไปติดบ้านบ้านนุ่มจริงๆ บ้านผมซึ่งอยู่ห่าง ออกมาประมาณ ๑๐๐ เมตรทางฝั่งซ้ายน่าจะปลอดภัย ป่านนี้บ้านนุ่มคง โทรศัพทแจ้งเตือนเจ้าหน้าทีดับเพลิงแล้ว แต่ถึงกระนั้นผมก็ยังวิ่งอ้อมไปหลังบ้าน หัวถึงพลาสติกออกมาสองใบ ชวนแม่ไปช่วยกันสาดน้ำ เพื่อจำกัดอาณาเขต การลุกไหม้ของเปลวไฟให้อยู่แคในทุ่งหญ้าแห้งๆ อันเป็นพฤติกรรมที่คน บ้านใกล้เรือนเคียงต้องร่วมมือกันเป็นปกติอยู่แล้ว

เนื่องจากชุมชนย่านชานเมืองของเราเคยเป็นสวนผักสวนผลไม้ มาก่อน ภายหลังเจ้าของเดิมเลิกทำสวน เขาจึงปรับหน้าดินด้านที่ติดถนน แล้วแบ่งโฉนดขาย ปุ่มผมซื้อมาแปลงหนึ่งราว ๕๐ ตารางวา เพื่อปลูกบ้าน

เช่นเดียวกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง บ้านแต่ละหลังจึงออกแบบและมีเนื้อที่ต่างกัน บ้านป่าชุ่มหลังใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ ๑ ไร่ครึ่ง ต่างกับบ้านไม้ไทรมฤของน้ำพลอยที่อยู่ท้ายๆ ซึ่งมีเนื้อที่แค่ ๒๔ ตารางวา

ส่วนพื้นดินหลังแนวรั้วอันเป็นทุ่งหญ้ารกร้าง ซึ่งกำลังถูกเปลวไฟลามเลียอยู่ขณะนี้ เป็นมรดกตกทอดมาถึงรุ่นลูกๆ เมื่อสองปีก่อนพวกเขาจ้างรถมาตัดต้นไม้จนโล่งเตียน เพื่อจะลงทุนทำสวนมะนาว ชาวชุมชนต่างพากันดีใจ เพราะแก้ปัญหาไฟไหม้หญ้าเต็มที แต่ต่อมาพี่น้องเกิดผิใจกันเอง เลยยกเลิกโครงการกะทันหัน บรรดาวัชพืชและสัตว์เลื้อยคลานจึงเข้ายึดครองอย่างรวดเร็ว

พอถึงหน้าแล้ง พื้นดินบางส่วนขาดน้ำหล่อเลี้ยง วัชพืชหลายชนิดจึงเหี่ยวแห้งตายกลายเป็นเชื้อเพลิงชั้นดี เพียงแค่ใครคนหนึ่งเกิดสะเพร่าโยนกำนุหรือลงไป ไฟก็จะลุกลามขึ้นมาได้โดยง่าย จากนั้นพวกเขาก็ต้องหัวถึงไปรอน้ำจากบ้านหลังที่อยู่ใกล้เปลวไฟที่สุด แล้วช่วยกันสาดข้ามรั้วไปยังแปลงหญ้าแห้งๆ เพื่อหล่อเลี้ยงผืนดินให้เกิดความชุ่มชื้น จนกว่ารถดับเพลิงจะเข้ามาดำเนินการต่อ

แม่เข้าบ้านไปถอดปลั๊กโทรทัศน์ ปิดไฟ คว่ำกระเป๋าสตางค์กับโทรศัพท์มือถือใส่กระเป๋าสพายใบเล็ก เราสองคนกำลังเดินจะถึงประตูรั้วอยู่แล้ว ตอนพ่อใส่สร้ารงบิกบินที่ไม่ได้สวมเสื้อเพราะอากาศร้อนจัด ออกจากโคนต้นมะม่วงมายืนขวางไว้ พลังตวัดสายตามองกลุ่มควันลอยคลุ้งอย่างสะใจราวกับเป็นผู้ลักลอบวางเพลิงบนกอหญ้าแห้งเสียเอง

“ห้ามใครออกไปช่วยบ้านนั่งนุ่มเด็ดขาด” พ่อประกาศอย่างดุขันขณะปั้นสองมือให้เป็นหมัดก้อนกลมๆ ที่พร้อมจะเหวี่ยงใส่หน้าผมกับแม่ทันที ถ้าเราตึงตันจะผ่านกรอบประตูออกไปให้ได้

ทุกครั้งที่พ่อออกคำสั่งใดๆ ก็ตาม ผมกับแม่ต้องยอมทำตามราวกับ

ถูกสะกดจิต ใ้ว่าพ่อจะเป็นผู้นำครอบครัวที่มีความรับผิดชอบ เฉลียวฉลาด ขยันขันแข็ง จนสมควรได้รับความยำเกรงหรือกนะ แต่มือเท้าของพ่อ หนักหน่วงสมกับเป็นอดีตนักมวย ถ้าผมกับแม่ขัดขืน เราจะกลายเป็น กระสอบทรายไปในชั่วพริบตา

ถึงผมจะโตเป็นหนุ่ม เรียนมหาวิทยาลัยปีสุดท้ายแล้วก็ตาม แต่ รูปร่างสูงโปร่ง ดันแขนกับปลายแขนมีขนาดต่างกันไม่มากนัก จึงหมดหวัง ที่ผมจะด้านทานร่างสูงใหญ่อันเต็มไปด้วยมัดกล้ามเนื้อของพ่อได้ ผมจึงคว้า ถึงไว้บนม้านิน หันหลังเดินเซื่องๆ เหมือนกระรอกป่วย เตรียมจะกลับเข้า บ้าน เพื่อปกป้องตัวเองกับแม่ให้รอดพ้นจากมือเท้าพ่อเหมือนทุกครั้ง แม่ จะรู้สึกสะอิดสะเอียนต่อการวางอำนาจของพ่อแค่ไหน แต่ดวงจรอุบาทว์กลับ หมุนวนอยู่ในหัว รวากับจะตอกย้ำว่าชีวิตผมคงต้องหมอบคู้อยู่ใต้ประกาศิต ของพ่อไปอีกนาน

ก่อนผมจะเกิดมาเป็นลูกชายคนสุดท้าย พ่อกับแม่มีพี่เอกกับพี่โทไว้เลี้ยงดู อยู่ก่อนแล้ว แต่แม่อยากได้ลูกสาวสักคน เลยปล่อยให้มีคนทีสาม แล้วก็ต้อง ผิดหวังอีก เมื่อผมเกิดมาเป็นผู้ชาย แม่จึงยอมทำหมัน

ตอนผมเด็กๆ บ้านสองชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้ อันเป็นมรดกที่ปู่กับย่า ทิ้งไว้ให้ ดูดีกว่าตอนนี้มาก ช่วงที่อาชีพนักมวยของพ่อกำลังรุ่ง แม่ได้ระดับ ไปไม่ถึงแชมป์โลก แต่พ่อก็เป็นแชมป์ตามเวทีใหญ่ๆ มาหลายแห่ง พ่อเคย บอกพวกเราว่า จะเก็บเงินไว้ปลูกบ้านใหม่ให้กว้างขวางและสวยงามกว่าเดิม

ส่วนแม่เป็นลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ตอนพ่อมีรายได้เป็น กอบเป็นกำ พ่อให้แม่ลาออกมาทำหน้าที่แม่บ้านเพียงอย่างเดียว พี่เอกบอก ว่าช่วงชีวิตวัยเด็กครอบครัวเรามีความสุขเหมือนชาวบ้านทั่วไป

พ่อไล่ถลุงคู่ต่อสู้บนเวทีจนถึงอายุ ๓๓ ปี ความพ่ายแพ้ก็มาเยือน

บ่อยครั้ง ตอนที่พี่เอกเรียนอยู่ชั้นประถมสี่ พี่โทอยู่ประถมสอง และผมอยู่อนุบาลสาม พ่อถูกรรกรรมการไล่ลงจากเวทีเพราะชกไม่สมศักดิ์ศรี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าล้มมวย จากนั้นพ่อก็อำลาวงการ เพื่อนฝูงที่เคยสนิทสนมส่วนใหญ่เป็นพวกที่เสียพนัน ต่างพากันด่าทอและเบือนหน้าหนี พ่อยืนยันว่าอยากชนะเหมือนทุกครั้ง แต่พ่อสู้นักชกรุ่นหนุ่มกว่าไม่ได้จริงๆ พ่อไม่เคยคิดจะล้มมวยอย่างที่โดนกล่าวหา

หลังจากความพ่ายแพ้ครั้งนั้น พ่อนำเงินสามแสนบาทมาให้แม่ บอกว่าเป็นเงินเก็บสะสมตั้งแต่เริ่มชกมวย พ่อยอมให้แม่เป็นคนเลือกว่าจะปลูกบ้านใหม่หรือเก็บไว้ใช้จ่ายจำเป็น ตอนนั้นพวกพี่ๆ แอบสงสัยว่าพ่ออาจล้มมวยจริง เพราะอยากได้เงินสักก้อนก่อนเกษียณอายุ แต่แม่ย่าแล้วย่าอีกว่าพ่อเป็นคนซื่อสัตย์ พ่อไม่รับเงินทุจริตจากใครเด็ดขาด ช่วงนั้นพ่อเครียดและเสียใจมากที่ต้องอำลาเวทีด้วยข้อหาร้ายแรง แม่จึงขอให้พวกเราช่วยกันเยียววาพ่อด้วยการสงบปากสงบคำ อย่าขัดใจหรือขัดคำสั่งพ่อเด็ดขาด

พอพักฟื้นร่างกายจนแข็งแรงดีแล้ว พ่อก็หันมายึดอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่พ่อจะตามลุงปาน ซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างรายย่อย ไปซ่อมแซมหรือต่อเติมบ้านให้ลูกค้าจ้าง ได้ค่าแรงมาพอใช้จ่ายอย่างผิตเคือง ที่จริงเงินที่พ่อหาได้ควรจะหล่นใส่มือพวกเรามากกว่านี้ หากพ่อจะไม่โยนมันลงขวดเหล้าทุกวัน แต่แม่พยายามชี้แจงแทนพ่อว่า เป็นการหาทางออกเพื่อระงับความเสียใจที่ถูกตัดสินโดยไม่เป็นธรรม

แม่ นำเงินสามแสนบาทไปซื้อสลากออมสิน เพื่อเก็บไว้เป็นทุนการศึกษาของลูกๆ เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนทุกๆ ๓ ปี แม่ได้เงินที่ถูกแค่เลขท้ายมาจำนวนหนึ่ง ซึ่งแม่จะนำไปซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ที่ทยอยกันหมดอายุใช้งาน แต่แม่ไม่เคยถูกรางวัลใหญ่ๆ เลยสักครั้ง

เมื่อพ่อหันมาคบขวดเหล้าเป็นมิตร พวกเราจึงต้องอยู่กันอย่าง

กระเปียดกระเสียร ตอนผมอยู่ประถมสอง แม่ทำเงินเก็บที่เริ่มร่อยหรอหลัง พ่อชวนผมไปลงทุนทำขนม ประเภทข้าวเหนียวเปียก สาकुเปียก ได้ส่วน ฟักทองแกงบวด กล้วยบวชชี บัวลอยไข่หวาน ไส้กรอกชิ้นไปขายริมถนนหน้า ตลาดทุกเช้า

พวกเราต้องตื่นตั้งแต่ตีสาม เพื่อเป็นลูกมือช่วยแม่ทำขนม จากนั้น ก็ผลัดกันเข็นรถหนักอึ้งไปจอดหน้าตลาด แต่ข้ากลับแม่เข็นมาคนเดียวได้ เพราะรถเบากว่าข้าไป ส่วนพวกเราต้องไปโรงเรียน พอถึงวันหยุดแม่ทำ ข้าวเหนียวหน้ากึ่ง หน้าสังขยาเพิ่ม เราสามพี่น้องต้องสลับกันไปช่วยขาย จนกว่าจะหมด

แม้การหาเงินเข้าบ้านไม่ใช่หน้าที่พ่อคนเดียวแล้ว แต่พ่อก็คงคิดว่า ตัวเองยิ่งใหญ่ เทียบบังคับให้ทุกคนทำตามคำสั่ง ซึ่งส่วนใหญ่ก็ไม่มีใครกล้า บิดพลัว แต่ที่พ่ออยากให้ลูกๆ หัดชกมวยนั้นเกินจะรับไหวจริงๆ พวกเราไม่ อยากประกอบอาชีพตามรอยพ่อที่ต้องเอาเลือดเนื้อเข้าแลก พ่อเลยพานหา เรื่องต๋อยดีเราบ่อยๆ พ่อคิดว่าการใช้กำลังเข้าห้าห้า ทุกคนจะก้มหัวยอมทำ ตาม ซึ่งพวกเราก็คยอมจริงๆ ยกเว้นเรื่องหัดมวย

คำตัดสินบนเวทีเมื่อหลายปีก่อนเปลี่ยนวีรบุรุษผู้หาญกล้า คนที่เคย ซ่อมหุ่นยนต์ ซ่อมรถบังคับ สอนว่ายน้ำ ซีจรรย์าน ให้กลายเป็นชายซีเมา โมโหร้าย พุดจาหายาบคาย ไม่พอใจอะไรก็ลงไม้ลงมือ ยิ่งตอนที่พี่เอกกับ พี่โทอยู่ในช่วงวัยรุ่น พวกเขาชอบแอบไปเที่ยวกับเพื่อนๆ หรือกลับบ้านผิด เวลาบ่อยๆ ถ้าพ่อรู้เข้า ทั้งสองจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง รวมทั้งคนที่เข้าไป ห้ามปรามอย่างแม่ด้วย

ผมเคยถามพวกพี่ๆ ว่า ถ้าเราสามคนรวมพลังกันจะสามารถยับยั้ง ความโหดร้ายของพ่อได้หรือไม่

“ไม่รู้สิ แต่พี่ไม่กล้า” พี่โทตอบอย่างหวาดหวั่น เพราะเขาคอนอ่อน

หวาน รักสวयरักงาม เขาไม่ยากต่อต้านพ่อให้เสี่ยงต่อการแบกหน้าบวมเป่งไปโรงเรียน

แต่พ่อแม่ได้ยื่นมือขอร้องผมให้เลิกคิดแบบนั้นด้วยเกรงว่าเราทั้งสามจะกลายเป็นลูกทรีพี แม่โน้มน้าวพวกเราให้เห็นความดีที่พ่อเคยยอมเจ็บเนื้อเจ็บตัวเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งตอนนั้นผมยังเด็กมาก พ่อเริ่มโตขึ้น ผมกลับเห็นแต่ชายผู้ทำหน้าที่พ่อ ไม่สมกับคำสรรเสริญเยินยอที่สังคมพร่ำพรรณนาในวันพ่อ

พวกเราเคยนั่งวิเคราะห์กันว่า สาเหตุที่พ่อเปลี่ยนจากวีรบุรุษมาเป็นอันธพาลประจำครัวเรือน เนื่องมาจากสมองได้รับความกระทบกระเทือนตอนชกมวยหรือเปล่า พี่เอกเลยยู่ให้แม่พาพ่อไปตรวจร่างกายอย่างละเอียดสักครั้ง แต่พ่อแม่อ้าปากชวนเท่านั้นแหละ พ่อก็กำหมัดพร้อมเสียงโวยวายกลับบ้าน

“กูยอมเจ็บตัวเพื่อครอบครัวมาก็ปี ถึงตอนนี้แวนนวมแล้ว กูก็ยังหาเลี้ยงพวกมึง แทนที่จะคิดตอบแทนบุญคุณ กลับมาชวนไปโรงพยาบาล เพราะคิดว่ากูเป็นบ้า ออยากโดนคนบ้ากระที่บมัยล่ะ”

แม่รีบยกมือไหว้ขอโทษพร้อมกับส่งจานกับแก้มให้ พ่อจึงใจเย็นลง แล้วหันไปกินเหล้าต่อ

พี่เอกทนอยู่กับวีรบุรุษกลายเป็นชั่วไม่ไหว พอจบบัณฑิตมหเขาก็ไปทำงานในอู่ซ่อมรถซึ่งมีที่พักให้ด้วย สองปีต่อมาพี่โทซึ่งมีพฤติกรรมใกล้เคียงเด็กสาวเข้าไปทุกวันก็หนีไปเป็นลูกมือในร้านเสริมสวยอีกคน ทั้งผมกับแม่ให้ถูกคุกคามไปตามยถากรรม นานๆ ที่ตอนพ่อไม่อยู่ พี่ทั้งสองจะแอบมาเยี่ยมเราบ้าง

“ถ้าไอ้ตรีหายหัวไปอีกคนละกันะ กูจะกระที่บมัยให้ตายคาตีนเลย เลี้ยงลูกประสาห่าอะไรวะ คนหนึ่งหนีไปมุดหัวอยู่ใต้ห้องรถ อีกคนไปตัด

เล็บตีนให้คนอื่น” พ่อโยนความผิดให้แม่โดยไม่สำรวจตัวเองเลย

เมื่อพ่อจับแม่เป็นตัวประกันผมจะทำอะไรได้ละ นอกจากก้มหัวตัวลืบไปวันๆ มีครั้งหนึ่งผมกลับบ้านค่ำ เพราะอยู่ซ้อมกีฬาสี่ที่โรงเรียน เจอพ่อนั่งกินเหล้าอยู่หน้าบ้าน โดยไม่ทันระวังตัว พ่อพาดผมด้วยเข็มขัด ก่อนจะซักถามถึงสาเหตุ ผมโกธพ้อมาก แต่แม่ก็เตือนให้นึกถึงบุญคุณพ่อที่เคยมีเมื่อนานมาแล้ว

นับเป็นโชคดีที่ผมเป็นคนสูงโปร่ง ไม่ใช่ชายหนุ่มผู้มีรูปร่างบึกบึน ผมจึงขาดแรงจูงใจในการใช้กำลังตอบโต้พ่อ อย่างน้อยก็ไม่ต้องกลายเป็นลูกเนรคุณให้แม่ต้องหัวขำหัวน้ำไปเยี่ยมในคุก

“ทำไมตอนแรกแม่ยอมแต่งงานกับพ่อล่ะครับ”

ผมเคยถามแม่ตอนค่ำวันหนึ่ง ระหว่างที่กำลังหยาเทาแขนเขี้ยวบัตให้แม่ เพราะโดนหมัดพ่อพุ่งเข้าใส่ เพียงแค่ว่าพ่ออยากกินต้มส้มปลาทุ แต่แม่หาปลาทุสดไม่ได้เลยใช้ปลานิลแทน อันที่จริงก็อร่อยพอกัน จึงไม่ควรเป็นความผิดเลย แต่ถ้าพ่อควงหมัดตวัดเท้า ประกาศปาวๆ ว่าใช้ปลานิลเป็นความผิด มันก็ต้องผิด

แม่ตอบด้วยสีหน้าหม่นหมองว่าเป็นเพราะความใฝ่ฝัน ตอนสาวๆ แม่นิยมชมชอบผู้ชายซึ่งมีท่าทีองอาจ ลำสันแข็งแรง มีไหวพริบในการต่อสู้หวังว่าจะช่วยคุ้มครองครอบครัวให้พ้นจากภัยอันตรายได้

เนื่องจากครอบครัวของแม่เป็นผู้ใช้แรงงาน มีรายได้น้อย เมื่อชักหน้าไม่ถึงหลัง ตาจึงต้องไปกู้เงินจากเจ้าหนั้นนอกระบบ พอหาเงินมาใช้คืนไม่ทัน ตาก็โดนแก๊งทางหนี่ตามราววิไม่ลดละ ตอนอายุสิบขวบ แม่เห็นตาถูกซ้อมยับเยิน แม่ส่งสารตามากจึงตรงเข้าขัดขวาง แต่กลับถูกชายฉกรรจ์ผลักไปชนเสาหัวแตก

“ทำไมตาไม่แจ้งตำรวจล่ะครับ” ผมรู้ว่าการทำร้ายร่างกายเป็นคดี

อาญา ต่อให้เราเป็นหนี้ใครมากมายแค่ไหน พวกเขาก็ไม่มียศใช้ศาลเตี้ย มาตัดลินลงโทษเราตามใจชอบ

“ก็ตำราვნั่นแหละที่เป็นเจ้าหนี้ ใครจะกล้าหือกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธครบมือล่ะ” แม่ย้อนถาม

ตั้งแต่วันนั้นแม่เลยปฏิบัติตนว่า ถ้ามีแฟนเมื่อไหร่ แม่จะเลือกผู้ชาย แข็งแกร่ง มีวิชาการต่อสู้ เป็นอัศวินม้าขาวที่พร้อมจะยึดอกปกป้องคนในครอบครัวให้อยู่รอดปลอดภัย พอได้รู้จักกับพ่อ ซึ่งเป็นนักมวยหน่วยก้านดี มีความขยันอดทน แม่เลยตกหลุมรักและยอมแต่งงานด้วยในที่สุด

แต่อัศวินม้าขาวของแม่ไม่เคยวัดดาบปราบศัตรูผู้รุกรานเลยสักครั้ง เพราะย่านที่เราอาศัยอยู่มีแต่คนรักสงบ เพื่อนบ้านส่วนใหญ่ต่างเอือมเพื่อกันตามอัธยาศัย พืชผักสวนครัวริมรั้วบ้านใครเก็บกินได้หมด ไม่มีเด็กติดยาพาพวกมาขโมยของ ไม่มีก๊งไม้บ้านไหนยื่นล้ำข้ามมาเกาะกะกิดขวาง ไม่มีเจ้าของสัตว์เลี้ยงพาหมาแมวมาปลดทุกขไว้ข้างรั้ว ส่วนเรื่องการเมืองที่เห็นต่างกันบ้างนั่น แต่ละฝ่ายก็หลีกเลี่ยงที่จะพูดถึง

พ่อเคยชินต่อการใช้กำลังรุกไล่คนอื่น พ่อแขวนนวมกลับมาอยู่ในสภาพแวดล้อมอันสันติร่มเย็นเลยวางตัวไม่ถูก ต้องหันมาสาธิตแม่ไม่มวยไทยให้ลูกเมียได้ยำเกรง แต่แม่ยังยืนยันว่าพ่อเป็นคนดี โดยยกความเกลียดชังที่พ่อมีต่อคนคดโกงทุกประเภทขึ้นมาอ้าง แม่เชื่อว่าสักวันพ่อจะเข้าใจความจริงว่า ที่เรายอมเพราะอยากถนอมความรู้สึกพ่อ ไม่ใช่เพราะกลัว แต่ผมไม่สนใจว่าพ่อรู้สึกอย่างไร เพราะผมกลัวพ่อจริงๆ

ตอนนี้พี่เอกมีครอบครัวแล้ว ส่วนพี่โทก็มีแฟนเป็นผู้ชายด้วยกัน พวกเขาจึงไม่ค่อยมีเวลามาเยี่ยมเราบ่อยนัก ผมเคยคุยเล่นกับแม่ว่า ถ้าแม่คิดถึงพวกพี่ๆ ก็ต้องรีบถูกสลากออมสินรางวัลที่หนึ่ง

“แม่ก็อยากถูกใจจะขาด ถ้าเรามีฐานะดีกว่านี้ พ่อคงอารมณ์ดีขึ้น

เอกกับโทจะได้มาเยี่ยมบ้านโดยไม่ต้องหลบๆ ซ่อนๆ ซะที” แม่บอกด้วย
ประกายตาแวววับราวกับเพชรน้ำงามที่แม่ไม่เคยมีไว้ในครอบครอง

แต่กลับทำให้ความหวังของผมดับวูบ ผมเคยมั่นใจว่า ถ้าเรามีฐานะ
ดีพอจะไปหาบ้านใหม่อยู่ได้ แม่จะพาผมไปจากอดีตนักมวยบ้าพลังเสียที่
แต่ฟังดูแล้ว เชื่อได้ว่าแม่คงเลือกจะอยู่ได้อ่านาจอไปตลอดชีวิต แม่จะรู้
บ้างไหมว่า ได้ลากพาดานความกลัวมากตบผม ให้ต้องพลอยคู่ค้อมยอม
สยบไปด้วย

“พ่อเคยทวงเงินสามแสนบาทคืนบ้างมั๊ยครับ” จู่ๆ ผมก็นึกสงสัย
ขึ้นมา เพราะพี่เอกกับพี่โทแยกไปอยู่ข้างนอกแล้ว พ่ออาจคิดว่าไม่จำเป็น
ต้องเก็บเงินไว้เป็นทุนการศึกษาให้พวกเขาอีกก็ได้

แม่สายหน้าอันมีรอยยิ้มจางๆ ปรากฏอยู่ ก่อนจะบอกว่า แม่พอจะ
ฉุนเฉียว ดุร้ายแค่ไหน แต่พ่อไม่ใช่คนปลิ้นปล้อน พ่อเคยลั่นวาจาว่าจะให้เงิน
จำนวนนั้นเป็นสิทธิ์ขาดของแม่ พ่อก็ไม่เคยทวงคืนอีกเลย

“คนเรามีทั้งดีทั้งไม่ดีอยู่ในตัวเองทั้งนั้นแหละ” แม่บอก “ขอเพียงมี
ส่วนดีมากกว่าก็ถือว่ากำไรแล้ว”

แต่ผมเจอพฤติกรรมชั่วร้ายถึงการขาดทุนมาลิบห้าปีแล้ว เลยหมด
หวังเรื่องผลกำไร ต่อให้ถูกตัดสินด้วยความยุติธรรมอย่างไร พ่อก็ควร
แยกแยะได้บ้าง ไม่ใช่เอาความโกรธแค้นมาระบายใส่ลูกเมียแบบนี้

ส่วนที่พ่อไม่เคยทวงเงินคืนนั้น เข้าใจว่าพ่อคงมีรายได้พอเป็น
ค่าเช่าแล้ว เมื่ออาชีพขายขนมหวานของแม่ยังพอส่งเสียผมให้เรียน
มหาวิทยาลัยได้ พ่อจึงยอมให้แม่เก็บเงินไว้ในรูปของสลากออมสินต่อไป ถ้า
พ่อต้องการใช้เงินจริงๆ ก็ใช้กำลังขมขู่เอาจากแม่ได้ตลอดเวลา ไม่ใช่เพราะเป็น
คนรักษาคำพูดตามที่แม่เข้าใจ

ส่วนสาเหตุที่พ่อเกลียดป่านุ่ม จนไม่ยอมให้เราไปช่วยดับไฟ ที่กำลัง กระทบโหมอยู่ในทุ่งหญ้าหลังบ้านนั้น เนื่องมาจากนโยบายห้ามนำบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐ ซึ่งรัฐบาลประกาศให้ผู้มีรายได้น้อยไปลงทะเบียนขอรับบัตร เพื่อนำ ไปซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค ตามร้านค้าที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้

ตอนสาว ๆ ป่านุ่มเคยเป็นแม่ค้าขายผักในตลาด มีรายได้พอเลี้ยงดู สงเสียหลานสาวกำพร้าจนจบปริญญาตรี ป่านุ่มจึงมีบัญชีเงินฝากแค่หลัก หมื่น ต่ำกว่าเกณฑ์ที่รัฐบาลวางไว้ และไม่มีรายได้ประจำ ป่านุ่มเลยมี คุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับบัตรสีฟ้าเพื่อใช้แลกซื้อสินค้าต่าง ๆ ได้เดือน ละ ๓๐๐ บาท

เนื่องจากป่านุ่มไม่ได้แต่งงาน จึงต้องอาศัยอยู่กับหลานสาวคนสวย ซึ่งต่อมาเธอได้สามีเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงในบริษัทน้ำมันแห่งหนึ่ง หลังจาก แต่งงานแล้ว หลานชายก็ซื้อที่ดินข้างเคียงเพิ่มเติม ก่อนจะปลูกบ้านหลังใหม่ ใหญ่ที่สุดในละแวกนี้ พอหลานสาวมีลูกชายหญิง ป่านุ่มก็ช่วยเลี้ยงดูหลาน ตัวเล็กๆ เรื่อยมา ทั้งหลานสาวหลานชายจึงตอบแทนบุญคุณด้วยการดูแล ป่านุ่มเป็นอย่างดี

แม่ต้องเซ็นรถขายขนมผ่านบ้านป่านุ่มทุกวัน บางวันแถมๆ ก็เรียกแม่ไปคุยด้วย แม่จึงรู้ว่าทุกเดือนหลานชายจะเบิกเงินสดมาให้ใช้จ่าย ถ้าอยากกินอะไรเป็นพิเศษหลานสาวก็จะซื้อมาให้ เพราะป่านุ่มมักปวดหัวเข่า บ่อยๆ เลยไม่ชอบไปเลือกซื้อเอง บางวันอยากกินปลาเค็ม หลานสาวจะสั่ง ซื้อจากร้านค้าในอำเภอศรีราชา ใสกล่องมาอย่างดี ตัวละหนึ่งพันบาท บางที พวกเขาก็พาไปกินกุ้ง กินปู ตามร้านอาหารด้วย

หลายครั้งที่ป่านุ่มชอบฝากเมล็ดอัลมอนต์ เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ หรือซ็อกโกแลต ซึ่งพวกหลานๆ เปิดกินกันไม่ถึงครึ่ง มาให้ผมด้วย แน่นนอน ว่าของขบเคี้ยวราคาสูงพวกนี้แม่ไม่เคยซื้อให้อยู่แล้ว ผมจึงไม่ถือสาถ้าจะกิน

ของเหลือคุณภาพดีจากเด็กๆ พวกนั้น

วันหนึ่งพ่อเห็นเข้าก็โกรธเป็นฟืนเป็นไฟ กล่าวหาว่าบ้านุ้มเอาของเหลือเดินมาให้เราด้วยความเวทนา พ่อสั่งให้ผมเอาของดีๆ ไปโยนทิ้ง ไม่รู้ว่าพ่อเดือดร้อนอะไรนักหนา ถึงกับต้องละเมิดสิทธิ์ในการอำปากกินขนมของผมด้วย แต่ถ้าผมขัดขืน ปากค้อนเนื้อตัวคงระบมไปด้วยหมัด คอก เข้าของพ่อตามเคย

“นังนุ้มใช้ชีวิตสุขสบายกว่าเราตั้งเยอะ แต่เลือกสิทธิ์ทำบัตรคนจน ส่วนแม่มีเงินขนมขาย ได้กำไรวันละไม่กี่ตังค์ ดันทำไม่ได้ เพราะไปซื้อสลากออมสินไว้สามแสน กูถือว่านังนุ้มแฉ่งความเท็จ เบียดบังเงินภาษีของประเทศ เข้าข่ายทุจริต” พ่อพูดอย่างเดือดดาล

แม้เหตุผลที่พ่ออ้างอิงจะมีส่วนถูกอยู่บ้าง แต่ผมก็ยังเห็นว่า ถ้าบ้านุ้มมีคุณสมบัติครบถ้วนและอยากทำบัตรก็เป็นสิทธิ์ของแก เมื่อระบบตรวจสอบไม่รัดกุมเอง พ่อจะเกลียดชังคนที่ทำตามหลักเกณฑ์ได้อย่างไร ผมจึงคิดว่าพ่อพูดด้วยความอิจฉา หรือไม่ก็พยายามทำตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อคนที่พ่อเห็นว่าทุจริตทุกประเภท เพื่อใช้เป็นสารฟอกขาว ให้ชาวบ้านเชื่อว่าพ่อเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และไม่เคยล้มมวย

“ที่จริงพี่ก็ไม่มีเงินในบัญชีเลย รอไปลงทะเบียนรอบใหม่ก็ได้นะ” แม่บอกอย่างนุ่มนวลและเกรงใจ

“ทำไมกูต้องไปประกาศตัวว่าเป็นคนจนด้วยวะ มันเสียศักดิ์ศรี จอมพัยค์ษ์ เขี้ยวฝั่งเพชร หมดนะไว้ย” พ่อบอกฉายาตัวเองที่เคยโด่งดังเมื่อนานมาแล้ว นานจนปานนี้ใครๆ คงลืมหมด ยกเว้นตัวพ่อเอง

“รัฐบาลอยากช่วยคนจนก็ถูกแล้ว ได้น้อยดีกว่าไม่ได้เลย” แม่พูดตามความคิดของชาวบ้านทั่วไป

“ช่วยอย่างกับโปรยทานนะเธอ” พ่อตะคอกไล่ “แล้วคนจนอย่าง

เราได้อะไรบ้าง ไ้บ้ตรบ้านันใช้ชื้อขนมตามรถเข็นอย่างมึงได้หรือเปล่า”

แม่เห็นพ่อโมโหจัดเลยนึ่งเสีย ซีนถกเถียงไปอาจนำมาซึ่งรอยเขียวช้ำปากแตก หรือหัวบวมปูดก็ได้

ตั้งแต่วันที่ถูกล้งให้โยนขนมอร่อยๆ ทิ้งขยะ ผมแทบไม่อยากเห็นหน้า ไม่อยากได้ยินเสียง ไม่อยากรับฟังความคิดบิดเบี้ยวของพ่ออีกเลย ปากก็บอกว่าเกลียดคนทุจริตทำผิดกฎหมายอย่างบ้านุ้ม แล้วที่ไล่ตบตีลูกเมียข่มเหงรังแกกันอย่างไรเหตุผลอยู่ทุกวันนี้ละ เป็นคนดีตายละ

โดยไม่ทันได้ตั้งตัว วันหนึ่งผมลุกขึ้นจากเตียงอย่างตื่นตระหนก เมื่อประจักษ์ว่าความกลัวที่ยึดกุมจิตใจมานานนั้น พัฒนาเป็นความเกลียดชังไปหมดสิ้นแล้ว แต่เมื่อหาทางตอบโต้พ่อไม่ได้ ผมจึงปลอบประโลมตัวเองด้วยวาทกรรมของผู้นำ นักคิด นักปรัชญา รวมทั้งคำคมที่ผมชื่นชอบ บางถ้อยคำที่ประทับใจเป็นพิเศษ ผมจะเขียนตัวโตๆ ใส่กระดาษแข็ง ติดด้วยเทปกาวแปะไว้ที่บานประตูด้านในห้องนอน

ถ้าพ่อเข้ามาหาไม้บรรทัดหรือปากกานในห้อง แล้วเห็นข้อความเหล่านั้น พ่อจะคิดว่าผมเป็นภัยต่อความมั่นคงของครอบครัวก็ช่างเถอะ ผมเกลียดพฤติกรรมปากว่าตาขยิบของพ่อเต็มที แต่ทำอะไรไม่ได้ นอกจากแปะป้ายบอก และผมจะไม่ยอมดิงกระดาษพวกนั้นทิ้งเพราะความกลัวเด็ดขาด สถานะสมาชิกในบ้านของผมคงล้มละลายแน่ ถ้าผมไม่มีแม่แต่สิทธิ์จะปิดกระดาษแค่เจ็ดแปดแผ่นไว้ที่บานประตูในห้องส่วนตัว

แต่คนที่มายืนอ่านกลับเป็นแม่ เพราะแม่ต้องเก็บเสื้อผ้ามาแขวนไว้ในตู้ทุกวัน แม่ไม่ได้สั่งให้ปลดกระดาษพวกนั้นออก แม่คงเข้าใจถึงความคับแค้นของผม จนต้องลุกขึ้นมาประกาศต่อต้านอย่างเจียบบัน

“แม่ชอบคำพูดของประธานาธิบดีคนนั้นนะ” แม่ยิ้มเศร้าๆ “แม่ผิด

เองที่สอนลูกให้สงบปากสงบคำจนพ่อฟังใครไม่เป็น ถ้าแม่ยอมให้ลูกๆ ได้แย้งกับพ่อด้วยเหตุผลบ้าง เอกกับโทอาจจะยังอยู่ในบ้าน และเราสองคนก็คงไม่ต้องอยู่อย่างหวาดกลัวเหมือนทุกวันนี้ แม่จะลองคิดว่าสามารถทำอะไรเพื่อลูกได้บ้าง”

ผมนี้รักแม่ขึ้นมากับใจ จึงตรงเข้ากอดเอวบางๆ ไว้ แต่ไม่ได้คาดหวังว่าจะดึงแม่มาเป็นแนวร่วม ทุกวันนี้แม่ต้องออกไปขายขนม พอกลับมา ก็รีบทำอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ซักรีดเสื้อผ้า แค่นี้แม่ก็เหนื่อยมากแล้ว แม่ไม่ควรจะต้องมาเจ็บตัวเพราะสมคบคิดกับผมก็ได้ รออีกปีเดียว ถ้าผมเรียนจบมีงานทำเมื่อไหร่ ผมจะไม่ยอมให้พ่อต่อเวลาเพื่อขู่เชิญเราตามใจชอบอีกต่อไปแล้ว กว่าที่จะถึงวันนั้นความเกลียดที่ฝังรากลึกคงงอกงามขึ้นเป็นความกล้าหาญ พ่อที่จะพาแม่ไปจากคนดีเมื่อสิบห้าปีก่อนอย่างพ่อเสียที่

“อย่าขวางประตู”

ผมกำลังเอื้อมมือไปจับลูกบิดอย่างเลื่อนลอย ตอนที่น้ำเสียงเยือกเย็นของแม่ดังขึ้นมาเรียกสติ ผมหันขวับ เห็นร่างเล็ก ๆ ของแม่ยังปักหลักอยู่ใกล้ประตูรั้ว โดยมีร่างสูงใหญ่ของพ่อยืนตัวมันแผ่ลิบขวางอยู่

“มีงักล่าหือเธอ” พ่อถามกลับด้วยสีหน้าเหี้ยมเกรียม

ฉกต่อไปเดาได้เลยว่า แม่จะต้องถูกตบหน้าหรือชกลำตัว จากนั้นผมก็ต้องพาแม่ไปทாயา แล่วนอนสุดกลืนควั่นไฟที่พุ่งกระจายไปทั่ว โดยไม่มีส่วนในการช่วยเหลือ เพราะไฟลุกโชนอยู่หลังบ้านป่าชุม

“อย่าขวางประตู” แม่พูดดังขึ้น ขณะโบกมือไปมาเหมือนไล่แมลงวัน “ถึงเวลาที่ฉันจะต้องเปิดทางให้ลูกเติบโตไปเป็นพลเมืองดี เป็นกำลังสำคัญของชุมชนเราได้แล้ว”

“กะอีแค่คน่าน้ำไม่ก็ถึงไปสาดบนหญ้าแห้งๆ ไ้ตรีถึงกับจะได้รับการ

ยกย่องให้เป็นพลเมืองดีเลยหรือวะ”

พ่อตีความคำพูดของแม่ผิดเพี้ยนไปเยอะ อาจเป็นเพราะฤทธิ์เหล็ก
ที่เข้าไปทำลายสมอง

ด้วยความเคยชินต่อการตวาดตะคอกข้างเดียวมานาน พ่อได้ยืม
แม่ตอบโต้กลับบ้าง พ่อคงตกใจจนลืมปล่อยหมัดเด็ดที่ยังกำไว้แน่น แต่ผม
ไม่อาจวางใจได้ ต้องยืนคุมเชิงอยู่ใกล้ๆ พลังกวาดตามองหาท่อนไม้เหมาะมือ
วันนี้เป็นไงเป็นกัน ผมจะไม่ยอมให้พ่อทำร้ายแม่ ผู้กล้าลุกขึ้นมาเชียบเพดาน
การอ่อนข้อให้สูงขึ้น แม่ที่รักของผมคงอยากเห็นลูกยืนตัวตรง ไม่ต้องคู้ค้อม
เหมือนคนหลังค่อมไปชั่วชีวิต

“คิดดูสิ” แม่พูดด้วยน้ำเสียงหนักแน่น “เจ้าตรีจะโตขึ้นมาเป็นคน
แบบไหนกัน ถ้าแม่แต่จะไปช่วยเพื่อนบ้านดับไฟยังทำไม่ได้ เพราะมุดหัว
กลัวหลงอยู่ใต้คำสั่งเฮงซวย ที่มาจากอคติส่วนๆ ของพี่”

“อคติยังไงวะ นิ่งน่มทุจริตเงินคนจนไปเข้ากระเป๋าตัวเอง กูถึงได้
เกลียดมัน” พ่อแผลบปล่อยสองมือลงข้างตัว หมัดก้อนกลมๆ หายไป กลายเป็น
มือหยาบกร้านคูที่ใช้โบกปูน ปูกระเบื้อง เพื่อแลกกับค่าเช่า

แม่หยิบกระเป๋าเงินออกมา ควักบัตรสีฟ้าใบหนึ่งปาดใส่หน้าอกพ่อ
แทนที่จะประเคนแม่ไม้มวยไทยเข้าใส่ตามความสัญชาตญาณเดิม พ่อกลับ
โน้มร่างสูงใหญ่ลงไปหยิบบัตรแข็งใบนั้นขึ้นมาดู

“มันเป็นของนังน่มนี้หว่า” พ่อขมวดคิ้ว

แม่เล่าอย่างรวบรัดว่า ป่านุ่มซึ่งมีอายุมากกว่าแม่สามปี ทั้งยังไว้
ผมสั้นเหมือนกัน ฝากบัตรคนจนไว้กับแม่เพื่อให้ไปซื้อของใช้ในร้านธงฟ้า
ซึ่งเดิมเป็นร้านขายของชำหน้าปากซอย จึงไม่มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด
แล้วนำของใช้เหล่านั้นไปให้น้ำพลอย ซึ่งมีบ้านอยู่ท้ายซอย เพื่อช่วยแบ่ง
เบาภาระของนางบ้าง

คนทั้งชุมชนต่างรู้ดีว่า หลังจากสามีน้ำพลอยประสบอุบัติเหตุในการทำงานจนเป็นอัมพาตไปครึ่งตัว น้ำพลอยเลยต้องออกจากงานประจำมาเย็บผ้าไหลอยู่ในบ้าน เพื่อดูแลสามีกับลูกอีกสองคน ความแร้นแค้นจึงบีบรัดให้ขัดข้องไปหมด เงินช่วยเหลือจากรัฐบาลก็มีเพียงเศษเสี้ยว ชาวชุมชนส่วนใหญ่ต่างก็มีรายได้พอเลี้ยงตัว จึงไม่มีใครเอื้อเพื่อน้ำพลอยได้มากนัก

ป้านุ่มอยากสนองนโยบายช่วยคนจนของรัฐบาล เลยขอให้แม่ทำหน้าที่สายพานลำเลียงสิ่งของไปถึงมีอน้ำพลอย ป้านุ่มมีอาการปวดเมื่อยบ่อยๆ จะเอาของไปส่งเองก็ไม่ไหว แม่จึงรับอาสาไปซื้อสินค้าแล้วขี่จักรยานไปส่งให้น้ำพลอยถึงบ้าน เพื่อสมทบกับข้าวของเครื่องใช้ที่น้ำพลอยแลกซื้อได้ด้วยบัตรของตัวเอง

แม่ยอมรับผิดที่ใช้บัตรแทนป้านุ่ม แต่โลกนี้มีใครบ้างล่ะที่บริสุทธิ์ ผุดผ่องไปทุกกระเบียดนิ้ว คนส่วนใหญ่คงเคยทำผิดระเบียบกันมาบ้าง จะมากจะน้อยแล้วแต่สถานการณ์แวดล้อม แต่ป้านุ่มไม่ได้เอาเงินภาษีเข้าพกเข้าห่อเหมือนข้าราชการบางพวกที่สมคบกันโกงเงินคนจน คนพิการ และเด็กนักเรียนไปครึ่งค่อนประเทศอย่างหน้าด้านๆ ด้วยวิธีการตื้นๆ แต่กลับตรวจสอบไม่ได้อยู่ตั้งหลายปี

พอยื่นข้อเหมือนท่อนไม้ที่ผมหมายตาไว้ ถ้าพอโยนหมดใส่แม่ละก็นะ วันนี้ผมยอมบาปจริงๆ ด้วย

“อย่าขวางประตู” แม่แผดเสียงดังลั่นจนผมสะดุ้งโหยง

พ่อคงตกใจเช่นกันเลยยอมเบี่ยงตัวออก ขณะพูดจึงมีง่า “วันนี้ไปกินอะไรมาวะ ดูอย่างกับหมาบ้า”

แม้ก้าวเท้าพ้นประตูมาแล้ว แต่ยังมีแกลใจหันกลับไปตอบ

“ก็กินข้าวหม้อเดียวกันนั่นแหละ แต่เรากลับต้องอยู่ร่วมกันด้วยความหวาดกลัว พี่ต้องเลิกออกคำสั่ง เลิกกดขี่ทางความคิด จนลูกไม่กล้า

กระตึกกระเดี้ยชะชะที กลับมาเป็นตัวอย่างที่ดีก่อนตายเถอะ”

จากนั้นผมกับแม่ก็เดินลิวไปยังบ้านป่านุ้ม ซึ่งหลานเขยกับหลานสาว พาลูกๆ ไปเที่ยวหัวหินกันหมด พอไปถึงผมรีบรองน้ำใส่ถัง ปีนบันไดสแตนเลส ที่ตั้งชิดกำแพงรั้ว ยกถังน้ำขึ้นไปสาดลงทุ่งหญ้าเพื่อรักษาความชุ่มชื้นไว้ ถ้าป่านุ้มบอกหลานเขยให้ซื้อหัวฉีดย้ำแรงดันสูงติดบ้านไว้บ้าง ภารกิจครั้งนี้ คงง่ายขึ้น

ผมยื่นประจำการอยู่บนชั้นบันได รับทำหน้าที่สาดน้ำ ส่วนคนอื่น ๆ ช่วยกันรองน้ำใส่ถังมาส่งให้ ครั้นจะกระโดดข้ามรั้วเดินลุยลงไปอีกฝั่ง เพื่อขยายแนวพื้นดินเปียกโชกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ก็เกรงว่าต้นหญ้าสูงท่วมหัว ที่ขึ้นเป็นหย่อมๆ อาจเป็นเกราะกำบังให้งูเห่าหนีไฟเข้าไปซุกซ่อนอยู่ ถ้า บังเอิญผมเฉียดเข้าไปใกล้มัน คงหมดโอกาสได้เป็นกำลังสำคัญของชุมชนตามที่แม่อุตส่าห์เสี่ยงชีวิตเพื่อเปิดทางให้

ผมสาดน้ำไปพร้อมกับความหวังใจว่า ถ้าฟอรวบรวมสติอันบ้าคลั่ง คินมาได้ เย็นนี้ผมกับแม่คงโดนซ้อมสะบักสะบอมแน่ พ่อหมกมุ่นอยู่กับการใช้กำลังมานาน จู่ๆ จะให้ทำใจเย็น คิดตามคำพูดของแม่คงยาก

ส่วนแม่เห็นด้วยกับวาทกรรมอมตะของ โทมัส เจฟเฟอร์สัน ประธานาธิบดีคนที่ ๓ แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผมเขียนคำกล่าวของท่านแปะไว้ที่บ้านประตูในห้องส่วนตัวว่า.... “เมื่อความอยุติธรรมกลายเป็น กฎหมาย การลุกขึ้นมาต่อต้านก็เป็นหน้าที่”

แม่จึงเสี่ยงทำหน้าที่ผลักดันสิ่งกีดขวางให้พ้นจากหน้าประตู เพื่อเปิดทางให้ผมเดินออกไปสู่การมีส่วนร่วม ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของชุมชน แต่ผมยังอดวิตกไม่ได้ว่าการเสี่ยงของแม่ครั้งนี้ อาจสูญเปล่า

ระหว่างที่ผมกำลังยื่นมือไปรับถังน้ำที่แม่ส่งให้อยู่ นั้น หางตาแฉลบ ไปทางริมรั้วบ้านหลังที่ติดกับป่านุ้ม เห็นชายร่างกำยำคนหนึ่งสวมเสื้อสีม่วง

มีผ้าปิดจมูก เหยียงตัวฝากกลุ่มควันลงไปบนพื้นหญ้าพร้อมกับลากสายยาวยาวเพื่ออันมีหัวฉีดน้ำแรงดันสูงติดอยู่ เดินอาดๆ ไปพ่นน้ำใส่เปลวไฟที่ลามเลียเข้ามาเรื่อยๆ

เมื่อเฟงมองชายเสื้อม่วงอย่างถนัดตา ผมยิ้มกับตัวเอง เย็นนี้เราสองแม่ลูกคงไม่โดนซ้อมแล้วละ.

Chatri Keth
25 Oct 2018

อวนจับนาค

รติธรณ ใจห้าว

อากาศยามเช้ามีดีค่อนข้างหนาว ชวนให้อยากขดตัวอยู่ใต้ผ้าห่มอุ่นๆ แต่ผมกลับยืนขาแข็งอยู่ตรงนี้มาสักพักใหญ่แล้ว ในหัวมีคำถามมากมายที่ปราศจากคำตอบ ริมฝั่งน้ำโขงที่เชื่อมวราก กระแส น้ำสีขุ่นข้น ทำให้ยากนักที่จะล่องรู้ว่ลึกลงไปกว่านั้นมันได้ซุกซ่อนสิ่งใดไว้อีกบ้าง ผมมีความลับอยู่สองอย่างที่ไม่สามารถบอกใครได้

ผมเป็นเด็กกำพร้า น้าชายเป็นผู้เลี้ยงดูผมมาตั้งแต่เล็กๆ น้ามิ่งไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง เขาพาผมตระเวนขายยาแผนโบราณตามงานวัดหรืองานประจำปีในจังหวัดต่างๆ ผมจึงเติบโตมาโดยที่ได้เรียนหนังสือบ้าง ไม่ได้เรียนบ้างตามประสา

ชีวิตวัยเด็กของผมไม่สุขสบายเอาเสียเลย การตะลอนไปเรื่อยๆ เหมือนนกขมิ้นไร้รังทำให้รู้สึกเหมือนคนไร้บ้าน ไร้ญาติ ช้ายังไร้อนาคต บางคืนพวกเราต้องอาศัยวัดเป็นที่ซุกกายนอน แต่ก็ยังดีหากคืนไหนได้นอนวัดนั้นแปลว่ารุ่งเช้าเราจะมีข้าวกิน

จนกระทั่งวันหนึ่ง ชีวิตที่เหมือนสูตรสำเร็จในนวนิยายก็สิ้นสุดลง เมื่อน้ามิ่งได้ล่องรู้ความลับบางอย่างจากชายปริศนา สิ่งนั้นทำให้พวกเราไม่ต้องร่อนเร่ไปไหนอีกแล้ว น้าชายเช่าบ้านหลังเล็กๆ และเริ่มต้นอาชีพใหม่

โดยมีผมเพียงคนเดียวเป็นผู้ช่วยเก็บรักษาความลับนั้น

ที่ลานบ้านของผม ซึ่งใครๆ เรียกว่าสำนักอาจารย์มิ่ง คลาคล้าไปด้วย ผู้คนหลายสิบคนต่อวัน ยิ่งช่วงปลายเดือนเช่นนี้ ลูกศิษย์ลูกหาของอาจารย์มิ่งอาจมีถึงร่วมร้อย ผมมีหน้าที่คอยดูแลบุคคลเหล่านั้น หลายคนมาบอกละเลยจนคุ้นเคยกับผมเป็นอย่างดี

อันที่จริงแล้วไม่มีใครเคยรู้ว่าอาจารย์มิ่งเป็นใคร มาจากไหน อยู่ๆ ก็มาเปิดสำนักทรงเจ้าขึ้นที่ริมแม่น้ำ สิ่งที่ทำให้อาจารย์มิ่งโด่งดังไม่เพียงแค่น้ำตาไหลอเลาเท่านั้น แต่ผู้คนยังเล่าลือกันว่าอาจารย์มิ่งมีอิทธิฤทธิ์อย่างหาตัวจับยาก

เล่ากันว่าอาจารย์มิ่งมีตบะแกร่งกล้าจนสามารถสื่อสารกับดวงวิญญาณต่างๆ ได้ แต่สิ่งขึ้นชื่อที่สุดของสำนักแห่งนี้คือ อาจารย์มิ่งสามารถจับพญานาคจากแม่น้ำได้ด้วยอวนลงอาคม

“อีฉันกับพรรคพวกเราจะขอมาถือศีลอยู่ที่นี้สักสามวันค่ะ พอเหลือที่พักกว้างบ้างไหมคะ” หญิงวัยกลางคนรูปร่างอวบท้วมแกมยังสวมใส่ทองจนแดงครีต เป็นคนประเภทที่สามารถพบเจอได้มากที่สุดในสำนักแห่งนี้

“คุณสายได้คาถาไปบูชาแล้ว ทำไมถึงอยากมาอยู่ที่นี้อีกล่ะ สำนักนี้ผู้คนแออัด จะไม่ค่อยสะดวก” น้ามิ่งของผมหรืออาจารย์มิ่งของใครๆ ในปัจจุบัน เป็นหนุ่มรูปงาม แม้อายุจะล่วงเข้าวัยสี่สิบแล้วก็ตาม แต่การวางท่าสุ่มแบบหนุ่มใหญ่พร้อมกับรอยยิ้มพริ้มเพรา ทำให้สาวน้อยสาวใหญ่ส่งสายตาวิวบิวให้แทบตลอดเวลา

“โอ๊ย อยู่ได้สบายมาก อีฉันไม่เรื่องมากอะไร ที่บ้านทั้งลูกทั้งผัว กวนใจไม่เว้นแต่ละวันค่ะ มาหาเพื่อนนั่งสมาธิที่นี้ดีกว่า เพื่อวาระบ่อนี้ อวนของอีฉันจะดักจับนาคได้เสียที” เธอส่งยิ้มชนิดที่เรียกว่าหวานสนิทให้กับชายหนุ่มที่อยู่เบื้องหน้า

“พวกเราพักห้องเดิมที่เคยพักก็ได้ค่ะ” หนึ่งในพรรคพวกของเธอ
เสนอ

“ไม่ได้ครับ อาจารย์ให้ผมจัดห้องนั้นไว้สำหรับนายคณาภัยกับ
เสี่ยทรงศักดิ์” ผมรีบบอก

สีหน้าของบรรดาลูกศิษย์เปลี่ยนไปทันที

“สองคนนั้นจะทำอะไรที่นี่ ไหนว่าเป็นคู่แข่งทางการเมืองกัน แล้ว
จะมาอยู่ด้วยกันได้หรือ” ใครคนหนึ่งถามขึ้น ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์
อยู่พักใหญ่

“นั่นนะสิ นายคณาภัย. คนปัจจุบันกับคนที่กำลังจะลงสมัครชิง
ตำแหน่งนายก อยู่ด้วยกันแล้วไม่บรรลัษย์หรืออาจารย์” คำถามซื่อๆ เรียกเสียง
ฮาครืนจากเหล่าสาวกทั้งหลาย

“พวกเขาจะมาร่วมจับนาคในวันเพ็ญนี้เช่นกัน อย่าสนใจให้มาก
เลย เอาล่ะใครที่อยากจองที่พัก ให้จองกับเจ้าณัฐลูกศิษย์ของอาจารย์ได้เลย
เดี่ยวเดี๋ยวก็คงเต็มหมดแล้วละ” ลี้นเสียงของอาจารย์มิ่ง ผู้คนหลายสิบก็กรู
กันเข้ามาห้อมล้อมที่ผม ผมแอบมองหน้าชายก่อนที่เขาจะหลิวตาให้ และหาย
ลับเข้าไปหลังม่าน

เมื่อสถานการณ์สงบลง รายชื่อจองที่พักในสมุดของผมก็เต็มทุก
ช่อง ทุกๆ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เป็นวันจับพญานาคของทางสำนัก ผู้คนมากมายจาก
ทั่วสารทิศจะมารวมตัวกันชนิดมืดฟ้ามัวดิน หลายคนจะเดินทางมาขอพักที่
สำนักก่อนถึงวันงานพิธี เพื่อสร้างบุญด้วยการถือศีลภาวนา เพื่อว่าบุญนี้จะ
ส่งเสริมให้พวกเขาจับพญานาคได้

การจับพญานาคเป็นพิธีกรรมที่ทุกคนต่างเฝ้ารอ ผู้คนที่เข้าร่วมพิธี
จะใช้อวนกำกับศาลาล้อมจับพญานาคจากแม่น้ำ หากผู้นั้นถึงพร้อมด้วยบุญ
บารมี อวนศักดิ์สิทธิ์จะสามารถจับพญานาคได้ และจะเปลี่ยนจากสีขาวเป็น
สีฟ้าด้วยฤทธิ์ของพญานาค พญานาคที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่สามารถ

เห็นได้จากการเฟื่องกสิณจะถูกนำมาใส่ขวดโหล และมอบให้ผู้ที่มิจิตศรัทธา
นำไปบูชาต่อเพื่อเรียกโชคลาภวาสนา

จากคนหลายร้อยคนในแต่ละครั้งที่ประกอบพิธี มีเพียงสามสี่คน
เท่านั้นที่อวนจะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า เสียงโห่ร้องเหมือนเชียร์มวยจะดังขึ้นทุก
ครั้งที่มีคนลากอวนขึ้นจากน้ำ และจะดังขึ้นจะหูแทบดับหากอวนของใคร
เปลี่ยนเป็นสีฟ้า

น้ำมิ่งรู้ว่าในแต่ละครั้งจะจับพญานาคได้กี่ตัว เพราะเขาเป็นคนสั่ง
ให้ผมย้อมอวนพวกนั้นด้วยน้ำยาพิเศษที่ได้มาจากชายลึกลับในครั้งนั้น น้ำยา
ไร้สี ไร้กลิ่นจะเปลี่ยนอวนสีขาวเป็นสีฟ้าหากสัมผัสกับน้ำ น้ำมิ่งจะมอบอวน
ปากนั้นให้กับบางคนที่ถูกเลือกเท่านั้น ส่วนคนอื่นๆ จะได้เพียงอวนธรรมดา
ซึ่งต่อให้ล้อมจับทั้งคืนก็ไม่มีวันติดสิ่งใดขึ้นมาได้นอกจากปลาสักสองสามตัว

“ผมตั้งใจว่าจะมาที่นี่ตั้งหลายครั้งแล้ว แต่ไม่เคยมีเวลาว่างสักที”
เสียงอันดังกึกก้องนั้นเป็นของเสี่ยทรงศักดิ์

ผู้คนต่างพากันห้อมล้อมเมื่อคนสำคัญสองคนปรากฏตัวขึ้นใน
สำนักของเรา เสี่ยทรงศักดิ์อายุล่วงเข้าเกือบหกสิบปีแล้ว การคร่ำหวอดใน
วงการค้าที่ถูกกฎหมายบ้างผิดกฎหมายบ้าง ทำให้เขาร่ำรวยอย่างรวดเร็ว
นิสัยห้าวหาญ เปิดเผย และความเป็นนักเลงของเขาทำให้คนจำนวนหนึ่ง
สนับสนุนให้เขาลงเล่นการเมืองท้องถิ่น

นายกชาญเองก็รุ่นราวคราวเดียวกับเสี่ยทรงศักดิ์ การเลือกตั้ง
นายก อบต. สมัยหน้าคงเป็นสมัยสุดท้ายของเขา แม้ว่าตลอดเวลาที่เขา
ดำรงตำแหน่งจะไม่มีผลงานที่โดดเด่น แต่เขาก็เป็นคนดีพอตัว คอยช่วยเหลือ
สังคมเท่าที่กำลังจะทำได้ ไม่มากเกินไปกว่านั้น แต่ก็ไม่น้อยจนถูกติฉินนินทา

“ผมเคยมานะ แต่เข้าไม่ถึงเพราะคนเยอะมาก” นายกชาญกล่าว
ด้วยเสียงที่นุ่มเบาติดกัน

“ทำไมไม่แจ่งละครับ จะได้ให้เด็กพามาพบ” น้ำมิ่งถาม

“ผมเกรงใจชาวบ้าน เห็นพวกเขามารอกันนาน ไม่อยากให้ลำบาก” เสียงพิมพ์อย่างพึงพอใจตั้งขึ้นในหมู่ฝูงชน ดูจากสีหน้าของผู้คนแล้วคงพอคาดเดาได้ว่ายกแรกใครเป็นผู้ชนะ การมาถึงของทั้งสองคนคงไม่ได้มีเจตนา มาจับพยานาคเพียงอย่างเดียวเป็นแน่

“เจ้าณัฐ แก่คิดยังไงกับสองคนนั้น” นายชายถามผมในคืนหนึ่ง

“แย่งลูกคำกันเห็นๆ” เมื่อไม่มีใคร เราสองคนจึงสามารถทำตัวตามสบายเหมือนสมัยก่อนได้

“น่าจะให้อวนจับนาคกับใครเหรือ” ผมถามขึ้นอีกเมื่อเห็นนายชายเงียบไป

“คงต้องดูกันก่อน ไม่กี่วันหรือกว่า พวกเขาต้องส่งทูตมาเจรจา ต้าอวยเป็นแน่” น้ำมิ่งล้มตัวลงนอนอย่างอารมณ์ดี

หากเหรียญมีสองหน้าเช่นใด นายชายของผมก็เป็นเช่นนั้นไม่ต่างกัน ภายใต้น้ำกาทกของความครีธา น้ำมิ่งซ่อนตัวตนอีกด้านหนึ่งไว้อย่างมิดชิด ในช่วงแรก เราทั้งคู่ต่างมีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับการตั้งสำนักแห่งนี้

“เราขายความสบายใจให้พวกเขา” นั่นคือความคิดของนายชาย

“แต่มันเป็นอาชีพตัมตุ้น หลอกหลวงชาวบ้าน” ผมแย้งเช่นนี้เสมอ

“อูะ แล้วแกจะให้น้ำทำยังไงวะ ให้กลับไปเร่ร่อนอดมื้อกินมื้ออีกหรือไง” นายชายเริ่มโมโห

“ผมอยากเรียนหนังสือ” นั่นคือความคิดของผม

น้ำมิ่งนั่งเงียบไป ความรู้สึกเสียใจแสดงออกทางสีหน้าอย่างไม่ปิดบัง และน้ำเสียงค่อยเบาลง

“น้ำลัญญาว่าถ้าเรามีเงินเยอะๆ จะส่งแกเข้าโรงเรียน แกอาจจะยังไม่เข้าใจความคิดของผู้ใหญ่ น้ำเองก็ไม่อยากมีชีวิตเช่นนี้ และยังไม่อยาก

ให้แก่มิชีวิตเช่นนี้เหมือนกัน เรานั่งบนหลังเสือแล้วหากจะลงก็ต้องรอท่าที่
ให้ปลอดภัย” แต่สัญญานั้นก็ลอยหาย ทุกวันนี้ผมเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของ
อาจารย์มิ่ง และยังคงไม่ได้เข้าโรงเรียน

ตั้งแต่การมาถึงของสองผู้ยิ่งใหญ่ทางการเมืองท้องถิ่น สำนักของเราก็
วุ่นวายไม่เว้นแต่ละวัน ทั้งบอดี้การ์ด คนขับรถ คนส่งอาหาร เข้าๆ ออกๆ
จนเวียนหัว ในขณะที่คนอื่นกำลังคร่ำเคร่งกับการสวดมนต์ภาวนา คนทั้งคู่
กลับชอบซักชวนผู้คนพูดคุย สอบถามสารทุกข์สุขดิบ และให้คำรับปาก
ต่างๆ นานาตามวิสัยนักการเมือง ผมกับนายชายเฝ้ารอว่าเมื่อไหร่คนทั้งคู่
จะเอ่ยปากเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการมาที่นี่ และไม่ต้องรอนาน
วันยี่นหมยี่นแมวกี่มาถึง

“คุณจะได้สำนักใหม่ที่ใหญ่กว่านี้ ใ้หนูนั่นก็จะได้เรียนหนังสือ” เมื่อ
นายชายยังคงวางเฉยต่อข้อเสนอต่างๆ เสียใหญ่จึงอดไม่ตายแบบพวกนักเลง
มาใช้อย่างไม่รีรอ

“ผมไม่สนใจเรื่องกลเม็ดตมตุ่นของคุณหรอก トラบใดที่อวนนั้น
เปลี่ยนเป็นสีฟ้า แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นผมจะแฉเรื่องทั้งหมดให้ชาวบ้านรู้ แล้ว
คอยดูกันว่าคุณจะใช้ชีวิตไหนซุกหัวนอน” เสียทรงคักดีไม่เสียทีที่เป็นนักเลง
ใหญ่ เขาคงให้คนไปสืบเรื่องของเรามาแล้วเป็นแน่ นายชายไม่ได้โต้ตอบอะไร
กลับจูงมือผมเสีงไปเสีงจากที่นั่น

ริมฝั่งแม่น้ำเจียบสงบในยามราตรี น้ำในแม่น้ำโขงเอ่อจนเกือบ
ถึงตลิ่ง ผมสังเกตเห็นว่าน้ำมิ่งไม่ได้ดูหวาดกลัวอะไร แต่กลับดูวิตกกังวล
เสีงมากกว่า

“ผมว่าคงทำไม่ได้แน่” แม้เสีงพูดจะนุ่มเบาแต่ทำให้ผมสะดุ้ง
สุดตัว นายกชาญยืนอยู่เบื้องหลังพวกเรา ผมแอบสงสัยว่าทำไมคนทั้งคู่จึง
เลือกคืนเดียวกันเพื่อเจรจากับนายชายของผม

“ผมคงจับน้ำหนักไม่ได้แน่ๆ เพราะผมนั่งสมาธิอย่างคนอื่นไม่ได้ แข็งขามันขัดดยอกไปหมด” ชายผู้ล่องเลยวัยกลางคนบีนวดขาตนเอง ประกอบคำพูด

คำบอกเล่านั้นทำให้ผมอดขำไม่ได้ เพราะผมเห็นนายกชาฎพยายามนั่งสมาธิด้วยสรีรนาบุดเบี้ยวมาหลายวันแล้ว แต่ก็ยังตึกว่าอีกคนที่ดีแต่เดินไปเดินมาอวดเบ่งไปทั่ว

“ผมบอกตรงๆ ว่าผมอยากเป็นนายก อบต. อีกสักสมัย แต่ดูท่าจะมันใจไม่ค่อยได้เท่าไร เสียทรงศักดิ์มีพรรคพวกมากมายน่าดู ถ้าหากเหล่าลูกศิษย์ลูกหาของอาจารย์ทะเลาะแฉนให้ผมก็น่าจะพอมีลุ้น” สรีรนาซื่อๆ ทำให้ยากนักที่จะเมินชายที่ยืนอยู่เบื้องหน้า แต่หากพิจารณาการให้เหตุผลอย่างตรงไปตรงมา ผมว่ายกนี้ทั้งคู่เสมอกัน

คืนนั้นน้ำมิ่งเข้าอนโดยไม่ได้พูดอะไร แต่สรีรนาครุ่นคิดของเขาพลอยทำให้ผมไม่สบายใจไปด้วย

ผมสะดุ้งจนแปรงทาลีในมือเกือบร่วงลงพื้น เมื่อรุ่งๆ น้ำมิ่งเปิดประตูห้องเก็บของเข้ามา

“ตกใจหมด เคาะประตูก่อนสิ” ผมทำหน้ามุ่มๆ ก่อนจะลงมือทำงานต่อไป อวนเพียงปากเดียวในคืนวันพรุ่งนี้ที่จะเปลี่ยนเป็นสีฟ้า และผมกำลังย้อมมันอยู่ด้วยน้ำยาสูตรลับ

“ทำไมมานั่งย้อมอวนอยู่ในนี้วะ” น้ำชายนั่งลงข้างๆ ผม พลองพิจารณาตุผลงาน

“แล้วจะให้ไปนั่งย้อมในห้องชั้นล่างจั้นเหวอ” มือของน้ำชายกระตุกเหมือนจะเง้อมาโดนกะโหลก ผมจึงรีบยัมหวานให้

“ไอ้ลูกน้องเสียนั้นมาต่อมๆ มองๆ อยู่หลายรอบ ผมเลยแอบขึ้นมาบนนี้ตะหาก” ผมรีบชี้แจงในที่สุด สรีรนาของน้ำมิ่งยังคงดูเคร่งเครียด

“น้ำตดลिनใจรียัง ว่าจะให้วอนปากนี้กับใคร” ผมไม่เคยยุ่งเรื่องเหล่านี้ แต่ด้วยความเป็นห่วงเลยอดถามไถ่ไม่ได้

“น้ำไม่ได้กลัวที่พวกมันชูหรือก แต่ข้อเสนอลของมันน่าสนใจทีเดียว” ผมทำตาโตอย่างไม่เชื่อหู

“ถ้าแก่ได้เรียนหนังสือ นาก็ตายตาหลับเพราะไม่รู้ลึกลับผิดกับพ่อแม่ของแกสักเท่าไร แต่อีกใจหนึ่งก็อยากทำหน้าที่ของพลเมืองให้ดีสักครั้ง ถ้าบ้านเรามีคนดี ๆ เป็นผู้นำ เผื่อจะได้เจริญ ๆ อย่างบ้านใครเขาบ้าง” ผมยิ้มหวานให้น้ำชายอีกครั้ง น้ำชายของผมเป็นเหรียญที่ซ่อนอีกหน้าหนึ่งไว้ อย่างแนบเนียนจริง ๆ

เมื่อวันสำคัญมาถึง น้ำมิ่งแต่งตัวเยี่ยงอาจารย์มิ่ง ภาพน้ำชายหนุ่มงามหนุ่มชาวทำให้ผมอดยิ้มไม่ได้ทุกที

อาจารย์มิ่งเดินนำฝูงชนมายังปะรำพิธีที่ทางไว้ริมแม่น้ำ เหล่าศิษยานุศิษย์ที่รอคอยวันนี้ต่างร่วมกันตั้งจิตภาวนาอย่างตั้งอกตั้งใจ แน่นอนว่าที่นั่นด้านหน้าสุดตกเป็นของสองนักรบเมืองทองถิ่นผู้ยิ่งใหญ่ที่ใคร ๆ ต่างคอยลุ้นกันตัวโก่งว่า ใครมีบุญพอจะจับพญานาคจากแม่น้ำได้ในคืนนี้

เมื่อพิธีกรรมเริ่ม ผมนั่งลงในตำแหน่งผู้ช่วยของอาจารย์มิ่ง การสวดมนต์เริ่มต้นตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง และเริ่มอีกครั้งในช่วงบ่ายถึงเย็น เมื่ออาทิตย์ลับขอบฟ้าพิธีสำคัญก็เริ่มขึ้น

ผู้คนต่อแถวยาวเหยียดเหมือนงูเลื้อยเพื่อรอรับวอน วอนแต่ละปากนั้นอาจารย์มิ่งจะเป็นผู้ส่งมอบให้กับมือ ทั้งนี้เพื่อความมั่นใจว่าวอนปากพิเศษจะไม่ถูกส่งผิดคน

ผมเคยถามน้ำชายว่า เขาใช้เกณฑ์อะไรตดลिनว่าใครควรได้อวอนจับนาค น้ำชายหัวเราะดั่งลั่นพร้อมกับเฉลยว่า

“ใครที่เคยเป็นเหมือนพวกเราอย่างไรละ คนที่นำสงสาร ไม่ค่อยมีเงิน

จะให้พวกเขามาบ่อยๆ น้ำก็بابแยลีสี่ ส่วนคนรวยๆ มีเงินมีทองเยอะๆ พวกนี้
อยู่บ้านก็ทำให้ลูกฝังรำคาญ ถ้าพวกเขาจ่ายเงินมานั่งสมาธิ น้ำก็เหมือนได้
ทำบุญกับคนในครอบครัวของเขาเลยนะโว้ย” ผมหัวเราะร่วมกับความคิด
ของน้ำชาย

ทุกคนที่มีวอนอยู่ในมือต่างหาทำเลที่ตนคิดว่าเหมาะสมเพื่อลงไป
วางวอนและขึ้นมารอคอย เมื่อถึงเวลาสำคัญ น้ำชายของผมก็เดินลงไป
แม่น้ำอย่างใจเย็น วันนี้น้ำในแม่น้ำค่อนข้างไหลแรง ถึงแม้ผมจะเห็นมา
เป็นร้อยครั้ง แต่ทุกครั้งก็อดเป็นห่วงไม่ได้

ผมช่วยประคองน้ำมิ่งลงจากตลิ่ง พอถึงเขตที่ตลิ่งเริ่มลาดชันซึ่งเคย
เป็นจุดที่เขาจะต้องย่อตัวดำน้ำลงไป แต่คราวนี้เขากลับก้าวต่อโดยไม่หยุด
เหมือนเช่นเคย ผมกระตุกแขนน้ำชายไว้ด้วยความตกใจ น้ำมิ่งหันมามอง
ผมชั่วคราว ก่อนจะถอดประจำสายหนึ่งให้ผม มันเป็นประจำที่น้ำชายของผม
รักมาก เขามักจะสวมมันไว้ติดตัวเสมอตั้งแต่เป็นอาจารย์มิ่ง

“บางครั้งเราควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องบ้าง สักครั้งก็ยังดี” เขาเอา
มือมาลูบหัวของผมอย่างอ่อนโยน ความรู้สึกแปลกประหลาดแล่นปราดทั่ว
ร่างกาย แต่ก่อนที่ผมจะทันเอ่ยปากพูดสิ่งใด น้ำชายของผมก็ดำน้ำหายไป
เสียแล้ว

ผมนั่งอยู่ริมตลิ่งอย่างเลื่อนลอยจนเวลาสว่างเลยผ่านไปเท่าไรแล้ว
ก็ไม่รู้ เสียงใครคนหนึ่งดังขึ้นข้างๆ ผม

“ทำไมนานจัง” สีหน้าของนายกษานดูวิตกกังวล

“อ้อ๊ย ท่านนายกไม่เคยมาดู อาจารย์ท่านลงไปบริการมคธาเรียก
นาคมาให้พวกเรา ฉันเห็นมาหลายครั้งแล้ว” น้ำสายและพรรคพวกที่ยืนอยู่
ไม่ห่างออกไปช่วยกันอธิบาย

“ใช่ บางครั้งหายไปเป็นชั่วโมงเลยละ แล้วก็โผล่กลับมาเฉย” เสียง
ตอบรับอย่างเห็นด้วยดังมาจากรอบบริเวณ

“เขารู้ว่ากันว่า อาจารย์มิ่งเป็นกายหนึ่งของพญาสัทโทนาคราชที่ลงมาโปรดมนุษย์ เมื่อท่านลงไปใต้น้ำท่านเลยสามารถหายใจใต้น้ำได้” เสียงตอบรับอื้ออึงดังสนั่นหวั่นไหว ผมได้แต่นั่งฟังนิ่งๆ

น้ำมิ่งเป็นคนว่ายน้ำเก่ง เขามักจะดำน้ำออกไปไกลๆ ให้พื้นผิวน้ำแล้วแอบขึ้นไปนั่งเล่นริมตลิ่ง เมื่อเห็นว่าเหมาะสมด้วยเวลาแล้วจึงค่อยดำน้ำกลับมาโผล่ที่เดิม ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านเลยเชื่อว่าอาจารย์มิ่งสามารถกลายร่างเป็นนาคได้เมื่ออยู่ในน้ำ

“แต่ผมว่ามันนานเกินไปแล้ว เราควรส่งคนไปดูหรือขอความช่วยเหลือ” นายกษัตริย์เป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่แสดงความเป็นห่วงเป็นใย

“อาจารย์เขาเป็นร่างทรงนาค เขาไม่เป็นอะไรหรอก” น้ำเสียงของเสี้ยมทรงศักดิ์ฟังดูประชดประชันอย่างจริงจัง ผมนึกอยากรู้แล้วว่าน้ำมิ่งมอบอวนจับนาคให้ใคร ถ้าผู้ช่วยคนนี้ได้ไป อนาคตของคนที่นี่จะเป็นอย่างไรก็สุดรู้

“พวกเราลงไปลากอวนขึ้นมาเถอะ เตี่ยวอาจารย์ก็กลับมา” ชายคนหนึ่งพูดขึ้น ข้อเสนอั้นทำให้ผู้คนจำนวนมากทยอยกันลงไปใต้น้ำเพื่อตรวจสอบอวนของตนเอง และแน่นอนอวนของทุกคนยังคงเป็นสีขาว

“ย้ายเถอะ ไปวางทางโน้นบ้าง อาจารย์เรียกนาคมาแล้ว เตี่ยวคงติดอวนใครสักคนล่ะวะ” ความวุ่นวายเกิดขึ้นอีกครั้ง เมื่อทุกคนพยายามย้ายทำเลที่วางอวน ด้วยหวังว่าคืนนี้ตนอาจจะโชคดี

อีกด้านหนึ่งเสี้ยมทรงศักดิ์กำลังส่งคนลงไปกู้อวนขึ้นมา ผู้คนต่างหยุดดูจนแทบลืมหายใจ เสียงอื้ออึงดังขึ้นเมื่อพบว่ามันยังคงเป็นสีขาว ผมถอนใจอย่างโล่งอก นี่คงเป็นสิ่งที่น้ำมิ่งบอกว่า เราควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องบ้าง ถึงผมจะอยากเรียนหนังสือมากแค่ไหน แต่ถ้าต้องใช้เงินจากเสี้ยมใจร้ายคนนี้เป็นทุนการศึกษา ผมขออยากจนอย่างเดิมดีกว่า

เสียงดังขึ้นอีกระลอก คราวนี้ดังกว่าครั้งแรก ถึงผมไม่หันไปดูก็พอ

รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น นายกชาญจมอยู่ในน้ำครึ่งตัว ในมือชูวอนที่เปลี่ยนเป็น
สีฟ้าสดใส ผู้คนรอบบริเวณนั้นต่างโห่ร้องอย่างยินดี ชายผู้โชคดีที่จับ
พญานาคได้ในคืนนี้ยิ้มอย่างร่าเริงให้ผู้คนรอบๆ

เขารีบปรีมาหาผมทันทีหลังจากที่ตะเกียกตะกายขึ้นมาบนตลิ่งได้
“ขอบคุณมากนะ ฉันจะช่วยเหลือที่นี้เป็นการตอบแทน” เสียง
กระซิบของเขาแผ่วเบาจนผมเท่านั้นที่ได้ยิน

ผมนำโหลแก้วที่เตรียมไว้สำหรับใส่พญานาคมาทำพิธีกรรมสุดท้าย
เพื่อให้ทุกอย่างเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ กลเม็ดกับความซ้ำของจากการฝึกฝน
มาเป็นเวลานาน ทำให้ผมสามารถแอบใส่ยาลดกรดลงในโหลแก้วได้โดยไม่มี
ใครทันสังเกต น้ำในโหลเกิดฟองฟูขึ้นพอดีกับที่ผมทำท่าปล่อยพญานาค
ลงไป เสียงผู้คนโห่ร้องแซ่ด้วยความตื่นเต้นและประหลาดใจ

“พญานาคตนนี้ฤทธิ์มากเสียจริง ดูน้ำในขวดโหลสิพวกเรา” เสียง
สรรเสริญมายากลของผมดังไปทั่ว จะไม่ให้มีฤทธิ์มากได้อย่างไร ในเมื่อ
คราวนี้ผมใส่ยาลดกรดลงไปมากกว่าทุกๆ ครั้ง

ผมใช้ยันต์ปิดปากขวดก่อนจะส่งให้ว่าที่นายอีกสมัย ผู้คนต่าง
ชื่นชมนายกชาญอย่างออกนอกหน้า เขายกขวดโหลขึ้นจบบหน้าผาก ผมไม่รู้
ว่าเขาอธิษฐานสิ่งใด แต่คงจะได้ไม่ยากนัก

ผมชะเง้อไปทางแม่น้ำอย่างเป็นกังวล พิธีกรรมต่างๆ จบลงแล้ว
แต่น้ำชายของผมก็ยังคงเงียบ ไม่ปรากฏแม้แต่เงา ความวิตกเริ่มทับถมจน
แทบหายใจไม่ออก

กว่าหกชั่วโมงแล้วที่หน่วยกู้ภัยและชาวบ้านช่วยกันค้นหาตัวอาจารย์มิ่ง
ผู้โด่งดัง นายกชาญเป็นผู้ที่ทนรอไม่ได้จึงเรียกหน่วยกู้ภัยมาช่วยเหลือ ผมยืน
เหมือนคนเปื้อนไปทำอะไรไม่ถูก เสียงโกลาหลของผู้คนรอบตัวเหมือนดังมา
จากที่อันแสนไกล น้ำตาไหลรินลงอาบแก้มเหมือนจะไม่มีวันแห้งเหือด ภาพ

ความทรงจำสมัยเด็กที่เราเคยเร่ร่อนและอดอยากมาด้วยกันประดังประเด
เข้ามาเหมือนฉากในหนังขาวดำ อาจารย์มิ่ง นายชายและญาติเพียงคนเดียว
ของผมหายตัวไปตลอดกาลในแม่น้ำโขงอันเขียวกราก แล้วจู่ๆ ทุกอย่างก็
มีดมีดลง สติของผมขาดหายไปในวัน那一天นั้น

**ผมมีความลับอยู่สองอย่างที่ไม่มีใครบอกใครได้ อย่างแรกคือสูตรลับ
ของน้ำยาที่จะทำให้หวนเปลี่ยนเป็นสีฟ้า อย่างที่สองคือเหตุการณ์ในเช้ามีด
วันที่เจ็ดหลังจากน้ำมิ่งหายตัวไป เช้าวันนั้นกระแสน้ำสีขุ่นข้นที่ลักพาตัว
นายชายของผมไปก็นำร่างของเขามาคืน แม้สภาพร่างกายส่วนใหญ่จะจำแทบ
ไม่ได้แล้ว แต่ผมจำเสื้อผ้าของเขาที่ใสในวันนั้นได้ดี**

ผมเผลอเข้าถอดร่างนั้นอย่างไม่ระวังเลย เสียขี้ใจมาให้ของผมปีมว่าจะ
ขาดใจ นำแปลกใจนักเหตุใดช่วงเวลาแห่งความสุขมักจะเคลื่อนที่เหมือน
เข็มวินาที แต่ในขณะที่มีความสุขทุกขเวลานั้นกลับเคลื่อนผ่านอย่างเชื่องช้า
ราวกับเข็มชั่วโมง

สิ่งแรกที่ผมคิดได้คือโทรแจ้งตำรวจ แต่แล้วความคิดอีกอย่างหนึ่ง
ก็ผุดขึ้นแทนที่ ตอนนีช่าวบ้านเชื่อว่าสาเหตุที่ไม่มีใครพบร่างของอาจารย์
มิ่ง นั้นเป็นเพราะเขากลายร่างเป็นภูยานาคไปแล้วตลอดกาล และตอนที่
ผมเป็นลมในคืนนั้น ยิ่งทำให้ทุกคนเชื่อว่าภูยานาคตนใหม่ได้เลือกผมเป็น
ร่างทรงเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านแทน เมื่อสิ่งยึดเหนี่ยวหนึ่งหายไป ผู้ที่อ้างอ้าง
ทางความคิดจึงต้องหาหลักพึ่งพิงใหม่ เพื่อยึดเกาะให้สติของตนมั่นคงเป็น
ธรรมดา

เมื่อน้ำมิ่งหายตัวไป เสียทรงศักดิ์จึงล้มเลิกความคิดที่จะเอาเรื่อง
กับผม ส่วนนายชกษาญให้ความช่วยเหลือผมเต็มที่เหมือนที่ได้รับปากไว้

เพื่อให้อาจารย์มิ่งยังคงเป็นตำนาน ไม่ใช่แค่คนดำมตุ่นที่จมน้ำตาย
และผมสามารถอยู่รอดต่อไปได้ ผมจึงฝังร่างของนายชายสุดที่รักไว้ในบริเวณ

บ้านของเราและสร้างศาลาทับไว้ ผมได้ฝากความลับนี้ให้พระแม่ธรณีเก็บรักษาต่อไป

อากาศยามเช้ามีดีค่อนข้างหนาว แต่ผมกลับยืนขาแข็งอยู่ในศาลา
ริมแม่น้ำแห่งนี้ เพื่อค้นหาคำตอบที่ไม่มีวันมี กระแสน้ำที่ขุ่นข้นนี้ยังซุกซ่อน
ความลับใดไว้อีกบ้าง ถ้าความลับของมันไม่เคยมีผู้ใดล่วงรู้ ความลับของ
ผมก็คงเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน ผมหมุนประจำในมืออย่างแผ่วเบาราวกับกลัว
ว่ามันจะบอบสลาย ร่วงปีแล้วที่ผมได้รับความเชื่อถือจากผู้คนแถบนี้ในฐานะ
ผู้จับนาคคนใหม่ นายกษัตริย์ได้เป็นนายก อบต. อีกหนึ่งสมัย และผู้คนยัง
คงหลงใหลมายังสำนักแห่งนี้ไม่เคยขาดสาย สิ่งที่เข้มแข็งที่สุดคือศรัทธาซึ่ง
นำชายของผมเป็นผู้สร้างมันขึ้นมา แต่มันก็เปราะบางและยากที่จะรักษาไว้
เช่นเดียวกัน

ผมบอกลาน้ำชายเพื่อจะกลับไปทำงานต่อ งานที่จะต้องทำมีอีก
มากโข รัฐบาลได้กำหนดวันเลือกตั้งที่แน่นอนแล้ว ผมคงต้องรีบยอมวอน
ใหม่ๆ อีกหลายปากเพื่อเตรียมไว้ล่วงหน้า หากบนหลังเสือนั้นหาทางลง
ยาก ผมจึงคงต้องนั่งดีๆ.

บทกวี

หน้าว่าง

ธงชาติผืนเก่า

จันทร์ เดือนแรม

๑.

ฉันเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่หก

พ่อฉันมีอาชีพเป็นนักการภารโรงของโรงเรียน

ทุกวันตอนเช้าพวกเรานักเรียนต้องเข้าแถวหน้าเสาธง

นักเรียนตัวแทนของชั้นเรียนจะออกไปชักธงขึ้นเสา

เราร้องเพลงชาติกันอย่างพร้อมเพรียง

เพลงชาติที่เราท่องจำกันจนขึ้นใจ

พ่อยืนแถวหลังสุดเพื่อร่วมยืนร้องเพลงชาติกับพวกเราเสมอ

หลังจากนั้นพ่อจะไปล้างห้องน้ำ ไปตัดหญ้า และไปซ่อมโต๊ะเก้าอี้ที่ชำรุด

หกโมงเย็นของทุกวันพ่อจะขี่จักรยานออกจากบ้านมาชักธงลงจากเสา

ขณะที่เพลงชาติดังขึ้นจากวิทยุกระจายเสียงของชุมชน

พ่อจะดึงธงลงช้าๆ เพื่อมันลงได้สุดพอดีกับจังหวะของเพลงชาติไทยในตอน

สุดท้าย

๒.

ฉันไม่เคยถามพ่อถึงความรักชาติ
พ่อเองก็ไม่เคยบอกความหมายความเป็นชาติแก่ฉัน
พ่อเป็นคนพูดไม่เก่ง แต่พ่อขยันทำงานทุกวัน
พ่อตัดหญ้าหน้าเสาธงจนเรียบเตียนทั้งปีแม้วันช่วงปิดเทอม
โรงเรียนของเราจึงน่าอยู่
แม้ว่าคุณครูจะไม่ใจดีทุกคนเหมือนเพลงที่ฉันและเพื่อนๆ หัดร้องในห้องเรียน

๓.

ช่วงเทอมสุดท้ายก่อนจบระดับชั้นประถม
พ่อนำธงชาติผืนหนึ่งมาวางในห้องนอนของฉัน
ฉันแปลกใจ
เมื่อพ่อบอกว่ามันคือของขวัญสำหรับฉัน
ฉันมองธงชาติผืนหนึ่งที่เก่าขาดเป็นริ้วๆ อย่างไม่รู้จักความหมาย
พ่อบอกว่าเพิ่งจะเปลี่ยนผืนใหม่ที่โรงเรียน
ฉันก็เพิ่งรู้
พ่อไม่เคยนำธงชาติไปทิ้ง แต่พ่อจะเก็บมาที่บ้านไว้ในห้องนอนของพ่อ
พ่อบอกว่าพ่อปะชุนส่วนที่ขาดของมันจนสมบูรณ์ทุกผืน
และครั้งนี้พ่อให้ฉันทำหน้าที่นั้นด้วยตนเอง
พ่อสอนให้ฉันร้อยเส้นด้ายเล็กๆ สีขาวเพื่อเชื่อมรอยขาดเข้าหากัน
ฉันเชื่อมรอยขาดตรงริมผ้าสีแดงให้ติดกับผ้าสีขาว
ฉันเชื่อมรอยขาดตรงริมผ้าสีขาวให้ติดกับผ้าสีน้ำเงิน

พ่อบอกว่า

“ด้ายสีขาวนั้นเป็นตัวแทนของฉันและเราทุกคนในชาติ”

เมื่อผืนธงชาติถูกข้อมให้สมบูรณ ฉันถามพ่อว่า

“แล้วเราจะทำอย่างไรกับสีที่ซีดจาง และมีรอยเปื้อนนี้ล่ะ”

พ่อเงยบไปครู่หนึ่งแล้วบอกฉันว่า

“พ่อก็ไม่เคยนำมันไปย้อมสี หรือซักให้สะอาด เพราะถึงมันจะเก่ามันก็คือ ธงชาติอย่างที่มีมันเป็นนั่นแหละ”

ฉันทำหน้างง ๆ ไม่เข้าใจที่พ่อพูดสักเท่าใดนัก

ฉันได้แต่หวังว่าเมื่อโตขึ้นฉันจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่พ่อพูด

ฉันได้แต่หวังว่าเมื่อโตขึ้นฉันจะเข้าใจในสิ่งที่พ่อทำ.

บ้านหลังเดียวกัน

ปริญญ์ สระปัญญา

ฟ้าไม่มีเส้นกันกีดกันนก
เหนือ ใต้ ออก ตก ปีกผกผัน
ไม่มีหมุดเขตแดนแบ่งแผ่นดิน
ไม่มีเส้นแบ่งเขตหินทุกถิ่นทาง

ไม่มีพรมแดนใดในทะเล
แบ่งคลื่นเห่ไกลมั่งแยกฝั่งห่าง
ไม่มีแนวกำแพงแบ่งคั่นกลาง
ขีดกรอบขวางแบ่งขีดมิติ-ศัตรู

มนุษย์เพียงเท่านั้นเฝ้าพันธุ์หนึ่ง
ขีดเส้นชิงเขตแดนแผ่นดินอยู่
สร้างกำแพงรั้วรอบกรอบประตู
กันคลอง คู แม่น้ำ ห้วย ลำธาร

เหตุความเชื่อแตกต่างบางความคิด
จากเป็นมิตรชิดใกล้ก็ไกลบ้าน
จากแย้มยิ้มพริ้มพราวก็ร้าวราน
เพียงหมอกมานคิดต่างปิดทงใจ

บ้านเดียวกัน เรียนรู้การอยู่ร่วม
ต่างก็รวมความต่างร่วมทางได้
สน ลัก รัง มะค่า หย้า เต็ง ไทร
หลากหลายพรรณไม้จึงเป็นดงป่าพงพี

ชนหลายเผ่าหลากพันธุ์รวมกันอยู่
ตระหนักรู้คุณค่ารู้หน้าที่
รู้แบ่งปัน รู้รัก สามัคคี
ลบล้างสีความต่างให้ร้างรอย

ใช้ศึกษามาสูงเป็นยุงหงส์
แล้วเดียวดวงศ์กาดำค่าต่ำต้อย
คุณค่าความเป็นคนบนหอคอย
เท่าเทียมคนกระท่อมน้อยกลางทุ่งนา

เท่าเทียมในฐานะเพื่อนมนุษย์
ใช้สูงสุดเลิศลอยหรือด้อยกว่า
ร่วมแผ่นดินเกิดกายร่วมชายคา
ได้ผืนฟ้าความกลมเกลียวบ้านเดียวกัน

บ้านที่หลอมดวงใจให้เป็นหนึ่ง
ไม่ขีดขึงความคิดต่างกางเส้นกัน
บ้านที่ไม่แก่งแย่ง แต่แบ่งปัน
คือบ้านในความฝัน สันติชน.

ปลายทางของเส้นขนาน

ระวี ตระการจันทร์

แว่วเสียงหวูดครวญลาสถานี   ก็เดือนปีเคลื่อนไหวยังไกลห่าง
เรवादหวังสุดท้ายถึงปลายทาง   บนลาร่างเหล็กล้อผืนต่อเติม
    เมื่อเส้นทางขีดเน้น เส้นขนาน   รอยสมานเพียงพอรหรือรอเพิ่ม
ผู้โดยสารทิ้งมวล ขบวนเดิม   จากจุดเริ่ม จะสิ้นสุด ณ จุดใด ?
    เรายังคงเคลื่อนตามเส้นความต่าง   คอยรุ่งสาง ฝนซา วันฟ้าใส
อยู่ท่ามกลางปล่องแหวนชุมเปลวไฟ   เข้าวันใหม่ หวังพบเจอ เสมอมา
    ผ่านฤดูเจ็บแน่นอันแสนหนาว   คินที่ดาวร่วงดับลงต่อหน้า
ฝ่าวกองเพลิงคุ้นชินเผาวิญญาณ   เธอผู้กล้าร่วมเผชิญการเดินทาง
    ผ่านฤดูแปลบประกายคมสายฝน   ปอนทุกซัทหนักหน่วงทะเลวราง
โปรตร้อนแผดแปดเปื้อนได้เลือนราง   ให้ฝนล้างทุกรันทดเป็นบทเรียน
    แล้วเคลื่อนไปทิ้งมวล ขบวนผืน   ช่วยผลักดันเรี่ยวแรงคงแปลงเปลี่ยน
เพื่อบ้านเมืองมีดมนคลายวนเวียน   จุดแสงเทียนสว่างไสวจากใจเรา
    ถึงเส้นทางจะขีดเน้น เส้นขนาน   ผู้โดยสารก็ยังหมายทางสายเก่า
บนแตกต่างสร้างสรรค์จักรบรรเทา   เปลี่ยนรถไฟสายเค้าร้าด้วยเข้าใจ
    เปลี่ยนทะเลาะเบาะนั้นผลัดกันนั่ง   เล่าความฝันสู่กันฟังจะดีไหม
มอบดักอุ່นวนอนเว้าผู้เยาว์วัย   ทางแสนไกลเบื้องหน้าทอดอาทร
    กลม่อลูกหลานหลับฝันถึงวันใหม่   บรรจงแนบความห่วงใยซุกได้หมอน
เพื่อทั้งหมดสดชื่นหลังตื่นนอน   จากแรมรอนก้าวข้ามสู่ความจริง

คืนเหน็บหนาวเธอหีบพินฉันทันไฟ
เส้นขนานเมื่อโน้มแอบมาแนบอิง
เปลี่ยนทุกข์เข็ญเส้นขนานเป็นสะพานรุ่ง
ข้ามขวากหนามหลีบโตรกโชคชะตา
เรายังคงเคลื่อนตามเส้นความต่าง
เส้นขนานกลมเกลียวทิศเดียวกัน

ก่อขึ้นกลางดวงใจ เราได้ฝัง
ก็พอเพียงจะพักพิงแล้วชีวา
เราเคียงมุงร่วมกันช่วยพินฝ่า
โดยสารสู่ซานซาลานิจนินรันดร์
เราร่วมสร้างทั้งมวลขบwnฝัน
คงมีวันที่สุดท้ายถึงปลายทาง.

ก้าวที่กล้าเพื่อประชาธิปไตย

นนทพัทธ หิรัญเรือง

เราทุกคนล้วนอยากก้าวไปข้างหน้า สู่ประชาธิปไตยที่ไผ่ผืน
แต่พวกเขาจะก้าวไปอย่างไรกัน ถ้าตัวใครตัวมันเช่นวันนี้
รู้ว่าตนมีสิทธิ์แน่-อ้างแต่สิทธิ์ ทั้งสิทธิ์คิดโกงคดีสิทธิ์กดขี่
เผ่าบิดเบือนบทนิยามล่ามวลี “สิทธิ์” ที่มียังแฝงเร้น “เห็นแก่ตัว”
อีกทั้งเราไม่เข้าใจในหน้าที่ จึงเกิดมีคอร์รัปชันกันถ้วนทั่ว
อิทธิพลอันธพาลนำหัวนกลัว ความมืดมัวทั่วทิศประชิดมา
หากครูมุ่งแต่สร้างตนบนการสอน ปลอ่ยพิชรายัยไซ้ขอนการศึกษา
หากทนายมุ่งคดีมีราคา อย่างที่ไร้ดวงตายุติธรรม
หากว่านักการเมืองมุ่งโกงกิน หากกวีมุ่งแต่รินน้ำเมาห่างำ
หากพวกเราบริบหรี่วีรกรรม ใครจะนำพาก้าวแห่งชาวประชา
เกิดเรลองมองออกไปนอกตน หยุดว่ายวนวงวัญอันผลาญพรำ
ลิ่วมกันนั่งดั่งกับเขี้ยววง พิสูจน์หน้าที่ตนลิคนไทย
เพียงครูกล้าเปลี่ยนเป็นครูผู้รักสอน เผ่าอาทรลูกศิษย์คิดแต่ให้
ทนายกล้ายึดธรรมเป็นหัวใจ มีอิงข้างฝั่งใดที่เบี่ยงธรรม
นักการเมืองกล้าเปลี่ยนตนมิคดโกง เลิกต่อโยงเทือกเถาอุปถัมภ์
กวีกล้าท้าทายทุรยา ทุกคมคำลั่นร้อยเรียงแทนเสียงประชา

หากรู้จักทำเพื่อตนและคนอื่น
เถิดพวกเราขณะนี้เวลา
ทุกหัวใจร่วมผนึกเป็นปีกแผ่น
ประสานกาย ประสานใจ ในสักวัน

ความสุขย่อมจะยั่งยืนทุกหย่อมหญ้า
ร่วมสร้างก้าวที่แกร่งกล้าไปพร้อมกัน
คนละแขน คนละขา ต้องแข็งขัน
ภาพใฝ่ฝันที่อยากเห็นจะเป็นจริง.

กึ่งก่องแก้ว : ร้อยเกี่ยวเหนียวฝืน ด้วยมือของฉันและมือของเธอ

สุธีร์ พุ่มกุมาร

มือเธอมือฉันช่วยกันร้อย
เรียวนิ้วน้อยน้อยถักสร้อยสาย
เกี่ยวโยงเรียงต่อถึงข้อปลาย
ง่ายง่ายงามงามในความมี

ประแป้งยวงบรรจงจัด
แยกคัดจัดแต่งตำแหน่งสี
คุ่นชินกลิ่นยางเป็นอย่างดี
หอมที่กลิ่นหอมถนอมใจ

โศยางยิดเหนียวเกาะเกี่ยวแน่น
แรงแขนฉุดรั้งประดังใส่
โศยางยิดหยุ่นละมุนละไม
โอบกอดโลกไว้กับวัยเยาว์

เธอและฉันมันใจในเส้นทาง
ซึ่งเราต่างช่วยร่วมมารวมเข้า
เธอยางแก้วแวววามดูงามเงา
ฉันยางเก่าขึ้นราเก็บมานาน

หลายหลายเส้นกระเดกเหมือนเลขแปด
หลายเส้นแดดเลียยงกระตังด้าน
หลายหลายเส้นหมองคล้ำคราบน้ำตาล
หลายเส้นยานหย่อนคล้อยริ้วรอยชรา

เธอและฉันมันใจในการเล่น
กระโดดเต็นเล่นจบครบทุกท่า
อาจดูเหมือนแมงมุมขยุ้มหลังคา
ดีลังกาหมุนตัวจนหัวฟู

เขย่งเอื้อมมือยื่นขึ้นสุดคว่ำ
ที่หมายตายังเด่นมองเห็นอยู่
กระโดดลอยหล่นลอยเธอคอยดู
ตะโกนเสียงสู้สู้อย่ายอมแพ้

เส้นทางบางเส้นเส้นจนขาด
เหยียบพลาดเพลิงพล้ำเกือบย่าแย้
โซ่ยางยังอยู่คอยดูแล
ความสุขที่แท้ฉันและเธอ

ในเล่นในจริง กิ่งก่องแก้ว
แน่แล้วรางวัลมุ่งมันเสมอ
คือเราได้คบได้พบเจอ
พลังผลอผิตบ้างในบางตอน

หลายสีโซ่อย่างพลังฝัน
เกาะเกี่ยวเหนี่ยวกันยอมผืนผ่น
หลายวงร้อยเรียงไม่เกียงงอน
ตั้งหย่อนผ่นตาม..ไปตามจริง.

ความแตกต่างที่ลงตัว

แก้กานท์

จากอิฐก้อนซ้อนเรียงบนฐานเริ่ม
ก่อต่อเติมเพิ่มก่อนเป็นแนวกว้าง
คัดอิฐแข็งแกร่งไว้แล้วจับวาง
ประจงสร้างตึกสูงขึ้นเสียดฟ้า

ทีละชั้น..ทีละชั้น บนฐานก่อ
จากรอยต่อข้อเล็กของเหล็กกล้า
กางนิ้วนับคะเนวันเวลา
รอวันตึกตระการตาจะเปิดตัว

วาดหวังว่าสักวันสิ่งฝันไว้
จะเห็นตึกสูงใหญ่ไปถวัลทั่ว
บนความสูงลิบตาที่น่ากลัว
ไม่มีแนวเขตรั้วกันอีกแล้ว

ตึกตระหง่านบนฐานอิฐที่โอบอุ้ม
เกิดกลางกลุ่มหลุมลึกของตึกแถว
ความแตกต่างระหว่างตึกฉีกแนว
ปิดวีแววช่องว่างที่ห่างกัน

อยู่ตึกสูงมองต่ำเห็นตึกเตี้ย
หูกี่เงี้ยวตาก็ส่องทุกสิ่งสรรพ
อยู่ตึกต่ำมองสูงมุ่งสัมพันธ์
แม้ต่างชั้นไม่ต่างใจในแนวคิด

จะตึกสูงตึกต่ำมีแตกต่างกัน
ล้วนก่อร่างสร้างงานจากฐานอิฐ
คือฐานแห่งเสรีของชีวิต
ซึ่งมีสิทธิ์อิสระจะครอบครอง

พลเมืองทั้งล้นคือดินสร้าง
อิฐที่รัฐจัดวางอย่างถูกต้อง
เป็นพลังหนุนค้ำตามครรลอง
เป็นฐานของประชาธิปไตย

อิสระเสรีของชีวิต
สร้างด้วยจิตมุ่งมั่นไม่หวั่นไหว
ก่อให้เกิดผลบนความต่างที่ห่างไกล
หลอมรวมในช่องว่างเส้นทางเดียว

คือ..เส้นทางแห่งคนพลเมือง
คือ..พื้นเพองสร้างชาติฉลาดเฉลียว
คือ..วิถี “ความเป็นไทย” ไม่ป็นเกลียว
ด้วยใจเกี่ยวเกาะใจไม่ปล่อยวาง

จะอยู่สูงอยู่ต่ำจิตสำนึก
ช่วยฉีกพลังไทยให้ใหญ่กว้าง
เรือประชาธิปไตยไม่อัปปาง
บนวิถีความแตกต่างที่ลงตัว.

ชัยชนะที่แท้จริง

ชาล พฤษภ

โอ้! ประเทศชาติที่รัก

ประเทศชาติที่ติดหล่มแห่งความขัดแย้งมาแสนนานเนิ่น

ประเทศชาติที่ล้มนทางความนึกคิด และไหลไปตามกระแสแห่งยุคสมัย

ประเทศชาติที่ยังแสวงหาตัวตน แสวงหาจุดยืน

ประเทศชาติที่ผ่านการนองเลือดครั้งแล้วครั้งเล่า และฝูกร่อนลงในรอยร้าว
ของความเจ็บปวด

โอ้! ประชาชน

ประชาชนที่ยังหลงอยู่ในความลุ่มหลงและถูกแบ่งแยก

ประชาชนที่ถูกปิดกั้นและอยู่คนละฟากฝ่ายของการโจมตี

ประชาชนที่สูญหายไปจากขบวนแถวแห่งความรับผิดชอบ

ประชาชนที่อคติ ประชาชนที่ขาดความยั้งคิด และประชาชนที่ยังไม่เข้าถึง
ห้องหับแห่งความเป็นกลาง

โอ้! เช่นใด?

ที่จะทำให้ประเทศของเราไปสู่ความศิวิไลซ์ และความเท่าเทียม

ที่จะไปสู่ความสามัคคี ความเมตตา และความเข้าใจ

ที่จะไปสู่ความพอใจ และความยุติธรรม

เริ่มต้นที่เธอ! มิตรรัก! เริ่มต้นที่เธอ!

ประชาชนที่ล้าวนเป็นหน่อเมล็ดแห่งเรือกสวนอันกว้างใหญ่

ประชาชนที่ต่างเป็นหนึ่งเม็ดทรายของชายหาดแห่งผืนแผ่นดิน

ประชาชนที่เป็นดั่งหนึ่งเส้นด้ายที่จะถักทอขึ้นเป็นธงผืนใหญ่

และประชาชนที่จะหลอมรวมความนึกคิดให้เป็นหนึ่งเดียว

ถึงแม้ว่าจะเป็ดั่งเช่นสองปากกราบเรือ แต่ก็จะนำพานาวาเคียงคู่กันไป

และถึงแม้ว่าจะเป็ดั่งเช่นสองฝั่งถนนที่สวนทางกัน แต่ก็จะร่วมเรียงเคียงกัน

ถอยออกมา! จงถอยออกมา!

ถอยออกมาจากความลุ่มหลงและความขัดแย้ง

การแบ่งแยก และการตกเป็นทาสแห่งความคิด

จงถอยออกมา! เพื่อที่จะเป็นผู้มีใจเป็นกลางและนึกถึงส่วนรวม

ด้วยว่าที่ยืนอยู่ตรงข้ามเธอนั้นมิใช่ใครอื่น นอกเสียจากว่าเป็นเพื่อนร่วมชาติ
ของเธอ

ประชาชนเฉกเช่นเดียวกับเธอ และประชาชนที่ต่างพบเจอชะตากรรมไม่ต่าง
จากเธอ

จงถอยออกมา! เพื่อที่จะมีจิตใจอันกว้างขวาง

เพื่อที่จะเรียนรู้ แยกแยะ และเรียนรู้ที่จะให้อภัย

จงถอยออกมาเถิด แม้สักก้าวก็ยังดี

ด้วยว่าไม่มีใครที่จะได้ไปเสียทุกอย่าง และไม่มีใครที่จะถูกต้องและกวาดต้อน
ไปเสียทุกสิ่ง

จงอย่าห้าหันทันกันเพื่อชัยชนะ!

อย่าใช้ความเกลียดชังเป็นเครื่องมือ เพราะจุดจบนั้นจะคือซากปรักหักพัง
และหายนะ

จงเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่าง

เรียนรู้ที่จะเคารพผู้อื่น เฉากเช่นเดียวกับที่เธอนั้นอยากให้ผู้อื่นเคารพเธอ

จงเรียนรู้ ที่จะถ่ายทอดอคติที่มีในดวงใจนั้นออกไปเสีย

เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันตั้งมิตรแท้

ปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความมืดมน และพบแสงสว่างของ
วันใหม่

ด้วยความสัตย์ซื่อ ความรักและความจริงใจ

โอ้! ความรักและความจริงใจ

จงเรียนรู้ที่จะเติบโตและก้าวขึ้นมาเป็นผู้ชนะอย่างจริงแท้

ชัยชนะที่ไม่ใช่ของผู้ใดใครอื่น

หากแต่คือเราทั้งสอง ที่ล้วนเป็นหน่อเนื้อเชื้อไทยด้วยกันทั้งปวง

ด้วยสิทธิและหน้าที่

ทัศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์

สิทธิคืออะไรในวันนี้
บอกได้ไหมใครรู้ให้ตอบมา
ความลับสนบสนวนวิถีที่เป็นอยู่
จมความคิดมุ่มแคบไม่มองใคร
ไม่ต่างกบในกะลาใต้ฝาครอบ
ไม่เคยพบน้ำใสในคลองคู
อยากเห็นโลกตระการตาฟ้ากว้างใหญ่
ต้องกล้าเปิดกะลาคว่ำที่ทำลาย
จะเห็นฟ้าสีฟ้าที่สดใส
จะเห็นสิทธิ์อิสระและเสรี
เปิดกะลาครอบใจให้กระจ่าง
จุดแสงไฟส่องสว่างกลางความคิด
รู้หน้าที่ที่มีมาตามหน้าที่
รับบทบาทผู้ตามและผู้นำ
พลเมืองคุณภาพล้างภาพลบ
รู้ถึงสิทธิ์เสรีหน้าที่ตน
หวังสิทธิ์ตนบนสิทธิ์ที่พึงได้
ทำสิ่งซึ่งควรทำในวันนี้

และหน้าที่คืออะไรในวันนี้
ใช้เวลาดรองคิดด้วยจิตใจ
คนไม่รู้สิทธิ์เสรีอยู่ที่ไหน
หน้าที่ตนคืออะไรจึงไม่รู้
ภายในขอบโลกแคบแอบซ่อนอยู่
ปิดประตูขังตัวรอวันตาย
อยากมีสระน้ำใสให้แหวกว่าย
ให้กลับเป็นกะลาหายในวันนี้
จะเห็นโลกกว้างใหญ่ไปทุกที่
เห็นสิ่งชั่วสิ่งดีของชีวิต
มองโลกกว้างอย่างผู้รู้ถูกผิด
รู้ถึงสิทธิ์เสรีที่ชอบธรรม
เกียรติศักดิ์ศรีธำรงไว้ไม่ตกต่ำ
บนหลักคำราคา “คุณค่าคน”
ต้องเป็นกบนอกกะลาทำแดดฝน
ยืนอยู่บนกฎระบอบกรอบเสรี
ไม่ละเมิดสิทธิ์ใครให้เสื่อมศรี
ตามหน้าที่ของคนพลเมือง

โดยกรอบแห่งประชาธิปไตย
ประชาชนทั้งนั้นคือฟันเฟือง

ต้องเรียนรู้เข้าใจในทุกเรื่อง
ช่วยหนุนเนื่องเป็นแกนให้แผ่นดิน

ประชาชนคือต้นทาง

อภิชาติ ดำดี

พิราบขาว บินผ่าน พานแว่นฟ้า
ฝันถึงดาว ศรีทธา มานานเนิ่น
ก็ร้อนหนาว ตรากตรำ ราชดำเนิน
ไกลเหลือเกิน... ไฉ้ ประชา อิบไทย

รัฐธรรมนูญ บนพานนี้ ก็ฉบับ
ที่ต้องกลับ เวียนวน ตั้งต้นใหม่
เหมือนพายเรือ ในอ่าง หมดทางไป
ถ้าเมืองไทย ไม่แน่นแ่น แก้ที่คน

ประชาชน คือต้นทาง การสร้างชาติ
ด้วยอำนาจ อิบไทย ในทุกหน
การปกครอง โดยประชา แบบสากล
ประชาชน เท่านั้น ดลบันดาล

เลือกตัวแทน เข้าไปทำ ตามดำริ
ทั้งนิติ บัญญัติ และบริหาร
จะได้คน แบบไหน ไปทำงาน
อยู่ที่การ กลั่นกรอง ของคนไทย

ผู้แทนราษฎร...

เงาสะท้อน ประชาชน คนส่วนใหญ่
ประชาชน ต้นทาง เป็นอย่างไร
ผู้แทนที่ เลือกเข้าไป เป็นอย่างนั้น

เลือกเพราะเงิน เขาก็เพลิน ใช้เงินหนุน
ต่างทุ่มทุน รุนแรง เข้าแข่งขัน
ได้อำนาจ ก็เกื้อหนุน ถอนทุนกัน
ทุจริต คอรัปชั่น ซาติบรลั้ย

ตัวแทนเสียง ข้างมาก จากปวงชน
ไซ้ทำเพื่อ ประโยชน์ตน ใครคนไหน
ต้องใช้เสียง ข้างมาก จากปวงไทย
สร้างประโยชน์ ยิ่งใหญ่ ให้ประชา

ประชาธิปไตย ต้องมีธรรม เป็นอำนาจ
ประชาชาติ ต้องมีธรรม ขึ้นนำหน้า
ประชาชน ต้องมีธรรม นำชีวา
เทิดธรรมา ธิปไตย ไทยประเทือง

อนาคต ประเทศนี้ อยู่ที่คน
อยู่ในมือ ประชาชน คนต้นเรื่อง
พลเมือง ผู้บันดาล ให้บ้านเมือง
จะรุ่งเรือง เฉิดฉาย หรือพ่ายพัง

พิราบขาว บินผ่าน พานแว่นฟ้า
ดาวศรียุธา ทอแสง แห่งความหวัง
เพลงพิราบ กู๋ร้อง ยังก้องดัง
ปลุกพลัง ไทยทุกเหล่า ให้ก้าวเดิน

รัฐธรรมนูญ ประดิษฐาน พานแว่นฟ้า
รัฐสภา ตั้งตระหง่าน มานานเนิ่น
ประชาธิปไตย ที่เป็นธรรม ราษฎร์ดำเนิน
ไม่ไกลเกิน...มือปวงชน พลเมือง ฯ

ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง

ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิล

ในวัยเด็ก

ผมเคยถามคุณตาเรื่องประชาธิปไตย
คืออะไรหรือครับผมสับสน
เคยถามยายยายก็บอกเรื่องหลอกคน
เคยถามป้าป้าก็บ่นไร้สาระ
คุณตายิ้มตอบมาว่าหลานรัก
นั่นคือศักดิ์และสิทธิ์อิสระ
คือผืนธงพงศไไทยคือชัยยะ
แห่งคณะราษฎรแต่ก่อนกาล

ในวัยรุ่น

ผมถามพ่อพ่อจ๋าประชาธิปไตย
พ่อคิดว่าคืออะไรอนไขขาน
พรุ่งนี้ผมต้องเขียนลงส่งรายงาน
เป็นการบ้านลงสมุดวันหยุดยาว
พ่อวางหนังสือพิมพ์แล้วยิ้มให้
บอกว่าคือยุคสมัยแห่งหนุ่มสาว
พ่อเคยสู้ในป่ามาหลายคราว
เพื่อดวงดาวศรัทธาประชาชน

ในวัยของผม

ผมถามหาประชาธิปไตย
ออกมาเดินเคลื่อนไหวกลางถนน
สาดสีแสงแต่งแต้มแซมใจตน
ปากก็ก่นกู่หาประชาธิปไตย
เราต้องสู้เราต้องสู้ผู้คิดต่าง
เขาคืออรอยดำต่างกลางยุคสมัย
เราคือวีรชนคือคนไทย
คำปราศรัยนี้ก้องหูกูมิรู้ซา

ในวัยที่ผมเป็นพ่อคน

เมื่อลูกผมถามหาประชาธิปไตย
คำตอบโหดเล่าหนอพอสรรหา
ผมครุ่นคิดถ้อยคำท่องจำมา
ตอบลูกว่าสิทธิเสมอภาคจากปวงชน
ขอเพียงลูกใช้สิทธิลูกให้ถูกที่
เคารพสิทธิศักดิ์ศรีไม่สับสน
ได้กฎหมายกรอบกฏกำหนดตน
และเริ่มต้นสิทธิของลูกอย่างถูกต้อง
พ่อก็มีมุมมองแบบของพ่อ
และลูกก็คงมีมุมที่ต่าง
ขอบางมุมเราคิดเห็นอย่างเป็นทางการ
อย่าหักล้างเพียงอารมณ์เข้าขมกัน

จริงอยู่ที่เห็นต่างอย่างประชาธิปไตย
แต่ขอให้ถูกทางและสร้างสรรค์
เลิกถือไฟโทสะมาประจัญ
เพราะเรานั้นจะเป็นเหยื่อเป็นเชื้อไฟ
คงมีเพียงเท่านั้นที่ตอบลูก
จะผิดถูกลูกเห็นเป็นไหน
ก็สิทธิ์ลูกจะคิดเห็นความเป็นไป
ตามระบอบประชาธิปไตยของไทยเรา.

พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย

นิราศ นิรันดร

ทุกคนต่างไฝ่ฝันสันติสุข
หวังพ้นยุคมืดมนหม่นหมองไหม้
กับแววแสงศรัทธาประชาธิปไตย
เรายังอยู่ห่างไกลความเป็นจริง

เพราะติดหล่มปมขัดแย้งทางความคิด
จุดสังคมนิวทริโกติไปทุกสิ่ง
ประชาชนไร้ซึ่งที่พึ่งพิง
ประเทศชาติดำรงถึงทางตัน

นักการเมืองต่างแย่งชิงผลประโยชน์
ก่อสงครามเหตุโหดโทษมหันต์
จนแผ่นดินลุกเป็นไฟประลัยกัลป์
ประวัติศาสตร์สะท้อนขวัญยังจารึก

เราฝ่าข้ามความเปลี่ยนแปลงไปไม่ได้
ประชาธิปไตยถูกลิดรอนจนกร่อนสีก
ประโยชน์ชนสลายล่มจมเหวลึกลับ
หวั่นระทึกใหลอนาถชาติพ่ายพัง.

ถึงอย่างไรประเทศไทยต้องไปต่อ
หากระยอกก็จะไปไม่ถึงฝั่ง
ร่วมปลูกใจพลเมืองเป็นพลัง
ก้าวไปด้วยความหวังแห่งศรัทธา

เรามี “สิทธิเสรี” อยู่ในมือ
นั่นแหละคืออาวุธที่ล้ำค่า
เท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีที่เกิดมา
ต่างเชื้อชาติศาสนาไม่สำคัญ

ทุกคนมีบทบาทตามหน้าที่
รับผิดชอบชั่วดีอย่างแข็งขัน
สมานใจเป็นหนึ่งเดียวกกลมเกลียวกัน
เสียสละและแบ่งปันฉันเพื่อนมิตร

ยอมรับได้ในประเด็นความเห็นต่าง
ทำใจกว้างไม่คิดแคบแบบยึดติด
ร่วมสรรค์สร้างวัฒนธรรมทางความคิด
จะพาชาติพ้นวิกฤตอันร้ายแรง

หยุดตั้งคมร้องขอรูปถัมภ์
อย่าให้ใครมาครอบงำหรือกลั่นแกล้ง
ต้องกล้าคิดกล้าทำกล้าแสดง
กล้าใช้สิทธิได้แย้งอย่างเสรี

สำคัญยิ่งการปกครองต้องโปร่งใส
ประชาชนต้องเป็นใหญ่ในทุกที่
การผูกขาดอำนาจรัฐต้องไม่มี
หน่ววิถีความชอบธรรมนำชาติเดิน

เพื่อส่วนรวมร่วมช่วยเหลือพร้อมเกื้อหนุน
สร้างสังคมอบอุ่นทุกแห่งหน
ประชาธิปไตยต้องอยู่ในหัวใจคน
อย่าให้ใครมาปล้นไปครอบครอง

ทุกคนต่างไฝ่ฝันสันติสุข
ปลดเปลื้องทุกข์ให้แผ่นดินสิ้นทมนทมอง
เราต้องสร้างเราต้องทำตามครรลอง
พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย.

แล้วเธอล่ะ..เป็นใครในเมืองนี้

ปาไลดา ผลประดับเพชร

เมื่อฉันออกบินแล้วนะที่รัก
อย่าหาญหักกักขังอีกครั้งหนึ่ง
ขอฉันทักตะวันฉายให้คลายตะลึง
และซาบซึ้งกับแดดเช้าให้ชื่นซิด

ฉันจะบินให้ไกลกว่าครั้งนั้น
ด้วยไผ่ฝันถึงเสรีที่ศักดิ์สิทธิ์
จะรวมกลุ่มต่อตีปัจจามิตร
ขยับปีกเพียงนิดแต่มั่นคง

เมื่อฉันงอกงามแล้วนะที่รัก
อย่าทีกหักครองดอกรวมตามประสงค์
ฉันเป็นของแผ่นดินที่ยังลง
อย่างถือทะนงปลงปลิดและลิดรอน

อย่าแบ่งชั้นดอกดินหรือดอกฟ้า
เราต่างสืบพันธุ์กล้าถ่ายเกสร
จะผินดอกหยอกตะวันมิหวั่นคลอน
พยุงโลกที่ไหวอ่อนด้วยรากลึก

เมื่อฉันจุดตัวเองแล้วที่รักจำ
ได้โปรดอย่าด่วนดับในคืนดึก
คบเพลิงพร่างกลางคืนตื่นสำนึก
หน้าที่นั้นตรงตริกระลึกไว้

จักสำแดงแสงสว่างกลางคืนบ้า
มิแบ่งเธอเสมอหน้าทั้งข้าไพร่
ทางเดือนทางผู้ดีจะมีไฟ
จะปิดไล่แมลงร้ายในมิดม่น

นกเสรีอย่างฉันฝันถึงฟ้า
ที่ไม่แบ่งซ้ายขวาน่าฉงน
ดอกไม้ประชาชนอย่างฉันมีจ้านน
ให้บางคนกุมชะตาราคาซื้อ

คบเพลิงอย่างฉันมียอมดับ
จะขอเป็นอัจฉริยะอันดิ่งดื้อ
โลกมีอาจามสวยด้วยหนึ่งมือ
เธอ-ฉันนั่นคือกำลังสำคัญ

แล้วเธอจะเป็นอะไรในโลกนี้
ในวิถีประชาธิปไตยที่ไหวสั่น
เป็นผู้สร้าง ผู้ประคอง ผู้ป้องกัน
เป็นราษฎรเต็มขั้นไม่หือไม่อือ

เธอและฉันนั้นเพียงกระจริด
แม้เหนื่อยนิดแต่ยิ่งใหญ่มิใช่หรือ
เราอาจพลิกชะตาเมืองให้เลื่องลือ
เพียงนับถือศักดิ์และสิทธิ์ชีวิตตน

เธอเอ๋ยเธอเป็นใครในเมืองนี้
เป็นผู้กอบเก็บธาตุที่เคลื่อนกล่น
เป็นผู้ถูกจารึกนามท่ามผองชน
จะเป็นไครอย่าจำนนจงจำนรรจ์

เราต่างด้วยบทบาทและหน้าที่
เราต่างมือธิปไตยในเธอ-ฉัน
ร่วมขับเคลื่อนเมืองใหญ่ไปพร้อมกัน
ด้วยเดิมพันคือบ้านเมือง-เมืองของเรา

เสียงจากกระบอกไม้ไผ่

สิริวดี

“อังกะลุง” ในรางใหญ่กลางเล็ก
มือของเด็กเขย่า, วาง อย่างยาว-สั้น
ทุกหน้าที่, ทุกพยายาม, ความสำคัญ
สัมภาระแบ่งชนชั้นแห่งสังคม

“โหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง” ดังคลื่นโถม
กระแสนคลื่นรุกโรมกันโถมถ่ม
ซาซัดสาดระลอกคล้ายลือสายลม
กระจายฟองคลื่นจมผสมโรง

เกลียวคลื่นซ้อนเกลียวคลื่นลื่นและไหล
แต่ละวรรคพลิ้วไหวไม่สุดโต่ง
เราใช้ดนตรีเอื้อมมาเชื่อมโยง
ไว้กลโกงเพราะเพลงการผสานคน

ผสานด้วยตัวโน้ตทั้งเจ็ดเสียง
ผสานเพียงครูกำกับคล้ายลับสน
ผสานจากความต่างของทางตน
ผสานบนความศรัทธา, สามัคคี

กำหนดกฎบรรเลงเพลงง่ายงาย
ทุกคนอย่าขาดหายในหน้าที่
เมื่อเขย่าเสียงยาว, ยาวพอดี
เขย่าสั้นสั้นนี้มีกรอบ, เกณฑ์

โต เร มี ฟา ซอล ลา ที โด
กระบอกเล็กกระบอกโตเราร่วมเล่น
ทั้งลิทธี-เสียงสร้างให้ไม่ซอนเร้น
ความสำคัญชัดเจนทุกคราวครา

ทุกทุกความเสมอภาคจากดนตรี
เปลี่ยนวิถีเสียงไม่ใผในวันหน้า
เป็นหนึ่งในเสียงที่ครอบครองของประชา
เป็นสิทธิ์ที่ไม่ต้องคว่ำจากใครใคร

เสียงเขย่าสั้น-ยาวคราวคิดนึก
ไซ้รู้สึก, ต้องเหตุผลชนรุ่นใหม่
อังกะลุง-ชีวิต, ข้อคิดใจ

หลักประชาธิปไตย ต้องใช้จริง !.

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า
ประจำปี ๒๕๖๑

เรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ
เลื้อยคลมของผู้พัน
ศิริพงศ์ หนูแก้ว

รางวัลรองชนะเลิศ
ไม่มีหิม่าป่าตัวไหนเป็นมังสวิรัตติ
ปะการัง
เราอยู่ที่สี่แยกไฟแดงวิฑูรอุทิศ ๔
จันทร์ เดือนแรม

รางวัลชมเชย
เกี่ยวกับพันชิ้นนั้น
นทธี ศศิวิมล
คุณาสันของพยธิตาบอด
กวี ศิริธรรมานุกูล
จำรัสอรุณ
นฤพนธ์ สุดสวาท
ชายชรา กับปลาในลำธาร
ซิด ชยากร
ชิ้นส่วนของความขัดแย้ง
ธารา ศวีอนุรักษ์
ดาวส่องเมือง
รมณ กมลนาวิน
ยินดีต้อนรับสู่ประกาศาร
เจษฎา กลิ่นยอ
โรงงานทอผ้าของมะลิ
นงเยาว์
อย่าขวางประตู
จันทร์ธา รัศมีทอง
อวนจับนาค
รัตธีรณ ใจहाँว

บทกวี

รางวัลชนะเลิศ
ธงชาติผืนเก่า
จันทร์ เดือนแรม

รางวัลรองชนะเลิศ
บ้านหลังเดียวกัน
ปริญญา สระปัญญา
ปลายทางของเส้นขนาน
ระวี ตระการจันทร์

รางวัลชมเชย
ก้าวที่กล้าเพื่อประชาธิปไตย
นนทพัทธ์ หิรัญเรือง
กิ่งก้องแก้ว : ร้อยเกี่ยวเหนี่ยวฝัน
ด้วยมือของฉันและมือของเธอ
สุธีร์ พุ่มกุมาร
ความแตกต่างที่ลงตัว
แก้วกานท์
ชัยชนะที่แท้จริง
ชาล พฤษภ
ด้วยสิทธิ์และหน้าที่
ทัศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์
ประชาชนคือต้นทาง
อภิชาติ คำดี
ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง
ฉัตรศุมาลย์ ภูแต้มนิล
พลเมืองคือเจ้าของประชาธิปไตย
นิรโรค นรินทร์
แล้วเธอล่ะ...เป็นใครในเมืองนี้
ปาลิตา ผลประดับเพชร
เสียงจากกระบอกไม้ไผ่
สิริวดี

ISBN 978-616-399-058-7

Cover design by Key Richness